

T.C.

**BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI**

99 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ

TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (91-180)

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Mehmet Ali TAN

BİTLİS - 2015

T.C.

**BİTLİS EREN ÜNİVERSİTESİ/MARDİN ARTUKLU ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YENİÇAĞ ANABİLİM DALI
TARİH BİLİM DALI**

**99 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİ
TRANSKRİPSİYONU VE DEĞERLENDİRMESİ (91-180)**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Mehmet Ali TAN

Danışman:

Doç.Dr. Mehmet DEMİRTAŞ

BİTLİS - 2015

ÖNSÖZ

Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen iç ve dış konulara ait siyasi, askeri, kültürel, ekonomik kararların kaydedildiği defterlerdir. Bu defterler Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idari ve askeri organların yapısı, karşılıklı ilişkileri hakkında önemli bilgiler içerir. Mühimme Defterleri, XVI. Yüzyılın ortalarından XX. Yüzyılın başlarına kadar ki dönemi kapsayan önemli tarihi kaynaklardır. Ayrıca komşu ülkeler ile Avrupa, Rusya, Ortadoğu, Kafkaslar, Kuzey Afrika, Arabistan Yarımadası hakkında önemli bilgiler içerir. Mühimme Defterleri, Osmanlı Devleti'nin gayrimüslim halk ile ilişkileri, azınlıkların hakları, halkın ihtiyaçlarının giderilmesi, dini hoşgörü, ibadet yerlerinin inşa edilmesi, çevre düzenlemeleri, sağlık, eğitim işleri, vakıf sistemi hakkında önemli bilgiler verir. Mühimme Defterlerindeki kayıtlar, muhatap makama gönderilen berat ve fermanlardan oluşur. Bu kayıtlar sadrazamın başkanlığında, kubbe vezirleri, Anadolu ve Rumeli kazaskerleri, defterdar ve nişancının katıldığı Divan-ı Hümayun toplantılarında alınan kararlar sonucunda padişahın onayından geçer ve kronolojik sıraya göre kaydedilir. Mühimme Defterindeki bir kaydın tashih ve iptal edilmesi sadece padişahın onayına bağlıdır. Klasik döneme ait ilk Mühimme Defterleri başlık taşımazlardı. Ayrıca başlıkları karmaşık bir özellik gösterirdi. Defterlerin ilk sayfalarında başlık yerine sadece kayıt tarihini belirten Arapça toplantı günü ve hemen altında ay ve yıl yazılırdı. Daha sonra bu sistemden vazgeçilerek günler evasil, evasıt ve evahir ifadeleriyle onar günlük dilimler halinde yazılmaya başlanmıştır. Çalışmamıza konu olan 99 Numaralı Mühimme Defteri, II. Süleyman'ın (1687 – 1691) döneminin yaklaşık bir yıllık (1100 – 1101 / 1688 – 1689) olaylarını içermektedir. Çalışmamızda bu defterin 91 – 180 sayfalarının transkripsiyonu ve değerlendirmesi yer almaktadır. Dört bölümden oluşan çalışmamızın birinci bölümünde Mühimme Defterlerinin genel özellikleri, ikinci bölümünde 99 numaralı defterin özellikleri, üçüncü bölümde metnin transkripsiyonu ve

özeti, dördüncü bölümde 99 numaralı mühimme defterinin değerlendirilmesi yer almaktadır. Çalışmamızın sonunda kaynaklar, metnin indeksi ve ekler bulunmaktadır. Yüksek lisans tez çalışmamızın her aşamasında akademik bilgi ve deneyimlerinden faydalandığım, değerli zamanlarını ayırarak çalışmamızı baştan sona kadar yönlendiren ve her konuda yardımlarını esirgemeyen danışmanım Doç. Dr. Mehmet DEMİRTAŞ'a ve Yrd. Doç. Dr. Zülfiye KOÇAK'a, aileme, yüksek lisans arkadaşım Reşat ÇELİK'e teşekkür ederim.

ARALIK 2015

Mehmet Ali TAN

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR	VI
ÖZET.....	VIII
ABSTRACT.....	IX
GİRİŞ	X

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GENEL OLARAK MÜHİMME DEFTERLERİ.....	1
1.1.Mühimme Defterlerinin Tanımı	1
1.2.Mühimme Defterlerinin Muhteva Özellikleri	1
1.3.Mühimme Defterlerinin Tasnifi.....	3
1.4.Mühimme Defterlerinin Bürokratik ve Diplomatik Fonksiyonu	5

İKİNCİ BÖLÜM

2.99 NUMARALI DEFTERİN ÖZELLİKLERİ	8
2.1.Defterin Fiziki Durumu	8
2.2.Diplomatik ve Teknik Özellikler	9
2.3. Dil Özellikleri	11
2.4.Tarihler	11

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3.DEFTERİN TRANSKRİPSİYONU VE ÖZETİ.....	13
3.1. Metnin Transkripsiyonu	13
3.2. Hükümlerin Özeti	200

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.99 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN DEĞERLENDİRMESİ.....	255
4.1. Sefer İle İlgili Hükümler	255
4.2. Asker Sevki ve Görevlendirmesine Dair Hükümler	256
4.3. Sefer Giderleri ve Asker Maaşlarının Ödenmesi Gibi Ekonomiy Dayalı Hükümler	257
4.4. Ordudan Firar Eden Askerlere ve Başıbozuk Askerlerin Halka Eziyetine Dair Hükümler	258
4.5. Eşkıyalık Hareketleri ve Bazı kimselerin Haydutlarla işbirliği Yaptıklarına Dair Hükümler	260
4.6. Yörük İskânına Dair Hükümler ve Yörüklerden Asker Yazılmasına Dair Hükümler	261
4.7. Kilise Tamirine Dair Hükümler	263
4.8. Vefât Eden Devlet Görevlilerine ve Geride Bıraktıklarına Dair Hükümler	263
4.9 Halka Zulmeden Devlet Görevlilerini Anlatan Hükümler	264
4.10. Görevini Kusurlu Yapan Devlet Görevlilerini Konu Alan Hükümler	264
4.11. Görev Tercihine Dair Hükümler.....	265
4.12. Halkın Sosyal Psikolojisine Dair Bilgi Veren Hükümler	265
4.13. Diğer Hüküm Çeşitleri	265
SONUÇ.....	267
KAYNAKÇA	268
İNDEX.....	270
EKLER.....	297
Ek – 1 Metinde Kullanılan Belgeler	297

Ek – 2 Yayınlanmış, Tez Olarak Hazırlanmış Veya Hazırlanmakta Olan Mühimme Defterleri	385
--	------------

KISALTMALAR

A. DVN: Bâb-1 Asâfi, Divan Kalemi Evrakı

A. DVN. D: Bâb-1 Asâfi, Divan Kalemi Defterleri

A. DVN. MHM : Bâb-1 Asâfi, Mühimme Kalemi Defterleri

a.g.e. : Adı Geçen Eser

B : Receb

Bkz : Bakınız

BOA : Başbakanlık Osmanlı Arşivi

C. : Cemaziye'l-âhir

c. : Cilt

Ca. : Cemaziye'l-evvel

çev. : Çeviren

DİA: Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi

Ed. : Editör

H. : Hicri

haz. : Hazırlayan

h : Hüküm

İA. : İslam Ansiklopedisi

L. : Şevval

M. : Muharrem

MD: Mühimme Defteri

MHM : Mühimme

Nu. : Numara

N. : Ramazan

nşr: Neşreden

R. : Rebiü'l-âhi

Ra. : Rebiü'l-evvel

S. : Safer

s. : Sayfa

Ş. : Şa'ban

trc: Tercüme eden

TTK : Türk Tarih Kurumu

Sa. : Sayı

vd. : ve diğerleri

vs. : ve saire

yay. Yayımlayan

yy. Yüzyıl

Z. : Zi'l-hicce

Za. : Zi'l-ka'de

ÖZET

Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen iç ve dış konulara ait siyasi, askeri, kültürel, ekonomik kararların kaydedildiği defterlerdir. Bu defterler Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idari ve askeri organların yapısı, karşılıklı ilişkileri hakkında önemli bilgiler içerir. Mühimme Defterleri, XVI. Yüzyılın ortalarından XX. Yüzyılın başlarına kadar ki dönemi kapsayan önemli tarihi kaynaklardır. Ayrıca komşu ülkeler ile Avrupa, Rusya, Ortadoğu, Kafkaslar, Kuzey Afrika, Arabistan Yarımadası hakkında önemli bilgiler içerir. '99 No'lu Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi' başlığını taşıyan yüksek lisans tezi, II. Süleyman'ın saltanatı (1687-1691) yılları içinde yer alan, 1688-1689 yıllarında tutulmuş olan Mühimme defterinin, transkripsiyonu, değerlendirilmesi ve tasnifini içermektedir. Defter; 1688-1689 Osmanlı Tarihinin genel profiline uygun olarak, Belgrad, Vidin, Avlonya gibi Balkanlarda yüzyıl içinde Avusturya ile mücadeleye sebep olan beldelerin, savunulması, bu savunmalar için gerekli olan mühimmat ve askerin tedariki, bunlarla ilgili, Osmanlı'nın kendi kuvvetlerine, ya da ona tâbi olan Erdel kralı, Eflak voyvodası, Boğdan voyvodası ve Kırım hanlarına gönderilen hükümleri içermektedir. Buna ek olarak bu dönemde oldukça yaygın olan eşkıyalık faaliyetleri, devlet görevlilerinin müsbet ya da menfi çeşitli faaliyetleri, kilise tamirleri, halkın korunması, görev tevcihi, asker kaçakları ve halka yaptıkları vs. gibi birçok konu defterde bulunmaktadır.

Anahtar kelimeler: Mühimme, Mühimme Defterleri, Divân-ı Hümâyûn, Eşkıyalık

ABSTRACT

Mühimme Defterleri is awriting in which plitical, military, cultural and economical issues held on Divan-ı Hümayun meetings are taken under discussion and written. These writtings give sigmificant information about governmental and marital structure of central and provincial organizations and also give information on the relationship between thes structures. Mühimme Defterleri includes historical events occured from mid. 16th century to early 20th century, and because of this, mühimme defterleri gives vital information on this period. And also these writings give information about neighbouring lands such as Russia, Nort Africa, Arabic Peninsula, Europe, middle east and caucasus. The master thesis entitled ‘Transcription and Evaluation of Mühimme Register No.99’ comprises of transcription, evaluation and classification of mühimme register whichhad been kept between the dates of 1688 and 1689 under the rule of Suleiman the Second(1687-1691). Inaccordance with the general profile of Otoman History between 1688 and 1689, the register contains provisions which had been sent to Ottomans’ own forces, or subjected authorities of sultanate such as King of Ardeal, Voivode of Wallachia, Voivode of Moldovei and Khans of Crimean for defending of critical regions of Balkans like Belgrade, Vidin and Vlore where always been struggle points between Ottomans and Austrians, and supplying of required soldiers and ammunitions. In addition to provisions, the register also contains so many information about banditry which prevail among in that period, officials’ affirmative or negative kinds of various acts, reparations of churches, public security, entrusted tasks, deserters and their harms to public, etc.

Keywords: Mühimme, Mühimme Registers, Counsil of State, Bureaucracy, Navy, Banditry.

GİRİŞ

Divan-ı Hümayun; siyasi, askeri, adli, mali, kültürel konuların görüşülerek karara bağlandığı Osmanlı merkez teşkilatının en önemli kurumudur. İlk kez Orhan Bey Dönemi'nde kurulan Divan-ı Hümayun teşkilatı, Fatih Sultan Mehmet Dönemi'nde tam olarak sistemleşmiştir. Bu teşkilatın başkanlığını Fatih Sultan Mehmet Dönemi'ne kadar padişah yaparken Fatih ile birlikte sadrazam başkanlığını yapmaya başlamıştır. Ayrıca Divan-ı Hümayun padişah başkanlığında davaların görüşüldüğü en üst mahkemedir. Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen iç ve dış konulara ait siyasi, askeri, kültürel, ekonomik kararların kaydedildiği defterlerdir. Bu defterler Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idari ve askeri organların yapısı, karşılıklı ilişkileri hakkında önemli bilgiler içerir. Bu defterler haftanın belli günlerinde toplanan Divan-ı Hümayun'da tutulanların yanında, sadrazamın başkanlığında seferde bulunduğu sırada toplanan divanlarda alınan kararlara dayanılarak hazırlanmış hükümlerle, sadrazamın İstanbul dışında bulunduğu sırada sadaret kaymakamının başkanlığındaki divanda alınan kararlara dayanan hükümleri içeren defterler olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Mühimme Defterleri günümüzde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bulunmakla beraber, günümüze ulaşan en eski tarihli iki mühimme defteri Topkapı Sarayı'ndadır. Günümüzde Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde H. 961 – 1333 7/ M. 1553- 1915 tarihleri arasında tutulmuş 419 adet Mühimme Defteri bulunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

1.GENEL OLARAK MÜHİMME DEFTERLERİ

1.1.Mühimme Defterlerinin Tanımı

Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen iç ve dış konulara ait siyasi, askeri, kültürel, ekonomik kararların kaydedildiği defterlerdir. Bu defterler Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idari ve askeri organların yapısı, karşılıklı ilişkileri hakkında önemli bilgiler içerir. Bu defterler haftanın belli günlerinde toplanan Divan-ı Hümayun'da tutulanların yanında, sadrazamın başkanlığında seferde bulunduğu sırada toplanan divanlarda alınan kararlara dayanılarak hazırlanmış hükümlerle, sadrazamın İstanbul dışında bulunduğu sırada sadaret kaymakamının başkanlığındaki divanda alınan kararlara dayanan hükümleri içeren defterler olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Mühimme Defterleri "Divanı Hümayun Sicilleri" olarak da bilinir.¹

1.2. Mühimme Defterlerinin Muhteva Özellikleri

Mühimme Defterleri, XVI. yüzyılın ortalarından XX. yüzyılın başlarına kadar ki dönemi kapsayan önemli tarihi kaynaklardır. Ayrıca komşu ülkeler ile Avrupa, Rusya, Ortadoğu, Kafkaslar, Kuzey Afrika, Arabistan Yarımadası hakkında önemli bilgiler içerir.

Mühimme Defterlerine kaydedilen hükümler Divanda alınan kararlara göre dörde ayrılmıştır:

1-Padişahın payitahtta bulunduğu sırada, Sadrazam başkanlığındaki divân toplantısından çıkan emirlerin kaydolunduğu Mühimme Defterleri.²

¹ İsmail Hakkı Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin Saray Teşkilatı*, TTK Yayınları, Ankara 1998, s. 280.

² BOA, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Yusuf İhsan GENÇ, Hacı Osman YILDIRIM, Nazım YILMAZ vd., Başbakanlık Basımevi, II.Baskı, İstanbul 2000.

2-Rikâb Mühimmesi: Sadrazamın sefer veya başka bir sebeple payitahttan ayrılırken yerine vekil olarak bıraktığı Rikâb kaymakamı veya Sadaret kaymakamı denilen görevli başkanlığında toplanan Divân'da alınan kararların yazıldığı defterler.³

3-Ordu Mühimmesi: Ordu ile birlikte sefere çıkan sadrazamın sefer sırasında akdettiği Divân toplantılarında alınan kararların yazıldığı defterler.

4-Kaymakamlık Mühimmesi: Padişah ve sadrazamın aynı anda Dersaadet'ten ayrıldığında, devlet işlerini tedvir etmek üzere tayin edilen Sadaret kaymakamının müstakil olarak akdettiği divânlarda alınan önemli kararların yazıldığı defterler.

Mühimme Defterleri'nin muhteva özellikleri şu şekilde ifade edilebilir:

1-Mühimme Defterleri, Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idarî ve askerî organların yapısı, karşılıklı münasebetleri, çalışma tarzları, fonksiyonları hakkında önemli kaynaktır.

2-Mühimme Defterleri'nde Osmanlı Devleti'nin, gayr - i müslim tebeası ile olan münasebetleri, azınlıklar hukuku, halkın sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının temini hususlarındaki yönetim politikası, ibadet ve âyin serbestiyeti, mâbedlerin inşası gibi konular sıkça görülür.⁴

3-Osmanlı kültür ve sanat faaliyetleri cümlesinden, imar ve iskân siyaseti, çevre ve belediye hizmetleri, sağlık ve eğitim işleri, geniş vakıf idarelerinin problemleri ve teftişleri bakımından da zengin malzeme içerirler.

4-Komşu ülkeler ile Avrupa, Kuzey Afrika, Orta Doğu, Arabistan Yarımadası, Kafkaslar ve Rusya tarihleri açısından önemli bilgiler içerirler.

5-Hac organizesi, surre alayları ve mukaddes beldelere götürülen hizmetler, konu olarak ayrı bir yer tutar.

6-Ordu Divânı'nca tutulan Mühimme Defterleri, askerî tarih, harp tarihi ve lojistik hizmetler tarihi yönünden de birinci elden kaynaklılar.

³ BOA, a. g. e. , s. 61.

⁴ BOA, a. g. e. , s. 62.

1.3.Mühimme Defterlerinin Tasnifi

Mühimme Defetrleri Başbakanlık Arşivi'nde bulunmasına rağmen günümüze ulaşabilen en eski iki mühimme defteri Topkapı Sarayı'ndadır (TSMA, 951/1544 tarihli; TSMK, 959/1552 tarihli). Başbakanlık Arşivi'ndeki 961'den başlayan defterler tek bir seri içinde toplanmış değildir. 961-1323 (1554-1905) yılları arasındaki 266 ciltlik mühimme tasnifinden başka aslında mühimmeler arasında yer alması gerekirken sonradan bulunduğu için ayrı bir tasnif haline getirilen on yedi defterden ibaret Mühimme Zeyli (980-1159/1572-1746 yılları arasında), altmış sekiz Mühimme-i Askeri (1196/1782'en itibaren), on Mühimme-i Mektum (1203/1789'dan itibaren) ve on beş Mühimme-i Mısır (1119/1707'den itibaren) mevcuttur. Koleksiyon içinde olmakla birlikte 266 ciltlik serinin tamamı da mühimme değildir; çünkü arada buyuruldu ve tahvil hükmü defterleri de vardır. Ayrıca iki mühimme defteri Kamil Kepeci tasnifine girmiştir.⁵

Mühimme defterlerinin tasnifi aşağıdaki gibi özetlenebilir:

1-989 Numaralı "Divân-ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme Defterleri
989 numaralı "Divân-ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"nda 1-266 sıra numaralarında kayıtlı H. 961-1323/M. 1553-1905 tarihleri arasındaki hükümleri ihtiva eden 266 adet Divân-ı Hümayûn Mühimme Defteri mevcuttur. İlk 73 Mühimme Defteri'nin, hüküm özetlerinden oluşan hülâsa katalogları mevcuttur. (20-54, 66, 72 hariç). 1-19, 21-28, 260 ve 261 numaralı Mühimme Defterleri'nin Osmanlıca olarak indeksi mevcuttur. 3, 5, 6, 7 ve 12 numaralı Mühimme Defterleri'nin de tıpkıbasım ve indeksli olarak basımı yapılmıştır.

2-980 Numaralı "Bâb-ı Âsafî Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme Defterleri
980 numaralı "Bâb-ı Âsafî Defterleri Kataloğu"nda A.DVN.MHM. koduyla 932-975 genel sıra numaralarında kayıtlı H. 977-1252/M. 1570-1836 tarihleri arasındaki hükümleri ihtiva eden bir kaç sayfa veya formadan müteşekkil 43 adet Mühimme Defteri parçası mevcuttur.

⁵ Mübahat S. Kütükoğlu, "Mühimme Defteri", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, c. 31, İstanbul 2006, s. 521.

3-Mühimme Zeyli Defterleri

Mühimme Defterleri serisinden yanlışlıkla diğer defter serilerine karışmış bulunan bazı Mühimme Defterleri, daha sonra yapılan tasnifler neticesi "Mühimme Zeyli Defterleri" adı altında ayrı bir grupta değerlendirilmiştir. 989 Numaralı katalogda, H. 980-1195/M. 1572-1780 yılları arası kayıtları ihtiva eden 17 adet defter bulunmaktadır.

4-Mühimme-i Asâkir Defterleri

1781 senesinden sonra tutulmuş olan bu defterlerde askerî teşkilat, tevcîhâtlar, askerî sahadaki ıslahatlar ve askeriye ile alâkalı mühim mevzularla ilgili kararlar kayıtlıdır. 989 numaralı katalogda, H. 1196-1328/M. 1781-1910 tarihleri arasındaki mühim askerî kayıtları ihtiva eden 68 adet defter bulunmaktadır.

5-980 Numaralı "Bâb-ı Âsafî Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme-i Mektûme Defteri Mektûm Mühimmeler, Divân-ı Hümayûn'da karara bağlanan gizli hususların kayıtlarını havî defterlerdir. 980 numaralı "Bâb-ı Asâfî Defterleri Kataloğu"nda A.DVN.MKM. koduyla 976 genel sıra numarada kayıtlı H. 1223-1224/M. 1808-1809 tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva eden 44 sayfalık 1 adet Mühimme - i Mektûme Defteri mevcuttur.

6-989 Numaralı "Divân-ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme-i Mektûme Defterleri

989 numaralı "Divân - ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"nda 1-10 sıra numaralarında kayıtlı H. 1203-1302/M. 1788-1885 tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva eden 10 adet Mühimme-i Mektûme Defteri mevcuttur.

7-989 Numaralı "Divân - ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme - i Mısır Defterleri

Mısır meselelerine ait önemli konuların kayıtlarını havî defterlerdir. Onbeşinci defter Mısır'a ait mahrem kayıtları ihtiva ettiğinden "mektum" olarak ifade edilir. H. 1119/M. 1785 yılına kadar Ana Mühimme Defterleri serisine kaydedilen Mısır'a ait hükümler bu tarihten itibaren müstakil Mısır defterlerine kaydolunmuştur. 989 numaralı "Divân - ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"nda 1-15 sıra numaralarında kayıtlı H. 1119-1333/M. 1785-1915 tarihleri arasındaki kayıtları ihtiva eden 15 adet "Mühimme-i Mısır"defteri mevcuttur.

8-980 Numaralı "Bâb-ı Asâfî Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme-i Mısır Defterleri 980 numaralı "Bâb-ı Asâfî Defterleri Kataloğu"nda A.DVN.MSR. koduyla 977 genel sıra numarada kayıtlı H. 1122-1128/M. 1710-1716 tarihleri arasındaki hükümleri ihtiva eden 12 sayfalık 1 adet Mısır Valiliği Defteri parçası mevcuttur.⁶

1.4.Mühimme Defterlerinin Bürokratik ve Diplomatik Fonksiyonu

Mühimme Defterlerindeki kayıtlar, muhatap makama gönderilen berat ve fermanlardan oluşur. Bu kayıtlar sadrazamın başkanlığında, kubbe vezirleri, Anadolu ve Rumeli kazaskerleri, defterdar ve nişancının katıldığı Divan-ı Hümayun toplantılarında alınan kararlar sonucunda padişahın onayından geçer ve kronolojik sıraya göre kaydedilir. Mühimme Defterindeki bir kaydın tashihi ve iptal edilmesi sadece padişahın onayına bağlıdır. Mühimme Defterlerindeki bir hüküm kaydının geçersizliği, bir hükmün iptal edilerek yırtılması, emr-i ali yahut hatt-ı hümayunısdarı ile yerine getirilmiştir.⁷ Bazen hüküm metinleri içinde geçen “Bu husus mevadd-ı mühimmedendir.” veya “Husus-ı mezburmühimmatdandır.” şeklindeki ifadelerle konuların önemine dikkat çekilmiştir. Mühimme Defterlerindeki hükümlerin hangi aşamada defterlere kaydedildiği açıkça tespit edilmemiştir. Her fermanın biri kayıt tarihi, diğeri hükmün ulağa verildiği tarih olmak üzere ikiye ayrılmıştır.⁸

Mühimme Defterlerindeki kayıtların muhatap makamına gönderilen ferman veya beraatların kopyaları olduğu daha önce belirtilmişti. Mühimme Defterleri name, emir veya hüküm ile benzerlerinin tam metnini kapsamamakta, elkalp ve öteki formalite kısımları terk edilerek ya da kısaltılarak asıl konuyu ihtiva etmektedir.⁹ Ferman, berat, nişan gibi Osmanlı diplomatik belgelerinde muayyen bir yazma formülü tatbik edilmiştir. Buna göre bu belgeleri 10 kısımda incelemek mümkündür.

⁶ BOA, a. g. e. , s. 10-23.

⁷ Mübahat S. Kütükoğlu, a. g. e, s. 521.

⁸ Uriel Heyd, *Ottoman Documents on Palestine 1552 – 1615. A Study of the Firman according to the Mühimme defteri*, Oxford, 1960, s. 25.

⁹ M. Tayyib Gökbilgin, *Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi*, İstanbul, 1979, s. 105.

- 1) Davet
- 2) Tuğra
- 3) Unvan
- 4) Muhatabın adı ve lakabı
- 5) Dua
- 6) Nakil ve iblağ
- 7) Emir
- 8) Tekid ve tehdit
- 9) Tarih
- 10) Yer

Belgelerin üstünde davet formülü bulunurdu. Bu formül besmelenin kısaltılmışı olan “b” olabileceği gibi Allah lafzının kısaltılmışı olan “hüve” şeklinde olabilirdi. Davetten sonra padişahın alameti olan “Tuğra” tuğrakeş veya nişancı tarafından sanatkarane bir şekilde çekilirdi. Unvan ve elkab bölümünde, padişah başka bir hükümdara mektup gönderecekse önce kendi unvan ve elkabına yer verir. “Ben ki sultanüs selatin, burhanül hevakin, tac-ı bahşı hüsrevan, Ru’yı zemin, Zillullahi fil Arzin...” gibi cümlelerden sonra hakim olduğu ülkeleri bir bir sayarak kendini tanıtır ve yüceltirdi. Sonraki formül ise muhatabın elkabıdır. Mühimme defterlerinde muhatabın elkabına nadiren yer verilirdi. Umumiyetle “Rumeli Beylerbeyine hüküm ki” gibi hitap edilen rütbe ve mevki veya ismiyle doğrudan konuya girilmiştir.

Elkabtan sonra dua ve hayır cümlesi gelmektedir. Burada da muhatabın mevki ve sınıfına dikkat edilir. Mesela kadılar için “zide feddluhu”, Hristiyan hükümdarlar için de en çok kullanılan formül “hutimet avakıbuhi bi’l hayr”dır. buraya kadar olan kısım giriş kısmıdır, sonra asıl mevzuya girilir. Birinci bölüm nakil ve iblağdır. Burada bir olay anlatılmakta, hüküm yazılmasına sebep olan konu açıklanmaktadır. Kullanılan genel formül “tevkii refii hümayun vasıl olıcak malum ola ki” şeklindedir. Mühimme Defterleri ise “mektup gönderip” veya “adam gönderip” şeklindedir. “Buyurdum ki” formülü ile başlayan kısım emir kısmıdır. Ne yapılması, nasıl hareket edilmesi gerektiği muhataba bu kısımda emredilmektedir.

Emir cümlesini takiben sadece “Şöyle bilesiz” alamet-i şerife itimat kılasız gibi formüller ile tekid ve tehdit rüknü işlenmiş olur. Burada fermanda belirtilen emir üzerine hareket edilmesinin gerekliliği ve zorunluluğu belirtilmek istemektedir. Fermanda tekid ve tehdit formülünden sonra tarih kısım bulunur. Tarihlerin başında genelde “tahriren fi” bazen de “hurrirre” ibaresi yer alır. Mühimme Defterlerindeki hüküm tarihlerinin yazışı ilk dönemlerde başlık tarih atılması suretiyle olmuştur. Daha sonraki yıllarda bu usulden vazgeçilerek günler evail ve evasıt tabirleri ile onarlı dilimler halinde ifade edilmeye başlanmıştır. Müsveddelerin kontrolünden sonra gönderilecek ferman hazırlanıp tuğrası çekilir. XVI. yüzyıla ait hükümlerin çoğunda gideceği yere ulaştırılmak üzere kime ve hangi sebeple verildiğine işaret olunmuştur. Çıkan hüküm birden fazla yöneticiyi ilgilendirdiği anlarda bir sureti kaydıyla dağıtım yapıldığını görmek mümkündür.

İKİNCİ BÖLÜM

2. 99 NUMARALI DEFTERİN ÖZELLİKLERİ

2.1. Defterin Fizikî Durumu

Başbakanlık Osmanlı Arşivi, 989 Numaralı "Divân-ı Hümayûn Defterleri Kataloğu"ndaki Mühimme Defterleri A.DVN. MHM. D.099 şeklinde kayıtlı bulunan 99 numaralı defterin evsaf ve eşkâli şöyledir: Çalışmamızda defterin 91 ile 180 sayfaları arası incelenmiştir.

1-Defterin ölçüsü, 30.5 cm x 21 cm ebadındadır.

2-Defter 180 sahifeden mevcut olup Varak adedi 78 dur.

3-Defterin şekli, ciltli ve Ebrulu'dur.

4-Defterin numaralama usulu, sayfa düzeni olup defterin başında ve sonunda ikişer sayfa boş bırakılmıştır, deftere sayfa numarası verilirken sayfa 9'dan 11'e ve 176'dan 179'a atlanmıştır, sayfa numarası verilen kısım 177 sayfadır.

5-Defterin kağıdı sarımtırak beyaz, kalınca ve mukavemetlice ve aharlanmıştır. Nev'i malum olmayıp, filigranı yoktur.

6-Defterin kapsadığı zaman dilimi, II. Süleyman Han'ın (1687-1691) saltanatı yılları içinde yer alan Hicri (1100-1101) Miladi (1688-1689) yılları arasını kapsamaktadır.

7-Defterdeki toplam hüküm sayısı, 591 hüküm olup bu hükümlerin gönderildiği yerlerin kayıtlarını ihtiva eden suret kayıtları mevcuttur.

8-Genel itibariyle bir sayfada 20-22 arası satır bulunmaktadır. Yazı şekli olarak umumiyetle Divânî ve Talik karışık bir kırmadır. Yazı stili defterin tamamında pek farklılık arz etmemektedir. Yazı okunabilir bir özellikte olmasına karşılık, bazı bölümler farklı kâtipler tarafından yazıldığından okumakta biraz güçleşmektedir. Özellikle yer ve şahıs isimlerinin okunuşunda bazı güçlüklerle karşılaşmıştır. Metnin

transkripsiyonunda, genel kabul gören mutedil bir usul gözetilmiştir. Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nin yayınlamış olduğu defterlerdeki düzen örnek alınmıştır. Bu çerçevede, kelime ortasında ve sonlarında yer alan ayın harfi ('), hemze ise (') işareti ile gösterilmiştir. okunamayan yer ve şahıs isimlerinden sonra da (..) işareti koyulmuştur.. Arap harfleriyle yazılan Türkçe'nin de kesin bir imlaya bağlanmamış olmasından dolayı kaynaklanan problemlerle de karşılaşilmektedir. Yazan kâtip aynı bile olsa ‘‘kazanuzda’’ ya da ‘‘kazanızda’’ şeklinde farklı yazılışlara rastlanabilmektedir.¹⁰

9- 99 numaralı mühimme defterindeki hükümlerin çoğunluğu Balkan şehirleri (Tatarpazarı, Ahyolu, Kandiye, Şumnu, Misivri, Filibe, Gümölcine vb.), Anadolu Şehirleri (Aydın Amasya, Sivas, Van, Eskişehir, Diyarbekir, Ma'raş, Ayıntab, Brusa, Hamit sancağı, Niksar, Trabzon vb.), Rumeli-Trakya dediğimiz (Edirne, Keşan, Gelibolu vb), Anadoludaki Kürt ve Türkman Aşiretleri, Afrika ve Kuzey Afrika toprakları(Mısır, Halep, Musul, Bağdat, Şam-ı Şerif. Tunus, Trablusgarb, Cezayir vb.), Arap Yarımadasında bulunan Mekke-ı Mükerrreme ve Medine-ı Münevvere kadılıkları, Adalar denizi dediğimiz Limni, Midilli, Bozcaada, Girit, Rodos, Ağrıboz vb. ve bunların yanında İstanbul Kaimakamlığı, Mora gibi Osmanlı Devletinin egemenliği altında bulunan bu topraklarda görevli olan Beylerbeyileri, Sancakbeyleri, Voyvodalar ve bunlara mümasil değişik rütbe ve mevkideki mahalli idareciler yazılmış hükümlerden oluşmaktadır.¹¹

2.2. Diplomatik ve Teknik Özellikler

Hükümler genellikle hükmün yollandığı makamlara hitap ederek ve kime bildiren hitap cümleleriyle başlıyor: ‘Âsitâne-i se‘âdetde Sekbanbaşıya hüküm ki ‘¹², ‘Sultaniye kal‘ası Dizdârına hüküm ki ‘¹³ gibi. Defterde yer alan hükümler çoğunlukla bir **hitap** kısmı vardır. Hükümlerin baş kısmına baktığımızda genellikle "hüküm ki" ifadesi en çok tekrarlanan ifade olmasına karşılık hitap kısmı bazen farklı şekilde de olabilmekteydi. ‘Ümerâ-i deryadan ber vech-i Arpalık Rodos sancağına mutasarrıf olan

¹⁰ 44 Numaralı Mühime Defteri, (Yayına Hazırlayan Mehmet Ali ÜNAL), İzmir 1995, s. ‘Giriş’.

¹¹ Ünal, a.g.e., Giriş.

¹² Hüküm 328.

¹³ Hüküm 448.

Abdulkadir Paşa dâme ikbâluhûya hüküm ki.¹⁴ veya "Mûmâ ileyhimin her biri vech-i meşruh üzre vakt u zamanıyla gelüb donanma-yı humâyûnuma mulhak ve mulâkî olub hidemâ-tı aliyyemde bezl-i mechûd eylemek üzre me'mûr ve her biri için başka başka ahkâm yazılmıştır ifadesi¹⁵. Hükümlerin hitap kısmında bazı durumlarda yer adları sayılmak yerine; " Sofya'da olan vezir İbrahim Paşa'ya hüküm ki ¹⁶ Üsküp sancağı pâyesine mutasarrıf olan İbrahim Paşazade Mehmed dâme 'izzuhûya hüküm ki "Leh sınırından mahsûre-ı Edirne'ye gelince yol üzerinde vaki' olan kadılara ve Boğdan voyvodasına ve zikr olunan kazalarda vaki' kethudaları ve yeniçeri serdarları ve zabitler ve a'yan-ı vilâyet ve iş erlerine hüküm ki"¹⁷ şeklinde hükümlere de rastlanmaktadır. Vezirlere yazılan bazı hükümler de yer ismi belirtilmeden sadece isimleri belirtilmiştir. " Sofya'da olan vezir İbrahim Paşa'ya hüküm ki", "Bi'l-fi'l kapudanım olan vezir İbrahim Paşa'ya hüküm ki"¹⁸. Bazı hükümler kime yazılmışsa bulunduğu yeri, görevi bazen eski görevi zikredilirdi. " Selanik sancağı Alaybeğ'ine Hüküm ki,¹⁹ Voynuk Beğ'ine hüküm ki ²⁰ şeklinde bir görevliye yazılan hükümler olduğu gibi, birkaç görevliye ve bölgeye yazılan hitap kısmı da söz konusudur. " Hacıoğlubâzârı ve Yenibâzârı ve Karasu ve Tulca ve Hırsova kâdîlarına zikr olunan kazâlarda vaki yeniçeri serdarlarına hüküm ki " ²¹, Bazı hükümlere baktığımızda Osmanlı imparatorluğu teşkilâtında devlet tarafından, muhtelif zamanlarda muhtelif tatbik şekillerine göre, belli başlı idare ve saray adamlarına ve bir kısım yüksek rütbeli ilmiye ricaline, vazifelerinde iken maaşlarına ilâveten, vazifelerinden ayrıldıktan sonra ise, tekaüt veya mâzûliyet maaşı kabilinden olarak, verilen tahsisat mânasına gelen "Ber vech-ı arpalık" ibaresinin geçtiği hükümler de mevcuttur. "Ber vech-i arpalık Ğazze ve Kudus-i şerif sancaklarına mutasarrıf Emîru'l-Hâcc-ı Şam olan Murtaza Paşa dame ikbaluhuya hüküm ki"²² gibi.

Hükümlerin hitap kısmından sonra hükmün yazılmasına sebep olan olayın anlatıldığı **nakil-iblağ** rüknü gelmektedir. Bu rükünde genellikle Dîvân-ı Hümâyûn'a

¹⁴ Hüküm 332.

¹⁵ Hüküm 333.

¹⁶ Hüküm 314.

¹⁷ Hüküm 325.

¹⁸ Hüküm 349.

¹⁹ Hüküm 351.

²⁰ Hüküm 354.

²¹ Hüküm 355.

²² Hüküm 422.

sunulan arz, arz-ı hâl, mektup ile yapılan ve bizzat şahısların Divân'a gelerek yaptıkları şikâyetleri bulunmaktadır.

Hükümün yazılmasına sebep olan olay özetlendikten sonra bu konuda verilen emrin anlatıldığı **emir-hüküm** rüknü gelmektedir. Bu rükün "buyurdum ki" ibaresiyle başlamaktadır. Nakil-iblağ bölümünde anlatılan olay genellikle burada tekrar edilmekte veya özet olarak verilmektedir.

2.3. Dil Özellikleri

Defterin dili sanatsız ve sadedir. O gün için kullanılan bazı terim ve teknik isimler metinde bolca geçmektedir. Türkçe deyim ve tamlamaların yanında Arapça ve Farsça olanları da sıkça kullanılmıştır. Bazı hükümlerde Arapça ayetler ve dualar da bulunmaktadır.²³

2.4. Tarihler

Mühimme Defterlerinde genel olarak XVII. yüzyıl ortalarına kadar ayın tarihi ile beraber haftanın günü de Arapça sıfatları ile gösterilmek üzere başlık halinde hükümlerin üst kısmına yazılmıştır. Mesela “ Yevmi’l-ısneyn fi 16 Muharremü’l-haram sene 960 ” gibi. XVII. Yüzyılda ise mühime defterlerinin düzenleniş biçimlerinde bazı değişiklikler görülmekte olup artık dîvânın müzakere günü veya ferman suretlerinin deftere geçirildiği günü gösteren tarih başlığı ortadan kalkmış ve yerini hükümlerin sonunda ayın 1-10. günleri için “ evâ’il ”, 11-20. günleri için “ evâsıt ” ve 21-30. günleri için “ evâhir ” ibareleri almaya başlamıştır (fi evehir-ı Zi’l-Hicce sene 100, fi evail-ı Safer sene 1101).²⁴ İncelemiş olduğumuz 99 numaralı Mühimme defterinde de hükümlerin sonunda ayı bu şekilde üçe ayıran tarih atma yöntemi kullanılmıştır. İncelediğimiz 99 numaralı Mühimme Defterindeki tarihlerin yazılış şekline baktığımızda da tarihler hükümlerin sol alt köşesinde belirtilmiştir. Hükümlerin genelinde tarih atılırken ayın kısaltması yani ayların sembolleri kullanılmıştır.(fi evasıt-ı R sene 1101, fi

²³ Hüküm 308, 310.

²⁴ Hüküm 320, 590 vd.

evahir-ı Ca sene 1101)²⁵Hükümlerin genelinde aylar, Arapça karşılıklarının kısaltılmışı yani sembolü olarak gösterilmiştir. Mesela Cemaziye'l-ahir Ca, Ramazan R, Rebi'ül-ahir Ra, Zilhicce Z, gibi. Ay isimlerinden başka hükümlerin çoğunda hicri yıl isimleri de kısaltılarak verilmiştir. Mesela, 1100 yerine 100 ve 1101 yerine 101²⁶ olarak belirtilmiştir. Bazı hükümlerin tarihi atılırken de (tahriren fî evasıt-ı R sene 1101)²⁷ ibaresi kullanılmıştır. Bazı hükümlerde ise yine Arapça ayların ilk gününü ifade eden 'gurre' kullanılmıştır (Fî gurre-i Safer sene 1101, Fî gurre-i R sene 1101).

²⁵ Hüküm 533, 551 vd.

²⁶ Hüküm 551.

²⁷ Hüküm 507.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. 99 NUMARALI MÜHİMME DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYONU

3.1. Metnin Transkripsiyonu

Sahife 91

Hüküm 294

Âsitâne-i Se‘adetimde Bağdad ve Basra’ya varınca vâki‘ olan vüzerâ-yi ‘izâm ve mir-i miran-ı kiram ve sancaklarına Hüküm ki bundan akdem Ortayaka’da kat‘-ı tarîk ve katl-i nufûs idüb tahrîb-i bilâd ve ta‘zîb-i ‘ibâd ile envâ‘-ı şerr ve fesâd ‘âdet-i müstemirreleri olan Sarıca ve sekban taifesi ve bunların bölükbaşı namında olan hazelesinin bi-‘avnillâhi Te‘âlâ memâlik-i mahrusemden ‘ale’l-‘umûm nam ve nişanları merfû‘ olub fî-mâ-ba‘d vüzerâ ve mir-i miran ve ümerâ gerek mutasarrıf oldukları menâsıbdan ve gerek sefer-i zafer-rehbere me’mûr olduklarından bunlardan bir ferdi kapularına uğratmayub ve beslemeyüb ve bir tariki intisâb itmek murad idenleri dahi tard ve ib‘âd ile cevap virüb bundan böyle Paşalardan ve sancaklarından her kimin kapusunda bu zikr olunan eşkıyâdan bir ferd mevcûd olduğu mesâmi‘-i ‘aliyye-i padişahaneme vâsıl olur ise bir vechile özür va bahaneleri mu‘teber olmayub eşedd-i ‘ikâba mazhar olmalarını mukarrer bileler deyu hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrunuma sadır olmağla imdi siz ki muşarun ileyhimsiz kapunuza intisâb dâ‘iyesiyle ol habîslerden taraflarınıza gelenlerden zinhar zinhar bu babda sudûr iden ferman-ı humâyûnuma muğâyir bir ferdi yanınıza alub kapunuzda tutmakdan begâyet ictinâb ve ihtirâz eyleyesün bu babda murâd-ı humâyûnum budur ki ba‘de’l-‘eyvm bir dahi sarıca ve sekban namı elsine-i ‘enâmda mezkûr olmaya bu takdîrce zikr olunan şakîlerden ânlar ki sebk iden cerâ‘imine nâdim olub mukaddemâ mürtekib oldukları fesad ve şekâvetden kendülerin keff itmekle tevbe ve salâhiyetleri zahir ola ânlarla ta‘arruz olunmayub hilâf-ı şer‘-i şerîf rencide olunmayalar amma ânlar ki bu zikr olunanların hilâfı üzre şekâvet-i cibilliyetleri ber-karâr-ı sâbık derûn-ı habâ’is-i meşhûnlarında merkûz olmağla fırsat elverdikde ke-mâ fî’l-‘evvel izhâr-ı fesâda

cesaretleri ve nişanlarında nümâyân olan şakîlerden ânları şer‘-i mutahhara havale idüb
haklarında lazım geleni mûcib-i şer‘ her ne ise icrâ itmekden dakika fevt eylememeniz
babında ferman-ı ali şanını sadır olmuştur deyu yazılmışdır
fî evâhiri Ca sene 1101

Sahife 92

menzil-i Harmanlı kazâ-i Malkara

şa‘îr keyl 2500

dakik keyl 260

menzil-i Harmanlı kazâ-i Vize

şa‘îr keyl 1400

dakik keyl 175

menzil-i Uludere kazâ-i Havâss Mahmud Paşa

şa‘îr keyl 1300

dakik keyl 100

Kazâ-i Bergos

şa‘îr keyl 2300

dakik keyl 100

Kazâ-i Saray

şa‘îr keyl 510

dakik keyl 20

menzil-i Kınalı

kazâ-i Baba-i Atîk

şa‘îr keyl 1100

dakik keyl 100

Kazâ-i İpsala

şa‘îr keyl 1000

dakik keyl 80

Kazâ-i Ferecik

Şair keyl 1350

Dakik keyl 100

menzil-i Papaslı

Kazâ-i Keşan

Şair keyl 2250

Dakik keyl 170

Kazâ-i Pınarhisarı

Şair keyl 1350

Dakik keyl 100

Kazâ-i İnöz

Şair keyl 750

Dakik keyl 70

Kazâ-i İncik

Şair keyl 850

Dakik keyl 100

Menzil-i Flipe

Kazâ-i Flipe

Şair keyl 8000

Dakik keyl 650

Menzil-i Tatarbâzârı

Kazâ-i Tatarbâzârı

Şair keyl 2850

Dakik keyl 300

Kazâ-i Kırıkkilisa

Şair keyl 1375

Dakik keyl 50

Menzil-i Saruhan Beğli

Kazâ-i Hayrabolu

Şair keyl 1600

Dakik keyl 100

Kazâ-i Çirmen

Şair keyl 1650

Dakik keyl 208

Menzil-i (...) köprüsü

Kazâ-i Yenice-i Kızılağaç

Şair keyl 900

Dakik keyl 75

Kazâ-i Ağcakızanlık

Şair keyl 1750

Dakik keyl 150

Kazâ-i Yenice-i Karasu

Şair keyl 1000

Dakik keyl 80

Menzil-i İhtiman

Kazâ-i Gümülcine

şair keyl 2400

Dakik 220

Kazâ-i Zağra-i Atik

Şair keyl 1600

Dakik keyl 150

Hüküm 295

Rodoscuk Nâ'ibine ve Kethudâ yeri ve yeniçeri serdarı ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine

Hüküm ki

İn şâ'allâhu Te'âlâ evvel-i rebî'de musammem olan sefer-i humâyûnuma me'mûr
'asâkir-i İslâmın zâd u zahîreleriçün menzillerde dakik tedârükü lazım ve mühim
olduğundan mâ-'adâ Bağdad ve Van seferlerine ve sair menâzile karîb olan kazâlardan
aynî sürsat zahîresi ve menâzile ba'id olan kazâlardan Sürsat zahîresi bedeli cem' ve
tahsîl olunmak mu'tâd-ı kadîm olmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin Cîsr-i
Mustafa Paşa menziline 'asâkir-i İslâma narh-ı câri üzre fûruht eylemen üzre taht-ı
kazânızda dört bin iki yüz yigirmi keyl şair ve üç yüz otuz keyl dakik arabalara tahmîl
ve yanına Nâ'ibin ma'an koşub rûz-ı hızırdan on beş gün mukaddem ol mikdar zehâ'iri
Cîsr-i Mustafa Paşa menziline hazır ve âmâde idüb 'asâkir-i İslam menzil-i mezburda
nuzûl eyledükde narh-ı cârî üzre fûruht ittürüb itmâm-ı hizmet eylemek babında ferman-
ı ali şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır bâlâda mastûr olan kazâların her birine
başka başka ahkâm yazılmışdır
Fî evâhiri Ca sene 1101

Sahife 93

Hüküm 296

*Ve kâtilûhum hattâ lâ tekûne fitnetun nass-ı kerîminin mazmûn-ı şerîfi üzre bu emr-i
mufterizi't-tâ'aya 'itimâr eyleyüb havza-i İslâmdan 'a'dâ-yi dînin fitnesin def'i içün
me'mûr olduğun cihâda musâra'at ve mubâderet idüb emr-i vâcibü'l-ımtisâl mucibince
amel eylesüz*

Cezair Beğlerbeği (...) dâme ikbâluhûya ve Cezair Dayısı Şaban Dayı'ya ve yeniçeri
ağası ve Kethudâsı ve Ocak Zâbitleri ve sair ihtiyarlarına Hüküm ki
sene-i sâbıkada gemileriniz ile ocağınız ğâzîleri ve mucâhidleri din-i mubîn hizmetinde
bezl-i mechûd ve sarf-ı makdûr idüb cibilliyetlerinde mermûz ve muzmer ve merkûz ve
muhammer olan ğayret-i dîn-i İslam ve hamiyet-i şeri'at-i mutahhara-i hazret-i
Seyyidü'l-'enâm 'aleyhi efdalu's-salâti ve's-selâm muktezâsınca me'mûr oldukları üzre
geldikleri ve uğûr-ı dîn ü devletimde zahmet ve meşakkat öekdikleri muhât-ı 'ilm-i
humâyûnum olub her biriniz du'â-yı hayr-icâbet-i eser-i mulûkâneme mazhar
olmuşsuzdur berhudâr olub cümlelizin yüzü ak ve kılıcınız hemîşe ve 'a'dâ üzerine

keskin ve berrak olsun lâkin gönül birliği ile hüsn-i ittifâk ve gereği gibi îtilâf ve ittihâd bulunmamak sebebi ile matlûb ve muntazar olan sûret-i feth u zafer-sâha-i şuhûddan cilveger olmayub ‘abede-i ‘asnâm ve ‘anede-i ehl-i İslâm’ın vefk-ı merâm üzre ahz-ı intikâm müyesser olmamağla ber-mûcib-i fahvâ-yı beşâret-ihativâ-i kerîme-i (kâtîlûhum yu‘azzibhumullâhu bi-eydükum ve yuhzihim ve yensurküm aleyküm ve yeşfi sudûra kavmin mu‘minîn ve kâtîlu’llezîne lâ yu‘minûne bi’llâhi ve-lâ bi’l-yevmi’l-’âhiri ve-lâ yuharrimûne mâ-harramallâhu ve-lâ yedînûne dîne’l-hakk-i mine’llezîne ‘ûtu’l-kitâbe hattâ yu’tu’l-cizyete ‘an yedin ve hum sâğirûn) niyet-i hâlisâ ile i’lâ-i kelîmeti’llâhi’l-mute‘âl ve ictiyâh ve istisâl-i rusûm-ı kufr u dalâl için ğazâ ve cihâda niyyet ve ‘azîmet ve def‘-i şurûr ve fucur-ı ‘a’dâya sarf-ı kudret ve himmet ve icâbet sünnet-i ğayret-i dîn ve hamiyet-i şerî‘at-i Hâteme’n-Nebiyyînden olmağın in şâ’allâhu Te‘âlâ ve bi-‘avnihi ve te’yidihî ve hüsn-i tevfikihî ve tesdîdihî bu sâl-i meymenet-fâl-i nusret me‘âlin evvel-i bahâr-ı kadîmü’l-i’tilâinde beren ve bahren ‘azm ü tasmîm olunan ğazve-i meymûn ve cihâd-ı humâyûnuma me’luf ve mu’tâddan ziyade mevâdd-ı ikâmet-i cihâd ve ‘udde ve ‘atâdı muktezî olup **“Harrizi’l-mu‘minîne ‘ale’l-kitâl”** fahvâsınca ‘a’dâ-i ehl-i İslâmdan ahz-ı intikâma kâfi asker berren ve bahran ve sehlen ve va‘ran techîz-i kifâyet ve tertîb-i mekânib ve tesyir-i merâkibe vâfi olacak mikdarı ‘asâkir-i İslâmın tahriz ve istinfârı ‘evked-i ferâ’iz-i dîn ve ‘esbet-i ahkâm-ı kitâb-ı mübînden olmağla siz dahi ber-muktezâ-i hitâb-ı kerîm-i (**infirû hifâfen ve sikâlen ve câhidû bi-emvâli-kum ve enfusi-kum fî sebîlillâhi ve ini’stenasrû-kum fî d-dîni fe-‘aleykumu’n-nasru**) ocağınız gemilerini ‘âmm-ı mâzîde olduğundan etemm ve ekmel ve e‘âmm ve eşmel ve erheb ‘adv-i emrinde (...) vech üzre esbâb-ı edevât ve esliha ve âlât-ı mîre ve zahîre ve muhimmât-ı kesîre ile meşhûn kılub esved-i ğâbe-i cenk ve harb olan cunûd-ı mansuretu’n-(...) ve Cezair-i Ğarb’ın sirâ‘ ve kifâh erlerinden ve nizâl ve nitâh dilâverlerinden şâkiyyü’s-silâh ve tâmmu’l-‘atâd rumât ve kümât ve humâtı ile donadub ihrâc ve (**innallâhe’ssterâ mine’l-mu‘minîne enfusehum ve emvâlehum bi-enne lehumu’l-cenneh**) mütebahhirinden kıst-ı ‘evfâyâ nail (**ve faddalallâhu’l-mucâhidîne ‘ale’l-kâ’idîne ecran ‘azîmen**) kerâmetinde hatt-ı ‘evfere vâsıl ve hüsn-i rızâ-yı humâyûn ve du‘â-yı hayr-se‘âdet-makrunumu hâsıl idesüz ve bu esnada sair ‘umur-ı mühimmeyi bi’l-cümle metrûk kılub **“İnneme’l-mu‘minîne ihvetun”** musted‘âsınca ‘âmm-i mu‘minîn ve kâffe-i muvahhidîn ile murâhât ve musâfât üzre

olub münâfeseiden nâşî bazı ‘ilel ve aġrâz i’tirâziyle beyninizde şahsen ve mu‘âdât ve bu‘zan ve munâferet vâki‘ olduġu dahi var ise (Arapça) tarîka-i marziyyesin meslûk idinüb aralarınızda olan mucâdelet ve muhâlefeti mucâmelet ve muhâlefete (anlaşma) tahvîl ve mufârakat ve musâveleti muvâfakat ve muvâsalete tebdîl eyleyüb ehem ve ‘evceb ve cenâb-ı Rabbu’l-‘âlemîn katında ‘erzâ ve ‘ehabb ve zümre-i muslimîne elyak ve enseb olan (Arapça) fahvâ-yı şerîfini pîş-i nihâd-ı hâtır kılub yek-dil ve yek-cihet kemâl-i mehabet ve ülfet ile (Arapça) teveddud ve hulus üzre olmanız lâ-buddür bu hatb-ı sahîh ve emr-i ‘azîmin hilâlinde birbiriniz ile muhâlefet ve munâferet üzre olmak ‘iyâzen billâhi Te‘âlâ şakk-ı ‘asâ-yı muslimîn ve vehn ve hâlel-i nizâm-ı mesâlih-i kâffe-i mu‘minîn ve muhâlefet-i rızâ-yı Rabbu’l-‘âlemîne muntehî ve muktezî ve tesyîr-i ‘umur-ı ‘abede-i ‘evsân ve tevkid-i esbâb-ı nahvet ve istikbâr-ı ‘a’dâi’llâhîr-Rahmân ve tuġyân-ı evliyâ-yı şeytânı mucib ve muktezî olduġu delil ve burhândan mustaġnîdir imdi rızâ-yı humâyûn ve du‘â-yı hayr-icâbet-makrûnum ki her halde merzât-ı Hâlık-ı bî-çûne mevkûf ve merhûndur recâ idersiniz etrâfınızda olan ihvân-ı dîn ile murâ‘ât-ı hüsn-i civârı de‘eb u âyîn idinüb aralarınızda geçen esbâb-ı vahşet ve iġrâzdan bi’l-merre iġmâz ve munâferet ve imti‘âzdan bi’l-küllîyye i‘râz ve ictimâ‘ ve ittihâd ve ta‘âzud ve ittifâk ile ‘a’dâ-yı pür nifâk ve şıkâkın kahr ve izlâl ve mucemmi‘ ve istîsâl ve kal‘-ı izmihlâlîne kemâl-i mertebe teveccüh ve ikbâl eyleyüb in şâ’allâhu Te‘âlâ vakt u zamanıyla dârû’s-sînâ‘a-i ‘âmiremden ihrâc olunacak kalyon ve çekdirir ve firkatelerde gelüb mulhak olmak üzre irsal ve düstur-ı mükerrem muşîr-i mufahham nizâmu’l-‘âlem Donanma-yı Humâyûnumda kapudanım olan vezirim (boş) Paşa ‘a’la’llâhu Te‘âlâ iclalehunun savâb-did-i re’y-i rezzîni ile bi-te’yidillâhi’l-Meliki’l-‘Allâm ‘a’dâ-yı İslâmdan ahz-ı intikâma ihtimâm eylemen hususunda ecdâ ve enfa‘ ve ‘encâ (...) ve enseb ve evlâ ve asvab ne ise mûcibince amel eylemeleri babında hatt-ı humâyûn-ı seadet-makrunumla ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Dergâh-ı Mu‘allâ kapucibaşılarından (boş) zide mecduhu hükm-i şerîfle geldiġinde femandaki emre göre hareket etmeleri babında yazılmıştır

Sahife 94

Dergâh-ı Mu‘allâm kapucibaşılarından (...) zide mecduhu hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu babda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrunla sadır olan ferman-ı ali-şan-ı

vâcibü'l-etbâ'ımın mazmûn-ı münîfi ile 'âmil olub minvâl-i muharrer üzre icrâ-i farîza-i cihâda kıyâm ile tahsîl-i se'âdet-i dâreyne sa'y ve ikdâm eylesün deyu yazılmışdır

Fî Ca sene 1101

Hüküm 297

Cezair Beğlerbeğisi (...) dâme ikbâluhûya Hüküm ki

İn şâ'allâhu Te'âlâ bu sene-i müteyemminede fermanım olduğu üzre edevât ve âlât-ı harb ve kıtâl ve abtâl-ı ricâl ile memlû ve meşhûn gemileriniz ile uğûr-ı dîn-i mübînde sizden hidemât-ı meşkûre ve me'âsir-i meşhûre me'mûl-i humâyûnum olmağla hakkınızda âfitâb-ı 'avâtıf-ı 'aliyye-i şahanem leme'ân ve bahr-i bî-kerân 'avârif-i seniyye-i padişahanem feyezân idüb sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin hâssa-i hila'-i fâhira-i mulûkânemden sana bir sevb ve kıdvetu'l-ğuzât ve'l-mucâhidîn Cezair'in Ocak dayısı ve yeniçeri ağası (boş) zide kadruhumâya ve sair ru'esâyâ ilbâs için hila'-i fâhira-i sultânî ile ocağınızdan tayin ve ihrâc olunacak ğuzâta dahi 'atâyâ-i celîle-i hüsvânemden otuz bin altun in'âm ve ihsânım olub hâssa-i mîr-i 'alemim olan iftihârul-'emâcid ve'l-'ekârim Ahmed dâme mecduhû ile irsâl olunmuşdur in şâ'allâhu Te'âlâ vusûlünde 'inâyet ve ihsânım olan hila'-i fâhiremi hatavât-ı ta'zîm ve ikrâm ile istikbâl ve iktisâ ve mûmâ ileyhe dahi ilbâs ile imtiyâz-ı rütbe ve iğtiyât-ı lâ-yuhsâ idüb ve gönderilen ol mikdar altunu ocağınız gemilerine râkib olacak ğuzât-ı muslimîne tevzî' eyleyüb in şâ'allâhu Te'âlâ ğayret ve hamiyet-i dîniyye muktezâsınca me'mûr olduğunuz üzre vakt u zamanıyla donanma-yı humâyûnuma mulâkî olub sebîl-i dîn-i mübînde vefk-ı rızâ-yı humâyûnum üzre hizmetlerde bulunmağa sarf-ı sa'y-i cemîl eylesüz deyu yazılmışdır

Fi evâsıtı Ca sene 1101

Hüküm 298

Trablusğarb Beğlerbeğisi (...) dâme ikbâluhûya ve Trablusğarb valisi (...) valiye ve yeniçeri ağası ve Zâbitleri ve ihtiyarlarına Hüküm ki

Memâlik-i İslâmiyyeye istîlâ kasdında olan kuffâr-ı duzah-ı karârın nevâ'ir-i şerr ve fesadı gittikçe iltihâb ve işti'âl bulub eyyâm-ı muhârebe ve mukâtele mutemâdi olub itfâ'-i nâ'ire-i şerr ve mekîdetleri babında bu taraflarda bulunan 'asâkir-i muslimîn ve

karîb olan mucâhidîn sebîli dîn-i mübînde bezl-i makdûr eylemekden hâlî olmayub lâkin 'a'dâ-yı muhâribînin birbirleriyle istinsâr ve istimdâdları sebebi ile bu âna değin mazarratları mundefî' olmadığından inkişâflarıçün bilâd-ı ba'idede olan ehl-i İslâm dahi 'azîmet-i tâmm ile kıyâm idüb ber-mucib-i fahvâ-yı beşâret-ihtivâ-yı kerîme-i (Arapça) niyyet-i hâlisâ ile i'lâ-i kelimet-i'llâhî'l-Mute'âle ve ictiyâh ve istîsâl-i rusûm-ı kufr u dalâl içün ğazâ ve cihâda 'azîmet ve def'-i şurûr ve fucûr-ı 'a'dâyâ sarf-ı kudret ve himmet ve icâbet-i sünnet-i ğayret-i dîn ve hamiyyet-i şerî'at-i Hâteme'n-Nebiyyînden olmağın in şâ'allâhu Te'âlâ bi-'avnihi ve te'yidihî ve tesdidihî bu sâl-i meymenet-fâl-nusret me'âlin evvel-i bahârında berren ve bahren 'azm ve tasmîm olunan ğazve-i meymûn ve cihâd-ı humâyûnum me'lûf ve mu'tâddan ziyâde mevâdd-ı ikâmet-i cihâd ve 'udde ve 'atâdı muktezî olub 'a'dâ-yı ehl-i İslâmdan ahz-ı intikâma kâfi ve berren ve bahren techiz-i ketâ'ib ve tesyir-i merâkibe vâfi olacak mikdarı asker-i İslâmın tahriz ve istinfârı evked-i ferâ'iz-i dîn ve esbet-i ahkâm-ı kitâb-ı mübînden olmağla siz dahi ber-muktezâ-yı hitâb-ı kerîm (Arapça) ocağınız gemilerinizi 'âm-ı mâzîde olduğundan etemm ve ekmel ve e'âmm ve eşher esbâb ve edevât ve esliha ve âlât-ı demîre ve zahîre ve muhimmât-ı kesîre ile meşhûn kılub Trablus'un sirâ' ve kifâh erlerinden ve nizâl ve nitâh dilâverlerinden şâkiyyü's-silâh ve tâmmu'l-'atâd ğuzât ve rumât ile donadub ve bu esnada kâfi ve ehl-i İslâmın birbirleriyle ittihâd ve i'tizâdı muhimm ve lâ-budd olmağla civarınızda olan Ocakların dahi bu emr-i celîli'l-hatbda birbiriyle murâhât ve musâfât üzere olmaları babında ıslâh-ı zâtu'l-beyne sa'y idüb (Arapça) kerâmetinden hatt-ı evfere vâsıl ve hüsn-i rızâ-yı humâyûn ve du'â-yı hayr-se'âdet-makrûnumu hâsıl idüb dâru's-sinâ'a-i 'âmiremden ihrâc olunan donanma-yı humâyûnuma gelüb mulşhak ve mulâkî olmak üzere vakt u zamanıyla irsâl idüb dustûr-ı mükerrerem bi'l-fi'l kapudanım olan vezirim Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclalehunun savâb-did-i re'y-i rezzini üzere 'umur-ı (...) ve cihâda kemâl-i musâdakât ve ittihâd ile ma'iiyyet üzere te'yîd-i dîn-i mübîne niyyet-i hâlisâ ve 'azîmet-i sâdika ile kıyâm ve bi-'inâyetillâhî'-Meliki'l-'Allâm ve 'a'dâ-yı İslâmdan ahz-ı intikâma ihtimâm eylemeniz babında hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnla ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur buyurdum ki Dergâh-ı Mu'allâm kapucibaşlarımdan iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim Mehmed dâme mecduhû hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu babda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrunumla sadır olan ferman-ı celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ'ımın mazmûn-ı münifi ile amel olunub minvâl-i

muharrer üzre edâ-yi farîza-i cihâda kıyâm ile tahsîl-i se‘âdet-i dünyâ ve ‘ukbâya sa‘y ve
ikdâm eylesüz

Fî evâsıtı Ca sene 1101

Sahife 95

Hüküm 299

Trablusğarb Beğlerbeğisi İsmail dâme ikbâluhûya Hüküm ki

İn şâ‘allâhu Te‘âlâ bu sene-i müteyemminede fermanım olduğu üzre edevât ve âlât-ı
harb ve kıtâl ve abtâl-ı ricâl ile memlû ve meşhûn gemileriniz ile uğûr-ı dîn-i mübîninde
sizden hidemât-ı meşkure ve me‘âsir-i meşhûre me‘mûl-i humâyûnum olmağla
hakkınızda âfitâb-ı ‘avâtıf-ı ‘aliyye-i şahanem leme‘ân ve bahr-i bî-kerân ‘avârif-i
seniyye-i padişahanem feyzân idüb sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin hâssa-i hila‘-i
fâhira-i mulûkânemden sana bir sevb ve Trablusğarb ocağı valisi Mehmed dayı ve
yeniçeri ağası olan zide kadruhumâya ve sair ru‘esâyâ ilbas içün hila‘-i fâhira-i sultânî
ile ocağınızdan tayin ve ihrâc olunacak gûzâta dahi ‘atâyâ-yı celîle-i hüsvânemden bin
altun in‘âm ve ihsânım olmağın ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ‘ili Ca sene 1101

Hüküm 300

Tunus Beğlerbeğisi Mustafa dâme ikbâluhûya ve Vatan Beği Mehmed dâme ‘izzuhûya
ve Tunus valisi Ali Dayı ve yeniçeri ağası ve Ocak ve Zâbitleri ve sair ihtiyarlarına
Hüküm ki

Sene-i sâbıkada gemileriniz ile ocağınız gâzîleri ve mucâhidleri dîn-i mübîn hizmetinde
bezl-i mechûd ve sarf-ı makdûr idüb gayret-i dîn-i İslam ve hamiyet-i şer‘at-i
mutahhara-i Seyyidü’l-‘enâm ‘aleyhi’s-salâtu ve’s-selâm muktezâsınca me‘mûr
oldukları üzre geldikleri ve uğur-ı dîn ü devletimde zahmet ve meşakkat çekdikleri
muhât-ı ‘ilm-i humâyûnum olub her biriniz du‘â-yı hayr-ı mulûkâneme mazhar
olmuşsuzdur berhudâr olasuz lâkin gönül birliği ile cümlelerin beynine hüsn ve ittifâk ve
gereği gibi îtilâf ve ittihâd bulunmamak sebebi ile matlûb ve muntazar olan suret-i feth u
zafer sâha-i şuhûdda cilveger olmayub ‘abede-i ‘asnâm ve ‘anede-i li‘âmdan vefk-ı

merâm üzre ahz-ı intikâm müyesser olmamağla ber-mucib-i fahvâ-yı beşâret-ihativâ-yı kerîme (Arapça) niyyet-i hâlisâ ile i'lâ-i kelimet-i'llâhi'l-mute'âl ve ictiyâh ve istisâl-i rusûm-ı kufr u dalâl için ğazâ ve cihâda 'azîmet ve def'-i şurur-ı 'a'dâya sarf-ı kudret ve himmet ve icâbet-i sünnet-i ğayret-i dîn ü hamîyyet-i şerî'at-i Hâteme'n-nebiyyîn olmağın in şâ'allâhu Te'âlâ bi-'avnihi ve te'yidihî ve hüsn-i tevfikihî ve tesdidihî bu sâl-i meymenet-fâl nusret-me'âlin evvel-i bahârında berren ve bahren 'azm u tasmîm olunan ğazve-i meymûn ve cihâd-ı humâyûnum me'lûf ve mu'tâddan ziyade mevâdd-i ikâmet-i cihâd ve 'udde ve 'atâdı muktezî olub 'a'dâ-yı ehl-i İslâmdan ahz-ı intikâma kâfi berreb ve bahren techiz-i kifâyet ve tesyir-i merâkibe vâfi olacak mikdârı 'asâkir-i İslâmın tahrîz ve istinfârı evked-i ferâ'iz-i dîn ve esbet-i ahkâm-ı kitâb-ı mubînden olmağla siz dahi ber-muktezâ-yı hitâb-ı kerîm (Arapça) ocağınızdan gemilerinizi 'âm-ı mâzide olduğundan etemm ve ekmel ve 'e'âmm ve eşmel ve esbâb-ı edevât ve esliha ve âlât-ı demîre ve zahîre ve muhimmât-ı kesire ile meşhûn kılub Tunus'un sirâ' ve kifâh erlerinden ve nizâl ve nitâh dilâverlerinden şâkiyyü's-silâh ve tâmmu'l-'atâd ğuzât ve rumât ile donadub (Arapça) kerâmetinden hatt-ı evfere vâsıl ve hüsn-i rızâ-yı humâyûn ve du'â-yı hayr-se'âdet-makrûnumu hâsıl için dâru's-sınâ'a-i 'âmiremden ihrâc olunacak donanma-yı humâyûnuma mulhak ve mulâkî olmak üzre vakt u zamanıyla irsâl idüb dustûr-ı mükerrrem bi'l-fi'l kapudanım olan vezirim İbrahim Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclalehunun savâb-did-i re'y-i rezzîni ile umûr-ı (...) ve cihâda kemâl-i musâdakat ve ittihâd ve (...) ve muvâfakat ve i'tizâd ile ma'îyyet üzre te'yid-i dîn-i mübîne niyyet-i hâlisâ ve 'azîmet-i sâdika ile kıyâm ve bi-'inâyetillâhi Te'âlâ 'a'dâ-yı li'âmdan ahz-ı intikâma ihtimâm eylemeniz babında hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur buyurdum ki Dergâh-ı Mu'allâm kapucibaşlarımdan iftihâru'l-'emâcid ve'l-'ekârim Mehmed dâme mecduhu hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu babda hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrunumla sadır olan ferman-ı celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ'ımın mazmûn-ı münîfi ile amel olub minvâl-i muharrer üzre edâ-yı farîza-i cihâda kıyâm ile tahsîl-i se'âdet-i dünyâ ve 'ukbâya sa'y u ikdâm eylesesüz deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili Ca sene 1101

Bu sene dahi yedi bin altun ile hil'atiniz irsâl olunmakda Trablus'a yazıldığı vech üzre yazılmışdır

Fi't-târihi'l-mezbûr

Hüküm 301

Brusa kâdîsına Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası El-Hac Mustafa Ağa arz gönderüb Brusa'da vâki' merhum Sultan Orhan evkâfindan Kalendar nam karyede Defter-i Cedid-i Hâkânîde mukayyed vâkı'â muşârun ileyhî (...) 'abd-i memlûkleri 'avârız-ı dîvâniyeden mu'âf ve müsellah olduklarına ellerinde selâtîn-i mâzîyeden mu'âf-ı tâmm-ı humâyûn olub bu ana değîn 'avârız tekâlîfi ile rencide (...) iken hâlâ karye-i mezbûrede sâkin (...) üzerinde Müslüman'lar üzerinde defterde mukayyed (...) 'avârız hânesi olmağla sizden yine imdâd eyledük deyu hilâf-ı defter ve muğâyir-i mu'âf emr-i humâyûn dahl ve nizâ' itmeleriyle murâfa'a-i şer' olunduklarında men'-i birle huccet-i şer' virilmişiken tekrâr ol huccete muğâyir nizâ'dan hâlî olmadıkların bildirüb ellerinde olan mu'âf-nâme-i humâyûn ve huccet marifetiyle amel olunub men' ve ref' olunmak babında Hudâvendigâr-ı sâbık zamanında emr-i şerîf virildüğün bildirüb müceddeden hükm-i humâyûnum recasın arz itmegin vech-i meşruh üzre amel olunmak üzre Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili Ca sene 1101

Sahife 96

Hüküm 302

Mısır muhâfazasında olan Vezir Ahmed Paşa'ya ve Şeyhu'l-Harem Davud Ağaya Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû 'arz gönderüb etrâf ve eknâfda irsal olunan sadaka ve nuzûr Medîne-i Münevvere nevverahallâhu Te'âlâ ilâ yevmi'l-'âhirede cenâb-ı Rasûl-i Ekrem sallallâhu Te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerinin Harem-i Muhteremlerinde hizmet iden seksen iki nefer huddâma mahsus olmağla bu âna değîn kimesne mudâhale eylemeyüb ve eylemeyeler deyu mukaddemâ emr-i şerîf virilmişiken hâlâ Medîne-i münevvere sükkânından bazı kimesneler müşâreket içün dahl ve nizâ'dan hâlî olmadıkların bildirüb

men‘ ve def‘ olunmak babında müceddeden hükm-i humâyûnum virilmek recasın arz itmegin mukaddemâ virilen emr-i şerîf mûcibince amel olunmak emrim olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 303

Mısır muhâfazasında olan vezir (...) Paşaya Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l dâru's-se‘adetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme ‘uluvvuhû arz gönderüb Harem-i Muhterem-i Nebevîde (...) hizmetinde olan seksen iki huddâmdan biri fevt oldukda mutasarrıf olduğu vazife ve cerâye ve sair hidemât-ı hâricden kimesneler gelüb ve hazine-mânde dahi olmayub yine ânların (...) kendüler tayin ve tevzî‘ ve taksîm ve tevcih olunmak üzere arz idüb ‘âhardan kimesneye virilmeye deyu emr-i şerîf virildüğün bildirüb mûcibince amel olunub ba‘de'l-yevm düşen mahlûl cerâye ve vazife ve sair cerâyeleri Şeyhu'l-Harem olanlar marifetiyle tevzî‘ ve taksîm ittirülmek babında emr-i şerîfim virilmek recasın arz eylediği mukaddemâ virilen emr-i şerîf mûcibince amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 304

Cidde-i Ma‘mûre Sancağıbeği (...) dâme ‘izzuhûya ve Cidde kâdîsına Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l dâru's-se‘adetim ağası olub Nâzır-ı evkâf-ı Haremeyn olan El-Hac Mustafa dâme ‘uluvvuhû Dergâh-ı Mu‘allâm’a arz gönderüb Medîne-i Münnevverede Harem-i Muhterem-i Nebevî sallallâhu ‘aleyhi ve sellem huddâmları olmağın Cidde-i Ma‘mûre iskelesine gelen tuccâr bazı nesne nezr idüb (...) zikr olunan nezri Emîr nam kimesne cem‘ idüb kendülere îsâl ider iken fevt olmağla oğulları cem‘ idüb nuzûr bi't-tamâm kendülere vâsıl olmayub ekl ve bey‘ ve ğadr itmeleriyle huddâm-ı mezbûre olan nuzûre hâricden kimesne dahl ve ta‘arruz eyleyüb kendü taraflarında tayin olunan adamlarına zabt ittirmek üzere bundan akdem emr-i şerîfim virildüğün bildirüb müceddeden mûcibince emr-i şerîfim virilmek recasın arz itmegin mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcibince amel olunmak üzere yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 305

Mısır muhafızı olan vezir Paşaya ve Medîne-i Münevvere kâdîsına Hüküm ki ve Şeyhu'l-Harem'e (Hüküm ki)

iftihârû'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa arz gönderüb Medîne-i Münevvere nevverahallâhu Te'âlâ ilâ yevmi'l-'âhirede olan askerî tâ'ifesinden (...) kadîm ve cedîd (...) cemâ'atinden biri fevt olub yeri mahlûl oldukda mahall ve mustehakk ve hizmete kâdir oğulları var iken her bir bölükden Zâbit olan arz virilen arzıhal ve ğayrı kimesnelerin arzı ile Mısır tarafında bazı nâ-mustehakk kimesnelere tevcih olunub evladlarına ğadr olunmağla ba'de'l-yevm zikr olunan neferâtdan biri fevt oldukda her kağı bölükde ise ol bölüğün Zâbitinden arz varmadıkça arzıhal ve ğayrı kimesnelerin arzıyla 'âhara tevcih olunmayub evlad ve mustehakkına ğadr olunmamak babında mukaddemâ emr-i şerîf virildüğün bildirüb tecdid olunmak babında hükm-i humâyûnum recasın arz itmegin mukaddemâ virilen emr-i şerîf mucibince amel olunmak üzere Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Sahife 97

Hüküm 306

Medîne-i Münevvere kâdîsına Hüküm ki

İftihârû'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû arz gönderüb Medîne-i Münevvere nevverahallâhu Te'âlâ ilâ yevmi'l-'âhirede vâki' anbar-ı hâssada keyyâllık ve hamallık hizmeti ve hizmet-i mezburenin (...) cenâb-ı Rasûl-i Ekrem sallallâhu Te'âlâ aleyhi ve sellem hazretlerinin Harem-i Muhteremlerine hizmet iden ağa ve ânın abd-i mu'tikleri ve abd-i mu'tikleri evladlarına mahsus olub kimesne dahl ve eziyet idegelmiş değil iken hâlâ bazı kimesneler kadîme muhâlif dahl ve ğadr eyledüklerin bildirüb vech-i meşrûh üzere Harem-i Şerîfin anbarı keyyâllığı ve hamallığı hizmeti ve (...) kadimde (...) üzere ağa ve (...) abd-i mu'tikleri ve 'abd-i mu'tikleri oğullarına zabt ittirülmek babında

mukaddemâ âdet olan emr-i şerîf tecdid olunmak babında hükm-i humâyûnum recasın arz itmegin vech-i meşruh üzre amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fie vâhiri Ca sene 1101

Hüküm 307

Mısır muhâfazasında olan vezir (...) Paşaya Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû arz gönderüb Medîne-i Münevvere'de Hazret-i Rasûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve selemin Harem-i Şerîflerinde hizmet iden (...) 'utekâlarından biri fevt oldukda temessükü ve cihâtlarına 'âhardan mudâhale ve mu'âraza olunmamak için emr-i şerîf virilmişiken 'âhardan mudâhale be mu'âraz olduğun bildirüb vech-i meşruh üzre amel olunmak babında emr-i şerîfim virilmke recasın arz itmegin mukaddemâ virilen emr-i şerîf mucibince amel olunmak emrim olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 308

Mısır muhâfazasında olan vezir (...) Paşaya Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû arz gönderüb Medîne-i Münevvere'de Harem-i Şerîf muhallefâtına kadimü'l-'eyyâmdan беру Şeyhu'l-Harem olanlardan mâ-'adâ bir kimesne mudâhale itmeyüb cüz'î ve küllî her ne vâki' olur ise vekil-i Şeyhu'l-Harem olanlardan su'âl olunub (...) ânlara tefvîz olunmuşiken hâlâ birkaç seneden беру Medîne-i Münevvere kadıları (...) teklîf idüb (...) mu'tâd değil iken (...) deyu Harem-i Şerîf-i nebevîde tesrîh olunan (...) şey' taleb idüb ve Şeyhul'-Harem olanlara cevır ve eziyet eyledüklerinden mâ-'adâ Şeyhu'l-Harem olanlardan geldükleri hizmete dahi mudâhale idüb ta'addî itmeleriyle mâ-ba'dinden (...) Şeyhu'l-Harem olanlar her ne minvâl üzre mutasarrıf olagelmişler ise yine ol vecihle mutasarrıf olub gerek Harem-i Şerîf-i Nebevîde (...) ve gerek sair Şeyhu'l-Harem olanlara tefvîz olunan (...) kâdî olanlar (...) eylemek üzre bundan akdem emr-i şerîf virildüğün bildirüb mûcibince müceddeden emr-i şerîfim virilmek recasın i'lâm eylediği ecilden mukaddemâ virilen emr-i şerîf mucibince amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 309

Mısır muhâfazasında olan (...) Paşaya Hüküm ki

İftihâru'l-havâss ve'l-mukarrabîn bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdetim ağası olan Mustafa Ağa arz gönderüb Medîne-i Münevvere'de Hazret-i Rasûl-i Ekrem sallallâhu Te'âlâ aleyhi ve sellemîn Ravza-i Mutahhara-i (...) haremînde Şeyhu'l-Harem olan kimesne bi-emrillâhi Te'âlâ fevt oldukda Nâ'ibü'l-haremi'n-Nebevî olan kimesne der-i devlet-i medârım tarafından Şeyhu'l-Harem tayin olunca (...) olunub (...) hazinedar olan kimesne dahi ânın yerine Nâ'ibü'l-harem olub (...) eyleyüb minvâl-i meşrûh üzre zabt olunmak üzre bundan akdem emr-i şerîfi virildügin bildirüb (...) müceddeden (...) recasın arz itmegin vech-i meşruh üzre amel olunmak üzre yazılmışdır

fi evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 310

Medîne-i Münevvere kâdîsına Hüküm ki

bi'l-fi'l Dâru's-Se'âdet'im ağası olan El-Hac Mustafa Ağa arz gönderüb Medîne-i Münevvere'de hizmet idenler kadîmden sadakât ve nuzurdan alagelmişler ise girü ve uslûb-ı sâbık üzre alub amma bu bahane ile hazine için tayin olunub sonra mala dahl eylemeyeler deyu mukaddemâ emr-i şerîfim virildügin bildirüb mucibince amel olunub vech-i meşruh üzre Ravza-i Mutahharaya gelen sadakât ve nuzûre alınageldiği üzre alub hâricden bir ferde dahl ittirülmemek babında müceddeden emr-i şerîfim recasın arz itmegin vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene

Sahife 98

Hüküm 311

Huccâc-ı muslimîn (...) ile mutâbık ve (...) emvâlîne ta'arruz nefisine zulüm ve (...)

Olunduğundan mâ-'adâ ta'lîl-i huccâca bâ'is ve saddun 'an sebîlillâha muzâhî emr olmağla ba'de'l-yevm ne vecihle cevri ve ta'addîleri men' ve ref' olunub emr-i vâcibu'l-

intisâlîm mucibince amel oluna Mısır valisine ve kâdîsına ve Cezair-i ğarbdan Mekke-i Mükerreremeye varınca yol üzerinde vâki‘ kadılara ve zikr olunan mahallerde olan Emînler ve iş erlerine Hüküm ki

kapum kullarından olan medâru’l-iftihâr Cezair’in yeniçeri ocağı Dergâh-ı Mu‘allâm’a mahzar gönderüb Cezair-i Ğarb’da iskât-ı farîza-i hacc için (...) azîmet iden huccâca zevi’l-’ibtihâcdan vefât idenlerin muhallefâtını zabt ve vatanlarında vârislerine îsâl ve teslim için Ocakları tarafından Emîn ve Nâzır tayin olunub ’âhardan mu‘âraza olunmamak icab eylemez iken hâliyâ mahrûse-i Mısır-ı Kahire mulhakâtından İskenderiye ve (...) ve Dimyat ve taht-ı hukûmet ve kazânızda vâki‘ sair iskelelerde olan ’umenâ ve ’ummâl ol makûle gerek muhallefâtını Ocakları tarafından mansûb olan Emînlerine zabt ittirmeyüb hilâf-ı şer‘-i şerîf (...) ahz ittirmeleriyle vârislerine zîk ve ğadr ve mahrûse-i Mısır-ı Kahire Gümrükcüleri dahi hilaf-ı şer‘ ve kanun ve muĝâyir-i emr-i humâyûn eşyalarında gümrük talebiyle ta‘addî eyledüklerin bildirüb vech-i meşruh üzre esna-yı tarîk-ı haccda vefât idenlerin muhallefâtlarına mahrûse-i Mısır’ın Ocak Zâbitleri ve serdarları tarafından ta‘arruz olunmayub ve merâhim-i aliyye-i şahane ve mekârim-i seniyye-i padişahanemden resm-i gümrüklerinin dahi afv ve in‘âm olunması babında ‘inâyet reca eyledükleri sem‘-i humâyûnuma ilkâ olunub Cezair ğâzileri efdal-i ğuzâtıdan olub haklarında hemîşe (...) ‘avâtıf-ı hüsrevânem küşade ve meftûh olmaĝla (...) aliyye-i bî (...) erzânî kılınmaĝın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâ-yı mûmâ ileyh ve sair kuzât ve ’umenâ ve iş erlerisiz Cezair-i Ğarbda edâ-yı farîza-i hacc için Haremeyn-i Şerîfeyn tarafına tevcih ve (...) ve azimet eyleyen huccâc-ı beytullâhi’l-harâm ve (...) Ravza-i Mutaħhara-i hazret-i Seyyidü’l-’enâm aleyhi efdalu’s-salâti ve’selâmın kemâl-i emniyyet ve selâmet ve mezid-i itmînân ve refâhiyyet ile zehâb ve nukûlları levâzım-ı (...) himmet-i cihan-bânidem olmaĝla bundan akdem Mısır tarafında mutâlebe olunan (...) husus hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrunumla (...) ve emr-i alışanıyla men‘ olunmuşiken memnû‘ olmayub huccâc-ı muslimînin (...) vaz‘-ı (...) ve darb-ı (...) ‘iyâzen billâhi Te‘âlâ saddun ‘an sebîlillâha mu’eddî olub hilâf-ı rızâ-yı ilâhî ve munâfî-i sîret-i ehl-i İslâm şi‘âr-ı muşrikîne muzâhî irtikâb-ı emr-i şenî‘ ve ihtikâb-ı (...) ve ânın emsâli umûrdan olub ol makûle muhâlif-i şer‘-i mutaħhar olan umurun suduruna bir vecihle rızâ-yı humâyûn olmamaĝla Cezair-i Ğarbdan azimet-i Beytullahi’l-Harâm olanların (...) ve zehâblarında vefât idenlerinin vârisi mevcûd

değildir deyu metrukâtlarına hâricden dahl ve ta‘arruz olunmayub Ocakları tarafından ol makûlelerin muhallefâtları zabtına tayin olunan Emînleri zabt ve defter idüb vatanlarına avdetde ma‘rifet-i şer‘-i enver ile “men terake mâlen fe-li-veraseti-hî” muktezâsınca ‘alâ mâ (...) Te‘âlâ vârislerine teslim itmen üzre kabz ittürülüb ve mahrûse-i Mısır ve (...) iskelelerinde gümrük talebiyle hilâf-ı şer‘-i şerîf emti‘ ve emvâl ve ahmâl ve eskâllarına vechen mine‘l-vucûh ta‘arruz olunmayub bir akçe ve bir habbeleri alınmayub ve aldırılmamak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur buyurdum ki

Fi evâ‘ili Ca sene 1101

Hüküm 312

Medâru‘l-iftihâr Cezair valisi Şaban Dayı ve yeniçeri ağası Hasan ve Kethudâsı El-Hac Muhammed ve Yayabaşları ve Bölükbaşları ve ları ve ihtiyarları ve sair ğuzât-ı muvahhidîn zîde kadruhuma Hüküm ki

Siz ki mûmâ ileyhimsiz Dergâh-ı Mu‘allâm’a mahzar gönderüb emiru‘l-‘umerâ‘i‘l-kirâm sâbıkâ Cezair Beğlerbeğisi Hüseyin dâme ikbâluhûnun Ocak hil‘ati ile (...) (...) katibi olmamağla beynlerinde munâferet ve mu‘âdâta mu‘eddî bazı ahvâlinden iştikâ olunduğu mesâmi‘-i aliyye-i hüsrevâneme vusûl ve bi‘l-cümle ‘atebe-i ‘aliyye-i devlet (...) se‘âdet-medârımdan Ocaklarının nizâm-ı hâl ve salâh emirlerini şâmil olan mes‘ûliyetlerine musâ‘ade olunmamak şîme-i seniyye-i şahanem ve ‘âdet-i ‘aliyye-i mulûkânem olmağın mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh dahi mukaddemâ ocağınızda dayı iken eyâlet-i merkume yine cümlelerin tav‘ ve ihtiyâr ve istid‘â ve iltimâslarına binaen inayet olunmuşidi el-hâletu hâzihi mekârim-i celîle-i cihan-bânî muktezâsınca tehâluf-i emvâl ve tebâyun-i ahvâllerine (...) afv-ı humâyûnum keşîde kılınub ğuzât-ı muvahhidîn ve ‘ulemâ ve sulehâ ve meşâyih ve e‘imme ve hutabâ ve bi‘l-cümle ocağınızın bu hususda ricaları (...) hüsrevâneme (...) kabule karin ve eyâlet-i merkume avatıf-ı eliyemden ‘umerâ‘i‘l-kirâm (boş) dâme ikbâluhûya tevcih ve tophane-i âmiremden iki kıta (...) inayet ve ihsanım olmuştur imdi kuffâr-ı hâksâr birbirleriyle ittifâk idüb memâlik-i İslâmiyyeye berren ve bahren istîlâ kasdında iken beyninizde âsâr-ı (...) munderis ve mu‘âlim-i husn-i mu‘âşeret-i muntamis olub bu makûle mûris-i tehyic-i fiten ve mucib-i tahrîk (...) olur hâlâtın suduruna bir vecihle rıza-yı şerîfim

Sahife 99

olmayub bi-‘avni-hî Te‘âlâ bu vâki‘tde sizden murtezâ-yı dîn ü devlet olacak küllî hizmet me‘mûl-i humâyûnum olmağın beyninizde olan ‘adâvet ve husûmeti ba‘de‘l-yevm ve mehabbete tebdîl ve tebâğuz ve iftirâkı ülfet ve ittifâka tahvîl ve ğayret ve hamiyyet ile sebîl-i dîn-i mübîninde hüsn-i ta‘âzud ve te‘âvun ve kemâl-i ittihâd ve ihtîşâd ile hareket ve in şâ‘allâhu Te‘âlâ bu sene-i müteyemminede Cezair ocağından ihrâcı fermanım olan kalyonları sair senelerden etemm ve ekmel ve ahsen ve ecmel vech üzre (...) ve şevket ve silah ve âlet ile donadub vakt u zamanıyla irsâl ve donanma-yı humâyûnum sefinelerine ulaştırub (Arapça) mucibince azm-i ‘akvâ ile düstûr-ı mükerrerem (...) bi‘l-fi‘l kapudanım olan İbrahim Paşa edâmallâhu Te‘âlâ iclalehu ile gönül birliği idüb dîn-i mübîne nâfi‘ hidemât-ı cemîle vücûda getirüb birbirleriyle husn-i vifâk ve kemâl-i ittihâd ve ittifâk üzre olmalarıçün irsal olunan askerin her birine nush u bend eyleyüb du‘â-yı hayr-ı icâbet-eser-i padişahaneme mazhar olmağla himmet eyleyüb bazı bahane ve illet ile rızâ-yı humâyûnuma muğâyir vaz‘ u hareketden ictinâb eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır
fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 313

Rumili Beğlerbeğ’ine Hüküm ki

Hâlâ eyâlet-i Rumilinde vâki‘ kılâ‘ ve palangaların gedik tımar ile olan mustahfızâtı defteri Defterhane-i Âmire’mden ihrâc olunub gönderilmekle fî-mâ-ba‘d fevt olunanların terk-i kılâ‘ idüb hizmette bulunmayanlarının gedik tımarları tevcîh olunmak lazım geldikde darb ve harbe kâdir tuvânâ gemilere tevcîh idüb (...) ve hizmete kâdir olmayanlara tevcîh itmeyüb her kılâ‘nın neferâtın leyl u nehâr hizmetlerinde mevcûd eyleyesüz ve zikr olunan kılâ‘ ve palangaların mustahfızân neferâtın yoklanub mevcûd olanları ve olmayanları başka başka defter itdürüb nâ-mevcûddan bir neferi mevcûd defterlerine kayd olunmamağa ziyade ihtimâm idüb ve cümlesin yoklandıktan sonra defterin bir sureti der-i devlet-i medarıma irsal eyleyesün deyu yazılmışdır
fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 314

Sofya'da olan vezir İbrahim Paşa'ya Hüküm ki
suğûr-ı İslâmiyye'den olan Ağrıboz kal'asının bi-'avnillâhi Te'âlâ keyd u mekr-i 'a'dâ-yı li'âmdan kemâl-i basîret ve intibâh üzre muhafazası ehemmi-umûrdan olmağla sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bi'l-iktizâ sen kal'a-i mezbure muhafazasına me'mûr ve ânda olan 'asâkir-i İslâma baş ve buğ tayin olunmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi te'hîr ve tavakkuf itmeyüb in şâ'allâhu Te'âlâ kalkub bir gün ve bir saat mukaddem Ağrıboz kal'asına varub kal'a-i mezburenin keyd u mekr-i 'a'dâ-yı li'âmdan kemâl-i basîret ve intibâh üzre muhafazasına bezl-i mechûd eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır
fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 315

ber-vech-i Arpalık Katamonu ve Köstendil sancaklarına mutasarrıf olan Rüstem dâme ikbâluhûya Hüküm ki
sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin bi-'avnillâhi Te'âlâ sebîl-i din-i mübinde senden küllî hizmet me'mûl ve muntazır olmağla Sofya'da olan 'asâkir-i İslâma sen baş ve buğ nasb ve tayin ve kıdvetu'l-'umerâ'i'l-kirâm Malatya sancağında Hüseyin dâme 'izzuhû Egridere palangası muhafazasına me'mûr olmağın imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi mîr-i mûmâ ileyh gelinceye dek palanga-i mezburede olanların üzerine bir münasib kimesneyi tayin idüb sür'at ve isti'câl ile kalkub Sofya'ya varub ânda olan 'asâkir-i İslâma baş ve buğ olub ol havâlîde muhafazaya muhtâc olan mahallerin bi-'avnillâhi Te'âlâ mazarrat-ı 'a'dâ-yı li'âmdan hıfz u hirâset ve ra'âyâ ve berâyâyı himâyet ve siyânetde ve sair iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyemde basîret ve intibâh üzre hareket idüb kuffâr-ı hâksârın makâsıd-ı fâsidlerinden istihbâr ve lâzımu'l-'arz olan ahvâlve âsârı 'ale't-ta'âkub i'lâmdan hâlî olmayub uğûr-ı humâyûnumda me'âsir-i cemîle vucûda getürmege bezl-i mechûd eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır
fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 316

Malatya Sancağıbeği Hüseyin dâme ‘izzuhûya Hüküm ki

Eğridere palangasının muhafazası ehemmi-i muhimmâtdan olmağın sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin muhafazasına me’ mûr ve tayin olunmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi te’ hîr ve tavakkuf eylemeyüb mükemmel ve müretteb kapun ve yarar ve müsella ve mutevakkî adamlarınla kalkub serî’an ve ‘âcilen varub palanga-i merkume gidüb leyl u nehâr muhafazası hizmetinde bezl-i makdur ve sa’y-i nâ-mahsûr eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır fi’t-târîhi’l-mezbûr

Sahife 100

Hüküm 317

Arz-ı Rum eyâletine mutasarrıf vezir Ali Paşa’ya ve Karahisar kâdîsına Hüküm ki Kazâ-i mezbur ahalisi arzıhal ve adam gönderüb kazâ-i mezburda sâbıkâ Nakîbu’l-‘eşrâf kâ’im-makâmı olan Müftioğlu Seyyid Halil nam kimesnenin fukarâya zulm ve ta’addisi olmağla bundan akdem Kıbrıs cezâresine nefy olunmuşiken mezbur bir tarik ile emr-i şerîf ihrâc itmekle gelüb yine kazâ-i mezburda tavattun itmegin kendü halinde olmayub bin yüz senesinde fakîr-i ‘âmm için adam tahrir iderüm deyu karye karye gezüb beher nefer başına üçer beşer gurusların aldığından mâ-‘adâ vâki’ olan Sürsat-ı mîrîden gayrı bin gurus salyane ve tahsîl idüb küllî ta’addî eyledüğün bildirüb ol babda hükm-i humâyûnum reca itmegin mezbur Halil’in keyfiyyet-i hâli bazı Müslüman’lardan su’âl olunub halka ısrarı muhakkak ise ve hilâf-ı şer’-i şerif ra’âyâdan akçe aldığı sabit olur ise şer’le ashabına alıvirilüb kendüsün cezâre-bend itmek üzere (...) nefy olunmak arz eylemen için yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 318

Özi Beğlerbeği Ahmed dâme ikbâluhûya Hüküm ki

Dustûr-ı mükerrerem (...) Şam valisi olub Özi tarafında ‘asâkir-i İslâma Ser-askerim olan vezirim Mustafa Paşa ‘edâmallâhu Te’âlâ iclalehu bi’l-iktizâ mansıbına me’ mûr olmağla

sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin emr-i şerîfim vardığı gibi ol tarafın hıfz u hırâseti ile takayyud ve ihtimâm ve in şâ'allâhu Te'âlâ ol etrâfı mazarrat-ı 'a'dâ-yı li'âmdan hıfz u hırâseti ve sebîl-i dîn-i mübîne me'âsir-i cemîle vucûda getürmege bezl-i mechûd eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 319

Dânişmendlü Türkmanı voyvodası olan Hacı Ahmed oğlu Cafer zide kadruhûya Hüküm ki

İş bu sene-i mubârekede me'ûnet-i seferiyelerin görmek için beher neferine ellişer guruh virilmek üzere Dânişmendlü Türkmanı 'aşiretinden sefer-i humâyûn-ı nusret-makrûnuma me'mûr olan üç yüz nefer askerin üzerlerine bir kimesne baş ve buğ olmak lazım olmağın aşîret-i mezbûrenin Kethudâları ve ihtiyarları seni münasib görüb taleb itmeleriyle muhtarları olduğun ecilden mezburların üzerlerine baş ve buğ tayin olunmuştundur imdi emr-i şerîfim vardığı gibi aşire-i mezbureden mukaddemâ fermanım olduğ u üzere sefer-i humâyûnuma me'mûr olan üç yüz nefer askeri müsella h ve müretteb cenk ve harbe kâdir yigitler ihrâc ve vakt u zamanıyla sefer-i humâyûnumda hidemât-ı alıyyemde hâzır ve mevcûd eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 1101

Hüküm 320

Özi Beğlerbeğ i Ahmed dâme ikbâluhûya Hüküm ki

Eyalet-i merkume kasabâtından İvrace kasabası hudud-ı düşmene karîb olduğ u ecilden muhafazası ehemmi-i muhimmât dan olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin tarafından birkaç mu'temedun 'aleyh adamlarınla Niğbolu sancağı zu'amâ ve erbâb-ı tımarını kasaba-i mezbure muhafazasına tayin ve irsal eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı Ca sene 1101

Hüküm 321

Rumili beğlerbeğliği pâyesine mutasarrıf olan Bahadır Paşa dâme ikbâluhûya Hüküm ki Memâlik-i İslâmiyye'ye îsâl-i mazarrat kasdında olan kuffâr-ı hâksârın bi-'avnilâhi Te'âlâ 'itfâ-i nâ'ire-i şerr ve mekîdetleriçün in şâ'allâhu'r-Rahmân bu sene-i meymenet-ikdâmında musammem olan ğazve-i humayunum içün ziyâde asker tedârukü ehemmi muhimmât-ı dîniyyeden olmağın imdi sen ki (...) ileyhsin Hazîne-i 'Âmire'mden imdâd olunan altmış bin ğuruş ile cenâb-ı 'imâret-me'âb eyâlet-nisâb se'âdet-iktisâb bi'l-fî'l Kırım Hanı olan Selim Giray Han dâmet me'âlîhinin sebîl-i dîn-i mubînde hizmetlerin olmak içün mu'tâd üzre Kırım tarafından bin beş yüz nefer sekbânı in şâ'allâhu Te'âlâ vakt u zamânıyla yazub mevcûd (...) dikkat ve ihtimâm eylemen bâbında ferman-ı 'âlî-şânım sâdır olmuşdur buyuruldu deyu yazılmışdır

Fî evâhiri Ca sene 101

Sahife 101

Hüküm 322

Kapudan Paşaya Hüküm ki

Tersane-i 'Âmire'mde binâ olunan mîrî kalyonlar boğazda taşra çıkub İzmir ve ğayrı iskelelere yanaşdıklarında levendâtı âlet-i harb ile çıkub ahâlî-i vilayetden ve müste'men taifelerinden bazılarına ta'zîb ve tecâvuz ittükleri istimâ' olunmağla imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin zıkr olunan kalyonların levendâtı (...) iskeleye varub yanaşdıklarından luzum ve iktizâsı olmadıkça taşraya levend çıkarmayub ve iktizâ hasebiyle çıkanlar dahi âlet-i harbiyle salıvmeyüb içlerinden şekâvet idenler olur ise muhkem hakklarından gelinüb her bir kalyon kapudanları neferâtlarının zabt u rabtıyla ziyade ihtimâm eylemeleriçün tenbîh (...) eylemen içün emr-i şerîf yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 101

Hüküm 323

Ağrıboz muhâfazasında olan Mehmed dâme ikbâluhûya Hüküm ki

Yenişehir'de ve kal'a-i Ağrıboz'da hâric bazı yerlerde muhafazada olan cebeci ve topçu neferâtı odalarıyla Ağrıboz'a girmek ferman olunmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ

ileyhsin vech-i meşruh üzre iki zümreden kal'aya ne kadar adam dâhil olur ise sıhhati
üzre defter idüb der-i devlet-i medârıma irsâl eylemen bâbında ferman-ı ali-şanım sadır
olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 324

Bosna valisi olan vezir Hüseyin Paşa'ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin Dergâh-ı Mu'allâm'a mektub gönderüb nehr-i Sava
yalısında vâki' Gradişka kal'ası düşmen istilâsı sebebi ile harâbe-müşrif olub içinde olan
müstahfızân neferâtı hâlî kalmağla intihâ-i serhadd-i İslâmiyye'den olan Travnik
kal'asına nakl ve hizmet-i muhafazada istihdâm olunmak babında hükm-i humâyûnum
recasın arz itmegin in şâ'allâhu Te'âlâ Gradişka kal'ası ta'mîr olundukda yerlerine
konulmak şartıyla gerke tımar ile kal'a-i mezbure müstahfızânı neferâtını Travnik
kal'asına Grasişka nakl ve hizmet-i muhâfazada istihdâm eylemen babında ferman-ı ali-
şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 325

Üsküp sancağı pâyesine mutasarrıf olan İbrahim Paşazade Mehmed dâme 'izzuhûya
Hüküm ki

Sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin Hersek sancağında Trebin serhaddinde olan 'asâkir-i
mansûreme baş ve buğ nasb ve tayin olunmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı
vech-i meşruh üzre mahall-i merkûmda 'asâkir-i mansûreme baş ve buğ olub dustûr-ı
mükerrem (...) Bosna valisi olan vezirim Hüseyin Paşa 'edâmallâhu Te'âlâ iclalehunun
re'y-i savâb-dîdi üzre ol havâlîyi bi-'avnihi Te'âlâ mazarrat-ı 'a'dâ-yi li'âmdan hıfz u
hırâset ve sair iktizâ iden hidemât-ı aliyemde basîret ve intibâh üzre hareket ve sebîl-i
dîn-i mübînde me'âsir-i cemîle vucuda getürmege bezl-i mezhud eylemen babında
ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur

Fî evâ'ili C sene 1101

Sahife 102

Hüküm 326

Semendire Sancağıbeği olan (...) dâme ‘izzuhûya Hüküm ki

Sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin Öziçe kal‘asının bi-‘avnilâhi Te‘âlâ hıfz u hırâseti ehemmi-muhimmât-ı dîn ü devletimden olmağla sen muhafazasına me‘mûr olmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi kâdir olduğun mertebe güzîde ve tuvânâ ve müsella adamlarınla in şâ‘allâhu Te‘âlâ leyl u nehâr kal‘a-i merkûmeyi mazarratı ‘a‘dâi li‘âmdan hıfz u hırâsetde basîret ve intibâh üzre hareket eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâ‘ili C sene 1101

Bir sureti

Pozega sancağı (...) Murtaza dâme ‘izzuhuya Paşa kal‘ası muhafazasıçün yazılmışdır
Fî t-târîhi l-mezbûr

Bir sureti

Bihke Sancağıbeği Mustafa dâme ‘izzuhuya Bihke kal‘ası muhafazasıçün yazılmışdır
Fî t-târîhi l-mezbûr

Bir sureti

Prizrin Sancağıbeği Mehmed dâme ‘izzuhuya (...) kasabası ve palangası muhafazasıçün yazılmışdır

Fî t-târîhi l-mezbûr

Hüküm 327

Bi l-fi l kapudan olan vezir İbrahim Paşa’ya Hüküm ki

İstanbul’dan Mısır iskelelerine işleyen tuccâr sefineleri şaykaları ve (...) firkatelere munhasıra olmağla esnâ-i tarîkde harbî gemilere gemilere musâdif oldukda cenk ve harbe kâdir olamadıklarından gemilerine aldıkları ehl-i İslâmı ‘esr ve istirkâk ve emvâllerini hasâr ve (...) ta‘riz itmeleriyle za‘f ve hasâret-i muslimîn ve (...) ve

iğtinâm 'e'âdî-i dîn-i mübîne bâ'is oldukları cihetden bu emr-i fâsidin (...) ehemmi muhimmâtından olmağıle sen ki vezir-i muşarun ileyh sin umûr-ı deryaya vukûf-ı tâmmın olmağıla ıslâh-ı umurları sana tefvîz ve bu hususa sen me'mûr olmuşsundur imdi ba'de'l-yevm Mısır'a işlemek için bir ferde vechen mine'l-vucûh şayka ve firkate yapıdırtmayub tuccârdan ve ğayrıdan müceddeden sefine yapıdırmak murâd iden zî kudret kimesnelere mustekillen ve iktidârı olmayanların dahi bir kaçını şerîk vechi üzre mahallinde cenk ve harb ve mudâfa'a-i düşmene kâdir olan cenk ve harbî mükemmel kalyonlar yapıdırub ve kadîmden yapılmış bulunub engine salub Mısır'a işleyen firkate ve sefineleri dahi yoklanub tahammul ve iktizâsına göre baş ve kış ve saçma toplarını ve sair düzen ve takım ve levendâtını ashâbına tekmîl ittürüb âlât ve edevâtı mükemmel olmayanları engine çıkub nufus ve emvâl-i muslimîni esr ve itlâfına ta'rîzden men' idüb ve bu hususun 'âhara spariş olunmasına sefâ'in erbâbını ta'cîz ve tazyîk veyahut musâmaha ve musâhele ihtimâli olmağıla bu ferman olunan mevâddan 'âhara i'timâd itmeyüb bi'z-zât kendün takayyud ve ihtimâm eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 328

Âsitâne-i se'âdetde Sekbanbaşıya Hüküm ki

İn şâ'allâhu'r-Rahmân iş bu sene-i mubâreke de mukarrer ve muhakkak olan sefer-i humâyûnuma me'mûr olan Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri odalarının neferâtlarından odalarında emekdar olub sefer seferlemeğe liyâkatı olanlardan bir tarikle esâmîleri çalık olanlar intihâb olunub fî-mâ-ba'd odalarında bekleyüb sefer-i humâyûnumda vâki' olan hidemât-ı aliyemde mükemmel müsella odasıyla mevcûd bulunmak üzre esâmîleri tasmi olunmak babında fermanım sadır olmağın Ocakda hâlâ Sekbanbaşı olan Mehmed zide mecduhu irsal olunmağıla zikr olunan odaların hâlâ mevcûd olan neferâtlarından mâ-'adâ odaların çalıklarından (...) liyâkatı olanlardan müsella ve mükemmel tuvânâ neferâtların muma ileyh Seksoncubaşı Mehmed zide mecduhu ile mukayyed üzre intihâb ve irsal olunan ferman mucibince tasmi olunub bir gün mukaddem itmâm ve hâzır ve âmâde ve vakt u zamanıyla me'mûr oldukları mahallde mevcûd bulunub küllî dikkat ve tekmîl hizmet eylemekden her vecihle takayyud-ı tâmm

ve sa'y ve ihtimâm eyleyesün deyu yeniçeri ağası Ali Ağanın mektubu mucibince yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Sahife 103

Hüküm 329

Kudus-i şerîf sancağına ber vech-i Arpalık mutasarrıf olan (...) dâme ikbâluhûya ve Kudus-i şerîf kâdîsına Hüküm ki

Kudus-i Şerîf'de sakın Rum patriği ve Rum ve Gürcü ruhbanları gelüb Kudus-i şerîfde vâki' feth-i Hâkânîden beru zabt ve tasarruflarında olan Kamame ve Beytullahim nam kenîsâlarının fetihden beru üzerleri kurşun ve ağaç ve tahta ve keraste ile örtülü olmağla bazı zamanda şedid rüzgârdan kurşun ve ağaç tahtaların ve kerastesin atub veyahut murûr-ı eyyâmıla çürüdükde tahtaların döküb kurşun ve ağaç ve kerasteyi yeniden koduklarında kadılar ve sâ'ir ehl-i örf taifesi bizden izin almadınız deyu hilâf-ı şer' akçe talebiyle rencide ve cebren akçelerün alub ta'addî eylediklerin bildirüb ol makûle kurşun ve ağaç tahtaların ve kerasteyi rüzgâr atub veyahut murûr-ı eyyâmıla çürüyüb müceddeden yerine koduklarında Kudus-i şerîf kadıları ve ehl-i örf ve taifesi mudâhale eylemeyüb ve izinname cebren akçe talebiyle rencide olunmamaları babında hükm-i humâyûnum reca eyledikleri ecilden kadîmen yerlerinde terk olunan kenîselerin zaruri olan meremmetlerin vukû'unda asıl binasına bir nesne ziyâde olunmamak üzre meremmet itmelerine kimesne mani olmayub rencide olunmayalar deyu ferman-ı ali-şanınım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 330

Ber vech-i Arpalık Kudus-i şerîf sancağına mutasarrıf olan (...) dâme ikbâluhûya ve Kudus-i şerîf kâdîsına Hüküm ki

Kudus-i şerîfde sakın Rum patriği ve Rum ve Gürcü ruhbanları feth-i hâkânîden beru Kudus-i şerîf dâhilinde ve hâricinde olan manastır ve kilisaların Kudus-i şerîf Paşaları ve kadıları mücerred ta'ciz ve celb-i mal içün siz kilisa ve manastırlarınızı tamir itmişiz ve

gâh cami, kurbündedir ve içinde cami vardır deyu ve sair bahane ile bize akçe virin yahut 'a'yân-ı vilayet ile üzerine varub keşf ve arz iderüz deyu rencide eylemeleriyle bundan akdem men'î için hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla mukaddemâ emr-i şerîfim virilüb bu makûle zulüm ve ta'addî men' olunmuşiken hâliyâ yine mukaddemâ virilen evâmir-i şerîfeye muhâlif kenîsâ ve manastır tamir itmişsiz ve cami kurbündedir ve içinde cami vardır deyu ve sair bahane ile rencide eylediklerin bildirüb yerlerinde olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla mukaddemâ emr-i şerîfim ve sair evâmir-i şerîfe ve huccet-i şer'îyyelerin mûcibince amel olunub kenisa ve manastırların bi-lâ ferman mücerred ta'cîz ve celb-i mal için keşif namıyla mudâhale olunmayub (...) bahane ile ruhban fukarâsı rencide olunmamak babında hükm-i humâyûnum reca eyledükleri ecilden bi-lâ ferman keşif bahane idüb hilâf-ı şer'-i şerîf akçe alınmayub ve aldırmayub rencide olunmamak emrim olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 331

Ber vech-i Arpalık Kudus-i şerîf sancağına mutasarrıf olan (...) dâme ikbâluhûya ve Kudus-i şerîf kâdisına Hüküm ki

Kudus-i şerîfde sakın Rum patriği ve Rum ruhban fukarâsıyla Kudus-i şerîf dâhilinde olan harâc-güzâr Rum re'âyâsı milletin Cenâb-ı Rasûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve sellem hazretlerinin ve cenâb-ı Ömer bin El-Hattâb radiyallâhu anh hazretlerinin nihân-ı zaman-ı se'âdetlerinde virilen mu'âf-nâme-i şerîf mucibince ruhban neferâtı ve Kudus-i şerîf dâhilinde olan ra'âyâ fukarâsı cümle tekâlîf-i şâkkadan mu'âf olub ve selâtîn-i mâzîyede dahi mu'âf-ı tâmmeleri olduğundan mâ-'adâ merhûm ve mağfurun leh ceddîm Sultan Selim Han tâbe serâhu Mısır ve Kudus'-i Şerîfi feth eyledükde minvâl-i meşrûh üzre mu'âf-ı tâmm virilüb ol zamandan beru imdâd-ı 'izâmdan her birinin zamanında Kudus-i şerîf Paşaları ve kadıları tekâlîf-i şâkka ile mudâhale eyledikçe yedlerinde olan ahidname-i şerîfe ile men' olunub âsûde hâl iken Salih Paşa Kudus-i şerîf Paşası olmağla yedlerinde olan temessukâta amel itmeyüb zulmen tekâlîf-i şâkka (...) namıyla yedi seneden beru akçelerin alub ta'addi itmekle iki üç def'a i'lâm-ı hâl eyledüklerinde men'î için kat'î evâmir-i şerîfe virilüb götürüb ibrâz eyledüklerinde amel eylemeyüb zulmünü ziyâde idüb tekrar bin doksan dokuz senesinde kat'î emr-i şerîf virilüb ve ünvanına hatt-ı

humâyûn (...) sâdır olub ve hâlen Salih Paşa azl olunub lâkin bundan sonra Kudus-i Şerîf sancağına mutasarrıf olanlar mücerred Salih Paşa'nın tekâlif-i şâkka namıyla zulmen aldığı akçeyi 'ibâdetdir deyu fukarâdan taleb ve rencide olunmak ihtimâli olduğun bildirüb yedlerine virilen hatt-ı humâyûn-ı se'âdet-makrûnumla mukaddemâ emr-i şerîfim mahalline götürdüklerinde kayd u icrâ ve fukarâya zulm ve ta'addisinden tahlîs olunmak bâbında hukm-i humâyûn reca eyledükleri ecilden ellerinde olan temessukât-ı ma'mûlun bihâya muğâyir Kudus-i Şerif sancağına mutasarrıf olanlar ve kadılar hilâf-ı şer'-i şerîf tekâlif-i şâkka mutâlebesiyle rencide ve remîde eylemeyeler memnû' olmayub sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin sâbıkan Kudus-i şerîf sancağına mutasarrıf olanlar zulmen ve bi-ğayr-i hakk akçelerin alub (...) deyu ânın zulmünü mu'tâd i'tibâr idüb mukaddemâ ve hâlen virilen evâmir-i şerîfeye muğâyir hilâf-ı şer'-i şerîf tekâlif-i şâkka ile ta'zîb ve tecâvuze cesaret idenleri sen ki Mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin der-i devlet-i medârıma arz eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır
Fî evâhiri Ca sene 1101

Sahife 104

Hüküm 332

Ümerâ-i deryadan ber vech-i Arpalık Rodos sancağına mutasarrıf olan Abdulkadir Paşa dâme ikbâluhûya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran- mûmâ ileyhsin mevsim-i sefer-i derya karîb olmağla mükemmel forsa sefinen ve yarar ve mutavakkî levendâtınla me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi in şâ'allâhu Te'âlâ mükemmel forsa sefinen ve yarar ve mutavakkî levendâtınla vakt u zamanıyla gelüb donanma-yı humâyûnuma mulhak ve mulâkî olub dustûr-ı mûkerrem muşîr-i mufahham nizâmu'l-'alem bi'l-fi'l kapudanın olan vezirim İbrahim Paşa 'edâmallâhu iclalehunun re'y-i savâb-didi üzre hidemât-ı 'aliyyemde bezl-i mechud eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur

Fî evâhiri Ca sene 1101

Salyane-i Mehmed Paşa (...) Zade mutasarrıf-ı liva-i Dimyat ve Reşid	Salyane-i Salih Paşa veled-i Ebu Bekir Paşa (...)	Salyane-i Divane Mehmed Paşa	Salyane-i Ebu Bekir Paşa veled-i Ali Paşa mutasarrıf-ı liva-i Midillü ve Kavala	Salyane-i Mehmed Beğ Kapucızade	Salyane-i Halil Beğ Ağa-i kalafatciyan der-sâbık
Salyane-i Ebu Bekir Beğ Memi Paşa Zade	Salyane-i Ahmed Beğ Deli Bekir Zade	Salyane-i Mustafa Beğ Şaban Beğzade	Salyane-i İbrahim Paşa hazînedâr-ı sâbık Mısırî Zade vezir-i mükerrem İbrahim Paşa	Salyane-i Hacı Ahmed Paşa mutasarrıf-ı liva-i İskenderiye	
Salyane-i Mehmed Paşa veled-i Osman Paşa mutasarrıf-ı liva-i Ağrıboz	Salyane-i Ahmed Paşa Akşehir Solak Zade	Salyane-i Mehmed Paşa Derviş Ağazade mutasarrıf-ı liva-i Sığla		Salyane-i Ahmed Beğ veled-i Abdulkadir Paşa	Salyane-i Kasım Beğ Memi Paşa Zade mutasarrıf-ı liva-i (...)
Salyane-i Ali Beğ (...) Sadık Zade	Salyane-i Ahmed veled-i Mustafa Paşa	Salyane-i Mustafa Beğ veled-i Süleyman Paşa		Salyane-i Hasan Paşa İstefeli	Salyane-i Ali Paşa Deli Paşa Zade
Salyane-i Abdurrahman Paşa (...) Memi Paşa Zade	Salyane-i Hasan Paşa Birader Yusuf Efendi	Salyane-i Salih Beğ veled-i Ebu Bekir Beğ		Salyane-i Arslan Beğ	Salyane-i Ahmed Beğ Memi Paşa Zade

Salyane-i Ali Beğ veled-i Ahmed Beğ (...) Zade	Salyane-i Mehmed Beğ veled-i Ahmed Paşa	Salyane-i Mustafa Beğ veled-i Mahmud Paşa			
--	---	---	--	--	--

Hüküm 333

Mûmâ ileyhimin her biri vech-i meşruh üzre vakt u zamanıyla gelüb donanma-yı humâyûnuma mulhak ve mulâkî olub hidemâ-tı aliyyemde bezl-i mechûd eylemek üzre me'mûr ve her biri için başka başka ahkâm yazılmışdır

Fi't-târîhi'l-mezbûr

cezîre-i Girit'de Kandiye kal'ası muhâfazasında olan Haseki Receb zîde mecdûhuya Hüküm ki

Kal'a-i mezbure muhâfazasında olan odaların neferâtı ve yamak neferâtı ziyâde kalîl olduğu mesmû'-ı humâyûnum olmağın zikr olunan odaların ve yamakların neferâtının mevcûdları sıhhati üzre 'ale'l-'esâmî yoklanub defter olunması fermanım olmağın zikr olunan odaların Çorbacıları ve ların getürdüb tayin olunan Dergâh-ı Mu'allâm yeniçerileri çavuşlarından (boş) zide kadruhu marifetiyle odalu ve yamakan neferâtı defterin çavuş-ı merkûmile mu'âccelen irsal eyleyesün deyu yeniçeri ağası mektubu mucibince Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Bir sureti

Resmov kal'ası muhâfazasında olan sekizinci cemâ'atin Çorbacısı Mehmed'e yazılmışdır

Bir sureti

Hanya muhâfazasında olan yedinci cemâ'atin Çorbacısı Halil'e yazılmışdır

Fî târihi'l-mezbûr

Sahife 105

Hüküm 334

Ber vech-i Arpalık Kangırı sancağına mutasarrıf olan Can Arslan Paşazade Hüseyin dâme ikbâluhûya Hüküm ki

İn şâ'allâhu Te'âlâ bu sene-i mübarekede musammem olan ğazve-i humâyûnum için küllî asker tedârukü ehemmiyet-i muhimmâtından olmağın sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin sefer-i humâyûnuma me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi te'hîr ve tavakkuf eylemeyüb mükemmel ve müretteb kapun ve yarar ve güzide ve şâkiyyü's-silah adamlarınla kalkub in şâ'allâhu Te'âlâ vakt u zamanıyla gelüb Edirne'de ordu-yı humâyûnuma mulhak ve mulâkî ve sebîl-i dîn-i mübîninde hidemât-ı 'aliyyemde bulunmağa mehud eylemen babında Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 335

Hâliyâ Niğbolu muhâfazasında ağa olan Haseki Mustafa'ya Hüküm ki

Muhafazada olan on beş odanın kendü çalıklarından olmak üzere beş yüz nefer yeniçeri tasmîm olunmak için mukaddemâ sana emr-i şerîfim gönderilmekle zikr olunan on beş odanın kendü çalıklarından cenk ve harbe kâdir ve odalarında emekdar olub sefer seferlemeğe liyâkatı olanlardan bir tarîkle esâmîleri çalık olanlar intihâb olub ve fî-mâ ba'd odaların bekleyüb vâki' olan sefer-i humâyûnumda odalarıyla mevcûd bulunmak üzere beş yüz nefer yeniçerinin dahi esâmîleri tasmîm olunmak üzere yeniçeri çavuşlarından (...) zide kadruhu marifetiyle tashih olunmak üzere irsal olunan defter mucibince tashih ve odalarına virüb defterin Dergâh-ı Mu'allâm'a irsal eylesün deyu yeniçeri ağası mektubu mucibince Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 336

Mekke-i Mükerreme kâdîsına Hüküm ki

Mekke-i Mükerreme zâdahallâhu Te'âlâ şerafen ve ta'zîmende hâricinde dimekle marûf mahallde Seyyid Mesud sebili dimekle meşhur sebinin 'Ayn-ı Arafât'da nısf lüle suyu

olub lâkin murûr-ı eyyâm ile sebîl-i mezbûr hâlî ve harâb ve mu‘attal kalub huccâc-ı zevi’l-ibtihâc ve ânda revendenin ma‘beri olub ta‘mîri elzem ve menâfî‘-i azîme olmağın Osman Hamidan nam kimesne kendi malıyla tamir ve ihyâ ve nısf lûle suyu icrâya keşf ve huccet olundukda bundan akdem zikr olunan sudan ancak rub‘ lûle su sebîl-i mezbûre icrâ ittürülüb hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye mu‘âraza ittirilmeye deyu Hudavendigâr-ı sâbık zamanında emr-i şerîf virilmegin mukademâ ve hâlâ virilen emr-i şerîfim mucibince amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ’ili C sene 1101

Hüküm 337

Kapudan Paşaya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bu sene-i mubarekede Karadeniz’den nehr-i Tuna’ya me’mûr olan umerâ çekdirileri ve firkateler üzerlerine bir baş ve buğ lazım olmağın sâbıkâ Cezair Beğlerbeği olub hâliyâ salyane ihsânım olan emîru’l-umerâi’l-kirâm Hüseyin dâme ikbâluhû baş ve buğ tayin ve in şâ’allâhu Te‘âlâ levâzım ve muhimmâtı tertib ve teknil ve vakt u zamanıyla mahall-i memura irsal olunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ’ili C sene 1101

Hüküm 338

Kapudan Paşaya ve Tersane Emînine Hüküm ki

Sâbıkâ Cezair beğlerbeği olub salyane ihsanım olan Hüseyin dâme ikbâluhû bu sene-i mubarekede Karadeniz’den nehr-i Tuna’ya gelecek firkateler ve çekdiriler üzerlerine baş ve buğ tayin olmağın sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Emîn-i mûmâ ileyhsin müceddeden çekdiri bina itdirüb hizmet vaktine dek yetiştirmek ‘asîr olmağla sonradan muhdes olan küçük Brik bu sene ref’ olunub luzumu olduğu suretde bu sene müceddeden bina itdirilmek üzre mükemmel bir brikât takımıyla zikr olunan küçük Brik çekdirini mûmâ ileyh dâme ikbâluhûya teslim olunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ’ili C sene 1101

Sahife 106

Hüküm 339

Cenâb-ı 'imâret-me'âb eyâlet-nisâb zevi'n-nesebi't-tâhir ve'l-hasebi'z-zâhir sâhibu'l-'izzi ve's-şerefi halefen ba'de halef fahru's-sulâleti'l-Hâşimiyye ve fer'u's-şecerati'z-zekıyyeti'n-Nebevîyye tırâzu'l-'asâbeti'l-ulviyye ebnâ'ir-Rasûl ve kurratu 'ayni'-Zehrâ'il-Betûl (...) bi-sunûf-ı 'avâtıf-ı Rabbi'l-meşârikı ve'l-meğârib emîru mekkei'l-mükerreme Şerîf Ahmed ibnu's-şerîf sakâlîn dâme sa'duhûya Hüküm ki

Mekke-i Mükerreme zâdahallâhu Te'âlâ şerafen ve ta'zîmende olan sâdât-ı kirâm ve efrâda lâzımu'l-'ikrâm 'avârif ve muberra'ât ve cevâ'iz ve (...) mu'ayyen ve mahsus olan ulûfâta ve (...) hîn-i tevzî'de 'alâ kadr-i merâtibihim beynlerinde hakk ve 'adl üzre tevzî' ve taksîm ve her birinin hisseleri tahsîs ve ta'yîn ve terfîh-i ahvâlleri ile ihtimâm lâzime-i dîn ü devlet-i 'aliyyemden olmağla sâbıkâ emîri Mekke-i mükerreme olan merhûm Şerîf Zeyd zamanında tertîb ve takrîr ve beynlerinde tahsîl-i nizâm olunmuşken hâlâ bazıları müşârun ileyh havâlîsi üzre kanâ'at itmeyüb mu'ayyen olan hisselerinden ziyâde tecâvuz itmeleriyle ekserinin zarûret ve mezâyıklarına bâ'is olduğu mesmû'-ı humâyûnum olmağın imdi in şâ'allâhu Te'âlâ ba'de'l-yevm dahi müşârun ileyh Şerîf Zeyd'in havâlîsi üzre takrîr olunub ve birbrlerinin hisselerine ta'arruz itsirülmeyüb beynleri tevfiğ ve ıslâh olunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur

deyu

yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 340

Flipe kâdîsına ve Tatarbâzârı Nâ'ibine ve 340 - 'den tayin olunan Bostancı Ustalarına ve Voynuk Beğ'ine ve Flipe Nâzırına ve kuru ağasına ve zikr olunan kazâlarda vâki' Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve kurâ Zâbitleri ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erleri ve bi'l-cümle hizmete kudreti olan memleket halkına Hüküm ki

Hâlâ Flipe ve Tatarbâzârı semtlerinde zuhur iden haydud eşkıyâsının ele götürülüb cezaları virilmesi fermanım olmağın cümleniz bu husus için me'mûr olmuşsuzdur imdi siz ki mûmâ ileyhimsiz bu husus saire kıyâs olunmayub bi-'avnihi Te'âlâ ele götürülüb cezaları virilmesi ehemmi muhimmâtından olmağın emr-i şerîfim sana vardıkda gereği

gibi ittihâd ve ittifâk ile kalkub zikr olunan melâ'înin üzerlerine vardıkda in şâ'allâhu Te'âlâ hezîmet ve husran ile her kangı tarafa firâr iderler ise ta'kîb olunub ve ilerüsünde ve etrafında olan kasabât ve kurâ halkı firâr iden melâ'îni karşılayub her taraftan üzerlerine hucûm ve mel'ûnlardan birisi halâs olmayub cümlesinin cezâların virüb ol havâlîyi keyd u mazarratlarından tathîre her biriniz ikdâm ve ihtimâm eylesün ve siz ki Voynuk Beği ve Koruğaşı ve Flipe Nâzırı ve Bostancı Ustaları ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerisiz bi-'avnihî Te'âlâ zikr olunan melâ'înin ele götürülmeleri aksâ-yı murâd-ı humâyûnum olmağla bu ferman-ı vâcibü'l-imtisâlimin sureti ile iktizâ iden semtin 'a'yân ve ahâlîsine kâğıdlar yazub cümlesin habîr ve âgâh eyleyüb ve tarfa tarfa iktizâsına göre üzerlerine varub bu te'kîd ve tenbîhe makrûn sudûr iden ferman-ı humâyûnumun mazmûn-ı munîfi üzre amel eylesüz şöyle ki gerek siz ve gerek bu ferman-ı şerîfimin suretiyle haberdar ittüğünüz memleket halkından az çok ihmal ve tekâsül zuhuru sebebi ile haydud eşkıyâsından bir ferdin halâsı olduğu mesmû'-ı humâyûnum olmak ihtimâli olur ise ve yalnız (...) ve âgâh olmadık deyu bir vecihle öZRünüz ıSğâ olunmaz ve gazab-ı (...) hüsrevânemden bir vecihle halâs olamayub eşedd-i 'ukûbet ile cezanız virilmek mukarrerdir âna göre mulâhaza idüb hilâfından ihtirâz olunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 341

Flipe kâdîsına Hüküm ki

Kazâ-i mezbur ahalisi Dergâh-ı Mu'allâm'a arzıhal idüb iş bu sene-i mubarekede haydud eşkıyâsı müstevlî olub Flipe ve etrafında olan kurâlarının hıfz u hırâseti lazım ve muhim olmağla kendi rızâlarıyla ücret ile sekban tutmak murâd itmeleriyle ol babda hukm-i humâyûnum reca eyledikleri ecilden iktizâ iden ücretlerin ahali-i vilayet husn-i rızâsıyla virmek şartıyla ne mikdar sekban kifâyet ider ise vilâyetli ma'rifetiyle tutulmuş kimesneyi mudâhale ittürmeyesün deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Sahife 107

Hüküm 342

İstanbul kâdîsına Hüküm ki

Mahrûse-i İstanbul'da vâki' Yehudîn tâ'ifesinin kethudâ yeri olan Harun nam yahudi gelüb Yedikule hâricinde vâki' (...) gelüb İstanbul ve Galata ve Eyyüb ve Üsküdar kazâlarında tevzî' olunan her yüz re's sığırdâ on beş re's sığır yehûdîn tâ'ifesine virilmek üzere defterde mastûr ve mukayyed olduğundan mâ-'adâ kadîmden beru kasabaları etrâfında bey' olunan sığırlardan buldukları yerden akçeleri ile beşer ellişer re's sığır iştirâ idegelmeleriyle mahrûse-i mezbûrede vâki' tâ'ife-i mezbûreden Gezür cemâ'ati başısı olan İsak cemâ'ati başısı Alman cemâ'ati başısı (...) cemâ'ati başısı (...) cemâ'ati başısı (...) (...) cemâ'ati başısı (...) cemâ'ati başısı İsak ve (...) cemâ'ati başısı ve (...) cemâ'ati başısı (...) Varon cemâ'ati başısı (...) cemâ'ati başısı Avram ve (...) cemâ'ati başısı Yasef ve (...) cemâ'ati başısı (...) ve (...) cemâ'ati başısı Erez Ve Mordehay ve nam yehûd ile kadîmden beynlerinde cârî mu'tâd üzere husus-ı mezbûr için mezkûr (...) nam Yahudi taraflarından Emîn nasb olunub minvâl-i meşrûh üzere yahudi tâ'ifesiçün iştirâ ve tâ'ife-i mezbûre için zibh olunan Emîn-i mezkûr ma'rifetiyle iştirâ ve zibh olundukda cümlemin rızâsıyla beynlerinde narh-ı cârîden ziyâde bahâ ile bey' olunub ve tâ'ife-i mezbûreden iştirâ idenler kendü rızâları ile narh-ı cârîden ziyâde ile iştirâ idüb hâsıl olan fâ'ide (...) Emînden hıfz ve bi'l-iktizâ tâ'ife-i mezbûre üzerlerine vâki' tekâlîf ve muhimmât sarf olunub ve mezkur (...) olub murâd eylediği (...) istihdâm eyleyüb her ne mikdar fâ'ide hâsıl olur ise vakt-i hâcete dek hıfz eylemek üzere cânib-i şer' den huccet-i şer' iyye virilmegin mûcibince 'amel olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ itmegin mûcibince 'amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili Ca sene 1101

Hüküm 343

Niğbolu muhâfazasında olan Salih dâme ikbâluhûya Hüküm ki

İvrace kadısı Mevlânâ El-Hacc Şaban zide fazluhu mektub gönderüb kazâ-i mezburun 'ulemâ ve sulahâ ve 'a'yân ve fukarâsı meclis-i şer'a varub kasaba-i mezbure Vidin ve

Belgradcık'a karîb olub ve Bergofça ve Kutlofça kasabaları ahalisinin dahi ehl ü 'iyâlleri İvrace kasabasına gelüb tahassun idüb ve 'a'yân-ı vilayet itiihâd ve ittifâkıyla kasaba-i mezburenin etrâf-ı erba'asına şaranpo çevrilüb ve hendek hafr ittirülüb lâkin muhâfazasıçün askere muhtâc olunduğun el-hâsılıyla arz itmegin sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin Niğbolu sancağının zu'amâ ve erbâb-ı tımarı alaybeğleriyle me'mûr oldukları İvrace muhafazasına henüz gitmediler ise asla meks ittirilmeyüb bir gün evvel varub hizmet-i muhafzalarında mevcûd eylemen emrim olmuştur

Fî evâ'ili C sene 1101

(*Belgradcık: Vidin 'e bağlı küçük bir kasaba*)

Hüküm 344

İstanbul kâ'im-makâmına ve Rumili beğlerbeğliği pâyesiyle Cebecibaşı olan Mehmed dâmet me'âlîhiye Hüküm ki

Bundan akdem Ağrıboz kal'ası muhâfazasında olub yoklamada mevcûd bulunan beş yüz seksen dokuz nefer dergah-ı mualam cebecilerinin bin nefere bâliğ olunca hâlâ Âsitânede mevcûd olan cebeci neferâtının tekmîl ve irsâli lâzım gelmeğın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyh ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin Âsitânenen gönderilmesi lazım gelen dört yüz on bir nefer cebeci neferâtının gönderilen mevâciblerinden bir kıstı Âsitânede virilüb mâ-'adâsı ma'an me'mûr olan Zâbitlerine teslim ve Ağrıboz kal'asına dâhil olduktan sonra virilmek üzere bir gün evvel nakillerine tayin olunan üç kıt'a çekdirire tahmîl ve tamâmen mahalline irsâl itmekde ziyâde takayyud ve ihtimâm eylemeniz bâbında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Sahife 108

Hüküm 345

Bi'l-fi'l kapudan olan vezir İbrahim Paşa'ya Hüküm ki

Hâlâ Âsitâne-i se'âdetimde mevcûd olan Dergâh-ı Mu'allâm cebecilerinden Ağrıboz kal'ası muhafazasına tayin ve irsal olunacak dört yüz on dokuz neferin me'mûr oldukları üzere bir gün evvel irsali lazım ve mühimm olmağın sen ki vezir-i muşarun ileyhsin

tersane-i amiremde olan sefâkin-i umerâdan o mikdar adam nakline kaç kıt'a çekdirir
iktizâ ider ise bir gün evvel tayin ve tesyîrine takayyud ve ihtimâm eylemen babında
ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâili C sene 1101

Hüküm 346

Rumili beğlerbeğliği pâyesiyle Cebecibaşı olan Mehmed Paşa dâmet me'âlîhiye Hüküm
ki

În şâ'allâhu Te'âlâ bu sene-i mubarekede sefer-i nusret-eserim hizmetinde mevcûd
bulunmak üzre yarar ve bahadır yigitlerden bin nefer cebeci kadîmî yevmiyeleriyle
tasmîm idüb amma ziyade takayyud ve ihtimâm eyleyesin ki tasmîm eyledüğünüz
neferât cenk ve harbe kâdir tuvânâ yigitler ola şöyle ki bunun hilâfı zuhur ider ise mes'ûl
ve mu'âteb olursun bilmiş olub âna göre hareket eylemen bâbında ferman-ı ali-şanım
sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 347

Tobcubaşı Mustafa zîde mecdûhuya Hüküm ki

În şâ'allâhu Te'âlâ bu sene-i mubarakede musammem olan sefer-i nusret-eserimde
mevcûd bulunmak üzre eskiden İstanbul'da olan neferât ile ma'an cümlesi bin nefer
olmak ve topçuluk katında dahi mahareti olub bir tarîk ile esâmesi çalınmış tuvânâ
yigitlerden olmak üzre tasmîm ve bin neferi tekmîl eyleyesün amma ziyâde ihtimâ
eyleyesün ki kadîmî yevmiyeleriyle tasmîm ittidigün neferât topçuluk katında vukûfu
olanlardan tuvânâ gemiler olub hizmette olan nesne vukûfu ve kudretde olmayanları
zinhar tasmîm eylemeyüb sonra mes'ûl olmakdan hazer eylemen babında ferman-ı ali-
şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 348

Topçubaşı olan Mustafa zîde mecdûhuya Hüküm ki

Bundan akdem Dergâh-ı Mu‘allâm topçuları neferâtı yoklanub sefer-i humâyûn-ı nusret-makrunumdan mevcûd olacak neferât ‘ale’l-‘esâmî defter olunub sıhhati üzre i‘lâm olunmak fermanım olmağın yoklama defterinden özür ve illet işâretiyle bazı esâmîler Âsitâne-mânde gösterilmiş imdi sen ki topçubaşı mûmâ ileyhsin kanun-ı kadîm üzre dökücüler zümresinden ğayrı bir gûne bahane ve illet beyanıyla Âsitânede mânde kayd olmağla rızâ-yı humâyûnum olmayub içlerinden zevi’l- (...) olanları ve Zâbit ve neferâtdan tekâ‘ud virmekle mazhar-ı ‘inâyet-i padişahanem olmağa mustehakk olanları hizmet ve emekdarlıkları mertebesiyle tekâ‘ud ulufesi arz olunub fî-mâ-ba’d Âsitânede mânde olmuştur deyu arz ve deftere kayd ve işâret olunmaya ve özür ve illeti ve Ocakdan hizmet ve emekdarlığı olmayanlara dahi tekâ‘ud ulufesi arz olunmakdan ziyade ihtirâz eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fî evâ’ili C sene 1101

Hüküm 349

Bi’l-fi’l kapudanım olan vezir İbrahim Paşa’ya Hüküm ki

Ağrıboz kal‘ası muhafazasına tasmîm olunmak fermanım olan sekiz yüz nefer yeniçeri neferâtının cümlesi me’mûr oldukları mahalle çekdirir ile (...) münasibdir veyahut sefînelere tahmîl olunub (...) bir iki çekdirir mi gönderilmek ma‘kûldur vech-i münasib ne ise bir gün evvel mahalline nakl ve irsaline takayyyud ve ihtimâm eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ’ili C sene 1101

Sahife 109

Hüküm 350

Mora tarafında ‘asâkir-i İslâma baş ve buğ olan Ali dâme ikbâluhûya Hüküm ki

Suğûr-ı İslâmiyye’den olan Ağrıboz ve ol havâlînin bi-‘avnillâhi Te‘âlâ hıfz u hırâseti ehemmi-i muhimmât-ı dîn ü devletimden olub ve vakt-i sefer dahi hulûl itmekle İstefe sahrâsında dernek ve cemiyet itmek üzre sen me’mûr olub Selanik ve Tırhala ve Yanya

ve Delvine sancaklarının alaybeğleri ile zu‘amâ ve erbâb-ı tımarı ol tarafa tayin ve İstefe sahrâsında yanında ruz-ı hızırdan mukaddem mevcûd bulunmalarıçün her birine ferman-ı şerim gönderilüb tenbîh-i humâyûnum olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin emr-i şerîfîm sana vardığı gibi mezburlar me‘mûr oldukları üzre serî‘an ve ‘âcilen varub yetişmede tekâsül iderler ise isti‘câlleriçün tarafından adamlar gönderüb bir gün evvel mahall-i memurda yanında hâzır ve âmâde idüb basîret ve intibâh üzre hareket ve bi-‘avnillâhi Te‘âlâ ol havâlîyi hıfz u hırsasetde bezl-i kudret eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evâ‘ili C sene 1101

Hüküm 351

Selanik sancağı Alaybeğ’ine Hüküm ki

İn şâ‘allâhu Te‘âlâ iş bu sene-i mubarekede livâ-i mezburun zu‘amâ ve erbâb-ı tımarı seninle ma‘an Mora taraflarının muhafazasına me‘mûr olan emîru’l-‘ümerâ’i’l-kirâm Ali dâme ikbâluhûnun yanında İstefe sahrâsına hizmetde mevcûd bulunmak üzre me‘mûr ve tayin olmağın imdi sen ki mevla-yı merkumsun emr-i şerîfîm sana vardığı gibi hareket düşmen-i dîn karîb olmağla ruz-ı hızırdan mukaddem livâ-i mezburun zu‘amâ ve erbâb-ı tımarı kaydları mucibince bayrağın altında mevcûd ve bayrağın açub önlerine düşüb mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhin yanına varub İstefe sahrâsında cümle neferâtın ile tamâmen mevcûd bulunub mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhin re‘y-i savâb-dîdi üzre hidemât-ı aliyyemde bezl-i kudret eylesün şöyle ki rûz-ı hızırdan mukaddem İstefe sahrâsında mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhin yanında mevcûd bulunmayanların dirlikleri virilüb ve kendin mu‘âteb olmanı mukarrer bilüb âna göre hareket eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ‘ili C sene 1101

Bir sureti

Tırhala sancağı Alaybeğ’ine vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Bir sureti

Yanya sancağı Alaybeğ’ine vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Bir sureti

Delvine sancağı Alaybeğ'ine vech-i meşruh üzre yazılmışdır
Fi't-târihi'l-mezbur

Hüküm 352

Ber vech-i Arpalık Ağrıboz sancağına mutasarrıf olan Ebu's-Su'ûd Zâde Mehmed dâme ikbâluhûya Hüküm ki

Sen ki mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhsin mükemmel kapun ve liva-i merkumun zu'amâ ve erbâb-ı tımarıyla Ağrıboz kal'ası muhafazasına me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi vech-i meşruh üzre mükemmel kapun ve güzide ve tuvânâ ve şâkiyyü's-silah ve tâmmu'l-edevât adamların ve liva-i merkumun alaybeği ve zu'amâ ve erbâb-ı tımarıyla kal'a-i merkuma gidüb emîru'l-'ümerâ'i'l-kirâm Ağrıboz kal'ası muhafazasında olan Muhammed dâme ikbâluhûnun re'y-i savâb-didi üzre bi-'avnihi Te'âlâ kal'a-i merkumenin leyl u nehar hıfz u hırsreti hizmetiyle bezl-i ikdâr eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır
Fî evâ'ili C sene 1101

Sahife 110

Hüküm 353

Flipe Monlasına ve Tatarbâzârı ve İzladı ve Kızanlık ve Selvi ve Uzuncâbâd-Hasköy ve Sultanyeri ve (...) ve (...) ve (...) kâdîlarına ve Voynuk Beğ'ine ve Koruağasına ve Flipe Nâzırına ve zikr olunan kazâların Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine ve havâss ve evkâf zâbitlerine Hüküm ki

Siz ki mûmâ ileyhimsiz sizin 'adem-i takayyud ve ihmal ve musâmahanızdan nâşî ol havâlîde zuhur iden haydud eşkıyâsı ebnâ-i sebîl ve sukkân-ı memlekete îsâl-i mazarratdan hâlî olmayun bi-'avnihi Te'âlâ cümlesinin ele götürülüb cezaları virilüb def'-i mekîdetleriçün takayuud ve ihtimâm ehemmi muhimmâtdan olmağla hâlâ orta Bostancı Ustaları tayin olunmağın siz dahi darb ve harbe kâdir (...) memleket ahalisi ile bu husus içün me'mûr olmuşsuzdur imdi emri şerîfim vardığı gibi bu hususu saire kıyâs eylemeyüb bu ferman-ı vacibü'l-etbâ'ımın suretini imzalayub birbirinize irsal ve

cümleniz habir ve âgâh eyleyüb hüsn-i vifâk ile kalkub tarfa tarfa üzerlerine hucum ve karîb ve ba'îd her ne tarafa firâr iderler ise kazâmız hududundan çıkdılar deyu bir ferdi girü döndürmeyüb in şâ'allâhu Te'âlâ cümlesi ele girince gice gündüz dimeyüb umum üzre (...) 'alâ eyyi hâl ahz ve cezaların virüb mazarratların def' ve ref' her biriniz takayyud ve ihtimâm eylesesüz husus-ı merkum sizin uhdenize havale olunmağın şöyle ki bu babda tekâsul ve (...) olunub zikr olunan melâ'înden bir ferd firâr itmek ihtimâlî olur ise bir vecihle şimşîr-i (...) halâs olmak (...) mulâhaza idüb ferman-ı şerîfî yerine getürmege arz ve hilafından ihtirâz eylemek babında deyu yazılmışdır

Fî evâ'îli C sene 1101

Hüküm 354

Voynuk Beğ'ine Hüküm ki

Hâlâ Flipe ve Tatarbâzârı etrafında zuhur iden haydud eşkıyâsı bi-'avnilâhi Te'âlâ ele getürmek için Edirne'den tayin olunan Bostancı Ustalarıyla sen dahi me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerîfim sana vardığı gibi bir saat evvel tayin olunan usta ile ve ahali-i vilayetin darb ve harbe kâdir olanlarıyla ittifâk ve ittihâd idüb her ne tarîkile mümkün ve (...) ise zuhur iden haydud eşkıyâsın ele getürüb cezaların virmekden bezl-i makdûr ve sa'y-i nâ-mahsûr eylesesün husus-ı mezbur ehemmi-i umûrdan olmağla tekâsul ve (...) hazer idüb bir saat evvel eşkıyâ-yı mezburenin mazarratların def' itmekden sa'y ve ihtimâm eylesesün lâkin bu bahane ile ra'âyâ fukarâsına zulüm ve ta'addîden ve (...) olmayanları rencide ve remîde itmekden ictinâb idüb bu hususda begâyet sa'y ve takayyud üzre olman babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâ'îli C sene 1101

Sahife 111

Hüküm 355

Hacıoğlubâzârı ve Yenibâzârı ve Karasu ve Tulca ve Hırsova kâdîlarına zikr olunan kazâlarda vaki yeniçeri serdarlarına Hüküm ki

Taht-ı kazânızda vaki mukîm ve müsâfir yeniçeri ve topçu ve cebeci taifesin evlerinden ve yerlerinden ihrac idüb Niğbolu muhafazasına yeniçeri ocağı tarafından ağa vekili olan Haseki Mustafa zide mecduhu yanında ruz-ı hızırdan yigirmi gün mukaddem mevcut bulunub ve hâlâ mahall-i merkumda muhafazada olan odalarının neferâtından olub emekdar olanların bir tarîkile esâmîleri çalık olanlar fî-mâ-ba'd odalarında bekleyüb ve vaki olan hidemât-ı aliyyemde mevcut bulunmak üzre esâmîleri tasmîm olunmak için muma ileyh Haseki Mustafa'ya ferman-ı şerifim sadır olub (...) zide kadruhu Mubâşir tayin olunmağın imdi siz ki yeniçeri serdarları siz her biriniz kazâlarınızda olan tavâ'if-i mezbureyi evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve bayrağınız açub önlerine düşüb me'mûr olduğunuz üzre ber-vech-i ta'cîl mahall-i mezburda Haseki Mustafa'nın yanında mükemmel ve müretteb ve müsella neferâtınız ile mevcut bulunub esâmîleri çalık olanları tasmîm idüb muhafaza-i mezburede ve sair hidemât-ı aliyyemde mevcut ittiresüz şöyle ki tavâ'if-i mezbureden bir ferd mahalline varmayub yerlerinde kalmak ihtimali olur ise hâlâ ocağınız tasmîmi babında sadır olan hatt-ı humayun-ı şevket-makrunum mucibince me'mûr oldukları sefer-i humâyûnumda ve hidemât-ı aliyyemde mevcut bulunan dergah-ı muallam cebecileri ra'âyâ toprağı zirâ'at iderler ise ol bahane ile tekâlîf-i şâkkadan bir nesne taleb ittirmeyüb ve lâkin yeniçerilik iddiasında olub me'mûr oldukları sefer-i humâyûnuma varmayub ğayret-i din-i mübin için hidemât-ı aliyyemde mevcut bulunmayub yerlerinde kalanların biz yeniçeri ve topçu ve cebeciyüz deyu dirlik iddia ittüklerine bakmayub ra'âyâ defterine ilhâk ittiresün ve tavâ'if-i mezbureden hâlâ sizinle me'mûr oldukları Niğbolu muhafazasına bayrağınız ile varmayub ve vaki olan hidemât-ı aliyyemde mevcut bulunmayanların sonradan dirlik iddiası idenlere sahib çıkdığınız istimâ' olunur ise eşedd-i 'ukûbetle hakkınızdan gelmek mukarrerdir ve sen ki Mubâşir-i merkumsun zikr olunan kazâlarda olan yeniçeri ve topçu ve cebeci taifesin dâhil oldukları mahalleleriyle 'ale'l-esâmî defter idüb serdarlarıyla me'mûr oldukları mahalle yollandıktan osra defteri kâdîlarına imzâladub dergah-ı muallama getüresün ki me'mûr oldukları Niğbolu muhâfazasında ve sair hidemât-ı aliyyemde hîn-i yoklamada mevcut bulunmayanlar ra'âyâ defterine kayd olunalar senin dahi himâye ve musâmaha eyledüğün istimâ' olunur ise sen dahi eşedd-i 'ukûbetle mu'âkab olman mukarrerdir âna göre basiret ve intibâh üzre hareket olunmak babında bi'l-fi'l dergah-ı muallam yeniçerilerim ağası olan iftîhârü'l-ümerâ' ve'l-ekâbir

Ali Ağa dame uluvvuhu tarafından mühürlü mektub vormegin mucibince amel eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Bir sureti

Lofça ve Eskicuma ve Şumnu ve Herazgrad kâdîlarına ve yeniçeri serdarlarına yazılmışdır

Bir sureti

Babadağı ve İsakçı ve İsmail ve Kili ve Akkirman kâdîlarına ve yeniçeri serdarlarına yazılmışdır

Bir sureti

Prevadi ve Varna ve Balçık ve Minkalye kâdîlarına ve yeniçeri serdarlarına yazılmışdır

Bir sureti

Ruscuk ve Tırnovi ve Plevne ve Zıştovi ve Selvi kâdîlarına ve yeniçeri serdarlarına yazılmışdır

Sahife 112

Hüküm 356

Anadolu'nun sağ kol nihayeti olan Diyar-ı Bekr'e varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve zikr olunan kazâlarda vaki Kethudâ yerlerine Hüküm ki

İş bu sene-i mübarekede bi-'avnihi Teala def'-i mazarrat-ı 'a'dâ için musammem olan sefer-i humâyûn-ı nusret-makrunum için sipah ve silahdar ve bölük-i erba'a halkının ruz-ı hızırda Edirne sahrasında hidemât-ı aliyyemde ve 'ale'l-husûs yoklama mahallinde mevcud bulunmaları için bundan akdem sadır olan ferman-ı ali-şanım Ocak tarafından tayin olunan çavuşlar ile irsal ve tenbîh-i humayunum olmuşdi hâla vakt-i hulûl-i sefer karîb olmağla imdi siz ki kadılar ve Kethudâ yerlerisiz irsal olunan sipah ve silahdar çavuşlarından kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân (...) ve (...) zide kadruhumâ marifetleriyle taht-ı kazâ ve hükümetinizde vaki olan Altıbölük halkı kendülerine mahsus ve muayyen

olan mızrak ve bayraklarıyla mükemmel ve müsella hâzır ve âmâde olub irsal olunan Ocak çavuşlarıyla ma'an irsal ve siz ki Kethudâ yerlerisiz kazâlarınızda olan Altıbölük halkını kaldırub sipahi ve sipahım diyenleri evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve yanınızda cem' idüb bir ferdin girüye kalmasına kat'â rızâ ve cevâz gösterilmekden ziyâde hazer eyleyesüz şöyleki irsal olunan çavuşlar ve sizler ile ma'an gelmeyüb girüde kalmış Altıbölük halkı malumun olur ise ol makûleleri ism ü resm ve şöretleriyle 'ale'l-esâmî defter idüb dergah-ı muallama i'lâm eyleyesüz ki emr-i şerîfime 'adem-i itâ'atleri zâhir olanları bulundukları mahallde muhkem haklarından geline ve siz ki Ocak çavuşları siz me'mûr olduğunuz kazâlarda Kethudâ yerleri neferâtlarıyla yanınızda cem' idüb hâzır ve âmâde olanları evvel be-evvel yollayub ve girüye kalub ihmal üzre olanları dahi bir saat evvel kaldırub ruz-ı hızırda Edirne sahrasına irişmege ziyade ikdam ve ihtimam eyleyesüz ve Edirne tarafına teveccüh ve hareket eyledüğünüzde yollarda bir vecihle meks ü ârâm eylemeyüb murûr ve 'ubûr eylediğinizde kasaba ve kurâlarda müft ve meccânen yeyüb içüb ra'âyâ ve berâyâyı ve sair 'ibâdullahı hilâf-ı şer'-i şerif rencide ve remîde eyledüğünüz mesmû'-ı humayunum olur ise 'iyâzen billâhi Teala dirlikleriniz kat' olunmağla iktifâ olunmayub muhkem hakkınızdan gelinmegi mukarrer bilüb bu vakti saire kıyas eylemeyüb in şâ'allâhu Teala rûz-ı hızırda Edirne sahrasında cümleiniz yoklamada mevcud bulunmak üzre birbirinize gayret virüb uğur-ı din-i mübinde niyyet-i hâlis ile merdâne ve dilîrâne hareket eyleyüb vakt-i mezburda fermanım olduğu üzre me'mûr olduğunuz hidemât-ı alıyyeme irişmeniz sebebi ile du'â-yı hayr-icâbet-i eser-i padişahaneme mazhar olmanızı mukarrer bilüb 'avk u tehirden ve ihmal ve musâheleden begâyet ihtirâz eyleyeüz deyu ağaları tarafından mumzâ ve mahtûm mektub virilmekle mucibince amel eylemeniz babında ferman-ı alî-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır Fî evâ'ili C sene 1101

Bir sureti

Anadolu'nun sağ kolunun sağ tarafı Teke sancağına varınca yol üzerinde vaki olan kazâlara ve Kethudâ yerlerine yazılmışdır

Bir sureti

Anadolu'nun sol kol nihayeti Arz-ı Rum'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve Kethudâ yerlerine yazılmışdır

Bir sureti

Anadolu'nun orta kol nihayeti Diyar-ı Bekr'e varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve Kethudâ yerlerine yazılmışdır

Hüküm 357

Arz-ı Rum valisi vezir-i mükerrer Ali Paşa'ya ve Arz-ı Rum ve Van eyâletlerinde vaki Kürdistan hâkimlerine ve sancak beğlerine ve eyâlet-i Arz-ı Rum'da vaki elviye alay beğlerine ve zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve yerlû kolunun yemîn ve yesâr Fârisânî ağalarına ve sair Fârisân neferâtı ve zıkr olunan eyâletlerde ve Diyar-ı Bekr semtinde sefer-i humâyûna me'mûr olandan mâ-'adâ askeri taifesine Hüküm ki

Ekrâd taifesinden Şikâkî ve Zıllî aşiretlerinden Derbas ve Hacı Bahadır oğlu Mirza ve Halo ve Kasım ve İbrahim ve Ömer ve Görgün nam şakiler bundan akdem hevâlarına tabi eşkıyâ ile Malazgird ve Hınıs sancaklarının üzerlerine müstevlî ve ahâlisinin emval ve erzakların ğasb ve ğâret ve mezru'atların yedirüb ve çiğnedüb fesad ve şekavetleri zahir oldukda mukaddemâ Arz-ı Rum valisi Zeynelâbidîn Paşa tarafından üzerlerine asker tayin ve ele giren eşkıyânın haklarından gelinüb cemiyetlerine tefrika virilmişiken hâlâ bu sene dahi mezburlar Bahadır oğlu Mirza nam şakinin yanına beş altı yüz adam koşub Malazgird ve Hınıs sancaklarının 'ale'l-fi'l karyelerin urdurub katl-i nüfus ve ğâret-i emvâl idüb bunun emsâli fesad ve şekavetlerinin nihayeti olmadığı dergah-ı muallama mahzar-ı birle iştikâ ve keyfiyet-i ahvâlleri sem'-i humayunuma ilkâ olunub Şikâkî ve Zıllî aşiretlerinden bu fesadı iden ekrâd ve eşkıyâsının in şâ'allâhu Teala ele getirülüb cezaları virilmek aksâ-yı murâd-ı humayunum olmağla imdi sen vezir-i muşarun ileyh zıkr olunan eyâletlerde vaki Kürdistan hâkimleri ve sancak beğleri ve eyâlet-i Arz-ı Rum'da vaki elviye alaybeğleri ve zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve yerlû kolunun yemîn ve yesâr Fârisânî ağaları ve sairsiz husus-ı mezbur içün

Sahife 111

me'mûr olmuşszdur emr-i şerifim vardığı gibi birbirnizle haberleşüb ve kemâl-i ma'ıyyet ve ittifâk ile ittihâd zıkr olunan iki aşiretin fesad ve şekâvetiyle ma'rûf ve geçen senede dahi bu fesâdda bulunan şakilerin sadır olan ferman-ı ali-şanım mucibince ibtidâ taleb ve haklarında ferman-ı humayunum sadır olduğı mezkur aşiretin söz sahiblerine ve ihtiyarlarına tefhim idesüz amel idüb içlerinde olan şakileri viriler ise Arz-ı Rum kal'asına vaz' ve habs eyleyüb der-i devlet-i medarım arz eyleyesüz virmeyüb muharebe ve mukateşe âğâz iderler ise mezkur aşiretlerin ehl-i fesadı 'ale'd-devâm kat'-ı tarık ve katl-i nufûs ve nehb-i ğâret-i emvâl ile ra'âyâ ve berâyâyâ ta'addî ve tecâvuzlerinin def' u ref' u terfih-i sukkân-ı vilayet ve te'mîn-i nizâm-ı memlekete her biriniz ziyadesiyle takayyud ve ihtimâm idüb sû'-i tedbir sebebi ile 'iyâzen billâhi Teala geçen senede olduğı gibi fazâhat zuhûrundan ihtirâz ve bu sebeb ile ra'âyâ fukarâsına ta'addide ve şekâvetde alakası olmayanlara hilâf-ı şer' ta'arruzdan dahi ihtiyât idüb bu ferman-ı humayunmu icrâda cümleniz kemâl-i basîret ile bezl-i makdûr eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşszdur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 358

Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere kâdisına ve Şeyhu'l-Hareme Hüküm ki Haremeyn-i Şerifeynde olan medâris müderrisleri arzıhal gönderüb dânişmendlik tâlib-i ilm müstahsine virilüb Mekke-i Mükerreme Şerifi tavriri veyahut kadılar hucetiiyle dânişmend olub ve medrese hucerâtına mutasarrıf olanlar def' olunmak hatt-ı humayun-ı se'âdet-makrûn ve Şeyhu'l-Harem işaretiyle emr-i şerif virilmekle mucibince müceddeden hükm-i humayunum reca eyledikleri ecilden ahkâm kaydına murâca'at olundukda vech-i meşruh üzre emr-i şerif virildüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ virilen emr-i şerif mucibince amel olunmak emrim olmuşszdur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 359

Medîne-i Münevvere kâdîsına Hüküm ki

Sâdât-ı kirâm ve ‘ulmeâ-i zevi’l-ihtirâmıdan Seyyid Mehmed (...) Sultan (...) Medîne-i Münevvere zâdehallâhu Teala ve ta‘zîmende bâbu’s-se‘âdetde vakf eylediği menzil bundan akdem murûr-ı eyyâmla harâbe-müşrif olmağla izn-i müstevlî ve ma‘rifet-i şer‘le ta‘mîr ve termîm ve kendü malından yigirmi altı bin yedi yüz doksan dokuz pâre sarf ve ihyâ eyleyüb menzil-i merkûma berât-ı şerifimle tasarrufunda olmağla evladlarıyla sâkin iken müstevlî (...) tarafından hilâf-ı şart-ı vâkıf ziyâde akçe icâra (...) iderüz deyu ta‘addî itmeleriyle mukaddemâ men‘-i birle emr-i şerif virilmişiken girü memnû‘ olmayub ol vecihle ta‘addî ve tecâvuzden hâlî olmadıkların bildirüb ol babda hükm-i humayunum reca itmegin şart-ı vâkıfa muğâyir ziyâde akçe metâlibesiyle bir dürlü hükm-i şer‘î (...) olmuş değil iken sâkin olduğunuz memâlikden ihrâc iderüz deyu hilâf-ı şer‘-i şerif rencide idilmemek emrim olmuşdur deyu yazılmışdır
fi evâsıtı C sene 1101

Hüküm 360

İstanbul ve Hâsslar kâdîsına Hüküm ki

Kasaba-i İstanbul’da Ayasofya-i kebîr vakfı müste‘cirlerinden Yedikule hâricinde vaki debbâğ taifesinin Kethudâları olan Mehmed Sipahi nam kimesne ağnıyâdan ba‘zıları ile nukûl olub kadîme muğâyir kasabâtda iştirâ olunan sığır derisinden üç akçe ve keçi ve koyun derisinden bir akçe ba‘de’l-harâc izdiyâd orta deyu senede üç yük akçe cem‘ ve tahsîl olunmağla meblağ-ı mezburun ekserin kendi hususlarıçün bazı zî-kudret kimesnelere virüb ğadr eyledüklerinden mâ-‘adâ ağnıyâdan mezburlar mücerred ziyade hisse almak için sığır ve keçi derisin ‘ale’s-seviyye olub koyun derisi ‘ale’s-seviyye değildir deyu debbâğlık işletmeyen dükkânlara ve yerlere virüb bunlardan biri bir post deri alınca mezburlar yigirmişer post koyun derisine kanâ‘at eylemeyüb ol vecihle küllî ğadr olmağın ‘ale’s-seviyye taksîm olunub fukarâya ta‘addî ittirilmeyüb men‘ ve def‘ olunmak bâbında hükm-i humayunum reca eyledükleri ecilden siz ki Mevlânâ-yı muma ileyhimsiz kadîmde olagelen ‘âdet-i cârîleri üzre beynlerinde tevzî‘ ve taksîm olunub

koyun derisin dahi sairleri gibi tevzî‘ ittirüb vech-i meşruh üzre Zâbitlerine tenbîh eylemeniz babında ferman-ı ali-şanını sadır olmuşdur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 114

Hüküm 361

Diyâr-ı Bekr valisi vezir Ahmed Paşa’ya Hüküm ki

Sefer-i humayunum vaki oldukca dört yüz nefer Diyar-ı Bekir kulları dahi sefer-i humâyûna ma‘an me‘mûr ve kâh bedel viregelüb in şâ‘allâhu Teala bu sene-i mübarekede musammem olan ğazve-i nusret-makrunum ziyâde ‘atâd ve ‘uddeye muhtâc olmağın neferât-ı merkumenin şâkiyyü’s-silah ve tâmmu’l-edevât ve cenk ve harbe kâdir olanlardan iki yüz nefer Diyar-ı Bekir kolu dahi seninle ma‘an bu sene-i mübarekede me‘mûr olmuşlardır imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin neferât-ı merkumenin pir ve ihtiyar ve ‘alîl ve zevi’l-i‘tizâr olanlar ol taraflarda alıkoyub vech-i merşuh üzre cenk ve harbe kâdir şâkiyyü’s-silah ve tâmmu’l-edevât olanlarından iki yüz neferini intihâb ve ma‘an sefer-i humayuna götürmen babında yazılmışdır

Fî evâ‘ili C sene 1101

Hüküm 362

Diyar-ı bekr valisi vezir Ahmed Paşa’ya Hüküm ki

İn şâ‘allâhu Teala te‘yid-i din ve te‘yîd-i sünnet-i seniyye-i Fahru’l-mürselîn için bu sene-i müteyemminede musammem olan sefer-i humâyûn-ı nusret-makrunuma mükemmel kapun ve eyâlet-i merkumede vaki hükümet ve elviye beğleri ve zu‘amâ ve erbâb-ı tımar ve ashâb-ı cenk ve peygâriyle sen me‘mûr ve evvel-i rebî‘de Edirne sahrasında ordu-yı humayunumda mevcut bulunmak üzre mukaddemâ emr-i şerifim gönderilüb tenbîh-i humayunum olmuşidi vakt-i sefer hulûl idüb in şâ‘allâhu Teala seri‘an ve ‘âcilen gelüb irişmen muktezî olmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi tehir ve tavakkuf eylemeyüb mukaddemâ me‘mûr olduğun vech üzre mükemmel kapun ve yarar ve Güzin ve şâkiyyü’s-silah ve tâmmu’l-edevât adamların ve kapuları halkından mâ-‘adâ taht-ı hukûmet ve sancaklarında olan

kabâ'il ve 'aşâ'ir ve sair cenk ve harbe kâdir Kürdistan bahadırları ile eyâlet-i merkumede vaki hukûmet ve elviye beğleri ve alay beğleri ve tımar Defterdârı ve defter Kethudâsı ile bi'l-cümle zu'âmâ ve erbâb-ı tımarı ve müceddeden fermanım olan iki yüz nefer Diyar-ı Bekir kullarını yanına cem' ve eyâlet-i merkumede vaki sefer-i humâyûna me'mûr olan sair tavâ'if-i askeri 'ale'l-husus tavâ'if-i Türkman ve ekrâddan Mardin ekrâdı ve sair taht-ı hukûmetinde bulunan cemâ'atlerden bu sene-i mübarekede emr-i şerifimle sefer-i humâyûna me'mûr olan süvari askeri mukaddemâ sadır olan ferman-ı ali-şanım mucibince Boybeğleri ve Kethudâları ve iş erleri ile ma'an cümlesi cenk ve harbe kadir müsellah ve tâmmu'l-edevât torunlardan olmak üzere mübâşirleri marifetiyle ihrac ve önüne katub bir yerde meks u ârâm eylemeyüb in şâ'allâhu Teala vakt u zamanıyla gelüb Edirne'de ordu-yı humayunuma mulhak ve mulâkî ve hidemât-ı aliyyemde bulunmağa bezl-i makdûr eylemen babında yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Hüküm 363

Hazo hâkimi olan Derviş Beğ dâmet me'âlfîhiye Hüküm ki

İ'lâ-i kelime-i din ve ihya-i sünnet-i seniyye-i Fahru'l-mürselîn için bu sene-i mübarekede musammem olan ğazve-i humayunuma düstur-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmu'l-âlem Diyar-ı Bekr valisi olan vezirim edâmallâhu Teala iclalehu ile ma'an evvel-i rebide Edirne'de sahrasında ordu-yı humayunuma mulhak ve mulâkî olup ğayret-i din-i mübin için hidemâtı aliyyemde bulunmak üzere sana emr-i şerifim gönderilüb tenbih-i humayunum olmuşıdi hâlâ vakt-i sefer hulûl idüb bir saat mukaddem gelüb taht-ı liva-i Rasulullahda bulunman muktezi olmağla imdi sen ki muma ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi tehir ve tavakkuf itmeyüb mukaddema olduğun vech üzere mükemmel ve müretteb kapun ve yarar güzide ve cenk azmûde şâkiyyü's-silah adamların ve taht-ı hukümetinde vaki kabâ'il ve 'aşâ'ir ve sair cenk ve cenk harbe kâdir şîrân-ı meydan-ı vegâ Kürdistan bahadırlarını dahi yayına cem' idüb vezir-i muşarun ileyh ile ma'an in şâ'allâhu Teala kalkub esna-i tarikde meks ü ârâm itmeyüb sür'at ve isti'câl üzere Edirne sahrasında ordu-yı humayunuma munzamm ve taht-ı liva-i Rasulullahda mevcut bulunub icrâ-i fariza-i cihâda bezl-i mehud eylemen babında yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Bir sureti

Cizre hâkimi Şerefhân'a yazılmışdır

Bir sureti

Eğil hâkimi Mustafa'ya yazılmışdır

Bir sureti

Tercil hâkimi Mustafa'ya yazılmışdır

Bir sureti

Palu hâkimi olan Kaçur'a yazılmışdır

Bir sureti

Genc hâkimi olan evliyâya yazılmışdır

Bir sureti Ber vech-i Ocaklık Çermik beği olan Zülfikar beğ'e yazılmışdır	Bir sureti Ber vech-i Ocaklık Kulp Sancağıbeği olan Hasan Beğ'e yazılmışdır	Bir sureti ber vech-i Ocaklık Mihrani Sancağıbeği olan Hasan Beğ'e yazılmışdır	Bir sureti Dasini Sancağıbeği olan (...) beğ'e yazılmışdır
Bir sureti Hasankeyf Sancağıbeği olan Seyyid Ebubekir Beğ'e yazılmışdır	Bir sureti Ber vech-i Ocaklık Atak Sancağıbeği olan Seyyid Mustafa Beğ'e yazılmışdır	Bir sureti Ağcakal'a Sancağıbeği olan Kasım Beğ'e yazılmışdır	Bir sureti Pesyan Sancağıbeği olan (...) yazılmışdır
Bir sureti Si'ird Sancağıbeği olan Abdulvhab			

Beğ'e meşruh yazılmışdır	vech-i üzre			
--------------------------------	----------------	--	--	--

Hüküm 364

Amasya ilhâkıyla Sivas valisi olan vezir Süleyman Paşa'ya Hüküm ki
 Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin sen sefer-i humâyûnuma me'mûr ve evvel-i rebide gelüb
 Edirne sahrasında ordu-yı humayunuma mulhak ve mulâkî olmak üzre levâzım-ı
 seferiyeni tertib ve tekml eylemek için bundan akdem sana emr-i şerifim gönderilüb
 tenbih-i humayunum olmuşidi hâlâ vakt-i sefer hulûl eylemekde imdiemr-i şerifim sana
 vardığı gibi tehir ve tavakkuf itmeyüb mukaddemâ me'mûr olduğunuz vech üzre
 mükemmel ve müretteb kapun ve güzide ve şâkiyyü's-silah adamların ve eyâlet-i
 merkumenin zuama ve erbab-ı tımar ve alay beğleri ve tımar Defterdârı ve defter
 Kethudâsıyla kalkub ve ahvallerine nizâm virüb ve bir neferi nâkıs olmamak üzre
 kaydları kaydları mucibince cümlesini yanına cem' idüb ve bundan ğayrı eyâlet-i
 merkumede vaki sefer-i humâyûnuma me'mûr olan sâ'ir tavâ'if-i askeriye'yi 'ale'l-husus
 türkman ve ekrâd taifesinden taht-ı hukümetde bulunan cemaatlerden emr-i şerifimle bu
 sene-i mübarekede sefer-i humâyûnuma me'mûr olan süvari askeri mukaddema sadır
 olan ferman-ı ali-şanım mucibince Boybeğleri ve Kethudâları ve iş erleriyle ma'an
 cümlesi cenk ve harbe kâdir müsellah ve tâmmu'l-edevât torunlardan olmak üzre
 Mubâşirleri marifetiyle ihrac ve sürüb getürüb in şâ'allâhu Teala vakt u zamanıyla
 Edirne'de ordu-yı humayunuma munzamm ve hidemât-ı aliyyemde bulunmağa bezl-i
 himmet ve sarf-ı kudret eylemen için Hüküm yazılmışdır
 Fi evâsıtı C sene

Eyalet-i merkumenin zuama ve erbab-ı tımarına bedel ferman olunmuşdur

Bir sureti Karaman valisi vezir-i mükerrer Mehmed Paşaya vech-i meşruh üzre ve taht-ı hukûmetde türkman ve ekrâddan bulunan cemaatlerden sefer-i humâyûnuma me'mûr olan süvari askeri ma'an ihrac eylesün deyu yazılmışdır	Bir sureti Anadolu Beğlerbeğisi Ahmed Paşaya yazılmışdır	Bir sureti Maraş beğler beğisi Süleyman Paşaya vech-i meşruh üzre 'ale'l-husus Yeniil ve Türkman-ı Haleb ve Kilis ve Lekvanik ve Kars-ı Zü'l-Kadriye ve sair tavâ'if-i türkman ve ekrâddan taht-ı hukûmetinde bulunan cemaatlerden me'mûr olan süvari askeri ma'an ihrac eylesün deyu yazılmışdır
bir sureti Adana beğler beğisi Hürmüs Mehmed dame ikbaluhuya vech-i meşruh üzre yazılmışdır	Bir sureti Ber vech-i Arpalık Sis ve Aziz sancaklarına mutasarrıf Polad Mehmed Paşa'ya vech-i meşruh üzre yazılmışdır	
Bir sureti Ber vech-i Arpalık İçil sancağına mutasarrıf olan Salih Paşaya vech-i meşruh üzre yazılmışdır	Bir sureti Ber vech-i Arpalık Kangrı sancağına mutasarrıf olan Canarslan Paşa zade Hüseyin dame ikbaluhuya yazılmışdır	Bir sureti Ber vech-i Arpalık Saruhan sancağına sâbıkâ mutasarrıf olub hâliyâ Bolu sancağına mutasarrıf olan Mehmed dame ikbaluhuya yazılmışdır
Bir sureti Çorum Sancağıbeği İsmail Beğ'e yazılmışdır		

Hüküm 365

Kilis kâdîsına ve voyvoda ve Boybeğ'lerine Hüküm ki

Bundan akdem sefer-i humâyûnuma me'mûr olan müsellah ve mükemmel Kilis ekrâdî 'aşâ'irlerinden dört yüz neferin bir gün evvel me'mûr oldukları üzre gelüb ordu-yı humayunuma mulhak olmak üzre ziyade ihtimam eyleyesüz deyu yazılmışdır
Fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 116

Hüküm 366

Anadolu'da asker ihracına me'mûr olan vezir Ali Paşa'ya Hüküm ki

İn şâ'allâhu'l-Melikü'l-Mute'âl bu sene-i meymenet-iştimâlde def'-i mazarrat-ı 'a'dâ-i li'âm için musammem olan ğazve-i humayun-ı nusret- irtisâmım türkman ve ekrâd cemaatlerinin torunlarından beş bin süvari asker me'mûr ve sen ihracına me'mûr olup her bir cemaatin Boybeğleri ve Kethudâ ve iş erlerinden bi-enfusihim gelmeleri fermanım olup ve üzerlerine baş ve buğ tayin olunacak kimesneler 'ale'l-esâmî tahrîr ve mumzâ defteri bundan akdem ferman-ı ali-şanımla sana irsal ve zikr olunan defterden haric Sivas eyâletinde Yörük İlbeğlü Türkmanından dahi yüz nefer süvari asker fermanım olup lâkin mukaddema sana irsal olunan defterde bi-enfusihim gelmeleri fermanım olup ve baş ve buğ tayin olunanlardan bazılarının nâ-mevcud olmaları ve gelmeleri iktiza idenlerden bazılarının dahi suhûlen dâhil-i defter olmamak ihtimali olup ve vakt-i sefer karîb ve su'âl ve cevaba vakir musâ'adesi olmadığından mâ-'adâ senin re'y ve tedbir ve firâsetine ve hüsn-i 'akîdet ve diyanet ve kiyâsetine her vecihle i'timâd-ı humayun be i'tikâd-ı sedâd-makrunum olmağla husus-ı merkum külliyyet ile senin uhde-i himmetine tefviz ve sipariş olunmuşdur imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin vech-i meşruh üzre zikr olunan türkman ve ekrâd cemaatlerinden fermanım olan süvari askeri cenk ve harbe kâdir ve şâkiyyü's-silah ve güzide ve tuvânâ torunlardan olmak üzre ihrâc ve bi-enfusihim gelmeleri iktiza idüb seninle dâhil-i defter olmayan Boybeğleri ve Kethudâ ve iş erleri ma'an ihrac ve defterde ismimiz yokdur deyu ta'allul ve inad ittirmeyüb ve üzerlerine ma'kûl ve münâsib gördüğün kimesneleri baş ve buğ nasb ve me'ûnetleriçün havale olunan emvâli dahi mukaddem Mubâşirler tayin ve tahsîl

ve tevzî‘ için muhtâr-ı cemaat olan baş ve buğlara teslim ve ahvallerine nizam ve intizam virüb in şâ‘allâhu Teala bir gün mukaddem irsal ordu-yı humayunuma îsâl ve taht-ı liva-i Rasulullahda mevcud eyleyüb ve sair ihracına me‘mûr olduğun tavâ‘if-i askeri dahi sürübvakt u zamanıyla hidemât-ı aliyemde mevcud eylemen senden me‘mûl-i humayunum olduğu vech üzre bezl-i mezhud eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır
dî evâ‘ili C sene 1101

Hüküm 367

Selemiye ve Deyre Rahbe Sancağıbeği Hüseyin El-Abbas dame izzuhuya Hüküm ki
İn şâ‘allâhu Teala bu sene-i mübarekede musammem olan ğazve-i humayun-ı nusret-makrunuma Anadolu‘da vaki ekrâd ve türkman taifesinden Boybeğleri ve Kethudâları ve iş erleriyle torunlarından olmak üzre me‘mûr olan süvari askerin ihrac ve irsalîcün düstur-ı mükerrerrem müşir-i mufahham nizamül-âlem Anadolu‘da asker ihracına me‘mûr olan vezirim Ali Paşa edamallah Teala iclalehu ile ma‘an sen tayin olunub mukaddema emr-i şerifim gönderilmişidi vakt-i sefer hulûl eyleyüb asakir-i merkumenin sür‘at ve isti‘câl üzre ihrac ve Edirne‘ye irsal ve îsâli ehemmi-i muhimmâtından olmağın imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi mukaddema fermanım olduğu vech üzre bu sene-i mübarekede ekrâd ve türkman taifesinden sefer-i humâyûnuma me‘mûr olan süvari askeri şâkiyyü’s-silah ve tâmmu‘l-edevât torunşardan olmak üzre Boybeğleri ve Kethudâları ve iş erleriyle ihrac ve Edirne‘de ordu-yı humayunuma irsal ve îsâlde vezir-i muşarun ileyh ile husn-i vifâk ve kemâl-i ittihâd ve ittifâk ile hareket ve in şâ‘allâhu Teala bir saat mukaddem taht-ı liva-i Rasulullah‘da mevcuditmege bezl-i kudret eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır
Fî evâ‘ili C sene 1101

Hüküm 368

Kamaniçe kal‘ası muhâfazasında olan Kahraman dame ikbaluhuya Hüküm ki
Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin suğûr-ı islamiyyeden olan Kamaniçe kal‘ası muhafazasına me‘mûr olaludan beru bi-‘avnillâhi Teala hıfz u hırsaset-i din ve himayet ve siyanet ve def‘-i mazarrat-ı ‘a‘dâ-i pür-mekîdet ve sair me‘mûr olduğun hidemât-ı dîn

ü devlet-i aliyyemde rızâ-i yümn-iktizâ-i mulûkâneme muvâfık me'âsir-i cemîle vucuda getürdügün mesmû'-ı humayunum

olmağın du'â-yı hayr-icâbet eser-i padişahaneme mazhar olmuşsundur berhudar olasun ni'am-i celîle-i hüsvânem sana ve seninle ma'an sebil-i din-i mübinde bezl-i mechud iden ğâzî kullarıma helal olsun bu babda vucuda gelen hidemat-ı pesendiden izz-i huzur-ı fâ'izi'l-hubûrumda makbul-i humayunum olmağın hakkında âfitâb-ı iltifât-ı aliyye-i şahanem leme'ân ve bahr-i bî-kerân inayet-i seniyye-i padişahanem feyezân idüb hâssa-i hila'-i fâhira-i hüsvânemden sana bir sevb-i hil'at-i mûrisü'l-behcet-i sultânî inayet ve ihsanım olub (boş) ile irsal olunmuşdur vusûlünde inayet ve ihsanım olan hil'at-i fâhira ve kisve-i bâhiramı ta'zîm ve tekrîm ile istikbâl ve dûş-i ğayret pûşını iktisâ ve tahsîl-i mubâhât ve mufâharat eyledükden sonra in şâ'allâhu Teala kal'a-i mezburenin mazarrat-ı 'a'dâ-i li'âmdan hıfz u hırsaset ve himayet ve siyanet ve sair me'mûr olduğun hidemat-ı aliyyemin eda ve temşiyetine teyakkuz ve intibah ve basiret üzre hareket idüb lâzımu'l-inhâ olan ahval ve âsârı 'ale't-tevâlî arz ve i'lâmdan hâlî olmayasun şöyle bilesün
fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 117

Hüküm 369

Kamaniçe muhâfazasında olan Kahraman dame ikbaluhuya ve kal'a-i mezburede piyade ve süvari yerlü kolu Zâbitlerine Hüküm ki

Kal'a-i mezbure neferâtının üç kıst mevâciblerini îsâl ve yoklayub mevcuduna tevzî'a me'mûr olan Mustafa Ağa vardıkda yerlü kolu zümresinden her sınıfa Zâbitleri marifetiyle ulufelerini mevcuduna virdirüb ve fazla zuhur iden akçeyi ne mikdar olur ise güzeşte mevâciblerine mahsûb olmak üzre tevzî' ittirüb mevcud ve nâ-mevcudu her ne ise başka başka defter ve Mubâşir-i muşarun ileyh ile arz eylemen babında yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 370

Ber vech-i Arpalık Karahisar-ı Sahib sancağına mutasarrıf olan Ebubekir dame ikbaluhuya Hüküm ki

Ağrıboz kal'ası mukabilinde olan Karababa palangasının bi-'avnihi Teala hıfz u hıraseti ehemmi-i muhimmâtdan olmağın sen kemâ fi'l-evvel muhafazasına me'mûr olmuşsundur imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi mükemmel ve müretteb kapun ve güzide ve tuvânâ adamlarınla mahall-i merkumun hizmet-i muhâfazasında olub emîru'l-ümerâ'il-kirâm

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun re'y-i savâb-dîdi ile leyl u Nehar basiret ve intibah üzre hareket eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 371

Sultanönü Sancağıbeği Hacı Resul dame izzuhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i muma ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi mükemmel kapun ve güzide ve tuvânâ adamlarınla emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun ma'kûl ve münâsib gördüğü vech üzre hareket ve iktiza iden hidemnat-ı aliyyemde bezl-i kudret eylesün deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 372

Ber vech-i Arpalık Ağrıboz sancağına mutasarrıf olan Ebussuud Zade Mehmed dame ikbaluhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin mükemmel kapun ve liva-i merkumun zuama ve erbab-ı tımarıyla Ağrıboz muhafazasına me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerifim sana vardığı gibi vech-i meşruh üzre mükemmel kapun ve güzide ve tuvânâ ve şâkiyyü's-silah ve tâmmu'l-edevât adamların ve liva-i merkumun alaybeği be zuama ve erbab-ı tımarıyla kal'a-i merkuma gidüb emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm Ağrıboz muhâfazasında olan Mehmed dame ikbaluhunun re'y-i savâb-dîdi üzre bi-'avnihi Teala kal'a-i merkumenin leyl u Nehar hıfz u hıraseti hizmetiyle bezl-i iktidar eylesün deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 373

Ber vech-i Arpalık Delvine sancağına mutasarrıf olan (...) dame ikbaluhuya Hüküm ki Sem ki mir-i miran-ı muma ileyhsin bundan akdem mükemmel ve müretteb kapun ve livai mezburdan ihracı fermanım olan piyade asker ile Mora tarafına me'mûr olmuşidin vakt-i sefer hulûl eyleyüb bir saat mukaddem mahall-i memurda bulunman ehemmi muhimmâtından olmağın imdi emri şerifim vardığı mukaddema me'mûr olduğun vech üzere mükemmel ve müretteb kapun ve müsella ve mütevakki adamların ve livai mezburdan mu'afiyetleri mukabelesinde hâne hesâbı üzere ihrâc fermanım olan piyade asker ile sür'at ve isti'câl üzere kalkub Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan emîru'l-ümerâ'i'l-kirâm Ali dame ikbaluhunun yanına gelüb re'y-i savâb-dîdi üzere hidemât-ı aliyemde bezl-i kudret eylesesün deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Bir sureti

Yanya sancağında vaki olan kadılara ve mütesellimine ve zikr olunan kazâlarda vaki beğzade ve Ocakzade ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 118

Hüküm 374

Kili ve İsmailgeçidi ve İsakçı ve İbrail kâdîlarına Hüküm ki

İn şâ'allâhu Teala iş bu sene-i mübarekede sefer-i humâyûnuma me'mûr olan asakir-i İslam için Kili kazâsında elli bin keyl İstanbulî şa'ir ve yigirmi bin keyl İstanbulî dakîk ve İsmailgeçidi kazâsında elli bin keyl İstanbulî şa'ir ve üç bin keyl İstanbulî dakîk ve İsakçı kazâsında on bin keyl İstanbulî şa'ir ve üç bin beş yüz keyl İstanbulî dakîk ve İbrail kazâsında on bin keyl İstanbulî şa'ir ve üç bin beş yüz keyl İstanbulî dakîk nakd-i akçe ile mukaddemâ mubâyâ'a olunması fermanım olub emir ve defteri Defterdâr-ı sâbık Mehmed Paşanın kapucılar Kethudâsı Mustafa zide kadruhu ile irsal olunmağla siz ki kadılsız fermanım olduğu üzere yerlü yerinde hâzır ve âmâde olmuşsundur hâlâ

Mubâşir tayin olunan kıdvetu'l-'emâcid ve'l-'akrân (boş) zide kadruhu marifetiyle yoklanub sıhhati üzre arz eylemeniz babında ferman yazılmışdır

Fî evâ'ili C sene 1101

Emir ve defteri merhûm defterdâr Ahmed Paşa'nın ağalarından yeğen Hüseyin zide kadruhu ile irsal olunmuşdur

Bir sureti			Bir sureti		
Kazâ-i silistre	Kazâ-i Saruhan	Kazâ-i Osmanpazarı	Kazâ-i Prevadi	Kazâ-i Varna	Kazâ-i Balçık
Şa'ir keyl 15000	Şa'ir keyl 3000	Şair keyl 5000	Şair keyl 10000	Şair keyl 5000	Şair keyl 5000
Dakik keyl 5000	Dakik keyl 1000	Dakik keyl 1500	Dakik keyl 3000	Dakik keyl 1500	Dakik keyl 1500
Kazâ-i Herazgrad	Kazâ-i Minkalye	Kazâ-i Hanoğlupazarı	Kazâ-i Tekfurköyü		
Şair keyl 15000	Şair keyl 5000	Şair keyl 5000	ma'a nevâhî-i		
Dakik keyl 5000	Dakik keyl 1500	Dakik keyl 1500	Köstence		
			Şair keyl 7000		
			Dakik 2000		
Kazâ-i Umurfakih	Kazâ-i Babadağı				
Şair 2000	ma'a nevâhî-i				
Dakik keyl 500	Karadere				
	Şair keyl 10000				
	Dakik keyl 3000				

Emir ve defteri sâbıkâ Kamanîçe Defterdârı Seyyid Mustafa zide kadruhu ile irsal olunmuşdur

Hüküm 375

Ber vech-i Arpalık Delvine sancağna mutasarrıf olan Kaplan dame ikbaluhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin bundan akdem mükemmel ve müretteb kapun ve liva-i mezburdan hâne hesabı üzre ihracı fermanım olan peygerân asker ile Mora tarafına me'mûr olmuşidin hâlâ vakt-i sefer hulûl idüb bir saat mukaddem mahall-i memurda bulunman ehemmi muhimmâtıdan olub vech-i meşruh üzre hizmet-i muhafazada bulunman şartıyla hâlâ büyük (...) ile (...) hâsslarını dahi sana medâr-ı ma'îşet tayin ve inayet olunmağın imdi emr-i şerifim sana vardığı gibi asla tehir ve tavakkuf eylemeyüb mukaddemâ me'mûr olduğun vech üzre mükemmel ve müretteb kapun ve mutavakkî ve müsella adamların ve liva-i mezburdan mu'âfiyetleri mukabelesinde hâne hesabı üzre ihracı fermanım olan piyade asker ile in şâ'allâhu Teala sür'at ve isti'câl üzre kalkub Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan emiru'l-ümerâ'i'il-kirâm Ali dame ikbaluhunun yanına gelüb re'y-i savâb-didi üzre iktizâ iden hidemât-ı aliyyemde bezl-i kudret ve sarf-ı miknet eylemen babında yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 119

Hüküm 376

Medîne-i Münevvere ve Mekke-i Mükerreme kâdîlarına ve Medîne-i Münevvere'de Şeyhu'l-Harem olan Davud Ağa'ya Hüküm ki

Haremeyn-i Şerifeyn'de olan medâris müderrisleri Dergâh-ı Mu'allâm'a arzıhal gönderüb dânişmendlik tâlib-i 'ilm mustehakkına Virilüb Mekke-i Mükerreme-i Şerifi takrir veyahud kadılar hucceti ile dânişmend olub medrese hucurâtına mutasarrıf olanlar def olunmak üzre mukaddema hatt-ı humayun-ı se'âdet-makrûnum ve Şeyhu'l-İslam işaretiyle emr-i şerif virilmekle mucibince müceddeden hukm-i humayunum reca

eyledükleri ecilden ahkâm kaydına murâca‘at olundukda vech-i meşruh üzre emr-i şerif virildüğü mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddema virilen emr-i şerif mucibince amel olunmak için yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 377

Üsküp tarafında asakir-i islama Ser-asker olan vezir Halil Paşaya Hüküm ki

Bundan akdem Engerus keferesinin bazı mevâzi‘de istîlâsında ra‘âyâ fukarâsı etrâf ve eknâfa perişan olmuşiken ‘avn-i hakkile düşmen-i hâksârın ol mevâzi‘de ‘âsâr-ı nuhûseti murtefi‘ olub tiz ‘ahd idüb kuffâr-ı muhâribîne mulhak olanlar dahi Kaçanik ve Kosova vak‘alarında cümlesi dâru‘l-bevâre olmak ve lâhik devâ‘irleri munkati‘ olmağla etrâf ve cevânibde ol memleketin ra‘âyâsı yerlü yerine gelüb tavattun itmege şurû‘ eylemişiken Kosova ve Priştine ve Kaçanik ve Yenibâzâr ve Prizrin ve Üsküp havâlîlerinde muhafazada olan bazı askeri ve Arnavud taifesi (...) tarîkile varub mezburları istirkâk idüb bey‘ itmeleriyle ra‘âyânın gelüb vatanlarında ikâmet eylemelerine mani oldukları istimâ‘ olunmağla imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin dâr-ı islamda sakin olan ehl-i zimmet aslından (...) olub nebzi ahd idüb kuffâr-ı muhâribîne mulhak olmadıkça şer‘an istirkâkları bir vecihle caiz olmamağla ol makûle zimmîlerden her kimin yerinde bulunur ise mademki tiz ahd idüb kuffâr-ı muhâribîne mulhak oldukları malum olmadıkça buldukları yerde yerlerinde nez‘ ve sebilini tahliye idüb bir vecihle dahi bu makûlelerin ba‘de‘l-yevm bey‘ olunması men‘ ve fûruht kasdında olanları zecr ve te‘dîb idüb hilâf-ı şer‘-i şerif rencide ve remîde olunmalarından ğayetle taharruz ve ictinâb eylemeniz babında yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Bir sureti

Rumili Beğlerbeği Mustafa Paşa damet me‘âlîhiye Hüküm ki

Hüküm 378

Medîne-i Münevvere kâdîsına Hüküm ki

Cenâb-ı imâret-me'âb bi'l-fi'l emîr-i Mekke-i Mükerreme Şerifi Ahmed bin Ğalib dame tarafından dergah-ı muallama arzıhal sunulub Medîne-i Münevvere 'alâ munevverihâ efdalu't-tahiyyede bilâ vâris fevt olub kadîmü'l-eyyâmdan Beyt-i malı örfen tarafından mansûb olan ümenânın zabt idegeldikleri beyt-i mâla kadîme muhalif 'âhardan dahl ve ta'arruz olunduğun bildirüb bu babda hükm-i humayunum reca itmegin mu'tâd-ı kadîme ne vecihle ise fî-mâ-ba'd dahi ol vecih üzre amel olunub hilâf-ı şer'-i şerif ve mu'tâd-ı kadîme muğâyir rencide olunmamak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri C sene 1101

Hüküm 379

Medîne-i Münevvere kâdîsına ve Medîne-i Münevvere'de Şeyhu'l-Harem olan Davud Ağa'ya Hüküm ki

Medîne-i Münevvere kal'ası Dizdârı Hasan zîde hıfzuhû dergah-ı muallama mektub gönderüb Medine-i Münevvere'de Mısır Kapısı haricinde vaki arsa-i hâliyeyi merhûm ve mağfûr leh Sultan Süleyman Han tâbe serâhu huccâc-ı muslimîn için konak olmak üzre vakf ve şart idüb hilâf-ı şart-ı vâkıf bir vecihle dahl olunmak icab eylemez iken hâlâ zikr olunan kapun önünde vaki (...) huccâc-ı muslimîn olan mahallin üzerine hurma dalından altı kahvehane ve yüz elli dükkândan mutecâviz dekkâkîn ihdâs olunduğun bildirüb zarar-ı şer'îleri men' ve def' olunmak babında emr-i şerifim virilmek recasın arz itmegin kadîmden huccâc-ı muslimînin nuzûl idecek mahalle her kim bina ihdâs eylemiş ise marifet-i şer'le hedm ve ref' ittirilmek emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 120

Hüküm 380

Özi beğler beği Ahmed dame ikbaluhuya ve Silistre ve Çardak ve Umûr Fakîh ve Babadağı ve Balçık ve Prevadi ve Varna ve Hacıoğlubâzârı ve Karasu nâm-ı diğêr Tekfurköyü ve Minkalye ve İsakçı ve Tulca ve Karinâbâd ve Aydos kâdîlarına ve zikr olunan kazâlarda vaki Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine Hüküm ki

Memâlik-i islamiyyeye mazarrat kaskında olan muhâribînin def'-i mazarratlarıçün ğazâ ve cihâd el-akrabu fe'l-akrab kâffe-i mu'minîn ve 'âmme-i mucahidîn üzerlerine farz-ı 'ayn olub emiru'l-ümerâi'l-kirâm ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olub ol havâlîde muhafazaya me'mûr olan Salih dame ikbaluhunun yanında ziyade adam iktizâ itmekle sefer-i humâyûnuma me'mûr olan tavâ'if-i askeri ve tekâlîf viren ra'âyâdan olmayub ahâlî-i vilayetin zî-kudretlerinden zikr olunan kazâlardan zahîreleriyle altı yüz yetmiş nefer piyade asker ihracı fermanım olmağla imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin Silistre kazâsında kırk beş nefer ve Çardak kazâsında on beş nefer ve Umur Fakih kazâsından on beş nefer vakıf karyeleriyle ma'an Babadağı kazâsından seksen nefer ve Balçık kazâsından yetmiş nefer ve Prevadi kazâsından seksen nefer ve Varna kazâsından kırk nefer ve Hacıoğlupazarı kazâsından yüz nefer ve Karasu nâm-ı diğêr Tekfur köyü kazâsından elli nefer ve Minkalye kazâsından kırk nefer vakıf karyeleriyle ma'an İsakçı kazâsından on nefer ve Tulca kazâsından on nefer ve Karinâbâd kazâsından doksan nefer ve Aydos kazâsından zahîreleriyle yigirmi beş nefer ihrac ve mir-i miran-ı muma ileyh Salih dame ikbaluhunun yanına irsal ve iktiza iden hidemât-ı aliyyemde tamamen mevcud eylemekde ziyade takayyud ve ihtimam eyleyüb ve siz ki kadılar ve 'a'yân-ı vilayetsiz siz dahi bu hususun bir saat mukaddem husulüne her biriniz sa'y eyleyüb hilâfından begâyet ihtirâz eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Bir sureti (battal)

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhu sen dahi vech-i meşruh üzre asker ihrac ve muhafaza-i hizmette mevcud ittiresün deyu yazılmışdır

Hüküm 381

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

Sâbıkâ dâru's-se'âdetim ağası olan Yusuf Ağa'nın etbâ'ından Mısır'da ulufeye mutasarrıf olub esâmîleri isimlerine mutâbık ve mevcudlarının ulufeleri virilüb esâmîleri isimlerine mutâbık olmayub ve nâ-mevcud olanlarının ulufeleri virilmeyüb Mısır kullarının kânûn üzre terakkîleriçün tevzî' olunmak üzre mukaddema emr-i şerifim virilmişiken vech-i meşruh üzre mevcud olub esâmîleri isimlerine mutâbık olanların yine ulufeleri virdüğün i'lâm olunmağın imdi mukaddema virilen emr-i şerifim mucibince amel olunmak babında yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 382

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

Sâbıkâ dâru's-se'âdetim ağası olan Yusuf Ağa dema uluvvuhu tarafından dergah-ı muallama arzıhal sunulub emr-i ma'âşına medâr olacak mertebe

Muma ileyhe düşen mahlûlden iki karye tevcîh olunub taksîtleri virilmek üzre bundan akdem emr-i şerifim sadır olmuşiken henüz virilmedüğün bildirüb ol babda hükm-i humayunum reca itmegin mukaddema virilen emr-i şerif mucibince amel olunmak emrim olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Hüküm 383

Mısır valisi vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

Cenâb-ı imâret-me'âb bi'l-fi'l emîr-i Mekke-i Mükerreme olan Şerif Ahmed ibn-i Ğalib tarafından dergah-ı muallama arzıhal sunulub Mekke-i Mükerreme zâdehallahu Teala şerafen ve ta'zîmen muhâfazasında olan Mısır kulları bazı ecnebiyyînden olan fevt olan kimesnelerin muhallefâtını bizdendir deyu zabt idüb nizâ' üzre olmalarıyla men' u def

olunmak babında emr-i şerifim reca itmegin Mısır kulları Beytu'l-mâlından ğayrıya mudâhale ittirmemek emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evâsıtı C sene 1101

Sahife 121

Hüküm 384 (1)

Yenişehir-i Fener ve Tırhala ve Çatalca ve (...) ve (...) kazâlarında olan yeniçeri serdarlarına Hüküm ki

Hâlâ Ağrıboz kal'ası muhâfazasında olan odaların kendi çalıklarından ve 'âhar odaların dahi çalıklarından yamak olmak için üç yüz nefer tasmîm olunmak fermanım olmağın dergah-ı muallam yeniçerileri çavuşlarından kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân elli beşinci bölüğe Hasan çavuş zide kadruhu Mubâşir tayin olunmağın siz ki serdarlarsız taht-ı kazâlarınızda sakın ve mutemekkin tuvânâ ve cenk ve harbe kâdir olan yigitlerden mükemmel ve müsellağ olmak üzere intihâb olunub evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve bayrağınız açub önlerine düşüb her biriniz kalkub mu'accelen neferâtınız ile Yenişehir kazâsına gelüb dâhil olub Mubâşir-i merkurum marifetiyle irsal olunan defter mucibince zikr olunan odalara kendi çalıklarından üç yüz nefer yeniçeri tasmîm olunub bir gün mukaddem Ağrıboz kal'asına irsâl ve îsâl olunmakda her biriniz gereği gibi takayyud ve ihtimam eylemeniz için bi'l-fi'l dergah-ı muallam yeniçerilerim ağası Ali Ağa dame uluvvuhu tarafından mühürlü mektub mucibince amel eylemeniz babında yazılmışdır

Fî evâsıtı M sene 1101

Hüküm 384 (2)

Karaman eyâletinde mutasarrıf olan vezir Dursun Muhammed Paşa'ya Hüküm ki
Özi ve Babadağı taraflarında asakir-i islama Ser-askerim olan vezirim Mustafa Paşa bi'l-iktizâ mansıbına gitmege me'zûn olub ol cânibde vüzerâ-yi 'izâmımdan kimesne olmamağla mükemmel ve müretteb kapun ile seri'an ve 'âcilen gelüb irişmek üzere sen me'mûr olmuştundur imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi eyâletin askerini ihrâc itmen (...) ile asla te'hîr ve tavakkuf eylemeyüb in şâ'allâhu Te'âlâ anlar akabince gelüb irişmek üzere sen heman kendi mükemmel ve müretteb ve

yarar ve güzide adamlarınla sür‘at ve şitâb ile kalkub gelüb me‘mûr olduğun hidemât-ı din-i mübinde mevcut bulunmağa bezl-i dikkat ve sarf-ı himmet eyleyesün bir gün evvel gelüb irişmen ziyade muktezî olmağın bu zamanı sair evkâta kıyas eylemeyüb seri‘an ve ‘âcilen gelüb mahallinde bulunmağa dikkat eyleyüb tehir ve tavakkufdan ihtiraz eylemen babında yazılmışdır

Fi evasıtı C sene 1101

Hüküm 385

Şam valisi vezir Mustafa Paşa’ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin Şam eyâletinde tanzim-i ahvaliçün bi’l-iktizâ mansıbına mezun ve musâra‘at üzre varub bu sene-i mubarekede sefer-i humâyûnuma me‘mûr olan Şam kullarının vakt u zamanıyla ihrac ve irsalîçün mukaddema sana emr-i şerifim gönderilüb tenbih-i humayunum olmuşıdi hâlâ vakt-i sefer hulûle karîb ve me‘mûr olan asakir-i İslam yerlerinden hareket idüb Şam kullarının dahi vakt u zamanıyla gelüb irişmeleri ehem ve elzem iken henüz Şam’dan hareket ittikleri malum olmayub ihrac ve irsal olunmaları senin uhdene havale olunmağın imdi emr-i şerifim sana ne mahallde varub vâsıl olur ise kat‘â tehir ve tavakkuf eylemeyüb taraf-ı humayunumdan mezun olduğun vech üzre ‘alâ cenâhı’l-isti‘câl Şam’a varub sefer-i humâyûnuma me‘mûr olan Şam kullarının mukaddemâ tenbih-i humayunum olduğu vech üzre bir saat evvel ihrac in şâ’allâhu Teala Edirne sahrasında ordu-yı humayunumda taht-ı livâ-i

Rasûlullâh’da mevcut eylemege bezl-i himmet ve ol havalinin tanzim-i ahvaline sarf-ı kudret eylemen babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 386

Niğbolu Paşasına ve Plevne ve Lofça ma‘a Etrebolu (Tirebolu) ve Hotaliç ve Tırnovi ve Zıştovi ve Rusçuk ve Herazgrad ve Şumnu ve Eskicuma ve Alakilisâ kâdîlarına ve ‘a‘yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Sefere me‘mûr askerî tâ’ifesinden ve tekâlîf viren ra‘âyâdan olmayub ahali-i vilayetin zî-kudretlerinden ihrac olunmak üzre Plevne kazâsından yigirmi nefer Lofça ma‘a Etrebolu (Tirebolu) kazâsından zahîreleriyle kırk nefer Hotaliç kazâsından yigirmi

nefer Tırnovi kazâsından yüz nefer Zıştovi kazâsından yigirmi nefer Rusçuk kazâsından seksen nefer Herazgrad kazâsından doksan nefer Şumnu kazâsından yüz on nefer Eskicuma kazâsından otuz nefer Ala kilisâ kazâsından otuz nefer cem'ân beş yüz otuz nefer piyade ihrac ve üzerlerine Hâssa

Bostancıları Ustalarından Osman usta Mubâşirleriyle Vidin taraflarında vaki olan derbendleri (...) ve haydud eşkiyâsı murûrundan muhafaza ittirüb zikr olunan beş yüz otuz nefer tüfenk-endâz piyadeyi bir gün evvel ihrac ve muhafazası lazım olan derbendleri hıfz u hırasat ittirmege baş ve buğ olan usta-i merkum mübaşeretiyle ziyade takayyud ve ihtimam olunan deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı C sene 1101

Sahife 122

Hüküm 387

Selanik muhâfazasında olan vezir İsmail Paşa ve Selanik Monlasına Hüküm ki
Sen ki Mevlânâ-yı muma ileyhsin dergah-ı muallama mektub gönderüb sikke-i humayunumla meskûk olub memâlik-i mahrusemde râyic olması fermanım olan mikdârıyla ol diyar memlû olub lakin sikke-i humayunuma muşâbih ve muğâyir dürlü dürlü sikkeler ile meskûk olmağın tuccâr beyninde ihtilâl vaki olmağın mâl-ı mîrî cem'idenler dahi almamağla şehre zahîre gelmeyüb kaht u ğalâya bâ'is olub ve bundan akdem (...) karyesinden dört nefer dahi mangır kat' iderler iken ahz ve kal'a-bend iken biri mürd olub üç neferi ahz olunduğun arz itmegin sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâ-yı muma ileyhsin Âsitâne-i se'âdet'imde kat' olunan mangırın sikkesiyle muğâyir olan sikke malum olub kat'â istibâh yoğiken muğâyir sikkelü mangırın râyic olması mücerred hukkâmın adem-i takayyudünden bilinüb mes'ûl ve mu'âteb olmanızda şüphe yoktur imdi fermanım olduğu üzre ihtimâm olunub her kimin elinde muğâyir sikke ile mangır bulunur ise ahz olunub sikke muğâyeretinden sahibinin şu'ûru yoğise ancak mangır iritilüb bakır sahibine teslim olunan eger haber ve şu'ûru var ise saire ibret için mangır iritildiginden ğayr-ı mustehakk olduğuna göre ceza tertib olunub min-ba'd muğâyir sikkeleriyle meskûk mangır râyic olmamak hususunda ikdâm ve bezl-i

dikkat ve ihtimâm eylemeniz babında ferman-ı aşı-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Bir sureti

Yenişehir-i Fener monlasına yazılmışdır

Fi evasıtı C sene 1101

Hüküm 388

Anadolu'nun sağ kolunda vaki olan kadılara Hüküm ki

İn şâ'allâhu Teala bu sene-i mubarekede musammem olan sefer-i humâyûn-ı nusret-makrunuma me'mûr taht-ı kazânızda vaki kasabât ve kurâda sakin ve mutemekkin sahîhu'l-esâmî yeniçeri ve cebeci ve topçu ve korucu ve oturakçılar cem'ân ihrac ve nevruz-ı sultânide Edirne sahrasına gelüb me'mûr oldukları sefer-i humâyûnumda mevcud bulunmalarıçün bundan akdem hatt-ı humayun-ı se'âdet-makrûnum mucibince ferman-ı ali-şanım sadır ve kıdvetu'l-emâcid ve'l-'a'yân Turnacıbaşı Musli zide mecduhu tayin ve irsal olunmuşidi hâlâ mutevekkilen 'alallâhi Teala tuğlar taşra çıkub hareket-i humayunuma dahi karîb ve sefer-i humâyûnuma me'mûr olan yeniçeri serdarlarından el-ân kimesne gelmeyüb me'mûr oldukları hidemât-ı aliyyemde taksîrâtı vaki olmağla cümlesi 'itâb ve 'ikâba mustehakk olmuşlardır imdi siz ki muma ileyhimsiz zikr olunan sağ kolun nihayetine vâsıl ve ordu-yı humayunuma avdetde mukaddemâ sadır olan ferman-ı şerifime muğâyir bulunan kazâların serdarları me'mûr oldukları sefer-i humâyûnuma gelmeyüb ferman-ı şerifime itâ'at eylemeyenlerin kat'â tehir ve tavakkuf itmeyüb bi-lâ-emân haklarından gelinmek için dergah-ı muallam yeniçerilerim ve çavuşlarından kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân (boş) zide kadruhu Mubâşir tayin olunmağla sefer-i humâyûnuma me'mûr olanalrdan el-ân evlerinde ve yerlerinde kalmış var ise cümleyi habîr ve âgâh idesüz mütenebbeh olmayub yerlerinde kalanları muma ileyh Turnacıbaşı Musli zide mecduhunun avdetinde bi-lâ-emân haklarından gelinmesine cümleiniz i'ânet üzre olmanız babında bi'l-fi'l dergah-ı muallam yeniçerilerim ağası olan iftihâru'l-ümerâ' ve'l-ekâbir Ali Ağa dame uluvvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle mucibince amel eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evasıtı C sene 1101

Bir sureti

Anadolu'nun orta kolunda vaki olan kadılara mukaddemâ Mubâşiri Turnacıbaşı Muhammed Ağa zide mecduhudur ve hâlâ Ocak tarafından tayin olunan (...) zide kadruhudur

Bir sureti

Anadolu'nun sol kolunda vaki olan kadılara mukaddemâ Mubâşiri Haseki Ali Ağadır hâlâ tayin olunan Ocak tarafından zide kadruhudur

Sahife 123

Hüküm 389

İstanköy muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhuya Hüküm ki
Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin kal'a-i mezbure muhâfazasında olan dergah-ı muallam cebecilerinden ve topçularından yüz elli nefer cebeci ve otuz nefer topçu alıkoyub hizmet-i muhafazada kalan neferâtın 'ale'l-esâmî defterini Dergah-ı muallama gönderüb mâ-'adâsını Ocakları taraflarından me'mûr oldukları mahalle irsal eyleyüb beheri nâkıs bulunmakdan bu babda ihtiraz eylemek babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evasıtı C sene 1101

Bir sureti Limni muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhuya Nefer-i cebeci 200	Bir sureti Midillü muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhuya Nefer-i cebeci 100 Topçu 30	Bir sureti Kandiye muhafızı vezir Muhammed Paşa'ya Nefer-i cebeci 200 Topçu 100	Bir sureti Sakız muhafızı (...) dame ikbaluhuya Nefer-i cebeci 50
---	---	--	---

Bir sureti Hanya muhâfazasında olan Ahmed dame ikbaluhuya Nefer-i cebeci 200 Topçu 100	Bir sureti Movlova muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhuya Nefer-i cebeci 50	Bir sureti Bozcaada muhâfazasında olan vezir Ahmed Paşa'ya yazılmışdır Nefer-i cebeci 200 Topçu 50	Bir sureti Özi muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhuya Nefer-i cebeci 150 Topçu 20
Bir sureti (...) Sancağıbeği (...) dame izzuhuya Nefer-i cebeci 50 Topçu 40	Bir sureti Bender kâdîsına ve Bender muhâfazasında topçubaşı vekiline ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Nefer-i topçu 15	Bir sureti Mübarek Kirman kal'asında Cebecibaşı ve topçubaşı vekillerine ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Nefer-i cebeci 50 Topçu 15	Bir sureti (...) cezâresinde Cebecibaşı ve topçubaşı vekillerine yazılmışdır Nefer-i cebeci 70 Topçu 30
Bir sureti Kütatis kal'asında cebeci vekiline ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine yazılmışdır Nefer-i cebeci 50	Bir sureti Doğangeçidi sancağı Beğ'ine (...) dame izzuhuya Nefer-i cebeci 80 Topçu 40	Bir sureti Ardahan Sancağıbeği (...) dame izzuhuya yazılmışdır Nefer-i cebeci 100 Fi't-târihi'l-mezbûr	
Bir sureti Nusret Kirman kal'asında cebeci ve topçubaşı vekillerine ve 'a'yân-ı vilayet ve			

iş erlerine yazılmışdır Nefer-i cebeci 50 Topçu 15			
--	--	--	--

Fermanı şakk olunmuşdur (battal)

Hüküm 390

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhuya Hüküm ki Bundan akdem Sarıgöl kazâsının dört yüz otuz hanesinin her iki hanesinden bir nefer cenkci olmak üzere iki yüz on beş nefer cenkci ve Cumabâzârı kazâsının yedi yüz on dokuz ve Eğri-Bucak kazâsının elli haneleri olup her bir hanelerinden iki keyl şa'îr ve dört keyl dakik ve her beş hanelerinden bir re's kâv fermanım olup Üsküp tarafında asakir-i islama Ser-askerim olan vezirim Halil Paşa edâmallâhu Teala iclalehu tarafına me'mûr ve tayin olunmuşidi Ağrıboz kal'asında ve etrafında olan kasabât ve kurânın bi-'avnilâhi Teala keyd-i mekr-i 'a'dâ-i li'âmdan hıfz u hırâseti ehemmi-i muhimmât-ı din ü devletimden olmağla zikr olunan üç kazânın vech-i meşruh üzere cenkci ve zahîre ve öküzleri sair kazâlardan muşarun ileyh tarafına tayin ve havale olunmak üzere taraf-ı mîrîden irsal olunan nakd-i akçeden ve bâkîsi Narda hassı ile cizye ve tetimme cizyesi malından her bir nefere on beş gurus virdikden sonra vech-i meşruh üzere ref' olunan tekâlifleri mukabelesinde zikr olunan kazâların ahalisi dahi asakir-i merkumenin me'ûnet-i seferiye ve nafakaları her ne olur ise virmek üzere zikr olunan kazâlardan dergah-ı muallam kapucı Mubâşir tayin olunan (boş) dame mecduhu marifetiyle cenk ve harbe kadir yarar ve tuvânâ yigitlerden ruz-i Kasım'a değin hizmet-i muhafazada bulunmak üzere iki bin nefer tüfenk-endâz piyade asker tahrîr ve bir saat mukaddem tarafına irsal ve îsâl eylemek üzere vezir-i muşarun ileyh tarafına emr-i şerifim gönderilüb tenbîh-i humayunum olup bir gün evvel asakir-i merkumenin senin yanında bulunmaları ehemmi ve elzem olmağın imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhysin emr-i şerifim sana vardığı gibi in şâ'allâhu Teala sen dahi tarafından mukaddem ve kâr güzâr adamlar tayin ve minvâl-i muharrer üzere zikr olunan iki bin nefer piyade tüfenk-endâz

askeri serî'an ve 'âcilen tahrîr ve tekmîl ve yanına götürüb iktiza iden hidemât-ı aliyyemde istihdâm eylemen babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 391

İstanbul kâ'im-makâmı Ömer Paşa'ya Hüküm ki

Sâbikan gümrük Emîni olup Basra valisi iken vefât iden Hüseyin Paşa'nın oğlu ve Kethudâsı arzıhal idüb mezburların vezir Abdurrahman Paşa'dan taleb ve iddi'â eyledikleri akçe su'âl olundukda Basra eyâleti mahlûlundan ve gerek izdiyâdından ve kalemiye ve sairden bir senede Basra valilerine aid olan kısta'l-yevm hesabı üzre ber vech-i (...) fermanım olup bir mikdarın alub şübhe olan mevâdd ma'rifet-i şer'le mabeynlerine (...) virilür iken bin (...) senesi ibtidâ Basra eyâleti müteveffâ Hüseyin Paşa'ya (...) olundukda yedlerinde olan temessuk mucibince rikâb-ı humayunum ve mu'tâd olan kalemiye için yüz kise akçe virdik ba'dehû Basra eyâleti yine muşarun ileyh Abdurrahman Paşa'ya (...) olunub eyâlet (...) ber vech-i (...) alub cibâyet ve kalemiye virmemekle virdikleri cibâyet ve kalemiye için muşarun ileyhin tarafına aid olan akçeden ashâb-ı hukûka deynleri olan elli kise akçe tarafından bu babda teslim olunmak ferman olunmuşiken virmeyüb yedlerinde olan ferman-ı atık mucibince muşarun ileyhden tahsil olunmak için emr-i şerifim reca eyledükleri ecilden husus-ı mezbur muşarun ileyhin Kethudâsı Osman'dan sual olundukda cibâyet ve kalemiye virmedük vilayet (...) vardır (...) kalemiye biz dahi virdük deyu cevab virüb cibâyet ve kalemiye için yedinde temessukât olmayub vilayet mutasarrıfı dahi mîrîden olmayub kendü taraflarına aid kalemiyeden virildüğüne bir dürlü temessükü olduğu ma'lûm olmağla zikr olunan elli kise akçenin tahsil ve kendülere teslimi için baş Defterdârım olan Yusuf dame mecduhu ilhâh ve arz itmegin meblağ-ı mezburu 'alâ eyyi hâl bi't-tamam tahsil idüb ihkâk-ı hakk itmek babında maliye tarafından emr-i şerif mucibince Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri C sene 1101

Hüküm 392 (1)

Haleb kâdîsına Hüküm ki

Sâbikan Haleb mütesellimi Salih'in Müteveffâ Receb Paşa'nın tahvîl tarihine düşen eyâlet-i mezbure mahlûlünden ahz ve kabz eyledüğü her ne ise yerlü yerinde teftiş ve tefahhus ve hâlâ Haleb mütesellimi olan (...) nam (...) dahi müteveffâ-yi mezbur Receb Paşa'nın eyâlet-i merkumun mahlûlât ve rusûmâtından tahvîl târîhine düşen ne mikdar akçesin almış ise Mubâşir tayin olunan (...) zide mecduhu ma'rifet-i şer'le tahsil ve mîrî için

Ve merkûm Salih'i dahi elinde olan divan-ı humayunuma ihzar itmen için Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri C sene 1101

Sahife 125

Hüküm 392/ (2)

Fermanı şakk olunmuşdur (*battal*)

Üsküp tarafında asakir-i islama Ser-askerim olan vezir Halil Paşa'ya Hüküm ki

Bundan akdem Sarıgöl kazâsının dört yüz otuz hanesinin her iki hanesinden bir nefer cenkci olmak üzere iki yüz on beş nefer cenkci ve Cumapazarı kazâsının yedi yüz on dokuz ve Eğri-Bucak kazâsının elli haneleri olup her bir hanelerinden iki keyl şa'îr ve dört keyl dakik ve her beş hanelerinden bir re's kâv fermanım olup sen ki vezir-i muşarun ileyhsin senin yanına me'mûr ve tayin olunmuşidi lakin bi-'avnilâhi Teala Ağrıboz kal'asının ve etrafında olan kasabât ve kurânın keyd-i mekr-i 'a'dâ-i li'âmdan hıfz u hıraseti ehemmiyetli muhimmât-ı dîn ü devletimden olmağla zikr olunan cenkci ve zahâ'ir ve öküzler sair kazâlardan tayin olunmak üzere taraf-ı mîriden irsal olunan nakd-i akçeden her bir nefere on beş gurus ve bâkîsini Narda hassı ile cizye ve tetimme cizyesi malından virdikden sonra zikr olunan kazâların ahali dahi vech-i meşruh üzere ref' olunan tekâlifleri mukabelesinde asakir-i merkumenin me'ûnet-i seferiye ve nafakaları her ne olur ise virmek üzere zikr olunan kazâlardan cenk ve harbe kâdir yarar ve tuvânâ yigitlerden ruz-ı Nevruz'a değin hizmet-i muhafazada bulunmak üzere iki bin nefer tüfenk-endâz piyade asker ihrac tahriri fermanım olup dergah-ı muallam

kapucibaşlarından iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim (...) dame mecduhu tayin ve irsal olunmağın imdi in şâ'allâhu Teala emr-i şerifim vardığı gibi sen dahi muma ileyhın yanına mukaddem ve kâr güzâr adamlar tayin ve minvâl-i muharrer üzre mu'temed kefillerile iki bin nefer piyade tüfenk-endâz asker tahrir ve tekml ve emîru'l-ümerâi'l-kirâm Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun yanına kemâl-i sür'at ve isti'câl ile bir gün evvel ve bir saat mukaddem gönderüb teslim eylemelerine ziyadesiyle takayyud ve ihtimam eylemen içün maliye tarafından emr-i şerifim virilmegin mucibince amel eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 393

Flıpe ve Tatarpazarı kâdılarına Hüküm ki

Flıpe ve Tatarpazarı semtlerinde dağ içinde sakın olan Vinogan'da ahali-i vilayet emîn olmayub haydud eşkıyâsıyla ittifâkları vardır deyu divan-ı Edirne'ye gelüb şikâyet itmeleriyle bundan akdem haydud eşkıyâsı hususiçün ol tarafa tayin ve irsal olunan Bostancı Ustası mübaşeretiyle taife-i mezburenin keyfiyet-i halleri gereğı gibi teftiş ve tefahhus olunub ve marifet-i şer'le birbirlerine kefil virilüb içlerinden sù'-i hâl üzre olmak ihtimaliyle kefil oldukları kaç nefer olur ise isim ve resimleriyle yazılub der-i devlet-i medarıma arz ve i'lâm olunub ve kendüleri kal'ada habs olunub tekrar emr-i şerifim sadır olmadıkça habsden ıtlâk olunmaya ve kendi hallerinde olub birbirlerine kefil oldukları Vinogan taifesine hilâf-ı şer'-i şerif dahl ve ta'arruz olunmamak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evasıtı C sene 1101

Hüküm 394

İzladi kâdısına ve Kethudâ yeri Mustafa ve yeniçeri serdarına ve İsa Beğ'e ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Kazâ-i mezbur hududunda vaki bazı muhafazası muhimm derbendler olub muhafaza olunmadığından Niş tarafından haydud eşkıyâsı gelüb murûr idüb ve beru taraflarda bazı kurâyı ğâret itmekle imdi siz ki muma ileyhimsiz kazâ-i mezbur ahalisinden cenk ve

harbe kâdir olanlar ile Niş tarafında vaki olan derbendleri muhafaza ve eşkıyâ makûlesinden bir ferdi beru taraflara geçürtmeyüb lâıyğı üzre emr-i muhafazada takayyud ve ihtimam eyleyüb şöyle ki iş bu ferman-ı şerifimin vurûdundan sonra merkum derbendlerden bir vakit beru tarafa geçürdükleri haber alınur ise bir tarîk ile ‘acâleten i‘lâm lazım gelen yerlere i‘lâm eyleyüb her tarafı âgâh eylemeniz babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 126

Hüküm 395

Arz-ı Rum valisi vezir Ali Paşa’ya ve kâdisına ve Arz-ı Rum Gümrükcüsüne Hüküm ki Hâlâ darb-hâne-i ‘âmirede kat’ içün ziyade sîm iştirâsı lazım gelmegin imdi sen ki vezir-i muşarun ileyh ve kâdî ve Gümrükcüsün ba‘de’l-yevm Arz-ı Rum tarafından acem diyarına (...) riyal ğuruş ile sîm (...) içün muhkem (...) ve tenbih eyleyüb ve ol tarafa varan (...) riyal ğuruş ile sîm (...) mîrîçün iştirâ bahası eyâlet-i Arz-ı Rum’un ze‘âmet ve tımar bedelleri malından virmek üzre gönderilen Maliye fermanı mucibince intizâr ve irsâl-i hazine-i ‘âmirem ittirmek babında ziyade takayyud ve ihtimam idüb hilâfından ihtirâz eyleyesün deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 396

Mefâhir-i ‘a‘yânı’l-milleti’l-mesîhiyye Dobracin varoşunun bellü başlu vekilleri ve ‘a‘yânı ve Papasları ve ihtiyarları ve sair ahalisine Hüküm ki

Der-i devlet-i medarıma itâ‘at ve inkıyâd üzre olub bu vakte deĝin terk-i ahd eylemediĝiniz mesâmi‘-i aliyyeme ilkâ olunub bazı sual ve cevap içün aralarınızda iki adam iktiza eylemegin imdi hakkınızda olan hüsn-i zann ve i‘timâd-ı humayunumu te’kîd içün emr-i şerifim vardıĝı gibi cümleniz bir yere gelüb muşâvere idüb bellü başlu ‘a‘yânınızdan ittifâkile ahvâle muvâfık mu‘temedu’l-kavl iki nefer adam intihâb ve tayin idüb bir gün evvel der-i devlet-i medârıma irsâl ve isâl eylemeniz babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 397

Kayseriye monlasına Hüküm ki

Medine-i mezburede binden mütecâviz yeniçeri olub birbirleriyle ittihâd ve serdengeçti ağalarına ve bayraklarına istinadlarıyla şehir içinde alenen âlet-i harbiyle gezüb nicesinin emval ve erzakını nehb u gâret eylediklerinden mâ-‘adâ ehl-i arzın menziline dâhil olub alâ mele’i’n-nâs ehl-i ‘iyâl ve evlâdına fi’l-i şenî‘ kasdın idüb bu makûle şekâvetlerinden nâşî nefsi-i Kayseriyye’de Beşkefere mahallesinden ahalinin külliye perişan olub âhar diyara gitmeleriyle menzilleri hâlî ve harâb ve bâkîleri dahi yevmen fe-yevmen firâr idüb ve üzerlerinde bulunan hukûk-ı ‘ibâdın bir vecihle tahsîline mecal olmayub huzur-ı şer‘iyye ihzârları emr-i muhâl ve sair şekâvetlerinden mesâcid ve cevâmî‘den müezzin ezandan munkatî‘ler ve cümleden Medine-i mezburede Etimekcioglu Mustafa nam şakî İsmail nam şâbb-ı emrede nihâden alâ mele’i’n- nâsi karhan şenâ‘at idüb mahalle ahalisi meclis-i şer‘a inhâ eylediklerinden serdarlarına bir vecihle mezburu ihzâr ittirmek mümkün olmayub el-ân biri da‘vet-i şer‘-i şerif olundukda âlet-i harbiyle tecemmu‘ idüb bir vecihle ihzâr-ı şer‘ olunmak mümkün olduğu ahali-i vilayetin el-hâsılıyla arz ve mahzar-ı birle tazallum olunmağın imdi zikr olunan şakîler yerlü yerinde teftîş ve tefahhus ve mazarratları ibâdullâhın üzerlerinden def‘ u fer‘ ve diyar-ı âhara firâr ve ğaybet ve ihtifâ ve ba‘de zaman medîne-i mezbureye gelenleri ahali-i mezburenin ittihâd ve ittifâkları ve Ocak emekdarlarından kazâ-i mezburede alıkonulan kıdvetu’l-emâsil ve’l-ekrân (...) nam yeniçerinin beratı ile ele getirülüb şer‘le katl olunmak îcâb idenleri merkûmun ma‘rifetiyle bilâ emân katl ve habs ve nefy îcâb idenleri dahi muktezâ-yı şer‘-i şerîf üzre habs ve nefy ittirilüb icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye olunmakdan gereği gibi dikkat ve ihtimâ olunmak için bi’l-fi’l dergah-ı muallam yeniçerilerim ağası olan Ali Ağa dame uluvvuhu tarafından mühürlü mektub virilmekle mucibince amel olunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 398

Balıkesri Nâ'ibine ve yeniçeri serdarına Hüküm ki

Kazâ-i mezbure tabi (...) nam karyeden Hasan arzıhal idüb yine karye-i mezbureden yeniçerilik beği iddia iden Hüseyin ve ammisî oğlu Osman ve karındaşları Mustafa ve Mehmed ve (...) Çoban Mehmed âlet-i harble mezburun (...) kırub ve ilhâk kasdıyla haremine dâhil olduklarında mezbur dahi nefsinî tahlîs için muharebeye şurû' idüb Hüseyin'den ğayrıları firâr ve mezbur Hüseyin ile muhaberet iderek haremînin dâhilinde Hüseyin'i katl idüb taraf-ı şer'den keyfiyetleri keşf ve huccet olunmağla firâr iden şakîler bi-eyyî hâl ele götürölüb fesad ve şekâvetleri mevâddlarıyla muvâcehelerinde sâbit ve huccet olundukdan sonra mezburları Boğazhisar'ında Sultaniye kal'asında habs ve kal'a-bend olunmak için yeniçeri ağası tarafından virilen mühürlü mektub mucibince yeniçeri çavuşlarından (...) zide kadruhu Mubâşir tayin olunmağla mucibince Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 127

Hüküm 399

Kayseriye kâdîsına ve yeniçeri serdarına Hüküm ki

Medine-i mezburede binden mütecaviz yeniçeri olub birbirleriyle ittihad ve serdengeçti ağalarına ve bayrakdarlarına istinâd ile şehir içinde alenen âlet-i harb ile gezüb nicesinin emval ve erzakların nehb ü ğâret eylediklerinden mâ-'adâ bir ehl-i ırzın menziline dâhil olub alâ mele'i'n-nâs evlâd ve iyâline fî'l-i şenî' kasdın alub bunun emsâli ve fesad ve şekâvetlerinden nâşî nefs-i Kayseriyye'den Beşkefere mahallesinin ahalisi külliyyet ile perişan olub âhar diyara gitmeleriyle menzilleri hâlî ve harâb ve bâkîleri dahi yevmen fe-yevmen firâr idüb ve üzerlerinde bulunan hukûk-ı 'ibâdı bir vecihle tahsîle mecal olmayub huzur-ı şer'a ihzârları emr-i muhâl ve ta'addîlerinden cevâmi' ve mesâcidde müezzinler ezandan munkati' ve cümleden kasaba-i mezburede Etimekcioğlu Mustafa nam şakî İsmail nâm şâbb-ı emrede (...) alâ mele'i'n-nâs kahran şenâ'at idüb mahalle ahalisi meclis-i şer'-i şerife inhâ eylediklerinden serdarlarına bir vecihle mezburu ihzâr ittirmek mümkün olmayub el-ân biri da'vet-i şer' olundukda âlet-i harbiyle tecemmu'

idüb bir vecihle mezburu ihzâr-ı şer‘ olunmak mümkün olduğu ahali-i mezbure el-hâsılıyla arz ve mahzar itmeleriyle zıkr olunan şakîleri yerlû yerinde teftiş ve tefahhus ve fesad ve şekâvet üzre olanlardan şer‘le katl olunmak icab idenler bilâ tehir katl olunub ve nefy ve habs iktiza idenleri dahi muktezâ-yı şer‘ üzre habs ve nefy olunub şerr ve mazarratlarından ibâdullâh tahlis ittirmek fermanım olmağla dergah-ı muallam yeniçerileri Zâbitlerinden kıdvetu’l-emâcid ve’l-’a’yân Haseki Mustafa zide mecduhu tayin ve irsal olunmağın zıkr olunan şakîleri yerlû yerinde muma ileyhın marifetiyle teftiş ve tefahhus ve bi-eyyi vechin kâne ele getirülüb medine-i mezbure ahalisinden sual ve şer‘an katl olunmak icab idenler Zâbit-i muma ileyhın marifetiyle bilâ tehir katl olunub ve habs ve nefy icab idenler dahi muktezâ-yı şer‘-i şerif üzre habs ve nefy ittirildikten sonra Medine-i mezbure ve karyelerinde sakin olan tavâ’if-i askerîden bir ferd evlerinde ve yerlerinde koyub umumen me’mûr oldukları sefer-i humâyûnuma yollayub bir ferdi ol câniblerde meks ve tavakkuf ittirmeyesüz ve sen ki serdarsın bu bahane ile me’mûr olduğun sefer-i humâyûnuma bayrağın açub vakt u zamanıyla gelüb irişmekde senin dahi bir gûnâ taksirin vaki olur ise bir vecihle özrûn makbul olmayub eşedd-i ‘ukûbetle hakkından gelinmek mukarrerdir deyu yeniçeri ağası Ali Ağa tarafından virilen mühürlü mektub mucibince amel olunmak için Hüküm yazılmışdır
Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 400

Bi’l-fi’l kapudan olan İbrahim Paşa’ya ve İstanköy kâdîsına Hüküm ki
İstanköy’de sakin kıdvetu’l-ümerâ’i’l-kirâm Mehmed dame izzuhunun levendâtından Ahmed ve Ali ve Muhammed ve Hüseyin ve diğer Ali ve diğer Muhammed ve Musa nam kimesneler dergah-ı muallama arzıhal gönderüb yine cezîre-i merkûme sâkinlerinden Cafer beğın levendâtından İsa ve Esir Mustafa ve Hakem Osman ve Topçu Osman ve Kara Musa nam kimesneler bin yüz bir senesinde medine-i İstanköy mahallâtından Yenicami mahallesinden Üçyolağzı dimekle maruf mevzi’de ve Karaasır’da mezburların yolların basub darb ve mucâdele eylediklerinde taraf-ı şer‘den Mevlânâ Abdulmecid irsal olunub mezburların üzerlerine varub ’a’zâları keşf olundukda mezbur Ahmed’in başında ve sağ elinin bir parmağında ve Ali’nin dirseğinde ve Muhammed’in sol yanağında ve Hüseyin’in sol pazusunda ve diğer Ali’nin sol

dirseğinde ve budunda ve diğer Muhammed'in dahi sol dirseğinde ve Musa'nın başında ve belinde ve sol dirseğinde ve inciklerinde kılıç yaraları ve Musa'nın sağ küreğinde kurşun yarası ve Ahmed'in vech-i meşrûh üzre olan cerâhâtından mâ-'adâ sağ elinin şehâdet parmağının iki mufassalı kılıç yarısından kat' olunduğu bî-ğaraz muslimîn şahâdetleriyle sâbit ve zâhir ve sicil ve huccet olunub ba'dehû şakî-i mezburlariçün merkûm Cafer da'vet-i şer' olundukda itâ'at-i şer'-i şerif eylememekle keyfiyet-i ahvâlî Medine-i mezburenin 'ulemâ ve sulahâsından istihbâr olundukda mezbur Cafer ve etbâ'ı ekser evkâtta men lâ-ya'kil gezüb cümlemiz şerlerinden mute'ezzîleriz deyu 'alâ tarîkî'ş-şahâde haber virdikleri tekrar sicil ve huccet olunduğun bildirüb ol babda hükm-i humayunum reca eyledikleri ecilden sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâ-yı muma ileyhsin mezbur Cafer ahz ve İstanköy kal'asında habs ve kal'a-bend olunub levendâtından dahi masturu'l-esâmî olan eşkiyâ ele getirülüb şer'an üzerlerine sâbit olan cinâyâtın mucib-i şer'îsi icrâ olunmak emr-im olmuşdur deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 128

Hüküm 401

İstanbul kâ'im-makâmına ve İstanbul kâdîsına Hüküm ki

'a'lemu'l-'ulemâ'i'l- mutebahhirîn bi'l-fi'l Rumili kazâskerim olan Mevlânâ Yahya edâmallâhu Teala fezâ'ilehû dergah-ı muallama mektub gönderüb mahruse-i İstanbul'da vaki Hâssa Bostancılar Ocağından olub zümre-i mutekâ'idînden bilâ-vâris fevt olanların Beytu'l-Mâla ait olan terekeleri Bostancıbaşılar tarafından hıfz olunagelüb lâkin terekelerini taife-i mezbure kâtibi olanlar tahrir idüb şer'-i şerife kat'â murâca'at eylemediklerinden ğayrı taife-i mezbureden ğâ'ib olanların ve vârisi olub vefât iden kimesnelerin muhallefâtlarını dahi Bostancılar kâtibi tahrir ve terkîm ve vereseleri beynlerinde tevzî' ve taksîm idüb Bostancıbaşılar içün harc namıyla iki def'a tağayyur ile emvâlî ğâ'ib ve muteveffâyı izâ'at ve eytâm ve vereseye küllî ğadr ve hıyânet itdükleri ecilden sair muslimîn gibi taraf-ı şer'den kâtib tayin olunub taife-i mezbureden vefât idenlerin ve ğâ'ib olan kimesnelerin terekeleri şer'le terkîm ve beyne'l-verese taksîm olunmağla ahvâlleri hıfz ve siyânet ve mücerred kendü kâtibleri tahrir ve taksîm

itmekle idegeldikleri ğadr ve hıyânetleri ba‘de’l-yevm ref olunmak babında emr-i şerifim virilmegi recasına arz eylediği ecilden sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâyı muma ileyhsin vech-i meşrûh üzre amel olunmak için yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 402

Niğbolu muhâfazasında olub sâbıkâ Özi valisi olan vezir Hüseyin Paşa’ya Hüküm ki Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi kalkub varub çiftliğinde sâkin olasun deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 403

Pehlivanoğlu El-Hac Musa zide kadruhuya Hüküm ki

Yeniil kadısı Mevlânâ Es-Seyyid Mustafa zide fazluhu dergah-ı muallama mektub gönderüb me’ûnet-i seferiyyelerin görmek üzre beher neferine ellişer gurus virilmek üzre bundan akdem sadır olan emr-i şerifim mucibince bu sene-i mübarekede sefer-i humâyûnuma me’mûr olan torunların üzerlerine kıdvetu’l-emâcid ve’l-’akrân İsmail zide kadruhu baş ve buğ tayin olunmuşidi lakin merkum za’ifu’l-mizâc ve sâhib-i özr olduğun bildirüb ol babda hükm-i humayunum recasına türkman ra’âyâlarının ilhâhıyla arz eylediği ecilden imdi arz olunduğu üzre merkum İsmail sâhib-i özr olmağla kabâ’ili umurunu görmek için yerinde kalub sen ânın yerine baş ve buğ olub sefer-i humâyûnuma me’mûr olanlardan bir ferdi alıkomayub mukaddema sadır olan ferman-ı ali-şanımda zikr olunduğu vech üzre ihrac ve vakt u zamanıyla gelüb Edirne’de ordu-yı humayunda taht-ı liva-i Rasûlullâhda mevcud bulunman babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 405

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhuya ve Yenişehir-i Fener monlasına ve Tırhala ve Çatalca ve Serfice ve Alasonya kâdîlarına ve zikr olunan

kazâlarda vaki Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilâyet ve sair iş erlerine Hüküm ki

Memâlik-i islamiyyeye mazarrat kaskında olan muhâribînin def'-i mazarratlarıçün gazâ ve cihâda el-ekrabu fe'l-akrab kâffe-i mu'minîn ve 'âmme-i muvahhidîn üzerlerine farz-ı 'ayn olub bi-'avnihî Teala ol tarafın hıfz u hırâseti ehemmi-i muhimmât-ı din ü devletimden olmağla tekâlîf viren ra'âyâdan olmayub ahali-i vilayetin zî-kudretlerinden olub iktiza iden zahîre ve me'ûnetleri kendi taraflarından görmek üzere Yenişehir-i Fener kazâsından dört yüz yigirmi nefer ve Tırhala kazâsından yüz yetmiş nefer ve Çatalca kazâsından yüz yetmiş nefer ve Serfice kazâsından altmış nefer ve Alasonya kazâsından seksen nefer ki mecmû'u dokuz yüz nefer tuvânâ ve şâkiyyü's-silah tüfenk-endâz levend ihracı fermanım olmağın imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin ruz-ı Kasım'a karîb vakte değin senin yanında hidemât-ı 'aliyyemde bulunmak üzere Mubâşirleri marifetiyle zikr olunan kazâlardan vech-i meşruh üzere dokuz yüz nefer piyade tüfenk-endâz asker ihrac ve bir gün evvel ve bir saat mukaddem yanında hâzır ve âmâde ve iktizâ iden hidemât-ı aliyyemde istihdâm eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 129

Hüküm 406

Sofya'da asakir-i İslam'a baş ve buğ olan Rüstem Paşa'ya ve Sofya Monlasına ve Samokov ve Dobniçe ve İhtiman kâdîlarına ve Sofya'da Defterdâr vekiline ve 'a'yân-ı vilayetin iş erlerine Hüküm ki

Bundan akdem Sofya kasabası etrafında dizilen şarapno ve hafr olunan hendek metânet üzere olmayub istihkâm üzere müceddeden hendek hafr olunmak lazım ve mühim olmağın beher nefere yevmiye onar akçe ta'âmiye virilmek üzere zikr olunan Sofya ve Samakov ve Dobniçe ve İhtiman kazâlarında tahammüllerine göre kifâyet mikdârı ra'âyâ ihrâc ve istihkâm üzere münâsib ve lâzım olan mahallerinde hendek hafr ittirilmekte ihtimâm eylesün ve siz ki kadılersiz her biriniz taht-ı kazânızda olan ra'âyâdan hendek hafrı içün onar akçe virilmek üzere Paşa-yı muma ileyhin tarafından tayin ve taleb olunduğu mikdarı ra'âyâyı bir gün evvel ihrac ve mahalline irsal eylemekde her biriniz ziyade

dikkat ve ihtimam eyleyesüz deyu maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince
Hüküm yazılmışdır

fi evahiri C sene 1101

Hüküm 407

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya ve Şam-ı Şerif kâdisına Hüküm ki

Şam'ın yerlü kulları dergah-ı muallama arzıhal gönderüb mevâcibleri 'aklâmından olan
Ğazze 'avârızı malından üçer bin Esedî ğuruşların bin yüz senesinde Salih Paşazade
Ahmed dame ikbaluhu fuzûlen vilayetten cem' ve tahsîl ve ahz ve kabz idüb mal-ı
mezbur birkaç def'a taleb olundukda virmeyüb inkâr itmegin makbuzu olduğu şer'le
sabit ve huccet olunmağla mucibince tahsil olunmak babında hükm-i humayunum reca
eyledikleri ecilden sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâ-yı muma ileyhsin mir-i
miran-ı muma ileyhden meblağ-ı mezbur taleb ve tahsil olunub vilayet kadısından
huccet olunduğu üzre özür ve bahane bir vecihle ısığâ olunmayub sefer-i humâyûnuma
gelecek Şam kolunun mevâcibleri akçesi olmağla bir an evvel ve bir saat mukaddem
tahsil olunmak babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 408

Şam valisine Hüküm ki

Şam-ı şerifin yerlü kulları dergah-ı muallama arzıhal gönderüb in şâ'allâhu Teala bu
sene-i mübarekede hidemât-ı aliyyemde bulunmak üzre her biri kendi nöbeti ile olub
müceddeden taşradan yazılmayub ve me'mûr olan birine bedel virmeyüb ve sefer-i
humâyûnuma liyakatı olub ihtiyar olmayanları haseki namıyla alıkonmamak üzre ağaları
ve Zâbitleri ile beş yüz nefer Şam kulu fermanım olmuşidi bazıları 'a'mâ ve 'alîl ve
marîz ve her vecihle sefer itmege iktidârı olmadığı bildirüb ol babda hükm-i
humayunum reca itmegin sen ki vezir-i mşarun ileyhsin 'a'zâr-ı vâzîha ashâbı olub bir
vecihle hidemât-ı sefer-i humâyûnuma iktidârları olmamağla münâdiye tarîkıyla seferî
olacak neferâtdan vucûdunda özür ve illeti olanlar Şam'da kalub yerlerine tâmmu's-silah
tuvânâ yigitlerden bedel tutub bedelleri göndereler lakin bu bahane ile ağır ulufelü ve zî-
kudret olan kimesneler bilâ özr evlerinde kalub mukaddema sadır olan ferman-ı

humayunuma muğâyir sefer-i humâyûnuma bedel göndermekden kendüleri ve Zâbitleri begâyet ihtirâz eylemeleri babında ferman-ı ali-şanınım sadır olmuştur deyu yazılmışdır
Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 409

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

Mısır-ı Kahire hazinesinden beher sene Şam-ı şerifde surre Emînine irsal ve teslim olunacak Haremeyn-i Şerifeyn ve Kudus-i Şerif fukarâsının surreleri olan altmış bin iki yüz yigirmi sekiz altunun iş bu bin yüz bir senesinde dahi irsali ehemmiyet-i muhimmâtından olmağla kıdvetu'l-emâcid ve'l-a'yân (boş) zide mecduhu Mubâşir tayin ve irsal olunmuştur imdi sen ki vezir-i muşarun ileyh sin sene-i mezbure mahsûb olmak üzere Haremeyn-i Şerifeyn ve Kudus-i Şerif fukarâsının ol mikdar sureleri huccâc-ı muslimîn Şam-ı Şerifden hareket eylemezden mukaddem Şam-ı Şerife irsal ve sure Emînine teslim ve teslimine huccet ittirilüb Mubâşir-i muma ileyh ile hucceti dergah-ı muallama irsal olunmak babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 130

Hüküm 410

Sayda Beğlerbeğ'ine Hüküm ki

Akzâ kuzâtu'l-muslimîn Şam-ı Şerif kadısı Mevlânâ Ebubekir zide fezâ'iluhû ve kıdvetu'l-emâsil ve'l-'akrân Şam mütesellimi Ahmed zide kadruhu dergah-ı muallama mektub gönderüb Şam yerlü kullarının müstehakk oldukları mevâcibleriçün bin yüz bir senesine mahsûb olmak üzere uhdende olan Safed malından bundan akdem emr-i şerifimle yigirmi iki kîse akçe havale olunub Şam kullarının güzeste ve müstehakk oldukları mevâcibleri ve sefer-i humâyûnuma me'mûr olanlarının yedek akçeleri ve levâzım-ı seferiyyeleri meblağ-ı merkurundan tedâruke muhtâc ve küll-i mezâyikaları var iken virilmeyüb bâki kaldığın bildirüb ol babda hükm-i humayunum recasına arz u i'lâm itmegin imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyh sin zimmetinde olan bekâyâ sefer-i humâyûnuma me'mûr olan Şam kullarının mevâcibleri akçesi olmağla kat'â tehir ve

tavakkuf eylemeyüb seri‘an ve ‘âcilen neferât-ı merkume tarafına eda ve teslim eylemek
babında ferman-ı ali-şanın yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Bir sureti

Aclun Sancağıbeği olan Assaf Beğ’e bin yüz bir senesine mahsûb olmak üzere Aclun’a
altı kîse akçe için yazılmışdır

Bir sureti

Ber vech-i arpalık Ğazze sancağına mutasarrıf olub emiru’l-hâcc-ı Şam olan Murtaza
dame ikbaluhuya bin yüz bir senelerine mahsûb olmak üzere Ğazze ‘avârızı malından
tahsildârı yedinden eda ve teslim ittirmek için otuz beş kîse akçe olmak üzere Hüküm
yazılmışdır

Fi’t-târîhi’l-mezbûr

Hüküm 411

Bosna muhafızı vezir Hüseyin Paşa’ya ve saray mollasına ve dergah-ı muallam
kapucibaşlarından olub bu Bosna darbhanesinden mangır kat‘ına Nâzır tayin olunan
Ahmed dame mecduhuya Hüküm ki

Bosna darbhanesinde kat‘ olunacak mangır için iktiza iden bakır bahası olmak üzere irsal
olunan yigirmi bin guruş Nâzır-ı muma ileyhe teslim olunmağla sen ki vezir-i muşarun
ileyhsin iktiza iden bakırı muma ileyh Ahmed’in marifeti ve marifet-i şer‘-i şerif ve
senin marifetinle kimesneye zulüm ve ta‘addî olunmamak üzere mubâya‘a ve tedâruk ve
def‘-i (...) mangır kat‘ına dikkat ve ihtimam eylemeniz babında maliye tarafından
virilen emr-i şerif mucibince Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 412

Bosna muhafızı vezir Hüseyin Paşa’ya ve dergah-ı muallam kapucibaşlarından olub
Bosna darbhanesinde mangır kat‘ına Nâzır tayin olan Ahmed dame mecduhuya Hüküm
ki

Hâlâ Bosna darbhanesinde müceddeden mangır kat'ı için muma ileyh Ahmed Nâzır tayin olunmağla sen ki vezir-i muşarun ileyhsin sikkeleri tebdîl olunacak mukadema kat' olunan mangır ve ba'de'l-yevm müceddeden kat' olunacak mangır muma ileyh Ahmed'in nezâreti ve marifetiyle kat' ittirüb min ba'd taraf-ı 'âhardan kimesneyi mudâhale ve mu'âraza ittirmeyesün deyu maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince Hüküm yazılmışdır
Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 413

(Üzerine Mubâşir tayin olunmuştur)

Özi Beğlerbeği Ahmed ve sair Tuna yalısı muhâfazasında olan Beğlerbeğilere ve Tuna yalısında vâki' olan kadılara Hüküm ki
Eflak voyvodası olan Kostantin voyvodası tarafından arzıhal sunulub acem keferesi istîlâsından bazı Eflak ra'âyâsı Rusçuk ve ol havâlîde olan iskelelerden beri tarafa 'ubûr itmeleriyle ol makûle beri tarafa 'ubûr iden Eflak ra'âyâlarından hüsni ihtiyarlarıyla vatanlarına rağbet idenler
kadimî yerlerine nakl ittirmek babında hükm-i humayunum reca eylediği ecilden murâd itmeyenlere haber olunmamak şartıyla hüsni rızalarıyla diyarlarına nakl murad idenlere ta'arruz olunmamak için Hüküm yazılmışdır
Fi evahiri C sene 1101

Sahife 131

Hüküm 414

Flıpe Monlasına Hüküm ki
Ve haydud eşkıyâsını def'a me'mûr olan Mehmed Ustaya Hüküm ki
Durmuş namında bir haydud başı ele getirülüb Flıpe 'a'yânından müsâfir Mehmed nam kimesneye habs virilmişiken şakî-i merkûmu salıvirüb ve hadd-i nefesine âhar tarîkile su'-i hâli dahi istimâ' olunmağın imdi emr-i şerifim vardığı gibi merkum müsâfir Mehmed'i habs idüb bî-ğaraz muslimînden keyfiyet-i hâlini sıhhati üzre tefahhus ve vukû'u üzre dîvân-ı humayunuma arz eylesesün deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 415

Özi Beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhuya ve (...) ve (...) ve (...) kâdîlarına Hüküm ki

Kıdvetu'l-ümerâi'l-milleti'l-mesîhiyye bi'l-fi'l Eflak voyvodası olan Kostantin voyvoda arzıhal sunub Nemçe keferesinin istîlâsı sebebi ile harâc-güzâr olub ra'âyâlarının zahîreye külli zarûretleri olduğun bildirüb Rusçuk ve ol havâlîde olan iskele ve yalıda narh-ı cârî üzre rızâlarıyla satanlardan akçeleriyle bir mikdâr çavdar ve darı iştirâ ve Eflak diyarına nakl ittiklerine mumâna'at olunmak babında hükm-i humayunum reca eyledikleri ecilden bulunduğu yerlerden ancak çavdar ve darı iştirâ itmelerine kimesne mudâhale ve mumâna'at ittirmek emr-i olmuşdur deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 416

Âsitânede kâ'im-makâm Paşaya ve İstanbul kâdîsına Hüküm ki

Eflak voyvodasının kapu Kethudâsı olan Yanaki arzıhal sunub iş bu bin yüz bir senesinde birkaç sefine ile İstanbul Eflak ra'âyâsından olmak üzre bazı kimesneler esir getürmeleriyle Eflak ra'âyâsından olduğu sabit olduktan sonra kimin yedinde bulunur ise alıvirilmek babında emr-i şerifim reca itmegin sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâ-yı muma ileyhsin Eflak'da olub istirkâkı sahîh olur vech üzre ahz olunduğu isbat olmadıkça mücerred kulları ıshâ olunmayub Eflak voyvodası tarafından talep idenlere teslim olunmak üzre Hüküm yazılmışdır

Fie evahiri C sene 1101

Hüküm 417

Arz-ı Rum valisi Ali Paşa'ya ve (...) kâdîsına Hüküm ki

Suşehri ra'âyâsı gelüb kazâ-i mezburda (...) mahallesi sakinlerinden İbrahim nam kimesne kendi halinde olmayub kâh sipâh ve sipâhî (...) ve kâh bölükbaşım deyu (...) karyesinden Ömer nam kimesne ile yekdil olmağla fukarâyı ehl-i örfe gamz ve bi-ğayr-ı hakk akçelerin alıvirüb alaka ve münasebetleri olmadığı (...) zulüm ve ta'addî

eylediklerin bildirüb zikr olunduğu üzre ta‘addîleri vaki ise muktezâ-yı şer‘ üzre tertîb-i cezâ olunub şekâvetden men‘ olunmak üzre Hüküm yazılmışdır

Fi evâ‘ili b sene 1101

Hüküm 418

Arz-ı Rum valisi ve Bâzârsuyu kâdîsına Hüküm ki

Karahisar-ı Şarkî sancağı alaybeği Mustafa mektub gönderüb Bâzârsuyu karyesi sakinlerinden Osman Çavuş oğulları Osman ve Mehmed ve Ali ve Hüseyin ve Nasuh nam kimesneler mutasarrıf oldukları tımarlarının iş bu sene-i mübarekede bedellerin virmediklerinden mâ-‘adâ sairine dahi sahib çıkub ihtilâle bâ‘is olub bedellerin virdirmeyüb taleb olundukda üzerine âlet-i harb ile gelüb (...) ve mâl-ı mîrînin (...) bâ‘is oldukların arz itmegin zikr olunduğu üzre şekâveti vaki ise ele götürüb bi-hasebi‘ş-şer‘ istihkâklarına göre tertib-i ceza eylemen emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 419

Brusa kâdîsına Hüküm ki

Medine-i Brusa sakinlerinden Hacı Mehmed ile Medine-i mezbure ahali arzıhal idüb Brusa sakinlerinden olub Brusa mahkemesinde baş kâtib olan Salih Mehmed tekâlîf cem‘ine me‘mûr olmağın kâtib olub herkese tahammülünden ziyade teklîf ve tahmîl ve kudreti olmayanların emlâklerin alub ve zi-kudret akçesiçün gelen adama kâtib ve yekdil olub kendüye murâca‘at itmeyenlere tahammülünden ziyade teklif ve yıldar malı tahsiline gelen (...) Mustafa’ya dahi (...) ve yekdil olmağla kiminin akçesin ve kiminin bağın ve menzilin ğasb ve gice gündüz şûrb-i hamr idüb bunun emsâli zulüm ve ta‘addisinin nihayeti olmadığın bildirüb ol babda hükm-i humayunum reca eyledikleri ecilden sen ki Mevlânâ-yı muma ileyhsin mezbur kâtibden da‘vâ-yı hukûk idenlerin şer‘le da‘vâların görölüb sabit olanların hakları alıvirildikten sonra Rumili kazâskeri olan Mevlânâ Yahya edâmallâhu Teala fezâ‘iluhûnun işaret ve i‘lâmı üzre mezburun şerr ve fesadı ol diyarda olan ibâdullâh üzerinde men‘ ve def‘ içün min ba‘d mahkemede kâtib olmamak üzre sicille kayd olunub ve ıslâh-ı nefis içün ferman-ı şerifim sadır

oluncaya dek ıtlâk olunmamak üzere Midillü Cezâresine nefy olunmak için Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 420

Midillü muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhuya ve Midillü kâdîsına Hüküm ki Brusa kazâsı ahalisi gelüb kazâ-i mezbur mahkemesinde baş katib olan Salih Mehmed tekâlîf cem'ine me'mûr olanlara kâtib olmağla herkese tahammülünden ziyade tahmil eyledüğünden mâ-'adâ gice ve gündüz şûrb-i hamr ve menâhîye murtekib olub bunun emsâli zulüm ve ta'addisinin nihayeti olmamağla mezbur kâtib Salih Mehmed'den da'vâ-yı hukûk idenlerin şerr'le da'vâları görölüb subût bulan hakları alıvirildikten sonra 'a'lemu'l-'ulemâ'i'l-mutebahhirîn Rumili kazâskerî Mevlânâ Yahya edâmallâhu Teala fezâ'ilehûnun işaret ve i'lâmı üzere mezburun şerr ve fesadı ol diyarda olan 'ibâdullâh üzerlerinde men' ve def' için min ba'd mahkemede kâtib olmamak üzere sicille kayd olunub ıslâh-ı nefis için Midillü cezâresine nefy ve cezâre-bend olunub ıtlâkına ferman-ı şerîfîm sadır olmadıkça ıtlâk olunmamak için Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 421

Eğridere palangası muhâfazasında olan kıdvetu'l-ümerâi'l-kirâm Malatya Sancağıbeği Hüseyin Beğ'e ve Köstendil sancağı Alaybeğ'ine Hüküm ki 'avn-i Hakk'ile müceddeden tahrir olunan neferât ile palanga-i mezbur muhafaza olunub Sofya muhafazasıçün ziyade asker tedârukü lazım ve mühim olmağın neferât-ı mezbure ile sen palanga muhâfazasında mücidd ve sâ'î olub Köstendil sancağı zu'amâ ve erbâb-ı tımarı alaybeğisi ile Sofya'da baş ve buğ olan Rüstem Paşa yanına varub hizmetinde bulunmak iktiza itmekle imdi sen ki mir-i muma ileyhsin neferât-ı merkume ile sen Eğridere palangasını muhafaza idüb Köstendil sancağının zu'amâ ve erbâb-ı tımarını alaybeğini umûmen bir saat evvel Sofya'ya yollayasun ve sen ki mîr-ala-yı merkumesin bir nefer girüde kalmayub cümlesi bayrağın altında mevcut bulunmak şartıyla bir an eglenmeyüb serî'an ve 'âcilen Sofya'da baş ve buğ olan mir-i miran-ı muma ileyhin

yanına varub iktiza iden hidemât-ı din ü devletimde bezl-i makdur eyleyüb tehâvün ve tekâsülden begâyet ihtirâz eylemen babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 422

Ber vech-i arpalık Ğazze ve Kudus-i şerif sancaklarına mutasarrıf Emîru'l-Hâcc-ı Şam olan Murtaza Paşa dame ikbaluhuya Hüküm ki

Remle kurbünde leb-i deryada vaki Yafe kal'asının muhafaza olunması lazım ve mühim idüğü i'lâm olunmağın imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin Ğazze ile Kudus-i şerif sancakları zu'amâ ve erbab-ı tımarından 'alâ tarîkı'l-munâvebe kal'a-i merkume muhafazasıçün kifâyet mikdarı adam tayin eylemen babında yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 133

Hüküm 423

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya ve Şam'ın yerlü kolu ağasına ve Kethudâsına ve bi'l-cümle ihtiyar ve söz sahiblerine Hüküm ki

Bundan akdem Şam kolundan mevâcibleri malı Safed ve Aclun mukâta'âtı ve Ğazze 'avârızı akçelerinden havale olunmağla henüz tahsil olunmayub baki kalan altmış üç kise sefer-i humâyûnuma me'mûr olan neferâtın gûzeşte mevâcibleri ve sefere götürecek yedek akçeleridir deyu der-i devlet-i medarıma arz olunmağla yerlü yerinden taleb ve tahsili babında mu'ekked sadır olub lakin tuğlar taşra çıkub sefer-i zafer-rehbere hareket ve azimet zamanı hulûl itmekle Anadolu yakasında sefere me'mûr olan tavaif-i aske gelmek üzere iken ol tarafda bu makule arzlar gelmekle mücerred Şam'dan sefere gelecek neferâtın 'avk u tehirlerine bir bahane olmak fehmi olunmağla cümmeniz mes'ûl ve mu'âteb olmak lazım gelmiştir imdi bu sene-i mübarekede saire kıyas itmeyüb Şam'da kalanlarınız sefere gelecek yoldaşlarınızı techîz idüb tahsil olunacak emvalden almak üzere eger gûzeşte mevâcibleri ve eger sefere götürecek yedek akçeleridir bi't-tamam virüb ve bir gün evvel Şam'dan ihrac idüb ve yollanub sefere me'mûr olan yoldaşlarınızı zinhar 'avk ve tehir ittirmeyesüz şöyle ki mukaddema tenbih ve ferman olunduğu üzere

vakt u zamanıyla gelüb ordu-yı humayunuma mulhak ve mulâkî olmayasuz bir vecihle ğazab-ı padişahanemden halas olamayub sefere me'mûr olanlarınız ve Şam'da kalnlarınız eşedd-i 'ukûbete mazhar olursuz bilmiş olub bir gün evvel gelüb ordu-yı humayunuma mulâkî olmak üzre serî'an ve 'âcilen Şam'dan harekete bezl-i dikkat eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Hüküm 424

Bağdad valisine Hüküm ki

eyalet-i Bağdad'da vaki Meşhed'in tevliyeti birkaç seneden беру Ali nam kimesnenin üzerinde olmağla zî-kudret kimesnelere istinâd ile mâl-ı vakfı ekl ve bey' idüb ibtidâ tevliyet tevcîh olunduğu tarihten bu âna dek vakf-ı mezburun îrâd ve mesârifî kemâl-i tedkîk ile yoklanub vakfın kâtibi ve murtezikalarından hesabı ve kitâbeti vukûfu olanlar hîn-i hesâbda hâzır ve mevcud bulunmak üzre muhasebesin görmek size havale olunmağla imdi husus-ı mezbure ziyadesiyle dikkat ve ihtimam idüb mezbur Ali'ye tevliyet-i Meşhed'in ibtidâ tevcîh olunduğu tarihten беру kaç sene olur ise kemâl-i tedkîk ile muhâsebesin sene be-sene görüb ba'de'l-hesâb zimmetinde zuhur iden mâl-ı vakfı Beytu'l-Mal içün (...) tahsil eyleyüb ve ba'de'l-hesab ne mikdar akçe zuhur ittigün yazub arz eylemen içün emir yazılmışdır

fi evâ'ili b sene 1101

*dipnot (Meşhed **Meşhed** (Farsça: مشهد), İran'ın Razavi Horasan eyâleti'nin yönetim merkezi ve ülkenin ikinci büyük şehridir.*

Aynı zamanda, eyâletin aynı isimli Meşhed şehristanı'nın yönetim merkezi olan şehrin 2006 yılı resmi nüfusu 2.427.316'dır.^[1]

Meşhed, ülkenin doğusunda, başkent Tahran'ın 850 km. doğusunda bulunmaktadır. Tarihi İpek Yolu üzerinde ve 'batı'yı, Merv ile zengin doğu ülkelerine bağlayan kadim bir vaha şehri olan Meşhed Şii dünyası için kutsal bir ziyaret yeridir. 823 yılında kurulan şehre, İmam Rıza'ya atfen 'şehadet yeri' anlamına gelen 'Meşhed' adı verilmiştir.

Hüküm 425

Bundan akdem haydud eşkıyâsının def'-i mazarratları hususiçün tayin olunan Bostancı Ustaları ve Flipe Nâzırı ve Koruağası ve bi'l-cümle Flipe ve Tatarpazar'ının 'a'yân ve iş erleri ve 'umûmen bu hizmete me'mûr olanlara Hüküm ki memleket ra'âyâsından (...) haydud keferesi melâ'îni evvel ortalıklarda gezüb fırsat buldukça kat'-ı tarîk ve katl-i nufûs eylediklerinden ğayrı köyler ve çiftlikler basub nehb u ğâret u emvâl ve erzâk itmege cesaret ittikleri ecilden bi-'avnillâhi Teala zikr olunan eşkıyâyı bi-eyyi vechin kâne ele götürüb cezaların viresüz deyu ferman-ı şerifimle me'mûr olmuşidin imdi siz ki muma ileyhim hâlâ ol cânibden gelenler haydud eşkıyâsını kemâ fi'l-evvel ol havalide gezüb izhâr-ı mel'anetden hâlî değiller iken siz me'mûr olduğunuz işde kemâl-i musâmaha ve tekâsül ve Tatarpazarı'nda meks ve ikâmet üzre olduğunuzu haber virenler ile bu hizmet-i mühimmede vaki olan tehâvün ve musâmahanız sebebi ile mu'âteb ve mu'âkab olmanızı mulâhaza idüb ba'de'l-yevm tedbir ve tedâruk ile melâ'în-i mezbureyi ele getürmegi ve şerr ve mazarratların 'ibâdullâh üzerlerinden def' (...) ise itmege ihtimâm idüb kasabalarda ve karyelerde (...) meks ve ikâmet ile fırsatı fevt eylemekden hazer eyleyüb ra'âyâ keferesinden dört beş yüz kadar (...) mel'ûnu bi-'avnillâhi Teala ele getürmege ma'iiyet ve ittifâk üzre sa'y ve ihtimâm (...) şiddet-i şitâ sebebi ile etraf ve cevânibde olan dağların yolları mesdud iken zinhar be-zinhar tekâsül üzre hareket itmeyüb me'mûr olduğunuz bu hizmet-i mühimmenin itmâmına sa'y ve ihtimâm eyleyüb mes'ûl ve mu'âkab olmakdan begâyet ihtirâz eylesün deyu emr-i şerif yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Sahife 134

Hüküm 426

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali Paşa'ya Hüküm ki

Bundan akdem ra'âyâ keferesinden haydud eşkıyâsı zuhur idüb Bababoğazı nam mahalde ebnâ-i sebîlin ve huccâc-ı muslimînin yoluna inüb nice Müslüman'ı katl ve nicesinin emval ve erzâkın nehb u gâret ittikleri der-i devlet-i medarıma i'lâm olunub sen ol ortalıkda memleket muhafazasına me'mûr iken böyle bir hal zuhurunda yanında olan askerden 'ale'l-kadr kifâyet mikdârı adam tayin ve eşkıyâ zuhur eylediği mahalle karîb olan voyvodaları ve a'yân-ı vilâyet iş erlerin ve esliha isti'mâline kâdir yerlûden tuvânâ yigitleri çıkardub bi-'avnillâhi Teala haydud melâ'ininin şerr ve mazarratların def' itmekde bir gûnâ tedbir ve tedârukün mesmû'-ı humayunum olmamak ve bu makûle mühimm ve muktezî olan işlerde musâmaha üzre hareketiniz müşâhede olunmak ne dimekdir sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi bundan böyle bu makûle umûrda ihmal ve tekâsül ber-taraf ve kemâl-i basîret üzre hareket ve daima tecessüs itmekde ihtimam idüb haydud melâ'ininden böyle bir fesad zuhuru ve 'ibâdullâha şerr ve mazarratları mesmû' olmamağa bezl-i dikkat eylemek babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur şöyle ki 'iyâzen billâhi Teala ba'de'l-yevm ol havalide haydud eşkıyâsının bir kimesneye îsâl-i mazarrat eyledüğü mesmû'-ı humayunum olur ise mücerred senin adem-i takayyud ve ihmal musâmahana haml olunub bir vecihle özür ve cevabın ısgâ olunayacağın mukarrer bilüb âna göre basîret üzre hareket ve ebnâ-i sebîl ve sükkân-ı memleketin bi-'avnillâhi Teala mazarrat-ı eşkıyâdan himaye ve siyanet hususunda bezl-i himmet eyleyüb sadır olan emr-i şerifimin mazmûn-ı münîfi ile 'âmil olasuz deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evaili B sene 1101

Bir sureti

Selanik muhâfazasında olan vezir İsmail Paşa'ya vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Fî târîhi'l-mezbûr

Hüküm 427

Yenişehir Monlasına ve Tırhala sancağı mütesellimi ve Karaferye ve Sarıgöl voyvodalarına ve bil-cümle a'yân-ı vilayetin iş erlerine ve ol havalide olan kurâ beğlerine Hüküm ki

Ra'âyâ keferesinden bir mikdar haydud eşkıyâsı zuhur idüb mukaddemâ Martilos başılık etmiş (...) nam mel'ûna teba'ıyyet ile Bababoğazı'ndan bir mikdar haydud eşkıyâsı zuhur idüb huccâc-ı muslimînin yoluna inüb nice Müslüman'ın emval ve erzakın nehb u gâret ve nicesin katl idüb izhâr-ı fesad ve mel'anet ittikleri i'lâm olunmağın her biriniz ğazab-ı padişahaneme müstehakk olmuşsuzdur yerlûden ve hâricden ra'âyâ keferesi bir yere gelüb bu kadar fesada cesaret eyleye her biriniz altışar yedişer saatlik mesafe-i karyede iken birbiriniz ile haberleşüb ma'ıyyet ve ittifâk ile üzerlerine varılub cezaların vermekde bir dürlü sa'y ve ihtimamınız zuhûra gelmeye bu musâmahanız sebebi ile eşedd-i 'ukûbet ile katl olunmanız lazım gelmiş iken bu def'a afv olunmuşsuzdur imdi siz ki muma ileyhimsiz bundan böyle eger Bababoğazı'nda ve eger ol ortalıklarda haydud keferesi zuhur ider ise fesad ve mel'anetleri vuku'undan mukaddem haberdar olub ve cümleiniz bir yere gelüb ve iktiza ittükde tüfenk ve silah isti'mâline kâdir yerlûden yarar ve tuvânâ kimesneleri dahi yanınıza alub bi-'avnilâhi Teala mel'ûnları ele getürmekde ve fesâd-ı şekâvetleri mukarrer ve muhakkak olanların cezaların vermekde gereği gibi sa'y ve ihtimam eyleyüb (...) sonra adem-i takayyudunuz sebebi ile Allah hıfz eyleye öyle bir fazâhat vukû'u mesmû' olur ise özür ve bahaneniz makbul olmayub bila emân cezanız virilür âna göre basîret üzre hareket eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fi evaili B sene 1101

Hüküm 428

Yenişehir-i Fener kâdîsına Hüküm ki

Kazâ-i mezburun 'ulemâ ve sulehâ ve meşâyih ve 'e'imme ve hutabâ ve sâ'ir ahâlîye Hüküm ki

Kazâ-i mezbur muzâfâtından Baba derbendinden (...) ve Papazköprüsü'nden Katherine ve (...)

ve (...) varınca yola karîb olan kefer e karyelerinden (...) ve Gölova ve (...) Kozköy ve Tire ve (...) ve (...) bu (...) ve Kozköy ve Tire ve (...) ve (...) nam kurâ zimmîlerinden harbe kâdir olanlar haydud eşkıyâsından olmalarıyla Baba Derbendi'nden (...) varınca ebnâ'-i sebîlin yollarına inüb kendülerin katl ve malların ğâret eylediklerinden mâ-'adâ üç yüz mikdârı huccâc-ı kârbânı basub nicelerin katl ve nicesin dahi mecrûh ve emvâl ve erzâkların ğasb eyleyüb haydud eşkıyâsının ziyâde tuğyânları olmaĝla eşkıyâ-i mezburûndan biri ahz olundukda kefer e Martilos başları (...) deyu halâs idüb ol vecihle küllî ğadr olunmaĝın ba'de'l-yevm kefereden Martilos başları ref' olunub yerlerine ahâlî-i vilâyet ve ma'rifet-i şe'le Müslüman Martilos tayin olunub fî-ba'd kefereden Martilos baş nasb olunmayub bir tarîkile Ser-asker tarafından dahi buyuruldu ile kefer e Martilos baş olmamak babında emr-i şerifim virilmegi recâ eyledüĝi ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır Fî evâ'ili B sene 1101

Sahife 135

Hüküm 429

Niĝde Muftîsi olan Mevlânâ (...) zîde fazluhûya ve Niĝde sancaĝı mütesellimine hükümki

Develi kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ali mektub gönderüb Develi kazâsına tabi Zile nam karye ahalisi meclis-i şer'-i şerife varub 'âhar diyardan gelüb karye-i mezbûrede sâkin olan Şaban nam kimesne kendi halinde olmayub bin doksan (...) senesinde kâh sarıca ve kâh sekban bayraĝıyla hevâsına tâbi' birkaç eşkıyâ ile ümmet-i Muhammed'in malların sirran ve 'alenen leyl u nehâran ğasb idüb ve mudmin-i hamr olub daima zina ve livâta ve nicesin darb ve şetm idüb fesâd üzre olmaĝın şer'-i şerife da'vet olundukda itâ'at eylemeyüb şetm idüb bunun emsâli ta'addî ve tecâvuzunun nihâyeti olmadıĝın bildirüb ol bâbda hükmi-humayunum virilmek recâsına ilhâh eylediklerin arz itmegin siz ki Mevlânâ-yı muma ileyhimsiz bu da'vâyı kemâl-i ihtimâm ile istimâ' idüb arz olunduĝu üzre ise mütesellim-i mezbur mübâşeretile mezbur Şaban'ın hakkında mûcib-i şe'-i şerif ittirilüb ve icrâ olunduĝu der-i devlet-i medârıma arz olunmak emrim olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili B sene 1101

Hüküm 430

Mısır valisine Hüküm ki

Mahruse-i Mısır'da vaki Ebu'l-Yûsufî vakfının bi'l-fi'l berât-ı şerifimle Nâzırın olan 'ulemâ ve müderrisinden kıdvetu'l-'ulemâ'i'l-muhakkikîn Mevlânâ Şeyh Abdurrahman Ebu'l-Eman zide 'ilmuhu dergah-ı muallama arzıhal idüb vakf-ı mezburun defterde mukayyed karyesinden (...) nam karye altı yüz yetmiş tarihinden beru vekf-ı mezbur tarafından Nâzır olanlar zabt idegelmiş iken bundan akdem vakf-ı mezburun Nâzırı olan Mehmed Çelebi dimekle maruf kimesne mâl-ı vakfa ihanet kasdıyla hilâf-ı şart-ı vâkıf beher sene cânib-i mîrîye ikişer bin pare virmek üzre kendü üzerlerine iltizâm ile deftere kayd ittükden sonra sâbıkâ Mısır valisi olan vezir-i muteveffâ Hamza Paşa zamanında mezbur Mehmed fevt olmağla zıkr olunan vakf-ı karye nice eyyâm munâdîn gezüb ahâlî-i Mısır'dan ve gerek erbâb-ı dîvân-ı Mısır'dan iştirâsına tâlib olmadığından vezir-i muşarun ileyh zamanında mukâbeledde olan Mehmed Efendi dimekle maruf kimesne kendü üzerine deftere kayd ittirmekle hâliyâ mezkurun tarafından vekili olan zabt idüb hâsıl olan malının bazısın vakfın mütevellîsine teslim ve bazısın dahi zabt ve ahz ve kabz itmekle cânib-i vakfa küllî ğadr ve hayf olunduğun bildirüb taraf-ı mîrîden karye-i mezbûrun üzerine vech-i meşruh üzre tahmil olunan iki bin pare ref' olunub kadîmî üzre karye-i mezburu cânib-i vakfiçün yine vakfın mütevellîsi zabt eylemek babında hükm-i humayunum reca itmegin sen ki vezir-i muşarun ileyhysin arzıhal mucibince ref' eyleyesün deyu Hüküm yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Sahife 136

Hüküm 431

Yenice-i Karasu ve Çağlayık ve Pravişte ve Drama ve Siroz ve Timurhisar ve Karadağ ve Doyran (Toyran) ma'a Gölbaşı ve Avrathisar ve Selanik ve Yenice-i Vardar ve Karaferiye ve Cumapazarı ve Eğribucak ve Çarşamba ve Yenişehir kâdîlarına ve zıkr

olunan kazâlarda vaki 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine ve zümre-i mezburenin çeribaşlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine Hüküm ki

İn şâ'allâhu Teala iş bu sene-i mübarekede musammem olan sefer-i zafer-rehbere ziyade asker tedârukü ehemm ve elzem olub bu sene millet-i kefare birbirlerine te'âvün ve tenâsur ile memâlik-i islamiyyeye istîlâ tedârukünde oldukları zâhir olmağla ehl-i islamdan vucudunda özür ve illeti olmayub mâlen ve bedenen hizmet-i din-i mübinde bulunmağa kudre ve mikneti olanlar bu mahallde izhâr-ı ğayret-i dîniyye itmekle üzerlerine farz ve vâcib bilüb vakt u zamanı fevt olmazdan mukaddem herkes gelüb iktizası olub tayin oldundukları mahallerde mevcut bulunmak için bundan akdem Rumili ve Anadolu yakasında olan bilâd-ı islamiyyeye da'vet-i ğazâyı muş'ir neşr ve ahkâm-ı celîle ne mikdar olunmuşidi bu takdirce cümle ehl-i islamdan Rumili câniblerinde sakın olan Yörükân taifesinden darba ve harbe kâdir yarar ve tuvânâ yigitler böyle mahallde evlerinde ve yurtlarında sakın olub hidemât-ı din-i mübinde bulunmamaları bir vecihle münasib olmayub ânlar dahi mustekillen semtlerinde cem'iyet-i islamiyyelerin izhâr idüb mazarrat-ı 'a'dâ-i dini memâlik-i İslâmiyye'den bi'avnihî Teala men' u def' itmek ve fırsat el virdikde düşmen sû(y)undan ahz-ı intikam eylemek hizmetlerinden bezl-i mechûd itmeleri taife-i mezbureden me'mûl olub ve sâbıkdan dahi uğûr-ı din ü devletde nice nice hizmetlerde bulundukları mesmû'-ı humayunum olduuna binâ'en ba'de'l-yevm bu hizmetleri mukâbelesinde Yörük defterleri külliyyet ile mensûhu'l-'amel olmak üzre ref' olunub gerek imtisâl-i ferman idüb hizmet-i din ü devletde bulunanlar ve gerek sefere gelenlerin me'unet-i seferiyelerine imdâd ve i'ânet idüb evlerinde ve yurtlarında kalanlar ve özür ve illeti sebebi ile veya sabî ve ihtiyâr olmak hasebiyle sefer-i hizmeti teklifine adem-i istitâ'atı nümâyân olanlar 'ale'l-umûm Yörük rusûmundan ve sair tekâlîf-i şâkkadan mu'âf ve musellah olmak üzre hazine defterlerinden mahallerine kayd ve şerh virilüb ve itmâm-ı hizmet müyesser oldukda dusturu'l-amel oldukda ve ünvanı hatt-ı humayun se'âdet-makrunumla mu'anven mu'âf-nâme-i humayunum olmak üzre bu sene-i mübarekede Venedik melâ'înin keyd u mazarratından hıfz u hıraseti ehemm ve elzem olan Ağrıboz kal'asının ve ol havâlîde vaki kasabât ve kurânın muhafazası hizmetinde asakir-i islama baş ve buğ olan Ali Paşa dame ikbaluhunun yanında re'y ve münasib gördüğü hizmetlerde mevcut bulunmak üzre Yenice-i Karasu kazâsından yüz nefer ve Çağlayık

kazâsından seksen nefer ve Pravişte kazâsından iki yüz nefer ve Drama kazâsından yüz nefer ve Siroz kazâsından iki yüz nefer ve Timurhisar kazâsından seksen nefer be Karadağ kazâsından beş yüz nefer ve Doyran (Toyran) ma'a Gölbaşı kazâsından iki yüz nefer ve Avrathisar'ından yüz kırk ve Selanik'den beş yüz ve Yenice-i Vardar kazâsından yetmiş nefer ve Karaferye'den otuz nefer ve Cumapazarı kazâsından yetmiş nefer ve Eğribucak kazâsından yüz elli nefer ve Çarşanba kazâsından seksen nefer ve Yenişehir kazâsından altı yüz nefer ki bu cümlesi üç bin nefer olur in şâ'allâhu Teala tâmmu's-silah ve darb ve harbe kâdir tuvânâ yigitler olmak vechi üzre gerek eşkinci ve gerek yamak ve yağcı ve küreci ve (...) Medine-i Münevvere ve Sultan Bayezid ve Sultan Murad ve Ğâzî Avranos evkâfî Yörükleri dimeyüb neferât-ı mezkûreyi ihrâc itmege tayin olunan dergah-ı muallam kapucibaşlarından iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim (boş) dame mecduhunun mübâşeretü ve sâbıkâ Yörük beği olub bu hizmete vukûfu olan Derviş ve Süleyman Çeribaşı marifetleriyle zikr olunan üç bin tüfenk-endâz cenk ve harb eri dilâverleri ihrâc idüb evlerinde ve yurtlarında kalanlar dahi tedâruk-i me'ûnet-i seferiyelerine beynlerinde hüsn-i rızalarıyla mu'âvenet idüb seri'an ve 'âcilen bu hizmeti itmâma irişdirüb me'mur oldukları üzre mir-i miran-ı muma ileyhin yanında mevcut ittirmeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Ba'dehû husus-ı merkûm ehemmi-i muhimmât-ı dîniyyeden olmağın şöyle ki kuzât ve 'a'yân-ı vilâyet ve Çeribaşları ve söz sahiblerinden her kim bu hususun te'hirine bâ'is olur ise sonra eşedd-i 'ukûbet ile haklarından gelinmek mukarrerdir âna göre mulâhaza idüb her biriniz takayyud ve ihtimâm eyleyüb ferman-ı vâcibü'l-etbâ'ımın mazmûn-ı münîfini icrâ eylesün deyu te'kîd olunmuştur

Sahife 137

Hüküm 432

Üsküp tarafında asakir-i islama Ser-asker olan vezir-i mükerrem Halil Paşaya Hüküm ki Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan emîru'l-ümerâi'l-kirâm Ali dame ikbaluhunun yanında hidemât-ı aliyemde bulunmak üzre her bir kazâdan fermanda

tayin ve tasrîh oldundğı vechile Yörük ihrâciçün dergah-ı muallam kapucıbaşılarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Hasan dame mecduhu Mubâşir tayin ve irsal olunub lâkin Karadağ'da mutavattın olan Yörükan biraz serkeşlik ile maruf olmağın imtisâl-i emr-i şerife tehâvünleri zuhûr ider ise re'y-i hüsn ve eshel vechile mezbûrdan dahi münâsib olduğı mikdarda tüfenk-endâz piyade Yörük ihracı babında Mubâşir-i muma ileyhe mu'âvenet eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evahiri C sene 1101

Bir sureti

Selanik muhâfazasında olan vezir-i mükerrer İsmail Paşa'ya yazılmışdır

Kazâ-i Tekfurdağı Nefer 100	Kazâ-i Hayrabolu Nefer 80	Kazâ-i Çorlu Nefer 100	Kazâ-i Vize nefer 150	Kazâ-i saray Nefer 20	Kazâ-i Kırkkilisa Nefer 35	Kazâ-i Bergos nefer 60
Kazâ-i Baba-yı Atık Nefer 150	Kazâ-i Çatalca ve Baba Nakkaş Nefer 60	Kazâ-i Ferecik nefer 40	Kazâ-i İpsala nefer 50	Kazâ-i Keşan nefer 20	Kazâ-i Malkara Nefer 80	Kazâ-i Uzunköprü Nefer 55
Kazâ-i Edirne Nefer 200						

Yekûn nefer 1200

Hüküm 433

Bâlâda mastûr olan kazâlardan tahrir olunduğı üzre Yörükan taifesinin cenk ve harbe kâdir tuvânâ tüfenk-endâzlarından bin iki yüz neferi tayin olunan (...) mübâşereti ve Ahmed çeri başı marifetiyle ihrac ve vakt u zamanıyla Rumili tarafından Seddü'l-Bahr kal'ası muhâfazasında olan vezir-i mükerrer Hüseyin Paşa'nın re'y ve münâsib

gördüğü hidemât-ı dîn ü devletde mevcud ittirmek için Ağrıboz tarafına yazılan surete göre Hüküm yazılmışdır

Hüküm 434

Ağrıboz tarafına Yörük ihrâcına me'mûr olan kapucıbaşı Hasan dame mecduhuya ve Badriç (Bedriç- Petriç) ve Usturumca (Strumica) ve Radoviş ve Tikveş ve İştib kâdîlarına ve zikr olunan kazâlarda vaki 'a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve Yörük Çeribaşısı Süleyman ve sâbıkâ Yörük beği Derviş ve zümre-i mezburenin Çeribaşıları ve söz sahiblerine Hüküm ki

zikr olunan kazâlardan Yörükân taifesinin cenk ve harbe kâdir tuvânâ tüfenk-endâzlarından beher kazâdan kaçır nefer ihrac olunmak mümkün ise ihracına tayin olunan (...) mübaşereti ve muma ileyhimâ Derviş ve Süleyman Çeribaşı marifetleriyle ihrac ve Tatarpazarı'ndan tecemmu' idüb iktizâ iden hidemâtdan mevcud ittirmek için Ağrıboz tarafına yazılan surete göre Hüküm yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 435

Tatarpazarı'nda Altmışıncı bölüğün Mehmed çavuşa Hüküm ki

Kazâ-i mezbur havalisinden olan karyelere haydud eşkıyâsı müstevli olduğundan naşı kazâ-i mezburun yeniçeri serdarlar ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve sair cenk ve harbe kâdir olanları umumen evlerinden ihrac ve cümlesiyle ittifâk ve ittihâd üzre kalkub üzerlerine varub şerr ve mazarratlarının def' ve ref'i üzerlerine ehemm ve elzem olmağın cem'iiyetde ve bir mahallde eşkıyâ zuhur ider ise 'âcilen varub mukâtele ve muhârebe ve mazarratları def' için yeniçeri ağası Ali Ağa'nın mühürlü mektubu mucibince Hüküm yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Sahife 138

Hüküm 436

Kızanlık ve Lofça ve Bergofça ve Silistre ve Niğbolu taraflarında vaki (...) ve (...) ve (...) kâdîlarına ve zikr olunan kazâlarda vaki 'a'yân-ı vilayet ve iş erleri ve Yörük Çeribaşları ve söz sahibleri ve ihtiyarlarına Hüküm ki

Zikr olunan kazâlardan Yörük taifesinin cenk ve harbe kâdir tuvânâ tüfenk-endâz mutevakkî Yörük intihâb ve ihrâcına tayin olunan (...) mübâşeretiyle ihrâc ve Niğbolu semtinde tecemmu' idüb iktiza iden hidemâtda mevcut ittirmek için Ağrıboz tarafına yazılan sûrete göre Hüküm yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 437

Kazâ-i Gümülcine nefer 500	Kazâ-i Uzuncaova Hasköy ma'a Sivricekaya ve Çirmen nefer 250	Kazâ-i Flipe nefer 400	Kazâ-i Tatarpazarı nefer 50	Kazâ-i Çırpan nefer 50	Kazâ-i Zağra-i Atık nefer 210
Kazâ-i Zağra-i Cedid nefer 40					

Yekûn nefer 1500

Bâlâda mastûr olan kazâlardan tahrir olunduğu üzre Yörük taifesinin cenk ve harbe kâdir tuvânâ tüfenk-endâzlarından bin beş yüz neferi tayin olunan (...) mübâşeretiyle ihrac ve Tatarpazarı'nda tecemmu' idüb iktiza iden hidemâtda mevcut ittirmek için kadılara ve zikr olunan kazâlarda vaki 'a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve Yörük Çeribaşları ve söz sahiblerine hitâben Ağrıboz tarafına yazılan surete göre Hüküm yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 438

Flıpe Monlasına ve Tatarpazarı kâdisına ve mubâya‘a Mubâşirine ve Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarlarına ve ‘a‘yân-ı vilayetin iş erlerine Hüküm ki

Siz ki muma ileyhimsiz zıkr olunan kadılıklarda olan zehâ‘irden Sofya‘da olan asakir-i İslâm için nakli fermanım olan zehâ‘ir nakli için bu âna değin cerâye ihrac olunmayub asakir-i islâmın mezâyıkasına bâ‘is olduğunuz Sofya tarafına haber gönderilüb ıslâh olunmağla bu babda cümleleri eşedd-i ‘ikâba mustehakk olmuşsuzdur imdi bu vakti sair zamana kıyâs itmeyüb iş bu emr-i şerifim vardığı gibi bir an tehir ve tavakkuf eylememek üzere mukaddema fermanım olduğu üzere ücretleriyle arabalar ihrac ve şa‘ir ve daki tahmil ve bir an ve bir saat tavakkuf ve tehir olunmamak üzere ‘ale‘l-‘acel kaldırub ve bir gün mukaddem Sofya‘ya irişdirüb def‘-i mezâyik eyleyesüz şöyle ki tekâsülünüz sebebi ile zehâ‘ir ve bir gün evvel varub asakir-i islama irişmeyüb ziyade mezâyıkaya bâ‘is olduğunuz istimâ‘ olunur ise özür ve cevabınız bir vecihle makbul olmayub saire mucib-i ‘ibret için cümlenize ceza tertib olunur bilmiş olasuz deyu maliye tarafından virilen emr-i şerfi mucibince Hüküm yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Sahife 139

Hüküm 439

Çirmen sancağı alay Beğ‘ine Hüküm ki

Sen ki mîr-ala-yı mezkursun liva-i mezburun zu‘amâ ve erbâb-ı tımarı ile emîru‘l-ümerâi‘l-kirâm Beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhunun yanına me‘mûr ve tayin olunmuşsundur emr-i şerifim vardığı gibi liva-i mezburun zuama ve erbab-ı tımarı ve bil-cümle yanına cem‘ ve bayrağın açub önlerine düşüb serî‘an ce ‘âcilen mir-i miran-ı muma ileyhın yanına varub re‘y-i savâb-didi üzere hidemât-ı aliyyemde bezl-i kudret eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Bir sureti

Vize sancağı alay Beğ'ine vech-i meşrûh üzre yazılmışdır

Bir sureti

Kırkkilisâ sancağı Alaybeğ'ine vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Hüküm 440

Bi'l-fi'l kapudan olan vezir İbrahim Paşa'ya Hüküm ki

Kuffâr-ı hâksâr birbirlerine te'âvun ve tenâsur ile berren ve bahren bilâd-i islamiyyeye müstevlî olub bi-'avnillâhi Teala def'-i mazarrat-ı 'a'dâ için el-akrabu fe'l-ekrab bu vakitte ğazâ mâlen ve bedenen cihâda kudreti olan 'âmme-i mu'minîn ve kâffe-i muvahhidîn üzerine farz-ı 'ayn ve Bozcaada'nın 'avn-ı hakkile mazarrat-ı 'a'dâ-i li'âmdan hıfz u hıraseti ehemmiyyet-i muhimmat-ı dîniyyeden olub Biga sancağı mahall-i merkuma karîb olmağla sen ki vezir-i muşarun ileyhsin liva-i merkumda vaki olan kazâların tahammüllerine göre tevzî' ve defter ve kadıları ve 'a'yân-ı vilayetin iş erleri marifetleriyle zâd u zahîreleriyle ve tuvânâ altı yüz nefer piyade tüfenkci ihrac ve iki nöbet idüb munâvebe ile rûz-ı Kasım'a değin nısfını Bozcaada'da hizmet-i muhafazada mevcut ve mukîm ittirüb lakin bu hususu bahane idüb ra'âyâ fukarâsından zulmen akçe alınmamak için ziyâdesiyle takayyud ve ihtimam eylemek babında ferman yazılmışdır
Fi evaili b sene 1101

Hüküm 441

İstanbul kâ'im-makâmına Hüküm ki

Narda muhâfazasında iken fevt olan Defterdâr-ı sâbık Muhammed Paşa'nın Şam 'avârızcılığı vaktinde fevt oluncaya değin vaki olan cemî' îrâd ve mesârifini hâvî olan iki kıt'a mücelled defteri Biga Kethudâsı olan Murad'ın yedinde olduğu ihbâr olunmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi zıkr olunan iki kıt'a mücelled defteri merkumun elinden alub mühürleyüb serî'an ve 'âcilen irsal eylemen babında ferman yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 442

Edirne'den Şam-ı şerife varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve zikr olunan kazâlarda vaki 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Kıdvetu'l-'emâcid ve'l-'a'yân surre Emîni olan Süleyman zide mecduhu ile Haremeyn-i Muhteremeyn ahalisine irsal olunan surre her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise bir mahfuz mahalle vaz' ve gicelerde bekciler tayin ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde kifâyet mikdârı adamlar tayin idüb in şâ'allâhu Teala emîn ve sâlim (...) irsal ve isâl eylemeniz babında yazılmışdır

Fi evaili B sene 1101

Sahife 140

Bir sureti dahi

Basra ve Erzurum ve Van valilerine yazılmışdır

Bu hususu muş'ir Anadolu'nun sağ kol ve orta kol ve sol koluna üç kıt'a ahkam yazılmışdır

Fi't-târihi'l-mezbûr

Bağdad muhafızı olan vezir (...) Paşa'ya menzil bârgirleri hakkında yazılmıştır

Hüküm 443

Birer sûreti dahi

Basra ve Erzurum ve Van valilerine yazılmıştır

(bu hususu muş'ir Anadolu'nun sağ kol ve orta kol ve sol koluna üç kıt'a ahkâm yazılmışdır fi't-târihi'l-mezbûr)

Bağdad muhafızı olan vezir (...) Paşa'ya Hüküm ki

Anadolu yakasında Beğlerbeğiler ve mütesellimler kâğıdlarıyla bazı kimesneler menzil bârgirleri alub ra'âyâ fukarâsına taa'ddî ve tecâvuzlerinin nihayeti olmamağla bundan emr-i şerif sadır olub

tenbih vaz' olunmuşiken memnu' ve mütenebbeh olmadıkları ecilden ba'de'l-yevm Mısır valisinden gayrı eyâletlerde ve sancaklarda olan vüzerâ-i 'izâm ve mîr-i mîrân-ı fihâm ve ümerâdan bir ferd husûsan mütesellimler min-ba'd menzil bârgîrleri için mühürlü kâğıd virilüb serhadd-i mansûra ve müsâfire-i ba'ide olduklarına binâen Bağdad ve Basra ve Erzurum ve Van serhaddlerine ikişer nefere birer kıt'a ve birer nefere dahi birer kıta tarihleri açık menzil ahkâmı gönderilmiştir imdi der-i devlet-i medârıma arz u i'lâm olunmakda sür'at ve acele iktiza ider emr-i mühim zuhurunda tarihi yazılub bir kıta menzil hükmü ile adam gönderile ihtiyâten biri hıfz olunub izin dahi iktiza idüb virdikde arz olunub tarihi açık menzil hükmü taleb olunan bir suretten gayrı menzil bargiri için kâğıd virilmeyüb iş bu emr-i celîlü'l-etbâ'ımın mucibiyle amel ve hareket olunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 444

Seddü'l-Bahr muhâfazasında olan vezir-i mükerrerem Hüseyin Paşa'ya Hüküm ki Bundan akdem etraf kazâlardan tâmmu's-silah bin iki yüz nefer tuvânâ Yörük yigitlerden tüfenkci ihrac idüb Boğazhisar muhâfazasında mevcut ittirmek için emr-i şerifimle Mubâşir tayin olunmağla in şâ'allâhu Teala zıkr olunan bin iki yüz nefer Yörük yigitleri gelüb yanınızda hizmet-i muhafazada mevcut olduklarından münâvebe tarîkıyla üç yüz neferlerin bir mukaddem Çeribaşıları ile Bozcaada muhafazasına tayin ve irsal idüb kendi beynlerinde münasib gördükleri üzre nöbet ile üç yüz neferlerin Bozcaada muhâfazasında eksik eylemeyüb 'ale'd-devâm mevcut ve mukîm ittirmek babında yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 445

Ber vech-i arpalık Kastamonu ve Alaiye sancaklarına mutasarrıf olan vezir Hüseyin Paşa'ya Hüküm ki

Sen vüzerâ'-i 'izâmımın 'âkıl ve müdebbir ve kâr-güzârı olub bi-'avnilâhi Teala basîret ve intibâh üzre senden küllî hizmet me'mûl-i humayunum olmağın mükemmel ve müretteb kapun ve şâkiyyü's-silah ve tâmmu'l-edevât adamlarınla Sofya muhafazasına

me'mûr ve ânda olan tavâ'if-i askere baş ve buğ tayin olunmuşsundur imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi kat'â tehir ve tavakkuf eylemeyüb ağırlığının akabince gelüb irişmek üzre (...) ve sebükbâr kalkub sür'at ve isti'câl üzre bir gün evvel Sofya'ya varub ânda olan mir-i miran-ı kirâm ve ümerâ-i kirâm ve dergah-ı muallam yeniçerileri ve cebecileri ve topçuları ve sair tavâ'if-i askere baş ve buğ olub 'avn-ı Hakk'ile Sofya ve ol havâlîde muhafazaya muhtac olan mahalleri keyd ü mekr-i 'a'dâ-i li'âmdan hıfz u hırsatden leyl u nehâr bezl-i iktidâr ve kuffâr-ı dûzah-ı kararın kasd-ı fâsid ve niyyet-i kâsidlerinden daima istihbâr ve lâzımu'l-arz olan ahvâl vukû'u üzre i'lâmdan hâlî olmayub din ü devlet-i 'aliyyeme nâfi' me'âsir-i cemîle vücuda getürmege ikdâm ve ihtimam eylemen babında yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Sahife 141

Hüküm 446

Timurhisar ve Siroz ve Dırma ve Zihne ve Nevrakob ve Menlek ve Petric ve Radoviş ve İştib ve Koçani (Kochani) ve Doyuran (Toyran) ve İsterumca (strumica) ve (...) kâdîlarına Hüküm ki

Siz ki muma ileyhimsiz taht-ı kazânızdan ihracı fermanım olan tüfenk-endâzların bölükbaşları olanlar perakende ve perişan oldukları i'lâm olunmağın imdi fî-mâ-ba'd vilayet muhafazasıçün ücret ile tuttukları tüfenkciler içinden kefereden Martilos yazmayub tüfenk-endâz Müslüman'lardan yazılmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 447

(...) ve (...) ve (...) kâdîlarına Hüküm ki

Bi'l-fi'l dergah-ı muallam çavuş başısı olan iftihâru'l-emâcid ve'l-ekârim Muhammed dame mecduhu dergah-ı muallama arzıhal sunub iktiza iden 'umûr-ı mühimme için gedikli olanlar gelüb mevcut bulunmak babında hükmi humayun recası itmegin ba'de'l-yevm gedikli olanlar gerek müteferrika ve çavuş ve kâtib ve şâkird

‘ale’l-‘umûm gelüb Edirne’de mevcud bulunmak babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

fi evaili b sene 1101

Hüküm 448

İstanbul kâ'im-makâmına Hüküm ki

Bi'l-fi'l Rumili kazâskerim olan Mevlânâ Yahya edamallahu Teala fezâ'ilehü dergah-ı muallama mektub gönderüb İstanbul'da vaki hâssa Bostaniyan mutekâ'idlerinden biri fevt veyahut ğâ'ib olub ve vâris-i marufu olmayub muhallefâtı Beytu'l-Mal'a 'â'id oldukda o makulelerin Bostancıbaşılar tarafından hıfz olunagelüb lâkin kat'â şer'a murâca'at olunmayub kendü Ocakları kâtibine tahrir ittirmeleriyle vârisleri zuhur eyledikde şey'-i kalîl ile def' ve ğadr eylediklerinden mâ-'adâ yine tâife-i merkumenin vaki olan mevtâlarının sağîre ve sağîresi olub kısmet-i 'âdile ve ma'rifet-i şer'le beyenlerinde taksim iktiza eyledikde yine minvâl-i muharrer üzre kendü kâtiblerinin tahrir ve terkîm ve veresei beyinde tevzî' ve taksîm idüb Bostancıbaşılar için harc namıyla iki def'a tağayyur ve emval-i eytâmı 'izâ'at ve külliyyen ğadr ve hıyânet ittikleri ecilden ba'de'l-yevm taife-i merkumdan fevt olanların muhallafâtını sair mevta-yı askeriki kassâm-ı askeri tahrir ve defter ve 'alâ mâ-farazallâhu Te'âlâ beyne'l-verese kısmet-i 'âdile ile taksîm ittirmeyüb Bostancıbaşı olanlara öşür ve resm namına bir akçe ve bir habbe alıvirilmeyüb ancak zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub veyahut vârisi ğâ'ib olan mevtâ-yı Bostaniyanın muhallafâtı yine kassâm-ı mezkur marifetiyle tahrir ve sicillâta sebt ve kayd olundukdan sonra vârisleri zuhur idince ol makule muhallefât defteriyle kanun üzre emaneten Bostancıbaşılara teslim ve hıfz ittirüb mücerred kendi kâtibleri tahrir ve taksîm itmekle idegeldikleri ğadr ve zulüm ve ta'addîleri ba'de'l-yevm def' u fer' olunmak babında hüküm-i humayunum virilmek recasına arz itmegin vech-i meşruh üzre amel olunmak emrim olunmuştur deyu yazılmışdır

Fi evaili B sene 1101

Hüküm 449

Sultaniye kal'ası Dizdârına Hüküm ki

Sivas sancağının erbab-ı tımarından Mehmed ve diğer Mehmed ve İbrahim nam üç nefer ve Amasya sancağında Mehmed Ali nam bir nefer ki cümlesi dört nefer olur me'mûr oldukları sefer-i humâyûnumdan firâr idüb tımarları 'âhara tevcîh olunmağla bi'd-defe'ât divan-ı humayunda evabları virilmişken kanâ'at olunmayub hilâf-ı vâki' rikâb-ı humayunuma tereffu'-i ruk'a idüb sâlik-i şirret olmalarıyla sen ki Dizdâr-ı merkumsun mezburlar ıslâh-ı nefis itmek için Boğazhisar'ında Sultaniye kal'asında habs olunub itlâklarına ferman-ı şerifim sadır olmadıkça itlâk olunmamak için Hüküm yazılmışdır
Fi evasıtı b sene 1101

Sahife 142

Hüküm 450

Bozcaada kâdîsına ve Bozcaada kal'ası Dizdârına Hüküm ki

Arslan vâlidesi Madin kızı nam kıbtıye dergah-ı muallama arzıhal idüb Dimetoka kazâsına tabi (...) karyede sakin iken kazâ-i mezburda

Emir Şaban kimesne ba'de'l-mağrib hanesin basub kız karındaşı (...) nam bâkireyi fuzûli alub âhar mahalle götürüb üç gün mikdarı zabt ve bikrin izâle idüb vech-i meşruh üzre ta'addîsi huccet olunub ve mezkur Emir Şaban bazı kimesnelerin ehl ü iyâllerine ta'arruz e şekâvet üzre olduğunu kazâsı ahalisinden dört beş kimesneler bi'l-müvâcehe ihbâr itmeleriyle mezbur Emir Şaban ıslâh-ı nefis için şer'an te'dîb ve takrire mustehakk olduğu bi'l-fi'l Rumili kazâskerim olan Mevlânâ Yahya edamallahu Teala fezâ'lehû i'lâm itmegin mezkur Bozcaada cezâresine nefy olunub ferman sadır oluncaya dek cezâre-bend olunmak için Hüküm yazılmışdır

Fi evaili b sene 1101

Hüküm 451

Boğdan voyvodasına Hüküm ki

Seyyid Mahmud nam kimesne Dergâh-ı Mu'allâm'a arz-ı hâl idüb esir olan Halil Paşa'nın bahâsı tedâruk olundukda sen ki voyvoda-i mezkûrsun tedâruk olunan bahâsı

sana teslîm olunub ve tarafından iki boyar varub Paşa-yı mezkurun yerine emâneten kalub Paşa-yı mezkûr sana teslîm olundukdan sonra bahâsı sana irsâl olunmak üzre ta‘ahhud ve kabul itmegin Paşa-yı mezkurun bahâsın tedâruk idüb mahalline revâne olmağın sen ki voyvoda-i mezkûrsun ta‘ahhud eyledüğün üzre Paşa-yı mezkûr esirlikden halâs olunmak bâbında hükm-i humâyûnum recâ itmegin vech-i meşrûh üzre ‘amel olunmak içün Hüküm yazılmışdır

Fî evâ’ili b sene 1101

Hüküm 452

Trablus-ı Şam’da der-i devlet-i medârıma gelmesi ferman olan sâbıkâ Trablus-ı Şam valisi muteveffâ Hamza Paşa’nın ağalığı dâhil olan yerlerin kâdîlarına Hüküm ki müteveffâ Hamza Paşa’nın zimmetinde küllî mâl-ı mîrî olub nukudu ve zî-kıymet eşyâ ve emvâl ve erzâkı ve hareminde olan taşra hazînedârı ve kethudâsı yedlerinde olan bi’l-cümle nukûd ve emvâl ve erzâk ve ism-i mâl itlâk olunur cümle eşyâsı mîrî tarafından kabz ve defter olunub kendü menkûhası olan hatununda olan nukûd ve cevâhir ve zî-kıymet (...) ve emti‘a ve sair cevâhiri huddâmından dahi aklâm-ı tâmm idüb eşya-i mezbureden ketm ve ihfâ eylememek üzre bazı yerlere hafîyyeten emânet zarfıyla vaz‘ eyledikleri (...) eşyaları (...) te’kîd ile söylendirüb ve haber alındığı yerlerden ‘alâ eyyi hâl çıkattırub zuhura gelen nice eşya ile ma‘an Kethudâsı divan efendisi ve hazinedar ve mühürdarı ve miftâh oğlanı cümlesi der-i devlet-i medârıma gelmek üzre bundan akdem dergah-ı muallam kapucıbaşlarından Yegen Mehmed dame mecduhu Mubâşir tayin olunub gönderilmişidi Yegen Mehmed husus-ı mezburde musâmaha ve tekâsul idüb Kethudâ ve divan efendisi firâr eylemişlerdir deyu ve bazı (...) musâmaha eylediği i‘lâm olunmağla imdi müteveffâ-yı mezburun nukûd ve emvâl ve erzâk ve eşyasından gerek menkûhası olan hatunundan ve gerek civarı ve gerek huddâmından ve gerek taşrasında olan her nesi var ise bir nesnesi ketm ve zâyî‘ ve telef olmayub ve firâr idenleri buldurması lazım gelenler buldurub gerek hatun ve civarı ve huddâmıyla ma‘an mu‘accelen dergah-ı muallama getürmek içün (boş) zide mecduhu Mubâşir tayin olunub irsal olunmağın siz ki kadılsız zikr olunan eşya her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise ber vech-i ta‘cîl mübâşir-i merkûm ile dergâh-ı muallama irsâl ve îsâl ve her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olmuş ise firâr idenleri buldurub bir nesne zâyî‘ ve

telef ittirmeyüb sıhhati üzre bi'l-cümle ism-i mal ıtlâk olunur nukûd ve eşyâ-i menkûhası ve civarı ve huddâmı zıkr olunan etbâ'ıyla irsâl ile her biriniz ziyade dikkat ve ihtimam idüb 'iyâzen billâhi Te'âlâ müteveffâ-yi mezburun bir nesnesi zâyî' ve telef ve ma'an gelmesi fermanım olan adamlarından birisi ğaybet ve firâr ittirmekden ziyade ihtirâz ve mübâşir-i merkûm cümleniz i'ânet eylemeniz üzre maliye tarafından emr-i şerif virilmekle mucibince amel olunmak için emr-i şerif yazılmışdır
Fi evasıtı b sene 1101

Sahife 143

Hüküm 453

Âsitâne-i se'âdet'imde kâ'im-makâm Paşaya ve Tobcubaşıya Hüküm ki
Bundan akdem Zâbitleri marifetiyle tophane-i âmiremde mevcut olan topçu neferâtı yoklandıkda mevcudları kalîl olub bir mikdar nefer dahi zamm olunmak lazım olmağla bundan akdem fermanım olduğu üzre esâmileri çalık olanlar kadîmî yevmiyeleri ile tashîh ve müceddeden bedergâh olacak neferâta beşer akçe ibtidâ ve ikişer akçe terakkî ki yedişer akçe olur bedergâh olub esâmileri çalık olanlardan tashih ve mücedden bedergâh olacak neferâta tophane-i âmiremde mevcut olanlar ile ma'an cümlesi bin nefer olmak üzre mevcudları üzerine bin nefere varınca vech-i merşuh üzre tashih ve bedergâh eylemen için Hüküm yazılmışdır
Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 454

Karışdıran Obası (...) zide kadruhuya Hüküm ki
Hayrabolu kazâsı Nâ'ibi İbrahim mektub gönderüb kazâ-i mezbur ve tevâbi'i karyeleri ahalileri meclis-i şer'-i şerife varub birkaç haydud eşkıyâsı ebnâ'-i sebîlin yollarına inüb Hayrabolu ve Malkara ve Tekfurdağı aralarında ve Bacalı köprüsünde gezüb Edirne'ye buğday ve şa'ır götürüb fûruht iden ra'âyâ fukarâsının önlerine gelüb ğâret-i emvâl ve katl-i nufûs idüb ve akçe taleb eyledikleri kimesneleri menzillerinden ahz ve götürüb akçelerin alub daima fesad üzre oldukların bildirüb ol bâbda hukm-i humayunum recâsına ilhâh eylediklerin arz itmegin sen ki usta-i mûmâ ileyhsin varub zıkr olunan

şakîleri bi-eyyi vechin kâne ele getürüb ve (...) ahz idüb ellerinde bulunan eşyâyı ma'an dîvân-ı Edirne'ye ihzâr eylemen emrim olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır (...) içün (...) usta me'mûr olmak üzre yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Hüküm 455

Âsitâne'de kâ'im-makâm Paşaya ve İstanbul kâdîsına Hüküm ki Mahmiye-i mezburede sâkin Ermeni tâ'ifesi gelüb mahmiye-i mezburede Kumkapı ile Nişancı beyninde olan Meryemana kilisâsı dimekle ma'rûf kilisânın sakfı üzerinde olan Pedavra ve kiremidi termîme muhtâc olmağla şer'le keşf olunub vaz'-ı termîminde bir dürlü tecâvuz olmayub ve hâricden 'ahcâr ve eşcâr vaz' olunmamak üzre ancak Pedavra ve kiremidinin mesâğ-ı şer'i mertebesi termîme mudâhale olunmamak bâbında emr-i şerifim recâ eyledikleri ecilden sen ki vezir-i muşârun iley ve mevkânâ-yı muma ileyhsin ta'mîr ve termîmi zaruri ise asıl binâsından ziyâde bir şey' ihdâs olunmamak şartıyla termîme mudâhale olunmamak emrim olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Hüküm 456

İstanbul kâ'im-makâmına Hüküm ki

Ol taraflarda olan gediklü dergâh-ı mu'allam muteferrikaları ve çavuşları ve dîvân-ı 'âlî-şânım ve Defter-i Hâkânî kâtibleri ve şâkirdlerinin gelüb me'mûr oldukları hidemât-ı 'aliyyemde mevcut bulunmaları iktizâ itmekle imdi sen ki vezir-i muşârun ileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi vech-i meşruh üzre ol taraflarda olan muteferrika ve çavuş ve dîvân-ı 'âlî-şânım ve Defter-i Hâkânî kâtibleri ve şâkirdleri ba'de'l-yevm 'ale'l-'umûm gelüb Edirne'de bulunmak üzre munâdîler nidâ ve i'lân ve işâ'at ittirüb bir gün ve bir sâ'at evvel irsâl ve hidemât-ı 'aliyyemde mevcut eylemen babında yazılmışdır

Fî evâ'ili B sene 1101

Sahife 144

Hüküm 457

İsakçı'dan Niğbolu'ya varınca Tuna yalılarında vâki' olan kadılara zikr olunan kazâlarda vaki kurâ Zâbitleri ve iskele Emînleri ve 'a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine Hüküm ki İn şâ'allâhu Te'âlâ bu sene-i mubârekede ol tarafda me'mûr olan ğuzât kullarım için ziyade zahâ'ir iktizâ itmegin bundan akdem def'-i zaruretleriçün taht-ı kazânızda ancak çavdar ve darı iştirâ eylemeleriçün Eflak ra'âyâsına emr-i şerifim virilmekle ol bahane ile ferman-ı şerifime muğâyir hinta ve dakik ve şa'îr iştirâ eylemelerine musâ'adeden ihtirâz idüb taht-ı kazânızda vâki' kasabât ve kurâ ve bi'l-cümle iskelelerden bir vecihle Eflak yakada hinta ve dakik ve şa'îr aldırmayub ve geçirmeyüb bu babda ziyade takayyud ve ihtimâm idüb bu hususda musâmaha ve musâheleniz sebebi ile mahallinde asâkir-i İslâm'ın muzâyakasına bâ'is olmakdan beğâyet ictinâb ve ittikâ eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sâdır olmuşdur deyu yazılmışdır Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 458

Edirne'den Şam-ı Şerif'e varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılara ve zikr olunan kazâlarda vaki Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine Hüküm ki İş bu sene-i mubârekede Mekke-i Mükerreme'ye irsâl olunan surre-i şerife ve huccâc-ı muslimîn ile Sakabaşılık hizmetinde hizmetine tayin olunan Saray-ı atik teberdârlarından (...) ve (...) zide mecduhuma her kağnınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise lazım gelen zâd u rifâde narh-ı rûzî üzre satanlardan akçeleriyle alıvirüb ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde yanlarına kifâyet mikdârı adamlar tayin idüb emîn ve sâlim yerlerinize ittirilmek babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır Fî evâ'hiri c sene 1101

Hüküm 459

İzmir Monlasına ve gümrük Emînine Hüküm ki

Sen ki Mevlânâ-yı muma ileyhsin dergâh-ı muallama mektub gönderüb Âsitâne-i Sa'âdetimde sikke-i humâyûnumla meskûk kat' olunan mangırın sikkesine ihtilâltârî olmamak için müste'men sefineleri mümkün olduğu mertebe tecessüs olunmak üzere mukaddemâ ferman-ı şerifim sâdır olmağla Fransız Şehtiyesine mahruse-i Selanik'de sâkin muslümân tuccârından azmûde şurakâsına îsâl eylemek üzere tahmîl olunmuş sikke-i sahihası nâdire ve ekseri ğayr-ı mutâbık birkaç kîse mangır gelüb da'vet-i şer' olundukda kîselerin nişanlarına ba'de'n-nazar şurekâmız irsâl eyledi deyu i'tirâf eylemeleriyle zikr olunan mangırın cümlesi ba'de'l-vezn yüz yigirmi beş vakıyye olmağla sen ki gümrük mezkûrsun sana emnate vaz' ve numunesi der-i devlet-i medârıma irsâl olunduğu arz eylediği ecilden sen ki mevâlâ-yı mûmâ ileyh ve gümrük Emîn-i mezkursun hâlâ sikkesi muğâyir numunesi der-i devlet-i meârıma irsâl olunan mangır iridüb ba'dehû sâhibine teslim eyleyesüz ve ba'de'l-yevm dahi ğâyet takayyud ve ihtimâm ile tecessüs ve tefahhusdan hâlî olmayub bir tarîkile muğâyir sikkelü mangır İzmir'de ve etrâfında râyic olmamak üzere ihtimâm-ı küllî eylemeniz babında yazılmışdır Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 460

Anadolu'da asker ihrâcına me'mûr olan vezir-i mükerrem Ali Paşa'ya Hüküm ki

Sâbıkâ Canik mutasarrıfı olan Osman Paşa'nın divan-ı humayunuma ihzârı lâzım gelüb haberdâr olur ise ğaybet ve firâr itmek ihtimâlî olmağla sen ki vezir-i muşarun ileyhsin mir-i miran-ı muma ileyh her nerede ise haber alub husn-i tedbir ile ele götürüb yanına adamlar koşub mu'accelen divan-ı humayunuma irsâl ve isâl eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili B sene 1101

Sahife 145

Hüküm 461

Sofya'da asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan vezir Hüseyin Paşa'ya Hüküm ki

Sofya muhâfazasında olan sipah ve silahdar serdengeçtilerinin mevcut ve nâ-mevcudu ma'lûm olmak için Ocakları tarafından kıdvet'ul-'emâsil ve'l-'akrân (...) çavuş zide kadruhû ta'yîn olunmağın imdi sen ki vezir-i muşârun ileyhsin muhafaza-i mezburede olan sipah ve silahdar serdengeçtilerinin mevcudları 'ale'l-'esâmî defter ve defterin mühürleyüb çavuş-ı muma ileyh ile der-i devlet-i medârıma göndermen bâbında yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Hüküm 462

Bağdad-ı Behişt-Âbâd'a varınca Anadolu'nun orta kolunda olan kadılara ve 'a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir iş erlerine ve menzilcilerine Hüküm ki

Anadolu yakasında vuzerâ-yı 'izâm ve mir-i miran-ı kiram ve 'ümerâ ve mütesellimler kâğıdlarıyla ba'zı kimesneler menzil bârgîr-i alub ra'âyâ fukarâsına ta'addî tecavuzlerinin nihayeti olmamağla ba'de'l-yevm eyâletlerde ve sancaklarda olan vuzerâ-yı 'izâm ve mir-i miran-ı fihâm ve ümerâdan bie ferd hususan mütesellimlerin kâğıdlarıyla kimesnelere menzil bârgîri virilmeyüb ancak serhadd-i mansûra ve mesâfe-i ba'îde olduklarına binâ'en Bağdad ve Basra ve Arz-ı Rum ve Van valilerine tarihleri açık üçer kıta ve Mısır valisine altı kıta menzil ahkâmı gönderilmeğın imdi siz ki kadılar ve 'a'yân-ı vilâyet ve sair iş erleri ve menzilcilerisiz emr-i şerifim her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise semtlerine sebt eyledikten sonra ba'de'l-yevm vech-i meşrûh üzre mademki tuğra-yı şerifimle mu'anven yedlerinde evâmîr-i şerifem olmadıkça vüzerâ-yı 'izâm ve mir-i miran-ı kiram ve ümerâ ve mütesellimler kâğıdlarıyla her kimesneye menzil bârgîri virilmeyüb ra'âyâ ta'addî ve tecavuz olunmamak babında yazılmışdır

Bu vech üzre tashih olunmuşdur

Fi evâ'ili b sene 1101

Bir sureti

Vech-i meşrûh üzre sağ kola yazılmışdır

Bir sureti

Vech-i meşruh üzre sol kola yazılmışdır

Hüküm 463

Emri şakk olunmuşdur

İstanbul kâ'im-makâmına Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi sâbıkâ İstanbul gümrük Emîni olan İbrahim'i divân-ı humayunuma ihzâr eylesesun deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 464

Basra valisine Hüküm ki

Bundan akdem Türkman ağası olub Basra'ya ma'an götürdüğünüz teberdârân zümresinden kahvebaşılıktan çıkma Kara Ahmed'in zimmetinde Beytu'l-Mal'e 'â'id olan emvâl-i kesire olmağla taleb ve tahsîl olunmak havfıyla yüz savuşdurub bu bâbda kendüye eşedd-i siyaset olunmak lazım gelmişdir lâkin sefer-i humâyûn mesârifine hazinede vüs'at olmayub bu makûle Beyt'ul-Mal izâ'ati ve birer tarik ile ekl ve telef itmek 'âdet-i müstemirre idenlerden taleb ve tahsil ve ta'allul ve tereddüd idenlerden muktezâ-yı şer'-i şerif üzre müstehakk olduğı cezâsı tertîb olunmak lazım gelüb binaen aleyh mezbur Kara Ahmed'den sefer mesarifine imdâd için üç yüz kise akçe taleb ve tahsil olunmak fermanım olmuşdur imdi bu hususu sâ'ire kıyas itmeyüb emr-i şerif vardığı gibi kat'â te'hîr ve terâhîye cevâz göstermeyüb fermanım olan üç yüz kiseyi tayin olunan mübâşir ma'rifetiyle bir sâ'at evvel tahsîl idüb ve (...) mu'accelen der-i devlet-i medârıma irsâl eylesesün musâmaha ve (...) tahsil itmekden az çok tehâvun eylesesün meblağ-ı mezbur senden tahsil olunmağla kanâ'at olunmayub ikiniz dahi mazhar-ı 'itâb olursuz bilmiş olub fermanım olduğı üzre amel eylesesün deyu yazılmışdır

Sahife 146

Hüküm 465

Mısır valisi vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

Haremeyn-i Muhteremeyn ahalisine taraf-ı Mısır-ı Kâhire'den beher sene nakli lazım gelen ğılâl tahsiîliçün mu'ayyen ve mahsus olan mîrî Hind sefinelerinin üzerine ümerâ'-i Mısır'dan kıdvet'ul-'ümerâ'i'l-kirâm (...) dâme 'izzuhû Nâzır olmağla imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin mukaddemâ sâdır olan evâmir-i şerifem mûcibince zıkr olunan sefinelere Bender-i Süveyş'de tahmîl olunacak mîrî ğılâl var iken taraf-ı bahrden Mekke-i Mukerremeye giden i'ânât ve 'a'yân-ı huccâc ve 'âhardan bir ferdi ve zâd u zahîrelerin tahmîl ittürmeyüb Bender-i Süveyş'den tahmîl olunan ğılâl Haremeyn iskelelerine nakl ve tahliye olunub sefineler Süveyş iskelesine avdet ittiklerinde tehî gelmemek içün tahmîl eyledikleri kahve ve bahâr ve sâ'ir emti'anın teleflerinden hâsıl olan akçe itlâf ve izâ'at olunmayub sadâkat ve istikâmet üzre hıfz olunub ta'mîr ve telefâta ve sâ'ir mesârifinden mâ-'adâ bu vakte değîn muctemi' olan akçe ile Nâzır-ı muma ileyh ve havaleleri ma'rifetiyle müceddeden Hind sefineleri iştirâ ittirilüb mukaddemâ virilen emr-i şerifime muhâlefet ve muğâyeretden ihtirâz eylesesün deyu yazılmışdır

Fi evâsıtı b sene 1101

Bir sureti

Ümerâ'-i Mısır'dan sefâ'in-i ğılâl Nâzır-ı olan Kabataş dâme 'izzuhûya yazılmışdır

Hüküm 466

Arz-ı Rum valisi olub Anadolu'da asker ihrâcına me'mûr olan vezir Ali Paşa'ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin basiret ve intibâh üzre senden hizmet me'mûl-i humayunum olmağla bu sene-i mubarekede sefer-i humâyûnuma me'mûr olan tavâ'if-i askeri ba's ve tesyîri ve Evvel-i Rebi''de Edirne sahrasında mevcud itmek üzre bu vakte değîn sana birkaç kıt'a emr-i şerif gönderilüb tenbîh-i humayunum olmuşidi hâliyâ hengâm-ı hareket-i sefer hulûl idüb me'mûr oldukları üzre şimdiye değîn askerin ilerüsü

mute‘âkıben Edirne sahrasına gelüb mulhak ve mulâkî olmaları lâzım iken henüz askeri tâ‘ifesinden hareket iden olmayub uğradığın kasabât ve kurâda sâkin olan askerî tâ‘ifesi önünde savuşub üç dört konak ilerüye azimet eyledüğün gibi herkes evlerine gelüb hevâ ve heveslerinde oldukları mesmû‘-ı humayunum olmağla me‘mûr olduğun hizmet-i celîlede senden rızâ-yı humayunum üzre hareket melhûz iken adem-i takayyudun sebebi ile bu bâbda tekâsul ve tehâvunun zâhir olmağla mes‘ûl olmuşsundur imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bu hususda gereği gibi gayret ve hamiiyet ve kemâl-i mertebe basiret üzre hareket me‘mûr olduğun üzre ol havâlfide vâki‘ şehir ve kasabât ve kurâ der-akab mukaddem adamlar götürüb ve yokladub tavâ‘if-i askeriden olanlar emr-i şerifime imtisâl idüb sefer-i sefer-i humâyûnuma azimet idenleri ve evlerinde sâkin olub adem-i itâ‘at üzre olanları ma‘lûm idinüb cümleye tehdid ve tahvîf ile nidâ ve i‘lân ve işâ‘at ve askerî zümresinden olanları mu‘accelen evlerinden ihrâc ve in şâ‘allâhu Te‘âlâ seri‘an ve ‘âcilen Edirne sahrasına irsâl ve evvel be-evvel îsâl itmege ziyâdesiyle takayyud-ı tâmm ve ihtimâm-ı tâmmu‘l-kelâm eyleyesün şöyleki askeri zümresinden olanlar me‘mûr oldukları üzre vakt u zamanıyla Edirne sahrasında mevcut bulunmayub hidemât-ı ‘aliyyenin te‘hîrine bâ‘is olalar dirlikleri kat‘ olunmağla iktifâ olunmayub eşedd-i ‘ukûbet ile muhkem haklarından gelinmeği mukarrer bileler deyu yazılmışdır
fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 467

Âsitâne-i se‘âdetimde mahruse-i Mısır-ı Kahire‘ye varınca yol üzerinde vaki olan kadılar ve ‘a‘yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki
iftihârul-havâss ve‘l-mukarrabîn sâbıkan Dâru’s-Se‘âdet’im ağası olan Mustafa Ağa dâme ‘uluvvuhû izn-i humayunumla mahruse-i Mısır-ı Kahire‘ye müteveccih olub in şâ‘allâhu Te‘âlâ sâlimen mahall-i merkûma vusûlü aksâ-yı murâd-ı humayunum olmağın imdi her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise bir mahfûz mahalle kondurub ve hîn-i iktizâda yanına kifâyet mikdârı adamlar koşub bir vecihle kendüye zarar isâbet itmemek üzre gereği gibi hıfz u hırâset ve himâyet ve siyânet iderek kemâl-i emniyet ve selâmet ile mahall-i memura isâle her biriniz takayyud ve ihtimâm eylemeniz babında yazılmışdır

fî evâ‘il-i b sene 1101

Sahife 147

Hüküm 468

Diyâr-ı Bekr valisi vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

in şâ'allâhu'l-Meliku'l-Mu'in 'i'lâ-i kelime-i dîn için bu sene-i mubâreke de musammem olan sefer-i humâyûn-ı nusret-makrûnum ziyâde 'atâd ve 'uddeye muhtâc olmağın dustûr-ı mukerrem muşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem ve Arz-ı Rum valisi olan vezirim Ali Paşa edâma'llâhu Te'âlâ icâlehû sefer-i humâyûnuma me'mûr olan tavâ'if-i askeri ihrâc idüb bir gün evvel Edirne sahrâsında ordu-yı humayunuma irsâl ve îsâl eylemek üzere birkaç def'a tenbîh ve tekîd olunmuş idi hâliyâ hengâm-ı hareket-i sefer-i humâyûnum hulûl idüb öteki yaka askeri henüz yerlerinden hareket eylemeyüb vezir-i muşârun ileyh uğradığı kasabât ve kurâda sâkin olan askeri tâ'ifesi önünde savuşub birkaç gün geçdüğü gibi yine evlerine varub sâdır olan ferman-ı humayunuma adem-i imtisâl üzere hareket ittükleri mesmû'-ı humayunum olmağın imdi sen ki vezir-i muşârun ileyh sinn emr-i şerifim sana vardığı gibi mukaddemâ me'mûr olduğun üzere mükemmel ve müretteb kapun ve eyâlet-i merkûmenin zu'amâ ve erbâb-ı tımarı ve iki yüz nefer Diyâr-ı Bekr kolu ve taht-ı eyâletinde vâki' hukûmet ve ve elviye beğleri ve sefer-i humâyûnuma me'mûr olan süvâr-i türkman ve ekrâd dilâverleri ve sâ'ir tavâ'if-i askeri ile in şâ'allâhu Te'âlâ eyâletinden kalkub uğurunda ve yemîn u yesârında vâki' kasabât ve kurâda sâkin olan askeri tâ'ifesi dahi evlerinden ve yerlerinden ihrâc ve sürüb ma'an götürüb askerîden bir ferd evinde bulunur ise bilâ-emân hakkından gelürüm deyu ekîd ve şedîd mektubunla sen de ilerü ademin varub tenbîh ve te'kîd ve nidâ ittürüb ve'l-hâsıl ne kadar mümkün ise tahvîf ve tehdîd iderek gerek taht-ı eyâletinde ve gerek Üsküdar'a gelince uğurunda ve yemîn u yesârında olan tavâ'if-i askerden bir ferdi girü alıkomayub bu bâbda dîn ü devlet-i 'aliyyeme nâfi' hizmette bulunmağa

kemâl-i mertebe ihtimâm idüb ihmâl ve musâmahadan ve bu bahane ile esnâ-yı tarîkde meks u 'ârâmdan ve hilâf-ı şer'-i şerîf ra'âyâ fukarâsına zulüm ve ta'addi ittirmeden beğâyet ihtirâz ve ictinâb eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 469

Amasya ilhâkıyla Sivas valisi olan vezir Süleyman Paşa'ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin mükemmel ve müretteb kapun ve güzide ve şâkiyyu's-silâh adamların ve eyâlet-i merkumenin zu'amâ ve erbâb-ı tmar ve alay beğleri ve tımar Defterdârı ve defter Kethudâsıyla kalkub ve ahvâllerine nizâm virüb ve bir nefer nâkıs olmamak üzre kaydları mûcibince cümlesini yanına cem' idüb ve bundan ğayrı eyâlet-i merkumede vâki' sefer-i humâyûnuma me'mûr olan sâ'ir tavâ'if-i askerîyi 'ale'l-husus türkman ve ekrâd tâ'ifesinden taht-ı hukûmetinde bulunan cemâ'atlerden emr-i şerifimle bu sene-i mubârekede sefer-i humâyûnuma me'mûr olan süvari askeri mukaddemâ sâdır olan ferman-ı şerifim mûcibince Boybeğleri ve kethudâları ve iş erleriyle ma'an cümlesi cenk ve harbe kâdir müsellağ ve tâmmu'l-'edevât torunlarından olmak üzre Mubâşirleri marifetiyle ihrâc ve sürüb getürüb in şâ'allâhu Te'âlâ vakt u zamanıyla Edirne'de ordu-yı humayunuma munzamm ve hidemât-ı 'aliyyemde mevcud bulunmak üzre sana birkaç def'a emr-i şerifim getürölüb tenbîh-i humayunum olmuşidi hâliyâ hengâm-ı hareket-i sefer-i humâyûnum hulûl idüb şimdiye değin senin bu taraflara karîb mahalde bulunman muktezî iken henüz yerinden hareket eyledüğün ve âmedinin mesmû'-ı humayunum olmamağla ihmal ve tekâsülüne haml olunmuşdur imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana ne halde ne mahalde varub vâsıl olur ise mukaddemâ me'mûr olduğun vech üzre bir yerde meks ve 'ârâm itmeyüb kemâl-i sür'at ve isti'câl ile in şâ'allâhu Te'âlâ bir gün ve bir sâ'at mukaddem gelüb Edirne sahrasında ordu-yı humayunuma mulhak ve mulâkî olub hidemât-ı 'aliyyemde bulunmağa bezl-i mechûd eyleyüb rızâ-yı şerifime muğâyir ihmâl ve musâmaha ve bir yerde meks u 'ârâm ve tevakkufdan beğâyet ihtirâz eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Bir sureti

Vech-i meşrûh üzre Adana Beğlerbeğisi Hürmüs Muhammed dâme ikbâluhûya yazılmışdır

Sahife 148

Hüküm 470

Anadolu'da asker ihrâcına me'mûr olan vezir Ali Paşa'ya Hüküm ki

Anadolu'da ba'zı kuttâ'î't-tarîk eşkıyâsı kapusuz levend olmak üzre gezüb sefk-i dimâ'-i muslimîn ve ğâret-i emvâl-i mu'minîn ve tahrîb-i bilâd ve ta'addî-i 'ibâd itmeleriyle ta'addîlerin men' oluna mutenebbih olmayub o makûle kapusuz gezüb fesâd ve şekâvet üzre olanlar her nerede bulunur ise bi-lâ emân haklarından gelinüb ta'addî ve fesâdları ümmet-i Muhammed üzerinden def' olunmak üzre bundan akdem hatt-ı humayun-ı şevket-makrûnumla sâdır olan evâmir-i şerifem taraf taraf getürölüb tenbîh-i humayunum olmuşiken hâliyâ bu sene-i mubâreke sefer-i humâyûn-ı nusret-makrûnuma me'mûr olan vuzerâ-yi 'izâm ve mir-i miran-ı kirâm ve ümerâ kapularından olan tüfenkci levendât tâ'ifesi ferman-ı şerifime muğâyir mucerred Anadolu'da kalmak sevdâsıyla ziyâde bahşîş taleb ve bu bahane ile hizmet ittükleri kapuların birağub ve Paşalardan ayrılıub öteyakada kalmaları rızâ-yı yumn-i aksâ-yı pâdişâhâneme muhâlif olmağla tanzîm-i ahvâllerichün tüfenkçi levendâtına sefer-i bahşîş on iki guruh ve karakollukcu tâ'ifesine dahi (...) eyledikleri sefer-i bahşîşi beher nefere altı guruh vormeyüb ziyâde ve noksan virilmemek üzre hazîne-i 'âmire'mden mahfûz olan mâliye defterdârına kayd olunmağın gerek vuzerâ-yi 'izâm ve gerek mir-i miran-ı fihâm ve mir-i livâ ve sâ'irleri bahşîş hususunda vech-i meşrûh üzre amel idüb bir ferde noksan üzre vormeyüb ve anlar dahi ziyade taleb eylemek üzre fermanım olmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi emr-i şerifimin mazmun-ı munîfini mecma'-ı nâs olan mahallerde munâdîler nidâ ve ve cümleye i'lân ve işâ'at ve gereğı gibi tenbih ve te'kid eylesün şöyleki ba'de't-tenbîh mutenebbih olmayub ziyâde bahşîş talebi bahanesiyle hizmet ittükleri kapulardan ayrılıub mukaddemâ hatt-ı humayun-ı şevket-makrûnumla sâdır olan emr-i şerifime muğâyir Anadolu'da kalub kapusuz gezüb vech- meşruh üzre fesâd ve şekâvet idenler bulundukları yerlerde haklarında lazım gelen cezâların bi-lâ emân icrâ olunmak mukarrerdir cümlesin ol-vecihle habîr ve 'âgâh eylesün ki veballeri boyunlarına sonradan bilmedük ve âgâh olmaduk dimeyeler bu bâbda sâdır olan ferman-ı vâcibü'l-'etbâ'ımın mazmûn-ı munîfini icrâ ve hilâfından ittikâ eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Bir sureti dahi

Vech-i meşruh üzre Karaman valisine yazılmışdır

Bir sureti dahi

Vech-i meşruh üzre Sivas valisine yazılmışdır

Bir sureti dahi

Diyâr-ı Bekr valisine yazılmışdır

Bir sureti dahi

Anadolu Beğlerbeğisine yazılmışdır

Bir sureti dahi

Adana Beğlerbeğisine yazılmışdır

Bir sureti dahi

Gelibolu muhâfazasında olan Bahri Paşa'ya yazılmışdır

Bir sureti dahi

Vech-i meşruh üzre İstanbul kâ'im-makâmı vezir Ömer Paşa'ya yazılmışdır

Fi't-târihi'l-mezbûr

Hüküm 471

Timurhisar ve Drama ve Siroz ve Zihte ve Nevrakob ve Menlek ve Petriçe ve Radomir ve İştib ve Koçan ve Toyran ve (...) kâdîlarına ve 'a'yân ve iş erlerine Hüküm ki Kıdvetu'l-'emâsil ve'l-akrân Martilos başı olan Ivaz dergâh-ı mu'allâma arzihâl sunub zikr olunan kazâların Martilos bölükbaşları perakende ve perişan Olmağla Martilos bayraklarının altında kefare taifesinden Martilos olmamak babında hukm-i humayunum reca itmegin siz ki muma ileyhimsiz fima ba'd vilayet Muhâfazasiçün ücret ile tuttukları

tüfenkçiler içinde kefere Martilos yazılmayub tüfenk-endâz Müslüman'lardan yazılmak içün Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Sahife 149

Hüküm 472

Bağdad muhâfızı vezir Hasan Paşa'ya Hüküm ki

Dustur-ı mukerrem müşir-i mufahham nizâmu'l-'âlem sâbıkâ Bağdad valisi olan vezirim Ömer Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehûnun bin seksen dokuz Muharrem'i ibtidâsından doksan iki senesi Tamamına değin dört senede bir def'a ve doksan beş senesi Eylöl'ünden doksan sekiz Eylöl'üne gelince üç senede bir def'a Bağdad valisi oldukda ceyb-i humayunum akçesinden ve ta'ahhud malından Ve doksan sekiz senesinden Engerus seferi imdâdiyesiçün müşârun ileyh ve Bağdad ahalisinden tahsîli fermanım olan imdâdiye akçesinden ve müşârun ileyh Diyâr-ı Bekr valisi ken doksan dokuz Senesinde sefere gelmemek üzere fermanım olan yetmiş beş bin ğuruşdan ma'zûl oldukda kısta'l-yevm hesâbı üzere kendüden taleb olunan akçeden ve Bağdad hazinesi izdiyâdı Akçesinden kendü 'a'yânı zimmetinde bâkî kalub kendüden taleb olunan akçeden hesâbı görüldükde virilen muhâsebe defteri mûcibince enderûn-ı humayun ve taşra hazînesine teslîm Olunandan mâ-'adâ zimmetinde iki yüz altmış yedi kîse ile yüz kırk sekiz buçuk ğuruş olub ve yine müşârun ileyhın selefi İbrahim Paşa ile mukaddemâ mâbeyn hesâbları görüldükde doksan Üç Eylöl'ünden doksan sekiz Eylöl'üne gelince beş senede Bağdad'ın izdiyâd hazîne ve (...) Eylöl'ünden fuzûli hazîne-i 'âmirem'e îcâb iden yüz doksan yedi bin ğuruşdan sebîl-i tahrîr hükmü ile havale olunan yigirmi dokuz bin altı yüz doksan iki buçuk ğuruşdan mâ-'adâ yerlü yerinde tahsîli lâzım gelüb matlûb olan üç yüz otuz dört kîse ile üç yüz otuz Yedi ğuruş bâkî olub ve yine müşârun ileyh bin doksan dokuz senesi Eylöl'ünden bin yüz senesi Eylöl'üne değin bir sene Bağdad valisi olmağla ceyb-i humayun irsâliyesinden ve bedel-i seferiye ve ta'ahhud malından sebîl-i tahrîr hükmü ile havale olunandan mâ-'adâ bekâyâ defteri mûcibince zimmetinden yüz otuz dokuz kîse ile yetmiş yedi ğuruş bâkî olub ve yine müşârun ileyhden Bin yüz senesinde vâki' sefer-i humâyûnum içün kendü malından imdâdiye olmak üzere yüz kîse ki her bir

kîsesi beş yüz ğuruş olmak üzre sekiz yüz kırk bir kîse ile otuz üç ğuruş Olmağla meblağ-ı mezbûrdan kırk sekiz kîse ile iki yüz elli ğuruşu teslim olunub bâkî zimmetinde kalan yedi yüz doksan iki kîse ile iki yüz doksan üç ğuruş mu‘accelen muşârun ileyhden Ve kethudâsından ve mukâta‘âtı zabt iden ağavât ve sâ‘ir teveccuh idenlerden tahsîl idüb kîseleyüb mühürleyüb kendü mubâşirinin ve mu‘temed ‘aleyh adamlarınla Âsitâne-i se‘âdetime irsâl Eyleyesün deyu mukaddemâ mâliye ve divân-ı humayunum tarafından emr-i şerîfim gönderilüb tenbîh-i humayunum olmuşidi bu âna değin bir eser zuhûr eylemeyüb senden ‘adem-i takayyud ve ihmâl ve musâmahana mahall bulunmağla Mes‘ûl olmuşundur imdi sen ki vezir-i muşârun ileyhsin emr-i şerîfim vardığı gibi mukaddemâ mâliye ve divân-ı humayunum tarafından vârid olan emr-i şerîfim mûcibince serî‘an ve ‘âcilen ol mikdâr emvâlî irsâl ve mesârif-i seferiye içün bir gün evvel teslim-i hazîne-i ‘âmirem ittürmege ihtimâm idüb bu def‘a dahi te‘hîr ve ta‘addîden ihtirâz eylemen bâbında Ferman-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâ‘ili B sene 1101

Hüküm 473

İstanbul kâ‘im-makâmına ve kâdîsına Hüküm ki

Mahmiye-i mezbûrede sâkin Ermeni tâ‘ifesi dergâh-ı mu‘allâma arzihâl idüb mahmiye-i mezbûrede Kumkapu ile Nişancı beyninde Meryem Ana Kilisâsı Dimekle ma‘rûf kadîmî yerlerinde terk olunan kilisânın sakfı üzerinde olan pedavra ve kiremidi termîme muhtâc olmağla şer‘le keşf olunub Asıl binâsından ziyâde şey’ ihdâs olunmamak üzre sukenâsından zarûrî olan mertebe termîmden men‘ olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri Ecilden sen ki vezir-i muşârun ileyh ve Mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin kadîmen yerlerinde terk olunan kilisânın asıl binâsından ziyâde şey’ ihdâs olunmamak Şartıyla sukenâsından zarûrî olan mertebe termîminden men‘ olunmamak emrim olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim Üzre ‘amel idüb dahi sen ki vezir-i muşârun ileyhsin ve Mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin kadîmen yerlerinde terk olunan kilisâ termîmi zarûrî ise Asıl binâsından ziyâde bir şey’ ihdâs ve hâricden ‘ahcâr ve eşcâr vaz‘ olunmamak üzre kendü (...) sukenâsından zarûrî olan mertebe İçün sakfin

mesâğ-ı şer‘î mertebesi termîme kimesneyi mudâhale ittürmeyüb şer‘-i şerif ve emr-i humayunuma muğâyir kimesneye iş ittürmeyesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Sahife 150

Menzil-i Cisr-i Mustafa Paşa Kazâ-i Tekfurdağı Keyl-i şa‘îr 4220 Keyl-i dakîk 330	Menzil-i Harmanlı der-kazâ-i mezkûrîn Keyl-i şa‘îr 2500 1400 0500 _____ 4400 Keyl-i dakîk Kazâ-i Malkara 260 Kazâ-i Vize 175 Kazâ-i Cisr-i Mustafa Paşa 075 _____ 510	Menzil-i Uludere Keyl-i şa‘îr 1300 2300 0510 _____ 4110 Keyl-i dakîk Kazâ-i Havass Mehmed Paşa 100 Kazâ-i Bergus 100 Kazâ-i saray 020 _____ 220
---	--	---

Menzil-i Kınalı			Menzil-i Papaslı			Menzil-i Flipe		
Kazâ-i Baba-yı Atik	Keyl-i şa'îr 1100	Keyl-i daki100k	Kazâ-i Keşan	Keyl-i şa'îr 2250	Keyl-i dakik 170	Kazâ-i Flipe Keyl-i şa'îr 8000 Keyl-i dakik 650		
			Kazâ-i Pınarhisarı	1350	100			
			Kazâ-i (...)	0750	070			
				4350	340			
Kazâ-i İpsalâ	1000	80						
Kazâ-i ferecik	1350	100						
Kazâ-i İneci	0850	100						
Kazâ-i İneci	380	4300						
Menzil-i Tâtârbâzârı			Menzil-i Saruhanbeğli			Menzil-i İhtiman		
	Keyl-i şa'îr	Keyl-i daki		Keyl-i şa'îr	Keyl-i dakik		Keyl-i şa'îr	Keyl-i dakik
Kazâ-i Tâtârbâz	3850	300	Kazâ-i Hayrabolu	1600	100	Kazâ-i Gümülce	240	220
			Kazâ-i Çirmen	1650	200			

ârı			Kazâ-i	1000	050	ine		
Kazâ-i	1375	050	Zağra-i	—	—	Kazâ-i	160	150
Kırkkilis	—	—	Cedid	3250	300	Zağra-i	0	—
â	—	—				Atik	—	—
	4225	350					—	370
							—	
							400	
							0	
Menzil-i (...) Köprüsü			Menzil-i Ardahanlı			Menzil-i Sofya		
	Key l-i şa'ır	Key l-i daki k		Keyl-i şa'ır	Key l-i daki k			
Kazâ-i Yenice-i Karaağac	090 0	075	Kazâ-i Uzuncaâbâdıh asköy	3850	200			
Kazâ-i Akçakıza nlık	175 0	150	Kazâ-i Ahiçelebi	1700	100			
Kazâ-i Yenice-i Karasu	100 0 — — 365 0	080 — — 305	Kazâ-i Sultanyeri	1100 — — 5650	100 — — 400			

Hüküm 474

Malkara kâdîsına ve zikr olunan kazâda vâki' kethudâ yeri ve yeniçeri serdarı ve 'a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir iş erlerine Hüküm ki

Millet-i muhtelif-i Nasârâ birbirlerine istinfâr ve istinsâr ile memâlik-i İslâmiyyeye istîlâ kasdında olub def'-i mazarrat-ı 'a'dâda mâlen ve bedenen te'âvun ve tenâsur ve

techiz olunan Asâkir-i mansureme menâzil ve merâhilde zâd u zahîre tedârukü ehem ve elzem olmağla kendü arabalarıyla götürüb zimmetli menziline nakl ve ğuzât-ı muvahhidîn nezâhet bir vecihle ta‘addî ve tecâvuz olunmayub narh-ı cârî üzre akçeleriyle fûruht eylemek için taht-ı kazânda iki bin beş yüz kîle şa‘îr ve iki yüz altmış kîle dakîk ihrâcî için emr-i şerifim gönderilmiştir in şâ‘allâhu Te‘âlâ vakt-i hareket karîb olub şimden sonra zahâ‘ir-i merkûmenin mahall-i memurda bulunması iktizâ itmegin imdi siz ki Mevlânâ-yı muma ileyh ve ‘a‘yân-ı vilâyet ve sâ‘ir iş erlerisiz emr-i şerifim Vardığı gibi zikr olunan şa‘îr ve dakik arabalara tahmîl ve ma‘iyyetin ile ma‘an serî‘an ve ‘âcilen menzil-i merkûme nakl ve asâkir-i İslâm’ın menzil-i mezbûrde nuzûllerinde kimesneye ta‘adi ve tecâvuz olunmamak üzre Narh-ı cârî üzre akçeleriyle fûruht ittürölüb ba‘de’l-yevm te’hîr ve tevkîf ve ihmâl ve musâmahadan beğâyet ihtirâz eylemen bâbında ferman-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuştur deyu bâlâda mastûr olan Kazâların her birine başka başka ahkâm yazılmışdır

Fî evâ‘ili B sene 1101

Sahife 151

Hüküm 475

Gümülcine kâdîsına ve ‘a‘yân-ı vilâyet ve sair iş erlerine Hüküm ki Tâtârbâzâr’ında tecemmu‘ ve hidemât-ı ‘aliyyemde bulunmak üzre me‘mûr olan Yörükler ihrâcına Mubâşir tayin olunan (...) yedine virilen emr-i şerifimde tayin Ve tasrîh olunduğu vechile mu‘âfiyet şartıyla evlerinde yurdlarında kalanlar gidenlerin me‘ûnet-i seferiyelerine hüsn-i rızâlarıyla mu‘âvenet eylemek üzre Taht-ı kazânda sâkin olan Yörük yigitlerinden tâmmu’s-silâh ve cenk ve harbe kâdir beş yüz nefer tüfenk-endâz Yörük dilâverleri dahi fermanım Olub ‘acâleten mahall-i memurda bulunmaları ehemmi muhimmât-ı dîniyyeden olmağın imdi emr-i şerif vardığı gibi ol mikdâr tüfenk-endâz Yörük yigitlerden (...) muma ileyh Ve çeri başılar marifetiyle serî‘an ve ‘âcilen ihrâc ve mahall-i merkûmda mevcut eyleyüb kazâmızdan ihrâc olunacaklar tamam oluncaya te’hîr olunsun dimeyüb kırk ellişer tuvânâ yigitler intihâb ve defter olundukda üzerlerine birer mu‘temed Çeribaşıları veyahut bi-vech söz sâhibleri zâbit nasb idüb

evvel be-evvel göndermege her biriniz takayyud ve ihtimâm eylesün deyu mu'ekked ve mukarrerdir yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Bir sûreti

Kazâ-i Uzuncaova Hasköy ma'a (...) ve Çirmen'e yazılmışdır

Nefer 250

Bir sureti

Kazâ-i Flibe vech-i meşrûh üzre yazılmışdır

Nefer 400

Bir sureti

Kazâ-i Tâtârbâzârı'na yazılmışdır

Nefer 50

Bir sureti

Kazâ-i Çırpan'a yazılmışdır

Nefer 50

Bir sureti

Kazâ-i Zağra-i Atîk'e yazılmışdır

Nefer 210

Bir sureti

Kazâ-i Zağra-i Cedid'e yazılmışdır

Nefer 40

Mora tarafında asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan Ali Paşa'nın yanına me'mûr olan Yörükler

Kazâ-i Çağlayık
nefer 80

Kazâ-i Pravişte
Nefer 100

Kazâ-i Drama
Nefer 100

Kazâ-i Siroz
Nefer 200

Kazâ-i Timurhisârı
Nefer 80

Kazâ-i Karadağ
Nefer 500

Kazâ-i Toyran ma‘a Gölbaşı
Nefer 200

Kazâ-i Avrathisârı
Nefer 140

Kazâ-i Selanik
Nefer 500

Kazâ-i Yenice-i Vardar
Nefer 70

Kazâ-i Karaferye

Nefer 30

Kazâ-i Cum‘a-bâzârı

Nefer 70

Kazâ-i (...)

Nefer 150

Kazâ-i Çarşanba

Nefer 80

Kazâ-i Yenişehir

Nefer 600

Kazâ-i Yenice-i Karasu

Nefer 100

Cem‘an yekûn

Nefer 3000

Bâlâda işâret olunduğu vech üzre başka başka isti‘câl ahkâmı yazılmışdır

Fi‘t-târîhi‘l-mezbûr

Kazâ-i Kızanlık

Kazâ-i Lofça

Kazâ-i Silistre

Kazâ-i Niğbolu

Kazâ-i (...)

Kazâ-i (...)

Kazâ-i (...)

Zikr olunan kazâlardan Yörükân tâ'ifesinin harb ve cenke kâdir olanlardan mutevakkî Yörük intihâb ve Niğbolu taraflarında tecemmu' ve hidemât-ı 'aliyyede mevcut bulunmaları bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i 'âlî mûcibince isti'câl hükmü yazılmışdır

Fi't-târihi'l-mezbûr

Sahife 152

Kazâ-i Yenişehir

Neferan 420

Kazâ-i Tırhala

Nefer 170

Kazâ-i Çatalca

Nefer 170

Kazâ-i Serfice

Nefer 60

Kazâ-i Alasonya

Nefer 80

Yekûn 900

Hüküm 476

Zikr olunan kazâlardan tahrîr olunduğu üzre tekâlif viren ra'âyâdan olmayub ahâlî-i vilayetin dahi zî-kudretlerinden Mora tarafında asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan Ali Paşa'nın yanında iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyede bulunmak üzre ol mikdâr tüfenk-endâz piyade asker ihrâciçün mukaddemâ virilen emr-i şerif mucibince isti'câl hükmü yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 477

Kastamonu sancağı mütesellimine Hüküm ki

Kıdvetu'l-'emâsil ve'l-'akrân Hafız Receb zide kadruhu dergâh-ı muallama arzıhal sunub Kastamonu sâkinlerinden Kôr Hasan nam kimesne kuzâtdan iken şerîr ve zu'amâ ve sâ'î bi'l-fesâd olmağla bundan akdem nefyine ferman-ı şerifim virilmişiken itâ'at itmeyüb buna ğaraz idüb nice nice mâlın alub ve aldırub bir vecihle şerrinden halâs olmayub ahvâlini i'lâm içün gelmek murâd eyledikde mezbur Kôr Hasan katl-i nefis içün sâbıkâ livâ-i mezbure mütesellimi olub kazâ-i mezburde sâkin Aydın oğlu İbrahim ile yekdil ve zorba başı iken Osman Paşa'nın oğulluğu otuz nefer Sarıca ile müsellah yanında meks ve mezburu tayin eyleyüb hânesin basdırub emvâl ve erzâkın yağma ve ırzın hetk ittirüb bu makûle zulüm ve ta'addisinin nihâyeti olmadığın bildirüb ol bâbda hükmi humayunum recâ itmegin husûs-ı merkûm ve 'a'lemu'l-'ulemâ'il-mutebahhirîn bi'l-fî'l Rumili Kadiaskerim olan Mevlânâ Yahya edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilehûya havâle olundukda merkûmun hasmı mezkûr Kôr Hasan menzilin basdırub zulüm ve ta'addi eyledükde ve mezbur Kôr Hasan'ın fukarâya ve 'âmme-i muslimîne zararı olduğu diyâr-ı mezkûr ahâlîsinden olub kuzât ve tuccâr ve ğayrıdan ol diyâra varub mezburun ahvâline vukûf ve ıtlâ'ı olan bî-ğaraz muslimînden cemm-i ğafir ve cem'-i kesir mezbur Hasan'ın sû'-i hâlini dirliğinin hadd-i tevâture bulûğunu 'alâ tarîkı'ş-şehâde ihbâr eylediklerin Mevlânâ-yı mûmâ ileyh i'lâm itmegin mezbur Kôr Hasan ıslâh-ı nefis eylemek içün Samsun kal'asına gönderilüb fermanım sâdır oluncaya değin ıtlâk olunmamak üzre kal'a-bend ittirilmek emrim olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 478

Niğbolu sancağı alay Beğ'ine Hüküm ki

Zu'amâdan kıdvetu'l-emâsil ve'l-akrân Mahmud zide kadruhu dergah-ı muallama arzıhal idüb Niğbolu sancağında İvrace nâhiyesinde (...) nam karye ve gayrıdan yigirmi bin akçe ze'âmete berât-ı şerifimle mutasarrıf olub vaki olan sefer-i humâyûnumda ziyade hizmeti sebk idüb emekdar ve düşmen istîlâsı sebebi ile ze'âmeti (...) olmağla (...) düşen mahlûlâtıdan terakkî virilmek bâbında hükm-i humayunum reca itmegin liva-i mezburda vaki olan mahlûlâtıdan on bin akçenin ifrâz-ı tevcîh olunmak üzre arz eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 479

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi te'hîr ve terâhî eylemeyüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mucibince bir gün evvel menâsıbına varub me'mûr olduğun üzre hıfz u hırâset ve himâye-i bilâd ve 'iyâl ve sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyeme ziyâde takayyud ve ihtimâm eylesün ddeyu yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Hüküm 480

Ağrıboz muhâfazasında olan vezir İbrahim Paşa'ya Hüküm ki

Geçen sene kal'a-i mezbur muhafazası şartıyla muceddeden tahrîr olunan sipah ve silahdar serdengeçdilerinden dört yüz doksan altı nefer sipah ve beş yüz otuz dört nefer silahdar serdengeçdileri hâlâ mevcut olduğu i'lâm olunmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin in şâ'allâhu Te'âlâ sene-i 'âtiye Şa'bân'ında (...) virilmek üzre dört yüz doksan altı nefer sipah ve beş yüz otuz dört nefer silahdar serdengeçdilerini mevcut eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Sahife 153

Hüküm 481

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali Paşaya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin hâlâ yanında olan sancaklarda ze'âmet ve tımara mutasarrıf olan (...) ve özür ve illet sebebi ile ve vâki olan (...) bulunmak şartıyla ber vech-i tekâ'ud tımara mutasarrıf olanların cebelülerinden bedelleri tahsil olunmak fermanım olmağla her sancağın alay beğinin marifetiyle her bir nefer cebelülerinden mîrî için ellişer ğuruş taleb ve tahsil idüb gerek (...) ve gerek tekâ'ud cdebelülerinin ferman olunan ellişer ğuruş cebelü bedelleri tahsil olunmakdan takayyud ve ihtimam üzre olub ve zikr olunan sancakların cebelülerin ve tahsil olunan bedellerin başka başka defter idüb defterlerin der-se'âdetime irsâl ve sıhhati üzre arz ve i'lâm eylesün ve bu sene-i mubârekede erbâb-ı tımarın cebelü bedellerin teslim eyleyenlerin dirliklerine zarar gelmemek üzre yedlerine temessuk viresün deyu maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince amel olunmak için Hüküm yazılmışdır

Fî evâkili B sene 1101

Hüküm 482

Üsküb tarafında asakir-i islama serasker olan vezir Halil Paşaya ve Rumili'nde olan kadılara ve alay beğlere ve Çeribaşı ve 'a'yân-ı vilayetin iş erlerine Hüküm ki

Bin yüz bir senesinde vaki olan sefer-i humâyûnuma me'mûr asakir-i islâmın muhimmât-ı seferiyesiçün sen ki vezir-i muşarun ileyhsin seninle me'mûr olan eyâlet-i Rumili'nde vaki sancaklarda ze'âmet ve tımara mutasarrıf (...) ve özür ve illet sebebiyle ber vech-i tekâ'ud tımara mutasarrıf olub vaki olan hidemât-ı aliyyemde mevcut bulunmak fermanım olanların kanun üzre lazım Gelen cebelülerinden beher nefere mîrî için ellişer ğuruş bedelleri tahsîl olunmak üzre maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince divan-ı humayunumda dahi Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Hüküm 483

Çağlayık kâdisına ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine Hüküm ki

Emîru'l-'ümerâ'i'l-kirâm Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun yanında hidemât-ı aliyyemde bulunmak üzere dergah-ı muallam kapucibaşlarından bu husus için

Mubâşir tayin olunan Hasan dame mecduhunun yedine virilen emr-i şerifimde tayin ve tasrîh olduğu vechile mu'âfiyet şartıyla evlerinde ve yurtlarında kalanların kendülerin me'ûnet-i seferiyyelerine husn-i rızâlarıyla mu'âvenet eylemek üzere taht-ı kazânızda sakin olan Yörük yigitlerinden tâmmu's-silah ve cenk ve harbe kâdir seksen nefer tüfenk-endâz Yörük dilaverleri mubâşir-i muma ileyh ve sâbıkâ Yörük Beğ'i olup bu hususa vukûfu olan Derviş ve Süleyman Çeribaşı marifetiyle serî'an ve 'âcilen ihrâc ve mir-i miran-ı muma ileyhın yanına gönderüb mevcut eyleyüb kazâmızdan ihrac olunacaklar tamam oluncaya te'hîr olunsun dimeyüb kırk ve ellışer tuvânâ yigitler intihâb ve defter olundukda üzerlerine birer mu'temed Çeribaşların veyahut bi-vech söz sâhiblerin zabt ve nasb idüb evvel be-evvel göndermege her biriniz takayyud ve ihtimam eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur

Fî evâ'ili b sene 1101

Kazâ-i Pravişte

Nefer 100

Kazâ-i Drama

Nefer 100

Kazâ-i Siroz

Nefer 200

Zikr olunan kazâların her birine birer Hüküm vech-i meşruh üzere yazılmışdır

Hüküm 484

Arz-ı Rum valisine ve dergah-ı muallam kapucı başlarından Hasan dame mecduhuya ve Arz-ı Rum Monlasına Hüküm ki

Halil zide kadruhu gelüb Hassa Şatırlarından olub (...) mukâbelesinde Hartos Gönüllüyan ağalığı mukaddemâ hatt-ı humayun ile tevcîh olunub üzerinde iken ashâb-ı arzdan birkaç kimesneler birkaç def'a üzerinden alub ba'de-hû iki yüz mikdârı neferât şehadetleriyle virilen huccet-i şer'îyye defter-i muhâsebeye kayd ve ibkâ ve mute'ahhid kılınub zabtiçün emr-i şerif virilmişiken neferât-ı mezbûreden otuz mikdarı neferâtın şirret ve şekâveti zuhûr itmekle gediklerin 'âhara tevcîh olunmak için arzları virilmek üzere ferman-ı şerifim sadır olub arzları virilmekle cumhur ile üzerine gelüb evin basun fesâd ve şekâvet eylediklerin bildirüb ol bâbda hukm-i humayunum recâ itmegın sen ki vezir-i muşârun ileyhsin mubâşir-i mûmâ ileyh marifetiyle divan-ı Arz-ı Rum'da tarafeynin keyfiyet-i hâlleri teftîş ve tefahhus olunub hakikat-i hâli mubeyyin olmak için Arz-ı Rum'da arz (...) olunmak babında Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Sahife 154

Hüküm 485

Ber vech-i arpalık Hudâvendigâr ve Karesi sancaklarına mutasarrıf olub Mora tarafına me'mûr olan Mehmed dame ikbaluhuya Hüküm ki

Mu'âfiyet şartıyla Yörük taifesinden ve tekâlîf-i ra'âyâdan olmayub zî-kudretlerinden emirul-ümerail-kiram Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhu ve Tâtârbâzârı tarafına me'mûr olan askerin in şâ'allâhu Teala bir gün evvel me'mûr oldukları mahallerde bulunmaları ehemm ve elzem olub isti'câllerichün başka başka evâmîr-i şerifim sadır olmağla ihracına sen me'mûr olmuşsundur imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin zikr olunan asker uğurunda ve yemîn ve yesârında ve ol havâlîye karîb olmağla yediñe virilen mumzâ defterde mastûr olan askeri şâkiyyü's-silah ve tâmmu'l-edevât tüfenk-endâz olmak üzere Mubâşirleri marifetiyle ihrac ve me'mûr oldukları mahallere irsâl ve îsâle bezl-i kudret eylesesün husus-ı merkum senin uhdene havale olunmağın ihmal ve musâmahadan ve bu bahane ile hilâf-ı şer'-i şerif kimesnenin

bir akçe ve bir habbesi alınub bir ferde himayeden beğâyet ihtirâz idüb mir-i miran-ı muma ileyhın yanına ne mikdar asker îsâl ider isen arz ittirüb Tâtârbâzârı tarafına gönderdigin askerin dahi mumzâ defterin der-i devlet-i medârıma gönderüb itmâm-ı hizmete bezl-i kudret eylemen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur
Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 486

Şam valisi vezir Mustafaya Hüküm ki

Sefer-i humayunuma me'mûr olan tavâ'if-i askerden ba'zılarının seninle ma'an girüye ric'at eylemek ihtimâli gâlib olub bu hususda her vecihle takayyud ve ihtimam ve iktizâ itmegin imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin mukaddemâ Rumil'inde iken hizmetinde bulunan adamlarından ğayrı vech-i meşruh üzre sefer-i humâyûnuma me'mûr olan tavâ'if-i askerden kimesneyi yanında istishâb eylemeyüb o makûle sefere me'mûr olub girüye avdet idenlerden bir kimesne mesmû' olur ise yanına adamlar koşub girü avdet ittirüb bu babda ziyade takayyud ve ihtimam üzre hareket eylemen babında yazılmışdır
Fî evâsıtı Recebu'l-Ferd sene 1101

Hüküm 487

Şam valisi vezir-i mükerrem Mustafa Paşa'ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi te'hîr ve terâhî eylemeyüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerif mûcibince bir gün evvel menâsıbına varub me'mûr olduğun üzre hıfz u himayet-i bilâd ve 'ibâd ve sâ'ir iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyemde takayyud ve ihtimâm eylemen babında yazılmışdır
Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 488

Flipe Koru ağalığına Vinogan beğliği zamîmesiyle mutasarıf olan Muhammed Ağa'ya Hüküm ki

(...) derbendinin muhafazası lazım gelmekle in şaallahu Teala sefer-i humâyûnuma me'mûr olan asâkir-i nusret-me'âsir gelüb tecemmu' idince derbend-i mezburun muhafazası hizmetinde olub ta'ahhud eyledigin üzre yarar ve cenk-âver iki yüz nefer

tâmmu's-silâh yigit ile derbend-i mezburu ve havâlisi (...) haydud eşkıyâsından gereği gibi hıfz u hirâset eylemenbabında yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 489

Anadolu Beğlerbeğisine ve Kütahya kâdîsına Hüküm ki

İnegöl Aydın kadısı Mevlânâ Mehmed mektub gönderüb Çarşamba Lazkiye kazâsı ahalisi meclis-i şer'a varu bin doksan sekiz ve bin yüz senelerinde Denizli voyvodası olan Mehmed hilâf-ı şer' ve kânûn defter-i bâğ-ı Dürzi namıyla sürücübaşı Kethudâsı harcı namıyla altı yüz yetmiş ğuruşların ve (...) Paşa tarafından Mubâşir getirüb altı yüz yigirmi ğuruşların ve cem'an iki bin üç yüz on ğuruşların cebren ve bi-ğayr-ı hakk alub ğadr eylemekle bundan akdem Ahmed Çavuş mübâşeretiyle ashâb-ı hukûka hakları redd olunmak üzre emr-i şerifim virilmişiken ihzâr-ı şer' içün mürâsele ve mübâşir gönderdikde mübâşir-i merkûmu istimâ' itmeyüb (...) nam çiftliğe firâr ve ihtifâ ardınca varılıb da'vet-i şer' olundukda ânda dahi firâr idüb şerm ve emr-i humayunuma itâ'at eylemediği arz eylediği ecilden sen ki siz ki mir-i miran ve Mevlânâ-yı muma ileyhimâsız (...) mezburu meclis-i şer'a getürdüb ra'âyâ fukarâsından hilâf-ı şer' aldığı ne mikdar ise girü ashâbına (...) redd ittürdükden sonra mezburu Kütahya kal'asına kal'a-bend eyleyüb vukû'ı ve sıhhati üzre arz eylemen babında Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Sahife 155

Hüküm 490

Çağlayık ve Yenice-i Karasu kâdîlarına ve zikr olunan kazâların 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine ve Yörük taifesinin Çeribaşlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine Hüküm ki

Bu sene-i mubarekede sefer-i humâyûnum hizmetinde bulunmak üzre Rumili yakasında sakın ve mutavattin olan Yörük taifesinden defterleri mensûhu'l-'amel olmak üzre külliyyet ile rusûmları ref' olunub tasarruflarında olan emlâk ve arâzî içün dahi hâne-i 'avârız taleb olunmamakda ferman üzre mu'âfiyetlerini muş'ir hatt-ı humayun-ı se'âdet-makrûn ile mu'anven emr-i şerif ali-şan sadır olub sair kazâların Yörükleri kemâl-i

ra'yyet ile ferman-ı humayunuma imtisâl idüb taleb olunan darb ve harbe kâdir yigitleri ihrâc ve Mubâşir tayin olunan kapucıbaşı (boş) ağaya teslim idüb Çağlayık kazâsında olan Yörükler kat'-ı amel itmeyüb ve Yenice-i Karasu kazâsında on üç nefer bâkî kaldığın kadıları ve Mubâşir-i muma ileyh i'lâm itmegin siz ki Yörüklersiz itâ'at-i ferman eylemedüğüniz için mu'âhaze olunub cezâlarınız virilmek lazım gelmiştir imdi Bostancı Ustalarından Mubâşir tayin olunan (boş) usta marifetiyle siz ki ayan-ı vilayetsiz ma'yyet ile Çağlayık kazâsından yüz neferi mukaddemâ ferman oldundugu üzere ve Yenice-i Karasu kazâsından bâkî kalan on üç neferi ta'cîl 'ale't-ta'cîl ihrac idüb ferman olunan mahalle irsâl eyleyüb 'avk ve te'hîr sebebi ile mu'âkab olmakdan ziyâde hazer eylemek bâbında yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 491

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşaya Hüküm ki

Sâbıkâ dârus-seadetim ağası olan Yusuf Ağa dâme 'uluvvuhûnun Mısır'da vekili olan Mustafa'nın der-i devlet-i medârıma ihzârı lazım gelmekle mezburu tayin olunan ma'âşdan teslim idüb der-i devlet-i medârıma ihzâr ittirmen babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 492

İftihârul-'e-âli ve'l-'e-âzim Rodos'da olan İsmail Paşa dâmet me'âlihiye Hüküm ki

Sen ki muma ileyh sin zamanında müddet-i yesîrede zafer ve cem'-i emvâl-i kesire eyledüğün 'âmmenin ma'lûmu idügi mesâmi'-i 'aliyye-i pâdişâhâneme vâsıl olmağla hâlâ bu makûle bi-ğayr-ı hakk ihtilâs ve iddihâr olunan emvâlin ahz ve cem' idenlerden ve vus'atleri mertebesi hazîne-i 'âmireme redd ve teslîm olunması fermanım olmağın sen dahi celb ve iddihâr eyledüğün emvâlden dört yüz kîse akçesin hazine-i 'âmireme redd ve teslîm eylemek babında dergah-ı muallam kapucıbaşılarından (boş) dâme mecduhû Mubâşir tayin olunmağla sadır olan ferman-ı celîlü's-şânım mucibince dört yüz kîse akçeyi bi-lâ tereddud kat'â tereddud itmemek üzere Mubâşir-i merkuma teslim ve 'âcilen ve serî'an der-i devlet-i medârıma irsal ve hazine-i 'âmireme teslim ve isâl

eyleyesün bu bâbda bir vecihle ğadr ve bahanen mesmû‘ olmamağla ğadr ve bahaneye sâlik olub tereddud ve tevakkuf idersen mu‘âkab olub müstehakk olduğun cezânın tertib olunacağın muhakkak bilüb ona âña göre hareket eylemen için Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 493

Dergah-ı muallam kapucibaşlarından (...) dame mecduhuya Hüküm ki

İftihâru'l-'e'âlî ve'l-'e'âzim Rodos'da olan İsmail Paşa dâme me'âlîhi kendü zamanında müddet-i yesirede ahz ve cemm-i emvâl-i kesire ittügi 'âmmenin ma'lûmu olduğu gibi vâsıl-ı sem'-i humayunum olub bi-lâ te'hîr dört yüz kise akçesin hazîne-i 'âmireme redd ve teslim itmek üzere ferman-ı şerifim sadır olub 'âcilen ve serî'an taleb ve tahsîli babında Mubâşir tayin olunmuşsundur imdi sen ki muma ileyhysin ferman-ı şerifim muktezâsı üzere mubâşiriyyetini kemâ yenbağî icrâ idüb ferman olunan meblağ-ı mezburu tahsil itmekden kat'â te'hîr ve terâhîye cevâz göstermeyüb bir gün mukaddem belki bir saat evvel zikr olunan dört yüz kiseyi tahsil ve hazine-i amireme getirüb teslim eyleyesün bu babda senden zerre mikdarı tekâsul ve tehâvun mesmû‘ olur ise eşedd-i 'ukûbet ile cezânı bulursun bilmiş olasun âña göre takayyud eylemen için Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 494

İzmir ve Mağnisa Monlâlarına ve Nif kâdîlarına Hüküm ki

Dustur-ı mukerrem muşîr-i mufahham nizâmu'l-'âlem bi'l-fi'l tuğrâ-yı şerîfim hizmetinde

olan vezirim Mehmed Paşa edâmallâhu Teala iclalehu tarafından dergah-ı muallama arzıhal sunulub hâlâ berât-ı şerifimle mutasarrıf olduğu hasslarından Sığla sancağında vaki senede iki yük akçe malı olan (...) ve tevâbi'i mukâta'asının rusûmâtından olub İzmir hânelerine gelen (...) kânûn-ı kadîm üzere alınagelen on ikişer akçe (...) resmlerin maliye tarafından virilen emr-i şerifim mucibince taleb olundukda İzmir sabuncularından Çolak ve Uzun Halil ve (...) oğlu Abdullah ve Mağnisalı Abdi ve sair hevalarına tâbi' yeniçeriler ve deveci ve ra'âyâ tâ'ifesi bâc akçesi namıyla rencide

olunmamak üzere (...) sükkânından emrimiz var deyu hilâf-ı inhâ resimlerin virmekden ta'allul eylediklerin bildiriüb kadîmden virilegeldiği üzere kadîmden alınagelen (...) resmlerin on ikişer akçe olmak üzere alıvmek Sabuncu ve deveci ve ra'âyâ tâ'ifesine hilâf-ı kânûn-ı kadîm (...) babında maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince amel olunmak için (...) Hüküm yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Sahife 156

Hüküm 495

Edirne'den mahruse-i Mısır'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Darus-seadetim ağalarından olub bi'l-fi'l hazinedârım olan kıdvetu'l-havâss ve'l-mukarrabîn Yusuf Ağa dame 'uluvvuhû bir emr-i muhimm ile Medîne-i Münevvere'ye irsâl olunmağın imdi

siz ki muma ileyhimsiz muşarun ileyh her kağnınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise bir münasib mahalle kondurub ve gider oldukda yanına kifâyet mikdârı yarar ve tüfenk-endâz adamlar koşub emîn ve sâlim birbirinize irsâl ve in şâ'allâhu Teala mahall-i memura îsâl eylemeniz babında yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Hüküm 496

Eflak voyvodasına Hüküm ki

Tuna donanması sefinelerine ehil ve üstâd ziyade dümenciler iktizâ itmegin imdi sen ki voyvoda-i mezbursun emr-i şerifim sana vardığı gibi İrşova'da olan Timurkayd ve sair girdabların dümencileri olub Eflak karyelerinden (...) ve Maryos ve (...) karyelerinde sâkin olan dümencibaşı ve (...) Dümenciler her nerede ise her birine mu'temed adamını tayin ve gönderüb 'alâ eyyi hâl buldurub in şâ'allâhu Teala itmâm-ı hizmet vaktine değin lazım gelen ücretleriyle sadâkat Ve istikâmet ile dümencilik hizmetinde olmak üzere kefillerini alub emîru'l-'umerâ'i'l-kirâm Tuna kapudanı olan (boş) dâme ikbâluhûya teslim ve kefilleriyle teslim eyledüğünü 'ale'l-esâmi yazub der-i devlet-i

medârıma arz ve i'lâm eyleyesün bu husus senin uhdene havale olunmağın ihmâl ve müsâheleden ve zikr olunan dümencilerin bir neferi Nâkıs bulunmakdan beğâyet ihtirâz eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 497

Kızanlık ve Lofça ve Berkofça ve Slistre ve Niğbolu kâdîlarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine ve Yörük Çeribaşlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine Hüküm ki

İn şâ'allâhu Teala mu'afiyet şartıyla bu sene-i mübarekede Niğbolu tarafından tecemmu' ve ve hidemât-ı 'aliyyemde mevcut bulunmak üzere taht-ı kazânızda sakın olan Yörük dilâverlerinden Her bir kazânın tahammullerine göre cenk ve harbe kâdir mutevakkî Yörük yigitleri ihrac ve mahall-i memura irsal ve isâl olunmak üzere emr-i şerifim gönderilüb tenbîh-i humayunum olmuşidi Ba'dehû isti'câliçün varan Ahmed Çavuş sehven Tâtârbâzar'ında tecemmu' eylemek üzere memurlardır deyu cevab itmekle tereddüdlerine bâ'is ve sen ki Kızanlık kadısı Mevlânâ-yı mezkûrsun kazâ-i mezburun ancak kırk nefere tahammülü vardır deyu i'lâm eylemişsin (...) kazâlardan birer ikişer yüz nefer tayin ve ihrac olunmuşiken kazâ-i merburdan ancak o mertebe nefer tahmînî mücerred 'adem-i takayyud ve ihmâl ve musâmahanıza haml olunmuşdur imdi siz ki muma ileyhimsiz emr-i şerifim vardıgı gibi her biriniz Taht-ı kazânızdan tahammulleri mertebesi cenk ve harbe kâdir mutevakkî Yörük dilâverleri ihrâc ve kıdvetu'l-'emâcid ve'a'yân muteferrika Mustafa zîde mecduhû mariifetiyle Niğbolu'ya İrsâl ve isâl eyleyüb ihmâl ve musâmahadan ve kazâlardan tahammullerinden nâkıs nefer ihrâciyle (...) tekâsül ve (...) beğâyet ihtirâz eylemen babında yazılmışdır

Fî B sene 1101

Hüküm 498

Mısır ve Şam valilerine ve kâdîlarına Üsküdar'dan Mısır'a varınca yol üzerinde olan kadılara ve mütesellimlere mu'ekked ve muşedded Hüküm ki

Bundan akdem Trablus-ı Şam valisi iken fevt olan vezir Hamza Paşa'nın Mühürdâr ve hazînedâr ve dîvân efendiliği hizmetlerinde olub ağalarından Bosnevî Ahmed'in ve müteveffâ-yı muşarun ileyhin yegeni ve Mısır'da mukâbelecisi olan Arnavud

Mehmed'in Divân-ı Edirne'ye ihzârları lazım gelmekle Mısır'dan ve Şam'dan ve Edine'den Mısır'a varınca her kağı mahallde bulunurlar ise mezburları tayin olunan Mubâşire teslim ve kayd u bend ile Mezburuları tayin olunan Mubâşire teslim ve kayd u bend ile der-i devlet-i medârıma ihzâr itmeleriçün yazılmışdır
Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 157

Hüküm 499

499 - belerbeğisi Ahmed dame ikbâluhûya Hüküm ki
Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin vakt-i hareket-i sefer hulûl itmegin imdi emr-i şerif sana vardığı gibi mükemmel ve müretteb kapun ve yarar ve cenk-âver adamların Ve eyâletin askeriyle in şâ'allâhu Teala kalkub Niğbolu'yu geçüb nehr-i Tuna'nın beru yakasından Niğbolu'dan ilerü bir münasib mahallde çadırlar ile oturub ve davarlarını çayıra salıvirüb daima düşmen-i dinin fikir u fâsidlerinden ve hareket-i bî-bereketlerinden haberdar ve bi-'avnihi Teala mahall-i mezbura me'mûr olan mir-i miran-ı kirâm ve sair tavâ'if-i asker ile ma'iyet ve ittifâk ve gönül birliği ile kemâl-i teyakkuz ve intibâh üzre keyd u mekr-i 'a'dâdan memâlik-i İslâmiyyeyi muhâfaza itmekde fevka'l-ğâye sa'y u ihtimâm eyleyün deyu yazılmışdır
Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 500

Ber vech-i arpalık ve Kırkkilisâ ve Aydın sancaklarına mutasarrıf olub Zîştovi muhâfazasında olan Ebubekir dame ikbaluhuya Hüküm ki
Vakt-i hareket-i sefer hulûl itmegin emîru'l-'ümerâ'i'l-kirâm Özi Beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhu mükemmel kapısı ve eyâlet askeriyle Niğbolu'yu geçüb nehr-i Tuna'nın beri yakasında Niğbolu'dan ilerü bir münâsib mahallde çadır ile oturub davarları çayıra salıvirüb bi-'avnihi Teala ol havâliyi muhafaza itmek üzre emr-i şerif gönderilüb tenbîh-i humayunum olmağın sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin sen dahi ma'an me'mûr olmuşsundur imdi emr-i şerif sana vardığı gibi mükemmel ve müretteb kapun ve yarar ve cenk ezmûde adamlarınla in şâ'allâhu Teala kalkub mir-i miran-ı muma ileyhin

yanına varub ma'yyet ve ittifâk üzre memâlik-i İslâmiyyeyi muhâfazada fevka'l-ğâye tekayyud ve ihtimâm eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı B sene 1101

Bir sureti

Ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhuya

Bir sureti

Ber vech-i arpalık Mağnisa sancağına mutasarrıf olan İslam dame ikbaluhuya

Hüküm 501

Selanik muhâfazasında olan vezir İsmail Paşaya Hüküm ki

Bu sene-i mübarekede sefer-i humâyûn hizmetinde bulunmak üzre ziyade asker tedârukü lazım gelmekle Rumili yakasında olan Yörük taifesinin külliyyet ile rusûmları ref' Ve defterleri mensûhu'l-amel olmak üzre mu'âfiyetleri babında hatt-ı humayun-ı şevket-makrûn sadır olmağla ol kazâlarda tahammullerine göre her bir kazâdan darb ve harbe kâdir Yörük yigitleri ihrac olunmak fermanım olub ber mûcib-i ferman-ı humayun Karadağ ve Selanik Yörüklerinden ihracı lazım gelen Yörükleri tamamen ihrac itmedikçe mezburları (...) yaylağına salıvirmeyüb tahammullerine göre tâmmu's-silâh cenk ve harb eri fermanım olan Yörükleri rencideden beğâyet ihtirâz eylesün deyu yazılmışdır

Fî 18 b sene 1101

Hüküm 502

İstanbul ve Kudus-i Şerif Monlalarına Hüküm ki

Cebel-i Tûr-i Sina'da vaki deyrin râhibleri dergah-ı muallama arzhal idüb deyr-i merkûmda kadîmden Hazret-i Amr ibn-i Âs zamanından beru ruhân taifesi sakin Olub dâhilinde olan mescid-i şerifde dahi ehl-i İslam gelüb edâ-yı ferâ'iz idüb mescid-i merkûmenin mefrûşât ve kanâdili ma'mûr Ve frûzân-ı şe'â'ir-i İslâm'a edâ olunub bunlar etrâf ve eknâfında diyârı Rum ve sâ'ir memâlikde sâkin millet-i Nasârâdan cem'-i (...) idüb Mahall-i mezbûrda müsâferet tarîkı üzre murûr iden muslimîn ve urbân ve

huccâc-ı ze'î'l-ibtihâcî it'âm idüb ve mahall-i merkûm mahûf ve arz-ı munkatî' olub (...) tarîkle bâ'is iken hâlâ Kudus-i Şerif ve İstanbul patrikleri diyâr-ı Rum'da olan millet-i Nasârâ'yı deyr-i merkûm fukarâsına tasaddukdan Men' ile zaruret-i hâl ve ma'îşetlerinin mezâyikalarına sebep olub bunlar dahi millet-i nasârânın tasaddukâtına munhasıra olmalarıyla mahall-i merkûmda ikamet mahalleri Kalmayub perakende ve perişan olmalarına bâ'is ve arz-ı merkûmun harâbete hususan değirmenin mu'attal ve hâlî kalmasına bâdî oldukların bildirüb Kadimü'l-eyyâmdan bu âna gelince selâtîn-i İslâm'ın takrîrleri ve yedlerinde olan fetvâ-yi şerif evâmir-i 'aliyye mucibince sadakâtların ke'l-evvel cârî olub Kudus-i Şerif ve İstanbul patrikleri bi-vech mu'ârazadan men' ve def' ve millet-i Nasârâ'nın kadîmden infâk ittikleri sadakâtların kemâ fi'l-evvel kat' ittirmeleri Babında hükm-i humayunum reca eyledikleri ecilden tasdik-ı ehl-i zimmînin hakkında dahi tasaddukât-ı câ'izeden olub murâd ittikleri memerre sarf eylemelerinden men edilmeleri Hilâf-ı 'akd-i zimmet olmağla patrik-i mezkur ve ğayrısı bir vecihle mezburları deyr-i merkûm ruhânlarına îsâr-ı tasaddukâtdan men' ve mu'âraza eylememeleri içün yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Sahife 158

Hüküm 503

Mısır valisine mu'ekked ve muşedded Hüküm ki

Bundan akdem Trablus-ı Şam valisi iken fevt olan Hamza Paşa Mısır valisi olduğu senelerde 'azli güne güne gelince mahlûl olan Kurânın (...) akçesi ve Mısır kolundan fevt olub merhameten evlâdına ve mu'tâd üzre ihtiyarına virilen gedik ve terakkîden mâ-'adâ mahlûlâta kaç bin akçe zabt olub ve seferi ve sair hizmete me'mûr kul taifesinin mu'tâd terakkîleri ihrac olundukdan sonra bâkî kalub fûruht ittikleri terakkîden hâsıl olan akçenin mikdarı gedik ve cerâyeye ve (...) ve (...) mahlulâtının fûruhtundan kaç yük hâsıl olduğu ve bilâ vâris fevt olanların Beytu'l-Mal'a zabt ittikleri muhalledfât kaç yük akçeye bâliğ olduğu sıhhati üzre ma'lûm olmak murâd-ı humayunum olmağla Mısır ruznâmecisi ve mukâbilî hulefâsı ve bir Mukâta'anın hocaları ve halîfeleri mevâdd-i mezkûreyi kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile hesâb idüb ve defterlerinden suret ihrâc idüb

zerre Mikdarı hilâfı zuhûr itmemek üzre bu zikr olunan mâddeleri başka başka kaleme getürdüb sıhhat ve hakîkati üzre arz ve i'âm eylesüb deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 504

Hâssa Bostanı Ustalarından Muhammed ve diger Muhammed ustaya Hüküm ki Hâliyâ Etrebolu ve İvrace ve İzladı ve sair ol havâlide zuhûr iden haydud eşkıyâsının def'-i mazarratlariçün tayin olunmuşsundur İmdi bir an ve bir sâat te'hîr ve tavakkuf eylemeyüb yanınızda olan her ikinizle zikr olunan mahallere varub gereği gibi def'-i mazarratlarından Takayyud ve ihtimâm ve iktizâsı üzre hareket itmeyüb bir vecihle tekâsül ve tesâmuh eyleyüb bezl-i kudret ve sarf-ı miknet eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 505

Flipe ve Tâtârbâzârı kâdîlarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine ve mubâya'a Mubâşirlerine Hüküm ki

Sofya'da olan asakir-i İslam içün Flipe ve Tâtârbâzârı'nda mubâya'a olan mevcut zehâ'irden Sofya'ya nakl ve îsâl içün zikr olunan Kazâlardan ücretleriyle araba ihrâc ve irsâl olunmak üzre bundan akdem emr-i şerif gönderilmişidi lâkin nakline me'mûr olduğun ihrâcında ihmal üzre Olmalarıyla fî-mâ-ba'd tekâsul ve tehâvun üzre olmayub ücretiyle araba ihrac ve zehâ'iri Sofya'ya nakl eyleyeler deyu bi'l-fi'l baş Defterdârım olan Yusuf Dame uluvvuhu arz ve telhîs itmegi mûcebince divan-ı humayun tarafından mu'ekked emr-i şerif yazılmışdır

Fi evâsıtı b sene 1101

Hüküm 506

Ruha kâdîsına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Sâbıkâ Rakka Beğlerbeği olan Seyyid Ali dame ikbaluhunun Rakka eyâleti mukâta'âtı malından mîrî küllî deyni olub Ruha'da mahbûs olmağla mîrî ile olan hesabı görölmek İçün kendüsi ve bi'l-cümle eşyâsı Mubâşir tayin olunan kıdvetul-emacid vel-ayan (...) zide mecduhu ile dergah-ı muallama ihzâr olunmak babında baş Defterdârım olan Yusuf

dame uluvvuhu i'lâm itmekle vech-i meşruh üzre amel olunmak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Hüküm 507

Edirne'den mahruse-i Mısır'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Anadolu yakasında vuzerâ-yi 'izâm ve mir-i miran-ı kirâm ve ümerâ ve mütesellimler kâğıdlarıyla ba'zı kimesneler menzil bârgiri alub ra'âyâsına fukarâsına ta'addî ve tecâvuzlerinin

Nihâyeti olmamağla ba'de'l-yevm vuzerâ-yi 'izâm ve mir-i mîrân-ı fihâm ve ümerâdan bir ferd hususan mütesellimlerin kâğıdlarıyla kimesneye menzil bârgiri virilmeyüb ancak serhadd mevki'inde Ve mesâfe-i ba'îdede olduklarına binâ'en Bağdad ve Basra ve Arz-ı Rum ve Van valilerine üçer kıt'a ve Mısır valisine dahi iktizâ iden 'umûr-ı muhimme içün târihi açık ikişer nefer altı kıt'a menzil ahkâmı gönderilüb taraf-ı humayundan dahi ba'zı husus ile varub bi'l-iktizâ meks iden kimesnelerin ellerinde olan menzil (...) Ahkâmının târihi eskiyüb müddeti munkazî olub der-i devlet-i medârıma 'avdet eylediklerinde ellerinde olan eski menzil fermanlarının üzerlerini belürdüb ve hukm-i inhâ tenbih olunmağın imdi siz ki kadılar ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erleri ve defterlerisiz emr-i şerifim her kağınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise sicillâta sebt eyledikten sonra ba'de'l-yevm vech-i meşrûh üzre (...) tuğrâ-yı şerifim ile mu'anven evâmir-i şerifem olmadıkça vüzerâ-yi 'izâm ve mir-i miran-ı kirâm ve ümerâ ve müteasellimler kâğıdlarıyla min-ba'd kimesneye Menzil bârgiri virilmeyüb ra'âyâ fukarâsına ta'addî ve tecâvuz ittirilmemek bâbında yazılmışdır

Fî evâsıtı b sene 1101

Sahife 159

Hüküm 508

Sâbıkan ber vech-i arpalık Aydın sancağına mutasarrıf olub hâlâ Niğbolu muhâfazasında olan Yusuf dame ikbaluhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin levâzım-ı seferiyyeni görmek için Edirne'ye gelmek
üzre istîzân itmek ile emr-i şerifim sana vardığı gibi levâzım-ı Seferiyyeni tertib
eylemek üzre in şâ'allâhu Teala kalkub Edirne'ye gelmen babında ferman yazılmışdır
Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 509

Konya Monlasına ve Bozulus tarafına Mubâşir tayin olunan Mustafa zide mecduhuya
Hüküm ki

Sen ki Mevlânâ-yı muma ileyhsin dergah-ı muallama mektub gönderüb sâbıkâ Bozulus
voyvodası olan Hüseyin'in Bozulus Türkmanından zulmen aldığı at ve deve Ve akçenin
ba'de's-sebt ashâbına istirdâdı için emr-i şerifim sadır olmağla taife-i mezburenin
Boybeğleri ve Kethudâları ve ihtiyarları mahzarlarında da'vâları istimâ' olundukda
Merkûmun zimmetinde tav'an ikrârı ve şuhûd-i 'udûl ile min haysu'l-mesmû' ra'âyânın
otuz bin gurus hakları zuhur eyledüğünden ğayrı üç nefer adamı bi-ğayr-ı hakk katl
eyledüğün Vârisleri huzurunda ikrâr idüb huccet olunmağın meblağ-ı merkûm
mukâbelesinde yedinde ancak beş bin beş yüz gurus kıymetli at ve devesi bulunub
ânların dahi bir mikdârı 'aynı ile ashâbına redd ve bir mikdârı dâyinlerine ğuramâ
tarîkıyla virilüb hâlâ dâyinlerine ekseri sefer-i humâyûnuma me'mûr ve rıkkıyyeti hulûl
itmekle bâkî hakları tahsîline tevakkufuna Mecâlleri olmayub olmayub ve hâliyâ
habsde olduğun arz eylediği ecilden imdi sen ki Mevlânâ-yı muma ileyhsin ve Mubâşir-
i merkûmsun vakt-i sefer hulûl idüb merkûmun (...) tâife-i merkûmeden sefer-i
humâyûnuma me'mûr olan süvari askerin tavakufuna bâ'is olmağın emr-i şerifim
vardığı gibi vech-i meşruh üzre sâbite olan Hukûk ashâbını ve bi-ğayr-ı hakk katl
eylediği adamların vârislerini irzâ ve ibrâ-i zimmet ider ise sebîlini tahliye eyleyesüz
şöyleki ta'annuten illet ve bahane ider ise sen ki Mubâşir-i muma ileyhsin te'hîr ve
tavakkuf eylemeyüb kalkub merkum Hüseyin'i ma'an der-i devlet-i medârıma götürmen
babında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 510

İstanbul kâ'im-makâmına ve Tob Arabacı Başısı Ali zide mecduhuya Hüküm ki
Sen ki Tobcubaşı muma ileyhsin dergah-ı muallama mektub gönderüb bu sene-i mübarekede vaki olan sefer-i humâyûnum içün müceddeden yabdırılan yüz elli kıt'a şahin tob arabası ve on bir kıt'a muhimmât arabasına tob arabacıları neferâtından mevcut olanlar kifâyet itmemekle üç yüz nefer dahi müceddeden bedergâh olmak üzere Arz eyledügin ecilden piyade kaleminden derkenâr olundukda bundan akdem Gümülcine ve Edirne yoklamalarından iki yüz on yedi nefer mevcut olub ve bundan mâ-'adâ Topları Ağrıboz kal'asına vaz' olunub neferâtı bârgîr arabalarıyla bu tarafa gelmek üzere ferman olunan otuz iki nefer ve hâlâ Üsküb tarafından gelen on üç Nefer ki cümlesi iki yüz altmış iki nefer olub lâkin Üsküb tarafından gelen neferâtın altı neferi mevcut ve yedi neferi nâ-mevcut olub ve Vidin deyu muhafazası tahrir olunan yigirmi bir neferin mahlûlleri çalınub ordu-yı humayunum ile hidemât-ı 'aliyyemde iktizâ iden şahin toblar ve kebîr tobların öküzlerini ra'y içün (...) olmamağla arz olunduğu üzere ol mikdar nefer bedergâh olunmak babında iftihâru'l-'umerâ' ve'l-'ekâbir hâlâ baş Defterdârım olan Yusuf Dame 'uluvvuhû i'lâm itmekle telhîs olunduğu üzere mahlûlleri çalınub üç yüz nefer tob arabacısı zümresine bedergâh olunmak babında yazılmışdır
Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 511

Rodos'da olan İsmail Paşa'ya Hüküm ki
Bundan akdem sipah ve yeniçeri eşkıyâsının fesâd ve şekâvetleri esnâsında vezîr-i 'a'zam-ı sâbık müteveffâ Siyavuş Paşa'nın sâkin olduğu sarayı basub taşrasında Ve hareminde nukûd ve emti'adan ve zî kıymet eşyâdan ve zevcesi olan hanımın dahi cevâhire mute'allık eşyâsından her nesi var izse yağma ve ğâret ittiklerinden sonra ğazab-ı pâdişâhâneme Mazhariyet ile cezâların bulub yağma ittikleri cevâhirden ve sâ'ir eşyâdan emânet tarîkiyle ba'zı kimesnelere virdikleri ve katl olunan şakîlerin kendilerde bulunanların sen ki mûmâ ileyhsin cümlesin getürdüb ve (...) Olanların dahi ke-mâ-yenbağî teftiş idüb gönderilen defterde mastûr cevâhirden zuhûra gelmeyen şey'-i kalîl iken ve sana getürdsükleri cevâhir ve emti'a 'a'yân-ı devletden çok kimesnenin manzûr

ve ma'lûmları olmuşiken tama'-ı hâmu sebebi ile kıymetleri (...) kîseye bâliğ olan cevâhirin ketm ve ihfâ idüb haremine gönderdiğin Kıymetden dûn ve nazarda merğûb olmayan birkaç şey' ki defterde işâret olunub mâ-'adâsı zimmetinde kalmağla bu husus kat'â ta'allul ve bahâne itmeyüb ihfâ ittügü Eşyâyı ma'rifet-i şer'le dergah-ı muallam kapucibaşlarından Mubâşir tayin olunan (...) dame mecduhuya teslim idüb defteriyle gönderesün şöyle ki sâlik-i 'uzr (özür) ve bahâne olub inkâr ile Cevâb virmegi mulâhazasında olursan nâdim olub mazhar-ı 'afviyet olursun bilmiş olub ihfâ ittügün cevâhire mute'allık eşyâyı defter mucibince mübâşir-i mezbûr ile buldurasun deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Sahife 160

Hüküm 512

Ber vech-i arpalık sâbıkâ Hersek sancağına mutasarrıf olan Ali dâme ikbâluhûya Hüküm ki

İntihâ'-i serhadd-i İslâmiyye olan Panaluka'nın hıfz u hirâseti ehemmi muhimmât-ı dîniyyeden olmağın imdi sen ki mîr-i mîrân-ı muma ileyhsin muhâfazasına me'mûr ve tayin olunmuşsundur Emr-i şerifim vardığı gibi mükemmel ve müretteb kapun ve yarar ve güzide ve tâmmu's-silâh adamlarınla kalkub mahall-i memura varub in şâ'allâhu Teala kemâl-i dikkat ve ihtimâm ile Ol havâlîyi gereği gibi hıfz u hirâset eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 513

Çirmen Nâ'ibine Hüküm ki

Dergâh-ı mu'allâma mektub gönderüb iş bu sene-i mübârekede Uzuncaova Hasköy ma'a (...) Kaya ve Çirmen kazâsında vaki Yörükân taifesinden iki yüz elli Nefer tüfenk-endâz yigitler ihrâcı ferman olunub Çirmen kazâsında vaki (...) kaya cemaati mahallâtından El-Hâcc Salih mahallesinde akd-i meclis-i şer' olundukda cemâ'at-i mezbûreden El-Hâcc Ali ve El-Hâcc Mahmud ve El-Hâcc Murad nam kimesne

muvâcehesinde ferman-ı ‘âlî karâra alındıkda bizler Eşkinci Yörük değiliz Medine-i Münevvere ra‘âyâsından ahvâlimizi i‘lâm için der-i devlet-i medâra adam irsâl eyledük deyu ta‘allul ve ta‘annud idüb husus-ı mezburun bu âna değin tehirine bâ‘is olundukların arz eyledüğü ecilden

Mucibince mezburun ihzâriçün Hüküm yazılmışdır

Fî b sene 1101

Hüküm 514

Medine-i Münevvere Monlasına ve Şeyhu’l-Harem olan Davud Ağa’ya Hüküm ki Nûr-ı mişkât-ı binîş zav’-i misbâh-ı âfernîş vesîle-i istizâ’et-i kanâdîl-i savâmi’-i kuds ve zerî‘a-i istinârat-i zevâyâ-i cevâmi’-i ins cenâb-ı server-i kâ’inât Ve mefhar-i mevcûdât ‘aleyhi efdalu’s-salâtu ve’t-teslîmin mağbut-ı dâru’n-na‘îm olan Ravza-i Mutahhara-i ‘anber-i şemîm ve buk‘a-i munevvere-i ‘abd-i nesîmlerine ki hidmet-i Ta‘lîk-ı kanâdîl durriyyetu’l-leme‘ânî mâ-bihi’l-iftihâr-ı şâhânî ve mâye-i ibtihâc-ı tâcdârân-ı cihânder tedâvul-i ‘eyyâm ve ta‘âkub-ı şuhûr-il-’a‘vâm ile Ecdâd-ı ‘âlî-nejâd ve ‘âbâ-i behîşt-me‘âd ‘enârallâhu Te‘âlâ berâhînehumâ taht-ı ‘âlî-baht-ı Osmânî ve serîr-i saltanat-ı sâhib-kırânı üzre culus-ı humâyûn-Se‘âdet-me’nûsları vâki’ oldukca o buk‘a-i mubârekenin şeref-i hizmet-’ihrâz ile mumtâz olduklarını iş‘âr için her biri birer kandîl-i zer irsâl İtmeleriyle binâ’en ‘alâ zâlik ve ‘udde-i kadîme-i ‘eslâf-se‘âdet-ittisâf üzre nefâ’is-i muddehira-i hazîne-i ‘âmiremden ‘atyeb mâlîmdan mevzû‘ teberruken ve teyemmunen murassa‘ ve muccevher bir kandîl-i zer ithâf ve ihdâ ve kıdvetu’l-havâss ve’l-mukarrabîn Dâru’-s-Sa‘âdet’im ağalarından bi’l-fi’l hazînedârım olan Mustafa Yusuf dâme ‘uluvvuhû ile İrsâl olunmuşdur in şâ’allâhu Te‘âlâ vusûl buldukda kemâl-i huşû‘ ve huzû‘ ile ihdâ olunan kandîl ... o buk‘a-i mağfûra-i esasın Mahsûd kubbe-i zümür-rûd-i kevn-i âsumân olan tâk-sidre-i mehâsine ta‘lîk ve muhâfazası hizmetiyle dîde-i güşây-ihtimâm ve pîşigâh-ı se‘âdet-benân Hayru’l-’enâmda merâsim-i ta‘zîm ve ihtirâm ile teblîğ-i salât u selâm eyleyüb sutû’ı’n-nevvâr-ı ‘izz u şevket feth u nusret ve humâtu’s-selâm-humûd ve hümûd-i Nevâ’ir-i şurûr-ı ‘a‘dâ-i li’âm için kemâl-i tazarru‘ ve ibtihâl ile dest-i berdâşte-i dergâh-ı hazret-i zi’l-celâl olasuz

Fî evâhiri B sene (1)101

Sahife 161

Hüküm 515

Rodos ve İstanköy kâdîlarına Hüküm ki

Rodos ve İstanköy kal'aları Dizdârı (...) ve (...) zide hıfzuhumâ arz-ı hâl idüb zıkr olunan kal'aların müstahfızân ve azebân ve topcıyan neferâtının Vaki olan tevcîhâtta kadîmden Dizdârlar ve azeb ağaları ve topcıbaşı arzıyla virile gelüb 'umûr-ı kal'a bu vecihle nizâm üzre iken kadîme muğâyir tevcîhât Sancak beğleri arzıyla virilmek üzre mukaddemâ bir tarikle ferman ihrâc ittirmeleriyle kılâ' memlûkleri ya mustahakka tevcîh ve neferâtın ba'zısı dahi sancak beğlerinin musâ'adesiyle Kadirğalara girüb ve ba'zıları hevâ ve hevesinde gezüb düşmen-i dîn istîlâsına ve (...) neferât-ı kılâ' me'mûr oldukları gediklerinde mevcûd bulunmadıklarından Kal'alar gereği gibi muhâfaza olunmayub neferâtın 'azl ve nasbı hususlarına sancak beğleri karışmağla zâbitleri sözün ısgâ itmeyüb nizâm-ı kılâ' muhtell ve müşevveş olduğun bildirüb Kadîmî üzre neferât-ı kılâ' olanlar zâbitleri ma'rifetiyle umûmen gediklerinde mevcut ve her zümrenin vaki olan tevcîhâtı yine zâbitleri arzıyla olub kılâ' Neferâtı umûrlarına bir vecihle sancak beğleri karışmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledükleri ecilden vech-i meşrûh üzre amel olumak için Hüküm yazılmışdır

Fi evâ'ili b sene 1101

Hüküm 516

İstanbul kâ'im-makâmına ve Üsküdar Monlâsına Hüküm ki

Kazâ-i mezbûre tâbi' Kadıköy nâm karyede sâkin Rum zimmîmeleri der-gâh-ı mu'allâma arz-ı-hâl idüb karye-i mezbûrede kadîmî yerlerinde terk olunan kilisânın Sakfî ve ba'zı yerleri termîme muhtâc olmağla şer'le keşfolunub asıl binâsından ziyâde şey ihdâs olunmamak üzre sukenâsından zaruri olan mertebe Termîminden men' olunmamak bâbında hükm-i humayunum recâ eyledükleri ecilden sen ki vezir-i muşarun ileyh ve Mevlânâ-yı mumâ ileyhsin kadîmen yerlerinde terk olunan kilisânın Asıl binâsından ziyade şey ihdâs olunmamak şartıyla zaruri olan mertebe termîminden men' olunmamak emrim olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 517

Mısır valisi vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki

Cenâb-ı server-i kâ'inât ve mefhar-i mevcudât 'aleyhi efdalu's-salâtın Ravza-i Mutahhara ve buk'a-i munevverelerine ta'lîk olunmak üzere hazîne-i 'âmirem'den teberruken ve teyemmunen

Murassa' ve mucevher bir kandîl-i zer ihdâ ve kıdvetu'l-havâss ve'l-mukarrabîn mu'temedu'l-mulûk ve's-selâtîn dâru's-se'âdetim ağalarından bi'l-fi'l hazînedârım olan Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû ile irsâl olunmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin emr-i şerifim vardığı gibi mûmâ ileyhi me'mûr olduğu vech Üzre Medine-i Munevvere ve tayyibe-i (...) irsâl ve îsâl eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 518

İstanbul'da Bostancıbaşı olan (...) dâme mecduhûya Hüküm ki

Hâlâ sefer-i humâyûn-nusret-makrûnuma me'mûr olan 'asâkir-i İslâm zafer-encâmımın murûru zamânı olub İstanbul'dan Çorlu'ya gelince ehl-i fesâdın şerr ve mazarratlarından ebnâ'-i Sebîlin emîn ve sâlim olmasıçün kemâl-i ihtimâm ile hifz u hirâset ehemm ve elzem olmağın imdi sen ki Bostancı mûmâ ileyhsin tarafından Çatalca ve bağ ustalarına ve ol ortalıkda olan (...) yeniçerilerine muhkem tenbîh ve te'kîd idüb İstanbul'dan Edirne cânibine gelince murûr ve 'ubûr iden eger askerdir ve eger azebdir mazarrat-ı eşkıyâdan emîn ve sâlim olmaları bâbında fevka'l-ğâye dikkat ve ihtimâm idüb uhde-i ihtimâmına havâle olunan hususda tekâsul ve ihmâl Üzre hareketden beğâyet ihtirâz eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 162

Hüküm 519

Girid muhâfazasında olan vezir (...) Paşaya Hüküm ki

Sâbıkâ Girid cânibi Defterdârı olan İbrahim Sırrı dâme 'uluvvuhû bin doksan dokuz senesinde Girid Defterdârı iken küllî (...) ve sene-i mezbure malından zimmetinde

Tahsîl olunacak mâl-ı mîrî olup Girid hazinesine dahi deyni olmağla sen ki vezir-i muşarun ileyhsin merkum İbrahim Sırrı elinde olan temessukâtıyla gelüb Muhâsebesin der-i devlet-i medârımda görmek bâbında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 520

Flıpe ve Tâtârbâzârı ve İhteman kâdîlarına ve Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilâyete Hüküm ki

Hâlâ Sofya ve ol havâlîde olan ehl-i zimmet ra'âyâdan ba'zı kimesneler sebiyy eyleyüb bu tarafa ve İstanbul ve Anadolu taraflarına getürmek üzre taht-ı kazânıza geldikleri mesmû'-ı humayunum olmağla imdi o makûle ra'âyâ taifesinin sebiyy olunan avret (avrat – kadın) ve sabî ve bi'l-cümle ellerinde zimmî ra'âyâ bulunanları taht-ı kazânızda ellerinden ahz ve kendülerine habs eyleyüb vukû'ı üzre isim ve resimleriyle arz eylemeniz babında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 521

Sofya'da asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan vezir Hüseyin Paşa'ya Hüküm ki

Serhaddlu taifesinden ba'zı kimesneler Sofya etrafında sâkin olan ehl-i zimmeti sebiyy ve esir idüb ğadr itmekle etrafda perişan olan ra'âyâ karyelerine gelüb tavattun itmege havf idüb bu sebeb ile sâ'irleri dahi celâ'ı vatan itmege başlayub ra'âyânın himâyet ve siyânet hususuyla takayyud olunmadığı mesâmi'-i humayunum olmağla imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin ehl-i zimmeti ğâret ve sebiyy ve esir idenler zâhir ve mustebîn oldukda gerek Serhaddlu ve gerek sair

Her kim olur ise olsun tehir itmeyüb saire ibret için katl idüb fî-mâ-ba'd itâ'at üzre olan ra'âyâ fukarâsını ziyâdesiyle himâyet ve siyânet üzre olasun deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili bsene 1101

Hüküm 522

Aclun Sancağıbeği Assaf Beğ dâme ‘izzuhûya Hüküm ki

İn şâ'allâhu Teala huccâc-ı hidâyet-minhâc 'avdet ittükde mükemmel zahîre ile ve adamların ile huccâcî karşılayub emîru'l-hâcc olan Murteza Paşa'nın re'y ve münâsib gördüğü üzre eşkıyâdan huccâc-ı muslimîni hıfz u hırâset hususunda bezl-i dikkat ve ihtimâm eylemen babında yazılmışdır

Fi evâhiri b sene 1101

Hüküm 523

Dergâh-ı 'âlî kapucıbaşlarından Bayram'a Hüküm ki

Rodos'da olan İsmail Paşa zamanında halkdan ahz ve celb Ve ihtilâs ve iddihâr eyledükleri emvâl-i kesireden sefer-i humâyûnum Mesârifîçün dört yüz kise akçe fermanım olmağın sen tahsiline me'mûr olmuşidin meblağ-ı merkumun bir gün ve bir saat mukaddem mesârif-iSeferiyeme iriştirilmesi ehemmm ve elzem olmağın imdi sen ki Muma ileyhsin emr-i şerifim sana vardıgı gibi fermanım olan Dört yüz kiseyi tamamen tahsil ve me'mûr olduğun vech üzre Getürüb hazine-i amireme teslim eyleyesün şöyle ki ferman-ı humayunuma muhâlefet ve meblağ-ı merkûmu tamamen eda ve teslimde Ta'annud ve muhâlefet ider ise bi-lâ-emân hakkından gelüb Re's-i maktû'un der-i devlet-i medârıma getürmen için Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 163

Hüküm 524

Gelibolu muhâfazasında olan Bahri Paşa'ya ve Gelibolu Nâ'ibine ve Gelibolu Gümrükcüsüne ve sair Zâbitlere ve iş erlerine Hüküm ki

Serhaddlu taifesinden ve sair den fesad ve şekavete cesaret eyleyen eşkıyâ Üsküb ve Kaçanik ve Sofya etrafında ve Vidin'e karib mahallerde sakin olan ehl-i zimmeti Fırsat buldukca nehb u ğâret ve ehil ve evlâdların sebiyy ve esir itmekle izhâr-ı şakâvet eyledükleri ecilden imdi siz ki muma ileyhimsiz Gelibolu iskelesinden Anadolu yakasına esir geçürmek murad idenlerin ellerinde olan esir leh ve Rus ve ehl-i harb

keferesinden olur ise mudâhale olunmayub ta'arruz olunmak ehl-i Harbden olduğu ma'lûm olmayanları yedinde olmasına i'tibâr olunmayub yerlerinden nez' ve sebîllerin tahliye idüb bey' ve iştirâsından ve ol makûle-i geçürmeyüb men' Eyleyesün 'inâd ve muhâlefet iderler ise sâhibleriyle ma'an Edirne'ye irsâl eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Bir sureti

Tekfurdağı Nâ'ibine ve Gümrükcüsüne ve sâ'ir zâbit ve iş erlerine yazılmışdır
Fî t-târîhi'l-mezbûr

Hüküm 525

İstanbul kâ'im-makâmı olan vezir Ömer Paşa'ya Hüküm ki
Bundan akdem bi-irâdetillâhi Teala 'a'dâ-i dîn istîlâsı sebebi ile ahalisi etrafda perişan olan memleketlerin ve Sofya etrafında tavattun iden ehl-i zimmînin Himâyet ve siyânetleri hususunda hukkâmın 'adem-i takayyudlerine binâ'en Serhaddlu taifesinden ve sâ'irinden ba'zı eşkiyâ fırsat buldukca emvâl ve erzâkların nehb u ğâret Ve evlad ve 'iyâllerin sebiyy ve esir idüb fûruht itmekle ra'âyâ fukarâsının hâlleri diger-gûn olmağın imdi sen ki vezir-i muşarun ileyhsin ba'de'l-yevm lâzım Gelen mahallere mustakîm gözcüler tayin idüb taşradan getürdükleri esir leh ve Rus ve ehl-i zimmet keferesinden değil ise beher-hâl Üsküp ve Kaçanik ve Sofya Semtlerinde ve Vidin'e karîb mahallerde sâkin olan ehl-i zimmet fukarâsından olmak 'ağleb ihtimâl olmağla gereği gibi teftiş ve tefahhus idüb zikr olunduğu Üzre ehl-i zimmet fukarâsından sebiyy ve esir ittüklerinin ve ehl-i harbden olduğu malum olmayanlarının yedlerinde olmasına itibar olunmayub yedlerinden Nez' ve sebîllerin tahliye idüb tekrar bir tarîkile ahz ve ihfâ itmelerinden ihtiyât eyleyesüz husus-ı mezbur ehemmi-i 'umûrdan olmağla iktizâ İden yerlerde nidâ ve gereği gibi tenbih idüb ehl-i zimmeti esir deyu alub satılmalarından ve yasağ (yasak) eylemen babında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 526

Kapucıbaşı Bayram dame mecduhuya Hüküm ki

Vezir-i 'a'zam-ı sâbık İsmail Paşa kendi zamanında halkdan ahz ve celb ve iddihâr ittüğü emvâl-i kesireden mesârif ve levâzım-ı sefer-i humâyûnuma i'ânet itmek üzere ferman olunan dört yüz kise akçeyi bi-lâ ta'allul eda ve teslim ider ise sen ki kapucıbaşı muma ileyhsin meblağ-ı merkumu tamamen ahz ve kabz idüb bir gün evvel hazîne-i âmireye îsâl ve teslîm idüb edâ-yi hizmet eylesün şöyle ki Paşa-yı muma ileyh imtisâl-i ferman itmeyüb tereddüd ve akçeyi tamamen teslim itmekden muhâlefet idüb özür ve bahane beyan ider ise mûmâ ileyhin vezir-i 'a'zamlığı hâlinde hazînedârı olan Muhammed nam kimesne kendünün mu'temedi ve mahrem-i esrârı olub hâlâ yanında olmağla mezburu ahz ve habs idüb tahrîr ve beyan olunduğu üzere halkdan ihtilâs ve iddihâr ittükleri emvâl-i kesîreyi bi-eyyi vechin kâne söyledüb ve ihfâ eyledüklerin zuhûra getirüb me'mûr olduğun hizmet-i mubâşereti kemâ yenbağî icrâ itmegin ziyâde dikkat ve ihtimâm eylesün deyu yazılmışdır

fî evâhiri b sene 1101

Sahife 164

Hüküm 527

Sivas kâdisına ve mütesellimine Hüküm ki

Müteveffâ Kemankeş Kara Mustafa Paşa Sivas kurbünde bina eylediği kasaba-i Hanıcedid'in 'ulemâ ve sulehâ ve 'e'imme ve hutabâ ve 'a'yân-ı vilâyet ve fukarâsı dergâh-ı mu'allâma Mahzar gönderüb kasaba-i Hanıcedid'de sâkin Kara Nebi dimekle ma'rûf kimesne menba'-ı ifsâd ve daima fitne-engîz olmağla birkaç Def'a şikâyet olundukda sâbıkâ müfettiş Paşa tarafından tutulub ve nice eyyâm ahz ve habs olunmuşiken mezbur bir tarîkile Halâs olmağla yine mütenebbih olmayub bundan akdem bin doksan senesinde kasaba ahalisi Halil Paşa'ya hilâf-ı vâki' mevâdd İsnâdıyla takrî' ve üç yüz gurusların aldırub zîr mahalleleri ahalisini teraddî eşkıyâsına birer mevâdd iftirâsıyla firâr ittirüb firâr idenlerin hânelerin söküb ihrâk eyleyüb ve firâr idenlerin (...) var iken ve kiremitlerin ve yerlerin fuzûlî zabt eyleyüb Ve bir kimesnenin dahi otuz seneden beru (...) olduğu kadimî (...) daima ra'âyâ fukarâsın

hukkâma ğamz idüb Fitne ve fesaddan hâlî olmadığın mahzar itmeleriyle sen ki Mevlânâ-yı muma ileyh ve mütesellim-i mezkursun Kara (...) kendi muvâcehesinde muslûmanlardan sual idüb şikayet olunduğu üzre yaramazlığı ve fukarâya ta‘addisi zâhir olur ise mezburu Diyâr-ı ‘âhara nefy ve iclâ itmen bâbında yazılmışdır
Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 528

Midillü cezâresinde vâki‘ Movlova kal‘ası Dizdârına Hüküm ki
Edirne’de Sultan Bayezid evkâfı kâtibi Ahmed ıslâh-ı nefis idinceye değin kal‘a-i mezbure zindana vaz‘ ve habs olunub mademki ferman-ı humayunum sâdır olmadıkça itlâk olunmamak babında ferman-ı ‘âlî-şânım sâdır olmuştur deyu yazılmışdır
Fî evâhiri B sene 1101

Hüküm 529

Sâbıkan Tuna kapudanı Ali dame ikbaluhuya Hüküm ki
Hâlâ sefer-i humâyûn için tedâruk olunub Kili ve İsakçı ve Hırsova ve Silistre ve Zıştovi ve Birgivi ve Rusçuk iskelerinden Niğbolu’ya nakl olunmak fermanım kazâların tahmîl için sefine tutmak ve dâr- se‘âdetime İhzâr idüb lâzım gelen ücretlerin taraf-ı meyâminden virilmek lazım gelmekle imdi sen mu‘temed ve kâr-güzâr ve sadâkat ve istikâmet ile hizmet uhdesinden gelmege kâdir ve devlet-i aliyyemin Mirahoru mukaddem hizmetkârı olduğun ecilden husus-ı mezbur dahi umûr-ı muhimme-i dîn u devletimden olmağla imdi sen ki mîr-i mîrân-ı muma ileyh sin emr-i şerifim vardığı gibi sâbıkan İbrahim Paşa Mirahoru Mehmed zide kadruhu mubâşeretile zikr olunan iskeleler ise sefine ahz ve sefinesine göre (...) tutub zahâ’iri ve bundan akdem Kili ve İsakçı ve Silistre ve Rusçuk kal‘alarından Niğbolu’ya nakli fermanım olan tob muhimmâtı dahi tahmîl Ve serî‘an ve ‘âcilen irsâl ve mahûf ve muhâtara olan mahallerde gereğı gibi hıfz u hırâset iderek emîn ve sâlim Niğbolu’ya irsâl ve bi-‘avnillâhi Teala Niğbolu’ya vâsıl olundukda gerek Âsitâne Tarafından gerek muhimmât ve gerek zikr olunan iskelelerden ve kal‘alardan irsâli ferman olunan zahâ’iri sefinelerden ihrâc ittirilüb gemisi ile Niğbolu kal‘ası önünde durub dergâh-ı mu‘allâma İ‘lâm eylesün husus-ı mezburda cümleliz ma‘iyyet ve i ttifâk üzre ve sa’y ve dikkat

ve bezl-i kudret eylemeniz için maliye tarafından emr-i şerifim virilmekle mucibince
Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 530

Karaman eyâletine mutasarrıf olan vezir Mehmed Paşa'ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bir gün ve bir saat mukaddem me'mûr olduğun mahallde bulunmak üzre sana birkaç defa emr-i şerifim gönderilüb tenbih-i humayunum olmağla bu vakte değin senin mahall-i memurda hidemât-ı aliyyemde Bulunman iktizâ ider iken bu gün tebâtu' ve tesâkul üzre hareketin mucerred ihmal ve musâmahana Haml olunmuşdur imdi bu defa dahi emr-i şerifim sana vardığı gibi kat'â tehir ve tavakkuf eylemeyüb İn şâ'allâhu Teala sür'at ve şitâb üzre gelüb Edirne'de alayın gösterüb geçüb me'mûr olduğun mahallde mevcut ve hidemât-ı aliyyemde bezl-i mechûd eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 531

Tuna kapudanı Hüseyin dame ikbaluhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin bir gün ve bir saat mukaddem senin Niğbolu'da bulunman muktezî olmağla imdi emr-i şerifim sana vardığı gibi tehir ve tevakkuf eylemeyüb seninle ma'an me'mûr olan çektiriler ve fırkateler ile Sür'at ve şitâb üzre Niğbolu'ya gelüb mevcut bulunub vusûlünü Der-i devlet-i medarıma arz ve i'lâm eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 165

Hüküm 532

Özi beğler beğisi Ahmed dame ikbaluhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin emr-i şerifim vardığı saat Karinâbâd kazâsına tabi Kurdkoca karyesinden Sarıimam ve Çerkeşli karyesinden Şaban Hoca ve Mahor oğlu ve

(...) karyesinden Murad nam dört nefer kimesneyi kazâ-i merkumdan ihrac fermanım olan piyade asker ile ma'an bi-enfusihi İhrac ve mukaddemâ fermanım olduğu üzre emîru'l-'umerâ'i'l-kirâm ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhunun Yanında mevcud eylemege ziyade takayyud ve ihtimâm eyleyesün şöyle ki bi-enfusihi mahall-i memurda mevcud bulunmaları fermanım olan dört neferden ve sair me'mûr olan Piyade askerden bir nefer nâkıs olmak ihtimâli olur ise mezburlara tertîb-i cezâ olundukdan sonra sen dahi mu'âteb olmanı mukarrer bilüb âña göre hareket eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 533

Çıldır Beğlerbeğisi Salih Paşa'ya ve Ahışa kâdîsına ve 'a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir iş erlerine Hüküm ki

Vezir-i 'a'zam-ı sâbık muteveffâ Kara İbrahim Paşa'nın yetmiş sanduk emvâli Ahışa'ya nakl ve ihfâ olunub sizin habîr olduğunuz Ma'lûm olmağın Mubâşir tayin olunan kapucıbaşı Hasan Ağa marifetiyle Kethudâ İbrahim Paşa'nın karındaşları İmdad Beğ ve Hüseyin beği ve Hasan Beği Ve sâbıkâ Çıldır Beğlerbeğisi Yusuf Paşa'nın kâtibi Ömer ve sâbıkan Kethudâsı Mehmed Kethudâ ve Ahışalu Ömer Ağa'yı ahz ve kal'a-bend idüb ve emvâl-i Merkûmeyi mezburlardan ve sâ'irlerden tefahhus ve su'âl ve 'alâ-eyyi hâl buldurub Mubâşir-i mume ileyh ile irsâl ve îsâl eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî ğurre-i B sene 1101

Bir sureti

Ahışa yeniçeri ağası Süleyman Ağa'ya emvâl-i merkume nerede olduğu mesmû'un olduğu istimâ' olunmağın her nerede ise mübâşir-i mume ileyhe teslim ve irsâl eyleyesün deyu vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Bir sureti dahi

Maçahel Sancağıbeği Mehmud Beğ ve Acara-i Suflâ sancağı beği Muhammed beğ ve 'ammisi Ahmed Beğ ve Acara-i Ulya Sancağıbeği Mustafa Beğ ve Ardahan Sancağıbeği Murtezâ Beğ ve oğlu Süleyman Beğ ve karındaşı oğlu Mahmud Beğ ve (...) Ağası

Osman Ağa ve Salih Paşa'nın silah ağası Hüseyin Ağa emvâl-i merkumeden habîr olduğunuz istimâ' olmuşdur deyu vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Bir sureti

Macahel ve Acara sancakları beğlerine ve (...) ve (...) kâdîlarına ve 'a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine emvâl-i merkume sefine ile Gönve iskelesine ve mahall-i merkumeden Ahışa tarafına nakl olunduğu istimâ' olunmağın ne keyfiyet ile nakl olunmuşdur Mubâşir-i muma ileyh marifetiyle tefahhus ve teftiş ve sıhhati olduğu üzre arz ve i'lâm eylesün deyu yazılmışdır

Hüküm 534

Özi beğler beğisi olan Ahmed dame ikbaluhuya Hüküm ki Varna kazâsında mukaddemâ ferman olunduğu piyade neferâtı ahali-i vilayet marifetleriyle beynlerinde tahammullerine göre tevzî' ve defter olundukda içlerinden bazıları Biz Âsitâneye adam ve arzihal gönderdik deyu ve bazıları dahi biz fakirleriz iktidarımız yokdur deyu husus-ı mezburun tehirine bâ'is oldukları İ'lâm olunmağla sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin vechen mine'l-vucûh tereddud ittirmeyub mukaddemâ ferman olunduğu mikdar piyade neferâtı bir an mukaddem İhrâc ve muhâlefet idenleri isim ve resimleriyle yazub der-i devlet-i medârıma arz eylemen babında yazılmışdır Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 535

Özi Beğlerbeğisi Ahmed dame ikbâluhûya Hüküm ki Emîru'l-'umerâ'il-kirâm ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhunun yanında İktizâ iden hidemât-ı 'aliyyemde olmak üzre sefer-i humâyûnuma me'mûr askeri ve tekâlîf viren ra'âyâdan olmayub ahâlî-i vilayetin zî-kudretlerinden olmak üzre ol Havâlîde vaki olan kazâlardan asker ihracı Ferman olmağla Varna kazâsından dahi kırk nefer piyade asker İhracı ferman olunmuşidi henüz ihrac ve mahalline irsal olunmamağla imdi sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin (...) kimesneye ta'allul ve tereddud ittirmeyub mukaddemâ fermanım olduğu mikdar Piyade neferâtı (...) mukaddem ihrâca muhalefet idenleri isim ve resimleriyle yazub der-i devlet-i

medârıma arz eylemen bâbında ferman-ı ali-şanım sadır olmuştur deyu Hüküm yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 166

Hüküm 536

Dergâh-ı mu‘âllâm kapucibaşlarından olub Flipe ve Gümülcine ve Tatarbâzârı ve Çırpan ve Zağra-i Atik ve Zağra-i Cedid ve Uzuncaova Hasköy ma‘a (...) ve Çirmen kazâlarından Yörük ihrâcına me‘mûr ve Mubâşir tayin olunan (boş) zide mecduhuya Hüküm ki

Sen ki kapucibaşı muma ileyhsin bundan akdem Flipe ve Gümülcine ve Tatarbâzârı kazâlarından ihracı ferman olunan Yörükler hususunda vilayet ‘a‘yânından ve Yörüklerin söz sahiblerinden ve ihtiyarlarından ferman-ı humayunuma amel ve i‘tibâr itmeyub bu emr-i muhimmin tehirine bâ‘is olanlar kimler ise ke-mâ-yenbağî tefahhus ve ahvâllerine Ittlâ‘ hâsıl idüb ve isim ve resimleriyle yazub der-i devlet-i medârıma ‘arz ve i‘lâm eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 537

Flibe ve Gümülcine ve Tatarbâzârı ve Çırpan ve Zağra-i Atik ve Zağra-i Cedid ve Uzuncaova Hasköy ma‘a (...) ve Çirmen kâdîlarına ve ‘a‘yân-ı vilâyet ve iş Erlerine ve Yörük çeri başlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine Hüküm ki

Bundan akdem Rumili yakasında tavattun iden Yörük taifesinin mu‘âfiyetleri mukâbelesinde her bir kazâdan tahammulüne göre cenk-âver Yörük yigitleri ihrac ve ferman olunan mahalle İrsal itmekde mesafe-i ba‘îdede olan kazâların Yörüklerinden kat‘â ta‘allul ve muhâlefet mesmû‘ olmayub siz ki zikr olunan kazâların kadıları ve Zâbit ve ‘a‘yân-ı Vilayet ve iş erlerisiz ve Yörük ihtiyarları ve söz sahiblerisiz cümleden mukaddem sâkin olduğunuz memleket-i İslâmiyye muhâfazasiçün takayyud idüb ferman-ı humayunum muktezâsınca tâmmu’s-silah ve cenk ve harb eri Yörük yigitlerin mahallinde hâzır ve mevcut ittirmeniz lazım iken (...) olunmayacak özür ve bahaneyi

muş'ir arzlarınız gelmekle cümleiniz 'itâb ve 'ikâba mustehakk olmuşsuz imdi bu zamanı sâ'ire kıyâs itmeyüb her birinizin taht-ı kazâsında sâkin olan Yörükleri gerek Eşkinci ve yamak ve gerek yağcı ve küreci ve (...) ve Medine-i Munevvere ve Sultan Bayezid ve Ğazi Evrenos ve Sultan Murad evkâfı Yörükleridir cümlesi bu fermana dâhildir içlerinden birisine muhâlefet ittirmeyüb sipâhî ve yeniçeri ve emir ve sâ'ir askerdeniz didiklerine 'amel ve i'tibâr itmeyüb dergâh-ı mu'allâm kapucibaşlarından Bu hususda Mubâşir tayin olunan (boş) mübaşeretiyle her bir kazâdan mukaddemâ emr-i şerifimde tasrîh olunduğu üzre tuvânâ Yörük yigitleri ihrac ve 'ale'l-'acel Tatarbâzâr'ında mevcut ittirdüb tekrar özür ve 'illet beyânından tehâvun ve ihmalden hazer eyleyesüz bundan sonra vaki olan taksîrâtınız 'afv Olunmayub cezânız tertîb olunur bilmiş olub âña göre hareket eylemeniz babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri B sene 1101

Hüküm 538

Sivas eyâletine mutasarrıf olan (...) Paşaya ve Gerede kâdisına Hüküm ki

Sen ki kâdîsın dergâh-ı muallama mektub gönderüb kazâ-i Gerede ahalisi meclis-i şer'a varub bundan akdem Medine-i İznikmid'den gelüb kazâ-i Gerede'de tavattun iden Şeyh Hüseyin nam kimesne şerîr ve ğammâz olub kasaba-i mezbure sukkânından El-Hâcc Muharrem nam kimesneyi bi-ğayr-ı hakk ehl-i örfe ğamz idüb otuz ğuruş aldırub nice bî-günah muslimîni bi-ğayr-ı hakk takrî' ittirdükden sonra kadılar nişanından sahte arz ve huccet ve 'ulemâ lisânından mahzar peydâ idüb tezvir ve 'avârıza vekâlet eyleyüb ihkâk-ı hakka mâni' olub ve kendü dedelerine şâhid-i zûr itdirüb nice Müslümanların hakkı ibtâl ve özür itmekle bu makûle şiddet ve fesâdından her biri emîn ve sâlim olmadığından kasaba ve kurâ halkından mutazarrır olan kimesneler Bu makûle ahvâl ve ef'âlden fâriğ ol deyu izn-i şer'le tenbih ve tekid olundukda tenbih olmayub daima şiddet ve fesaddan hâlî olmamağla ba'de'l-yevm üzerlerinden fesâdı Men' ve def' olmaz ise cümlemiz perakende olmamız mukadderdir deyu iltimâs eyledükleri arz itmekle sen ki vezir-i muşarun ileyhsin ol tarafa geldükde mezburun ahvâlini mahallinde tefahhus eyleyüb İ'lâm olunduğu üzre ise mezburu diyâr-ı 'âhara nakl eylemen bâbında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 167

Hüküm 539

Kefe Beğlerbeğ'ine Hüküm ki

Suğur-ı İslâmiyyeden Azak kal'asının bi-'avnullâhi Teala hıfz u hırâseti ehemmi muhimmât-ı dîniyyeden olmağın sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin muhâfazasına me'mûr olmuşundur imdi emr-i şerifim sana vardığı gibi tehir ve tevakkuf eylemeyüb mükemmel ve müretteb kapun ve şâkiyyu's-silah ve tâmmu'l-edevât adamların ve (...) Azak muhafazasına giden gelen beğleri ve sair cenk ve harbe kâdir olan emîn erleriyle ile in şâ'allâhu Teala Sür'at ve isti'câl üzre Azak'a varub vakt u zamanına değin kıla'-i merkume ve sair ol havâlide muhafazaya muhtac olan mahalleri Bi-'avnihi Teala keyd-i mazarrat-ı 'a'dâ-yi li'âmdan hıfz u hırâsetde bezl-i kudret eyleyesün deyu yazılmışdır Fî evâhiri bsene 1101

Hüküm 540

Ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhuya ve Plevne ve Lofça ma'a Etrebolu ve Tırnovi ve Zıştovi Ve Ruscuk ve Herazgrad ve Şumnu ve Eskicuma ve Ala kilisâ kâdîlarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

Sefere me'mûr askerî tâ'ifesinden ve tekâlif viren ra'âyâdan olmayub ahali-i vilayetin dahi zî-kudretlerinden olub Niğbolu sancağında vaki olan kazâlardan ihrac olunmak üzre Plevne kazâsından yigirmi nefer Lofça ma'a Eterebolu kazâsından kırk nefer Hotaliç kazâsından Yigirmi nefer Tırnovi kazâsından yüz nefer Zıştovi kazâsından yigirmi nefer Rusçuk kazâsından seksen nefer Hezargrad kazâsından doksan nefer Şumnu kazâsından yüz on nefer Eskicuma kazâsından otuz nefer Alakilisa kazâsından otuz nefer tüfenk-endâz piyade askeri zahîreleriyle Bir gün evvel ihrac ve hâssa Bostanı Ustalarından kıdvetu'l-'emâsil ve'l-'akrân Osman usta zide kadruhu mübaşeretıyla Vidin taraflarında Vaki olan derbendleri (...) kefare ve haydud eşkiyâsı murûrundan muhafaza ittirilmek üzre emr-i şerifim gönderilüb tenbih-i humayunum olmuşiken Hâlâ Tırnovi kazâsından ihracı fermanım olan yüz nefer piyade askeri ihracından ahali-i vilayetden bazıları ferman-ı şerifime muhâlefet ve birbirleriyle Yekdil ve yekcihet olub ra'âyâ üzerine tevzî' ve tahsîl ve zulüm ve ta'addî eyledükleri mesmû'-ı humayunum olmağla imdi sen

ki mir-i miranı muma ileyhsin Emr-i şerifim sana vardığı saat kazâ-i mezburdan ihracı fermanım olan ol mikdar tüfenk-endâz piyade askerin bu âna değin İhrâcına mumâna‘at ve muhâlefet ve emr-i şerifime muğâyir tekâlîf ra‘âyâya tevzî‘ ve tahsîl iden kimler ise ahz ve kayd ve bend ile der-i devlet-i medarıma ihzâr Eyleyüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerifim mucibince zikr olunan kazâlardan ihracı fermanım olan ol mikdar tüfenk-endâz piyade Askeri vech-i meşruh üzre sefer-i humâyûnuma me‘mûr askeri ve teklif viren ra‘âyâdan olmayub ahali-i vilayetin zî-kudretlerinden Olmak üzre zahîreleriyle bir gün ve bir saat mukaddem ihrac ve mahall-i memurda hidemât-ı aliyyemde mevcut idesüz deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 541

Özi Beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhuya Hüküm ki

Sen ki mir-i miran-ı muma ileyhsin senin ile ma‘an me‘mûr olan tavâ‘if-i asker ile nehr-i Tuna’nın beri yakasından Niğbolu’dan ileru bir münasib mahallde Çetr-i hiyâm ‘ârâm ve dernek ve cem‘iyyet itmek üzre sana bundan akdem emr-i şerifim gönderilüb tenbih-i humayunum olmuşıdi hengâm-ı sefer hulûl İtmegin imdi emr-i şerifim sana vardığı gibi seninle ma‘an me‘mûr olan zu‘amâ ve erbâb-ı tımarı ve piyade ve süvari cümle tavâ‘if-i askeri kuvvetlü tüfenkleriyle kuvvetlu tüfenkleri olmadığı halde her birinin tabancalu tüfenkleri olub ve sâ‘ir edevât-ı cenk ve (...) Mükemmel ve müretteb olmak üzre muhkem tenbih ve tekid ve bir gün ve bir saat mukaddem ele götürüb vech-i meşruh üzre mahall-i merkumda dernek ve cem‘iyyet ve in şâ‘allâhu Teala hîn-i iktizâda hidemât-ı ‘aliyyeme muheyâ ve hâzır ve ‘âmâde olasun deyu şöyle ki kuvvetlu veyahud Tabancalu (...) ve sâ‘ir edevât-ı cenk ve (...) kusurlar bulunur ise dirlikleri ‘âhara virilmekle iktifâ olunmayub mazhar-ı ‘itâb Olmaları mukarrerdir âña göre habîr ve ‘âgâh eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 542

Trabzon Beğlerbeğisi olup hâlâ Azak muhâfazasında olan Murad Paşa'ya Azak muhâfazasında olan dergâh-ı 'âlfî cebecileri ve tobcularını zâbitleri marifetleriyle yoklayub mevcut Ve nâ-mevcudunu sıhhati üzre defter ve vukû'ı üzre der-i devlet-i medârtıma 'arz ve i'lâm eyleyesun deyu yazılmışdır
Fî evâhiri b sene 1101

Sahife 168

Hüküm 543

Sultaniye kal'ası Dizdârı (...) zide hıfzuhûya Hüküm ki
Bundan akdem erbâb-ı tımardan kıla'-i mezbura vaz' ve habs olunmak fermanım olan dört nefer sipahinin cürmleri 'afv olunmağla Emr-i şerifim vardıgı gibi mezburları itlâk eyleyesun deyu yazılmışdır
Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 544

Mağnisa Monlasına ve Saruhan sancağı mütesellimine Hüküm ki
Kıdvetu'l-kuzât ve'l-hukkâm Nif kadısı Mevlânâ Süleyman zide fazluhu dergâh-ı muallama mektub gönderüb Nif kazâsına tabi Kızılıcalı nam karye ahalisi meclis-i şer'-i şerife varub Karye-i mezbur sâkinlerinden Cafer ve Yanık İlyas nam kimesneler kendi hâllerinde olmayub rafz-ı dîn ve târiku's-salât ve kuttâ'ı't-tarîk ve (...) lüsûs ve daima hânelerinde Akd-i meclis-i fisk-ı birle raks-ı fevâhiş ittirüb itâ'at-i şer'-i şerîf eylemediklerinden mâ-'adâ Cenâb-ı risâlet-penâh sallallâhu Teala 'aleyhi ve sellem hazretlerine hâşâ summe hâşâ 'itâle-i lisâna cesâret eyledükleri bundan akdem üzerlerine şuhûd-ı 'udûl ile sâbit ve zâhir ve sicill ve huccet olunmuşiken mezburlar firâr ve hâliyâ ba'zı şerîrlere İntisâb eyleyüb fitne ve fesâddan hâlî olmadıkların vaz'ıyyeti arz ve ahalisi mahzar itmeleriyle sen ki Mevlânâ-yı muma ileyh ve mütesellim-i mezkûrsun bâlâda mastûr olan İki nefer şakîyi ahz idüb mazmûn-ı arz ve mahzar üzerlerine sâbit olur ise bi-lâ-te'hîr cezâların virüb katl eyleyüb ve hakklarından gelündükde Der-i devlet-i medarıma arz eylemeniz emrim olmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâhiri b sene 1101

Hüküm 545

Akşehir Sancağıbeği Mehmed dame ‘izzuhûya Hüküm ki

Sen ki mir-i muma ileyhsin bu sene-i mübarekede Anadolu yakasında olan vüzerâ-yi ‘izâm ve mir-i miran-ı kirâm ve sâ’ir tavâ’if-i asker sefer-i humâyûnuma me’mûr olub kurâ’-i mezbur ortalık yerde vaki olmağla ebnâ’-i sebîli haramzâdeden gözetmek için sancağında oturub kemâl-i basîret ve intibâh üzre (...) görüb gözetmege me’mûr olmuştundur kezâ bu hususu bahane idüb ezmîne-i sâlifede olduğu gibi teftîş-i tâmmile devr idüb ra’âyâ fukarâsından yem ve yemek almakdan ve akçe pul celb itmege sebep olmak mulâhazasıyla şer’an şuhûd-ı ‘udûl ile üzerine cürm ve töhmet sâbit olmayan kimesneleri ittihâm ve rencide itmekden beğâyet hazer idüb sefer-i humâyûn hizmetinde bulunmayub sancağında kaldığına göre mazarrat-ı eşkıyâdan ebnâ’-i sebîli gereği gibi hıfz u hırâset itmekde bezl-i dikkat ve ihtimâm eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâ’ili b sene 1101

Hüküm 546

Bosna valisi vezir-i mükerrerem Hüseyin Paşa’ya ve Bosna cânibi defterdârı İbrahim dame ‘uluvvuhûya Hüküm ki

Sen ki Defterdâr-ı muma ileyhsin Bosna hazinesinin emvâl ve kat’ olunan mangırına nizâm vermek üzre sen me’mûr olmağın imdi in şâ’allâhu Teala bir iki aya değin me’mûr olduğun husus görölüb nizâma karîb oldukda bir ma’kûl ve münâsib ve hizmete kâdir adam tedâruk ve yerine vekîl idüb alıkoyub ve sen gelüb ahvâli Der-i devlet-i medarıma arz eylesesun ve sen ki vezir-i muşarun ileyhsin vech-i meşruh üzre amel olunmak babında yazılmışdır

Fî evâ’ili b sene 1101

Hüküm 547

Gelibolu muhâfazasında olan Bahri Muhammed dame ikbaluhuya Hüküm ki

Rumili’nde cenk ve harbe kâdir iki yüzden mütecâviz serhaddluler Ehl u ‘iyâllerleriyle Gelibolu’ya varub Anadolu tarafına geçmek murad eyledikleri istimâ’ olunmağla sen ki

mir-i miran-ı muma ileyhsin o makulelerden Cenk ve harbe istitâ'atı olanları murûrdan men' eylemen bâbında yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Sahife 169

Hüküm 548

Şehrizol Beğlerbeğisine ve kâdısına Hüküm ki

Kasaba-i mezbur ahalisi dergah-ı muallama arzıhal sunub Şehrizol sâkinlerinden Kantemir Beğ ve Hüsrev Ağa dimekle ma'rûf kimesneler kendi hâllerinde olmayub kâdî ve sâ'ir hâkimler yanlarına varub fukarâyı ğamz idüb küllî akçelerin alub ve aldırub zulüm ve ta'addîleri şuhûd-ı 'udûl ile sâbit ve zâhir ve sicil ve huccet olunduğun Bildirüb ol bâbda hükm-i humayunum reca itmegin sen ki mir-i miran-ı muma ileyh ve Mevlânâ-yı mezkursun mezburların keyfiyet-i hâli şikâyet olunduğu vech üzre ise Bî-ğaraz Müslümanların şehâdetleriyle sâbit oldukdan sonra mezbur Kantemir ve Hüsrev'i Basra eyâletinde (...) nefy eylemeniz babında yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 549

Brusa kâdısına ve ve Hüdavendigâr sancağı mütesellimine Hüküm ki

Brusa'da mahkeme-i suğrâda Nâ'ib olan Ali'nin dîvân-ı humayunuma ihzârı lâzım gelmekle tayin olunan çavuş ile dîvân-ı humayunuma ihzâr eylemen babında yazılmışdır

Fî evâ'ili b sene 1101

Hüküm 550

Anadolu'da asker sürücü olan vezir Ali Paşa'ya Hüküm ki

Kıdvetu'l-kuzât ve'l-hukkâm Tarsus kadısı Mevlânâ Muharrem zide fazluhu dergah-ı muallama mektub gönderüb kazâ-i mezbur ahalisi meclis-i şer'-i şerife varub Bu sene-i mübarekede musammem olan sefer-i humâyûnum için 'aşâ'ir-i türkman ve ekrâddan süvari asker fermanım olmağın Kars-ı Zu'l-Kadriye sâkinlerinden olan türkman taifesinden Dahi me'ûnet-i seferiyelerin görmek üzre beher nefere ellişer ğuruş ile üç

yüz nefer ihrâc olunmak fermanım olub Adana Beğlerbeği Hürmüş Muhammed dame ikbaluhu Mubâşir tayin olunmuşıdi ferman-ı şerifim mucibince kazâlarında sakın olan yüz doksan Yörük taifesinden tahammulleri mikdarı asker tedâruk olundukdan sonra kazâ-i mezbur Ra'âyâsı fukarâsından dahi altmış nefer süvari müsellah asker için buyuruldu ile altmış neferin ücreti olmak üzere üç bin gürüş irsâl idüb sâdır olan Ferman-ı şerifim ve defteri görmedin ra'âyâ-yı mezkûrûndan altmış nefer adam matlûbdur deyu meblağ-ı mezburu ra'âyâ fukarâsına teslim ve huccet olundukdan sonra irsal olunan Ferman-ı şerifimde ve defterde Tarsus kazâsı ra'âyâsı mukayyed olmayub mir-i miran-ı muma ileyh mezkurlara ğadr eylemek murad ider deyu ahvâlleri der-i devlet-i medara İ'lâm olunmak üzere elhâsılıyla arz eyledügi ecilden sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bundan akdem ekrâd ve türkman 'aşâ'irinden ferman olunan neferât esliha İ'mâline kâdir cenk ve harb eri yigitler olmak üzere tenbih olunmuşdur arz olunduğu üzere mahall-i iktizâda silah isti'mâlinden bî-haber rencberan taifesinden ve ra'ıyyet Makûlesinde ise atları tarh idüb eyâlet-i merkumede olan ekrâd ve türkmanın ata ve dona kâdir cenk ve harbe ve esliha i'mâline salâhiyeti olanlardan üç yüz Neferi tedâruk ve ihrac ve serî'an ordu-yı humayunuma irsal ve isâlde kemâl-i mertebe dikkat ve ihtimâm eylemen babında yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 551

Kapudan Paşaya Hüküm ki

Foça-i Cedid Nâ'ibi Abdullah mektub gönderüb Saruhan sancağında vaki Foça-i Cedid kal'asının Dizdârı ve Kethudâsı Ve ser bölük ve neferâtı ve tobcuları ve tobcubaşısı meclis-i şer'a varub Ulufe ve tımara mutasarrıf olan mustahfizân-ı kadîmden kala'-i mezbure Dizdârı olanlar Zabtından olub ve mahlûl Düşen gedikleri dahi Dizdâr olanlar arz idegelmiş iken on iki akçe ile kal'a-i mezbure tobcu olan siyavuş nam kimesne kal'a-i mezburun tobcuyan ve ulufe ve (...) mahlûl olan gedikleri ben arz iderim deyu ihtilâle bâ'is olmağın mezbûr def' olunub ulufesi hazîne-mande olmuşiken hâlâ on iki sene mururunda Kozbeyli nâm karyede Ali nâm kimesne ben topçu başı oldum mahlûl olan gedikleri idiñ ben viririm deyu ihtilâle bâ'is olduğun arz itmegin Anadolu muhâsebesi defterlerine nazar olundukda kal'a-i mezbûrda vâki' ulufelü mustahfizân ve topcuyan

mahlûl gedikleri vâki‘ oldukda kadîmden kal‘a-i mezbûre Dizdârı olanlar arz idegelüb lâkin bundan akdem on iki akçe ulufe ile mustahfizân ve topcuyan berâtı elzem ve muhimmdir deyu bin doksan yedi senesinde berât ittirüb lâkin kal‘a-i mezbûrun tımarıyla topcubaşısı var iken (...) sene-i merkûmede (...) ref‘ ve ulufesi hazîne-mande olub (...) ihrâc olunmuşiken (...) ve mezkûr Ali topculuk ‘ilminde mâhirdir deyu kal‘a-i mezbûrda mahlûl sahîh olunub mezkûr Ali‘ye tevcîh olunduğu (...) sen ki vezir-i muşarun ileyhsin umûrların görüb (...) üzre amel eylesün deyu yazılmışdır Fî evâ‘ili Ş sene (1)101

Sahife 170

Hüküm 552

Mirahor-ı evvel olan (...) dame mecduhuya Hüküm ki Voynuk Çeribaşılarında Sofya‘da asker-i İslâm‘a baş ve buğ olan vezirim Hüseyin Paşa edâmallâhu Teala iclâlehû ile ma‘an hizmet-i muhâfazada mevcud bulunmak İktizâ itmegin imdi sen ki muma ileyhsin Niğbolu ve Silistre ve Sofya ve etrafında olan Voynuk Çeribaşılarında Ahmed veled-i Osman on nefer ve İbrahim veled-i Muhammed On nefer ve Ahmed Beğli zâde on nefer ve Osman veledi Kara Mustafa on nefer ve İbrahim veled-i Ömer on nefer ve Ali veled-i Turhan beş nefer ve Receb beş nefer ve Mehmed yigirmi nefer Ve diger Receb on beş nefer ve Yusuf beş nefer ki cem‘an yüz nefer tâmmu‘s-silah adam ile mezkur çeri başıları bu sene-i mübarekede şehr-i Şevval ğâyetine değin in şâ‘allâhu Teala vezir-i muşarun ileyhin yanında hizmeti muhafazada mevcud ittirmen babında yazılmışdır

Fî evâ‘ili Ş sene 1101

Hüküm 553

Âsitâne-i Se‘âdetden mahruse-i Mısır-ı Kahire‘ye varınca deryadan yol üzerinde vaki olan kadılara ve gümrük Emînlerine ve sair iş erlerine Hüküm ki Dâru‘s-se‘âdetim ağalarından kıdvetu‘l-havâss ve‘l-mukarrabîn Mesud Ağa ve Zennun Ağa zide uluvvuhumâ dergah-ı muallama arzıhal gönderüb mezburlar izn-i humayunum ile Mahruse-i merkume revâne olmağın her kanğınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise emîn

ve sâlim birbirinize irsâl ve mahall-i merkuma îsâl olunub Mücerred ta'cîz için tüccar akvâli vardır deyu gümrük Emînleri taraflarından eşyaları karışdırılmayub bir vecihle rencide ve eziyet olunmamak babında hükm-i humayunum reca itmegin vech-i meşruh üzre kendülere mahsus olan eşyalarına dahl ve ta'aruz olunmamak babında yazılmışdır Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 554

Çırpan Nâ'ibine ve dergah-ı 'âlî çavuşlarından Yörük ihracına me'mûr olan Hüseyin Çavuş'a ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki Sen ki Nâ'ibsin dergah-ı muallama mektub gönderüb Tatarbâzâr'ında tecemmu' itmek üzre mu'âfiyet şartıyla kazâ-i mezburdan elli nefer Yörük ihracı ferman olunmağla kazâ-i mezburda sakın Yörükân taifesi iki def'a murâsele ile da'vet-i şer' olundukda imtisâl eylemedikleri i'lâm olunmağın imdi sen ki Mevlânâ-yı Merkum ve Mubâşir-i mezbursun emr-i şerifim vardığı gibi vech-i meşruh üzre kazâ-i mezburdan ferman olunan Yörüklerin ihracına mumâna'at iden Çeribaşları Ve söz sahiblerini 'alâ eyyi hâl ele getirüb kayd ve bend ile der-i devlet-i medarıma ihzar ve mukaddem ferman olunduğı vech üzre elli nefer yörüğü ferman-ı Sâbık mucibince ihrac ve mahall-i memurda mevcut eyleyüb evkâf ra'âyâsiyuz deyu ve 'âhar vecihle min ba'd-i ta'allul ve inad ittirmekden ziyade Takayyud ve ihtimam eylemeniz babında yazılmışdır Fî evâhiri Ş sene 1101

Hüküm 555

Dergah-ı muallam kapucubaşlarından Yörükân ihracına Mubâşir tayin ounan Yusuf dame mecduhuya Hüküm ki Kıdvetu'l-kuzât ve'l-hukkâm Zağra-i Cedid kadısı Mevlânâ Abdurrahim zide fazluhu dergah-ı muallama mektub gönderüb Tatarbâzâr'ında cem' İtmek üzre kazâ-i mezburda sakın olan Yörükân taifesinden mu'âfiyet şartıyla tâmmu'l-edevât kırk nefer Yörük ihrac için emr-i şerif Gönderilüb tenbih-i humayunum olmuşiken kazâ-i mezburda vaki 'a'yân-ı vilayet ve iş erleri ve kazâ-i mezburda Yörükân taifesi yokdur deyu ihzâr eyledüklerin Arz eyledügi ecilden sen ki bu husus için bi'set olunan Mubâşir-i muma

ileyhsin kazâ-i mezburda fermanım olan Yörükleri tamamen ihrac ve Tatarbâzâr'ında mevcut ittirüb vechen mine'l-vucûh ta'allul ve musâmaha ittirilmemek için yazılmışdır
Fî evâ'ili Ş sene 1101

Bir sureti

Vech-i meşruh üzre Zağra-i Atik kazâsında olan Yörükân için yazılmışdır

Sahife 171

Hüküm 556

Flıpe Monlasına ve Tatarbâzârı ve Gümülcine ve Uzuncova Hasköy ma'a (...) ve Çirmen ve Çırpan ve Zağra-i Atik ve Zağra-i Cedid kâdılarına ve zıkr olunan kazâlardan Yörük ihracına me'mûr olan (boş) ve 'a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine ve Yörük Çeribaşları ve söz sahiblerine Hüküm ki

Tatarbâzâr'ında tecemmu' itmek üzre mu'âfiyet şartıyla taht-ı kazânızdan Yörük ihracı fermanım olub gerek eşkinci ve gerek yamak ve yağcı ve küreci Ve (...) ve Medine Münevvere ve Sultan Murad ve Ğazi Evrenos evkâfı Yörükleri bi'l-cümle dâhildir deyu emr-i şerifde mastûr Ve mukayyed olub bir vecihle ta'allul iktizâ itmez iken bazıları zıkr olunan evkâfdan değiliz 'âhar vakıf ra'âyâsıyuz bizim ra'âyâsı olduğumuz Evkâf zıkr olunmamışdır deyu illet ve bahane eyledükleri i'lâm olunmağın imdi siz ki muma ileyhsimsiz husus-ı mezbura Medine-i Münevvere ve zıkr olunan Evkâf-ı 'izâm Yörükleri dâhil oldukdan sonra evkâf-ı saire Yörüklerinin dahi inzimâmı evleviyet ile emr-i mukarrer iken mezburların Ol vecihle nizâ'a tasaddîleri mücerred ta'allul olmağla imdi taht-ı kazânızda sakın olan Yörüklerden o makûle bahane idüb fermanım olan Yörüklerin İhracına mumâna'at idenler her kimler ise ele götürüb kayd ve bend ile der-i devlet-i medarım ihzar ve fermanım olan Yörükleri me'mûr olduğun Vech üzre serî'an ve 'âcilen ihrac ve mahall-i merkurda mevcut eyleyüb vechen mine'l-vucûh kimesneye ta'allul ve muhâlefet ittirmemen (...) Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 557

Ahyolu kâdîsına ve Pınarhisarı ve Midye kazâları Nâ'iblerine Hüküm ki

Hâliyâ mîrî avcı başı olan otuz üç sekbânân Çorbacısı İbrahim gelüb zikr olunan kazâlarda vaki nevâhî ve kurâları Kadîmu'l-'eyyâmdan mîrî avcı başları tarafında hıfz u hırâset olunagelmekle Istranca avcı başısı tarafından ta'arruz olunmağla men' için mukaddemâ emr-i şerif virilmişiken kadîme muhalif dahl ve ta'arruzdan hâlî olmadıkların bildirüb taht-ı kazâlarınızda vaki nevâhi ve kurâ ahalileri haydud eşkiyâsından muma ileyh tarafından hıfz u hırâset ittirilüb hilâf-ı emr-i şerif ve kadîme muğâyir Istranca avcı başısına mudâhale ve bir vecihle mu'âraza ittirmeyesün deyu bi'l-fi'l dergah-ı muallam yeniçerilerim ağası olan Ali Ağa dame 'uluvvuhû tarafından mühürlü mektub virilmekle mucibince yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 558

(...) ve (...) ve (...) kâdîlarına ve zikr olunan kazâlarda vaki gümrük Emînlerine Hüküm ki

Ahmed zide mecduhu gelüb babası Emîr Mustafa Paşa'yı itlâk için gönderdiği eşyadan gümrük talebiyle rencide olunmamak babında hükm-i humayunum reca itmegn muma ileyhin gönderdiği emti'a ve eşyasından gümrük talep olunmamak emrim olmuşdur deyu Hüküm yazılmışdır

fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 559

Yenişehir kazâsında sakin Abdülmümin'e Hüküm ki

İş bu sene-i mübarekede kazâ-i mezburdan ihracı Fermanım olan dört yüz yigirmi nefer piyade asker Sefere me'mûr askeri ve tekâlîf viren ra'âyâdan olmayub ahali-i vilayetin zî-kudret olanlarından Fermanım olmuşiken piyade askerin ihracına mâni' olduğun i'lâm olunmağın imdi emr-i şerifim Vardığı gibi kazâ-i mezburun zî-kudretlerinden mukaddemâ ihracı fermanım olan piyade neferâtı İhrac ve önlerine düşüb Mora tarafında asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun Yanına götürüb ve sen dahi

neferât-ı mezbur ile ma'an Mir-i miran-ı muma ileyhin münâsib gördüğü üzre Hizmetde bulunman için Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Sahife 172

Hüküm 560

Anadolu'da asker ihracına me'mûr olan vezir Ali Paşa'ya Hüküm ki

Mütevekkil 'Alallâhi Teala ordu-yı humayun zafer-makrunum Edirne sahrasına çetr-i hiyâm idüb vakt-i hareket dahi karîb olub sefer-i humâyûna me'mûr olan tavâ'if-i askerîn şimdiye değin gelüb mevcud bulunmaları ehemm ve elzem iken henüz yerlerinden bile hareket eylemeyüb uğradığın mahallerde ihrac eyledüğün Asker dahi sen 'âhar tarafa teveccuh eyledikde kadılar ve 'a'yân-ı vilâyetin musâmahalarından nâşî yine evlerine avdet itmeleriyle ğazve-i humayunumun bu vecihle tehirine Bâ'is olacakları mesmû'-ı humayunum olmağla sefer-i zafer-rehberime me'mûr olan vüzerâ-yi 'izâm ve mir-i miran-ı kirâm ve sancak beğlerine başka başka evâmir-i şerifem gönderilüb ve Anadolu'nun üç koluna dahi dergah-ı muallam kapucibaşlılarından birer Mubâşir tayin ve irsal olunmağın imdi sen ki vezir-i Muşarun ileyhsin emr-i şerifim sana vardığı gibi vakit ne mertebesinin olduğun mulâhaza idüb ihrac ve tesyîrine me'mûr olduğun tavâ'if-i Askeri bundan akdem bi'd-defe'ât sana tenbih-i humayunum olduğu vech üzre 'alâ eyyi hâl ihrac ve irsâl ve bir gün ve bir saat mukaddem ordu-yı humayunumda mevcud eylemege bezl-i makdûr eylesün ba'de't-tenbih uğradığın mahallerde tavâ'if-i askerden evlerinde ve yerlerinde her kim bulunur ise Ve vebâllerine boyunlarına mustehakk oldukları cezaların tertib eyledükden sonra kanğı kazâda bulunurlar ise ihmal ve musâmaha eyledükleri için kadılarının ve 'a'yân-ı vilayet olanlarının dahi (...) virilmek için sıhhati vukû'ı üzre der-i devlet-i medarıma arz ve i'lâm eylesün sonra zî-kudretlerinden Emr-i şerifim ne vecihle sadır olur ise mucibiyle amel olına ve'l-hâsıl tafrâ tafrâ mu'temed 'aleyh Mubâşirler gönderüb ve sen dahi kat'â tehir ve tevakkuf itmeyub Uğurunda yemîn ve yesârında vaki kasabât ve kurâda sâkin olan tavâ'if-i askerden bir ferdi evlerinde ve yerlerinde alıkoymayub Tesyîr idüb in şâ'allâhu Teala bir gün ve bir sât mukaddem Edirne sahrasında mu'asker-i zafer

rehberime îsâl eyleyüb rızâ-i husn-i iktizâ-yı mulûkâneme muvâfık me'âsir-i cemîle vucûda getürmege ihtimâm ve ahali-i vilayet ve sükkân-ı memleketi dahi etbâ'ına ve yanında bulunan tavâ'if-i asker ve sair Ebnâ'-i sebîlden bir ferde zulüm ittirmeyüb her vecihle himâyet ve siyânet idüb menâzil ve merâhilden nefis-i vâhidde ta'addî ittirmeden beğâyet Taharruz ve ictinâb eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 561

Niğbolu sancağında vaki olan kadılara Hüküm ki

Ber vech-i arpalık Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhunun Kethudâsı iki def'a zahîre bahâ metâlibesiyle sancağ-ı mezburu (...) idüb İki yüz kadar (...) ile meccânen ra'âyâ fukarâsından yem ve yemek (...) şikâyet olunmağla der-i devlete ihzârı ferman olunmuşdur fi'l-hakîka ra'âyâ Fukarâsına minvâl-i meşrûh üzre zulüm ve ta'addî ittügü vâki' midir ma'lûm olmak için ta'yîn (olunan) çavuş mübâşeretiyle livâ-i mezbûrda olan kazâlardan teftiş ve tefahhus olunub sonra hilâfı zuhûr itmemek üzre vâki' hâli yazub der-i devlet-i medârıma arz ve i'lâm eyleyesün deyu yazılmışdır

Fî 6 Ş sene 1101

Hüküm 562

Trabzon kâdîsına ve Trabzon sancağında zu'amâ ve erbâb-ı tımarın bedeliyesi tahsiline me'mûr olan (...) zide kadruhuya ve alaybeği ve Çeribaşıya Hüküm ki

Hâliyâ kapum kullarımın ihrac olunan (...) mevâcibleriçün ziyade hazine tedârukü elzem ve muhimm olmağla bin yüz senesine mahsûb olmak üzre tarafımızdan Sancağbeği ve zu'amâ ve erbâb-ı tımarı bedeliyesi malından mevâcib-i merkum için yigirmi beş yük akçe tayin ve havale olunmağla meblağ-ı mezburu emr-i şerifim vardıği gibi 'alâ eyyi hâl mevâcibe yetiştirilmek üzre bi't-tamâm (...) idüb kîseleyüb mühürleyüb irsal olunan Mubâşir ve mu'temedun 'aleyh Adamlarınla sür'at ve isti'câl ile Der-Se'âdet'ime irsal ve kat'â tehir ve tevakkuf itmeyüb duyûn-ı evvel mevâcib ihracından mukaddem teslim-i hazine ittirüb Sair zamana kıyâsla 'avk u tehirden ve ihmal ve müsâheleden beğâyet ihtirâz eyleyesün deyu maliye tarafından emr-i şerif virilmekle mucibince amel olunmak için yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Sahife 173

Hüküm 563

Üsküb tarafında asker-i İslâm'a Ser-asger olan vezir Halil Paşa'ya Radovişte kâdîsına Hüküm ki

Sen ki kâdîsın dergâh-ı mu'allâma mektûb gönderüb Radovişte kazâsı ra'âyâsı meclis-i şer'-i şerîfe varub kasaba-i mezbur sâkinlerinden Bostancı Ali nam kimesne kendü hâlinde olmayub hevâsına tabi şakîler ile altı seneden beru vaki olan seferler (...) ile murûr iden mir-i miran Ve mir liva ve sâ'ir ehl-i örf taifesiyle yekdil ve kendü menziline kondurub ba'zıları ğamz ve tecrîm ve ba'zıları hilâf-ı şer'-i şerîf katl ve malların yağma ve ğâret Ve benim bir mikdar masrûfım olmuşdur deyu senede beşer ve altışar yüz ğuruş tevzî' ve tahsîl ve ücret namına küllî akçelerin alub ve bin yüz bir senesinde Köstendil Sancağıbeği olan Mehmed dame 'izzuhûya yüz elli ğuruş virilmişiken kazâ ahalisine seksen bin akçe bi-lâ-emr tevzî' idüb eda-i Ta'allul eyledüklerinden adama yüz değnek darb ve zincire urup bunun emsâli zulüm ve ta'addîsinin nihâyeti olmamağla bundan akdem ta'addisi men' olunmak İçün birkaç def'a emr-i şerif virilmişiken itâ'at-i emr ve şer' eylemedüğün el-hâsılı ile arz eyledüğü ecilden sen ki vezir-i muşarun ileyhsin mezbur Ali'nin Hali arz olunduğu üzre ise cezasın virüb katl eyleyesün deyu yazılmışdır Ba'de'-l'arz şer'le hakkında lazım gelen icrâsiçün yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Kethudâsını ta'ahhudunden sonra hayli zaman murûr itmegin tamamen tahsil olunmak üzre tebdil olunmuşdur

Hüküm 564

Âsitâne-i Se'âdet'de kâ'im-makâm Paşaya ve Defterdâr vekiline Hüküm ki

Hâlâ Kandiye valisi olan vezir Abdurrahman Paşa'nın bu tarafda muhâsebesi görüldükde sâbıkâ Basra eyâletinden mîrîye olan deyninden yüz kîse akçeyi şehri virmek ta'ahhud ve bu tarafda Kethudâsı ta'ahhud itmekle meblağ-ı mezburdan elli kîse

akçeyi mu‘accelen tahsil ve teslim-i hazine-i ‘âmirem ittirüb ve elli kîsesin dahi birkaç güne değin tedâruk ve tahsîl ve teslim-i hazine ittiresün deyu maliye tarafından Virilen emr-i şerif mucibince Hüküm yazılmışdır

Fî evâ’ili Ş sene 1101

Hüküm 565

Sâbikan Sayda Beyrut valisi vezir İsmail Paşa’ya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin zimmetinde olan (...) mukâta‘âtı malından der-i devlet-i medarıma gönderilmesi fermanım olan akçenin Tahsili için emr-i şerifimle Mubâşir tayin olunan kıdvetu’l-emâcid ve’l-ekârim dergâh-ı muallam kapucibaşlarından (boş) dame mecduhu varub sana vâsıl olduğu gibi yanında mevcud hazine (...) iki yüz kise akçeyi kendim Âsitâneye (...) ol tarafa vardıkda viririm deyu bir vecihle özür ve bahane ve ‘avk u tehir eylemeyüb emr-i şerifimle varan Mubâşire teslim ve sür‘at ve isti‘câl ile der-i devlet-i medarıma irsal ve ihrac Olunacak mevâcibden mukaddem yetiştirüb emr-i şerifime muhalif vaz‘ u hareket eylememen için maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince divan tarafından dahi yazılmışdır

Fî evâ’ili B sene 1101

Hüküm 566

Dergah-ı muallam kapucibaşlarından olan (...) dame mecduhuya Hüküm ki

Sâbikan Sayda Beyrut valisi olan dustur-ı mukerrem muşir-i mufahham nizâmu’l-‘âlem vezirim İsmail Paşa edâmallâhu Teala iclalehu zimmetinde küllî mâl-ı mîrî olup zikr olunan emvâlin tahsîline sen tayin olunmağla vezir-i muşarun ileyhin hâlen yanında mevcud hazineye bağışlanmış iki yüz kise akçe olduğu mesmû‘-ı humayunum olmağın vezir-i muşarun ileyhin zimmetinde olan akçenin tahsil ve bir an gün evvel aldırub der-se‘âdetime tahsil ve teslim-i hazine eylemege me’mûr olmuşsundur imdi ‘ale’l-‘acel karşı varub vezir-i muşarun ileyhi her kağı mahallde bulur isen yanında mevcud olan İki yüz kise akçeyi ‘alâ eyyi hâl kabz ve vezir-i muşarun ileyhin adamlarıyla sür‘at ve isti‘câl ile der-se‘âdetime getirüb mevâcibe yetiştirüb Şöyle ki tekâsul sebebiyle mevâcibe yetiştirmeyüb tehire kalur ise sana ceza tertib olunur deyu maliye tarafından virilen emr-i şerif mucibince

Divan tarafından dahi yazılmışdır

Fî evâ'ili B sene 1101

Hüküm 567

Doksangeçidi Sancağibeği Yatır Paşa dame 'izzuhûya Hüküm ki
İntihâ'-i ser-hadd-i İslâmiyye olan Doksangeçidi kal'asının Süvari ve piyade neferâtı
me'mûr oldukları üzre kal'a-i mezbure muhâfazasında mevcudlar mıdır malum olmak
içün 'ale'l-'esâmî Yoklanmaları fermanım olmağla sen ki mir-i muma ileyhsin Kemâl-i
dikkat ve ihtimâm ile yoklayub mevcud Ve nâ-mevcudları defterin ordu-yı humayunuma
irsal eylesun deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 568

Kâ'im-makâm Paşaya ve Defterdâr vekiline Hüküm ki
Hâliyâ Kandiye valisi vezir Abdurrahman Paşanın muhâsebesi görüldükde sâbıkâ Basra
eyâletinde Mîrîye olan deyninden yüz kîse akçesin Şimdi virmek üzre mute'ahhid ve bu
tarafda Ta'ahhud eylemekle ta'ahhudu olan elli kîse mu'accelen Tahsil içün maliye
tarafından virilen emr-i şerifim Mucibince Hüküm yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Sahife 174

Hüküm 569

Niğbolu sancağı mutasarrıfı Salih dame ikbaluhuya Hüküm ki
Sefer-i humayunuma me'mûr olan askerin ve tekâlîf viren ra'âyâdan olmayub ahali-i
vilayetin zî-kudretlerinden olmak üzre Niğbolu sancağında Vaki kazâlardan zahîreleriyle
Vidin taraflarında vaki derbendlerin muhafaza içün piyade asker ihracına ferman
olunmuşiken Tırnovi kazâsı ahalisinden Bazıları mumâna'at ve birbirleriyle yekdil olub
ferman-ı humayunuma muğâyir tekâlîf viren ra'âyâ üzerine tevzî' ve tahmil ve küllî
akçe tahsil eyledükleri istimâ' olunmağın vech-i meşruh üzre kazâ-i mezburdan asker
ihracına mumâna'at ve hilâf-ı ferman ra'âyâyâ tahmil idenler kimler ise kayd u bend ile

der-i devlet-i medarıma ihzar Ve ihrac olunacak askerin ferman-ı sâbık mucibince ihrac ve musâra‘at üzre mahall-i memura ittisâliçün yazılmışdır

Fi evâ‘ili Ş sene 1101

Hüküm 570

Anadolu’nun sağ kolunda vaki olan kadılara ve Ocaklar tarafından asker ihracına me’mûr olan Mubâşirlere ve Kethudâ yerlerine ve yeniçeri serdarlarına ‘a‘yân-ı vilayet ve sair iş erlerine Hüküm ki

Mütevekkilen ‘Alallâhi Teala ordu-yı humayun-nusret-makrunum Edirne sahrasına darb olunub taht-ı kazânızda sakin sefer-i humâyûnuma me’mûr olan tavâ‘if-i asker henüz yerlerinden hareket eylemedükleri mesmû‘-ı humayunum olmağın bundan akdem sadır olan evâmir-i ‘aliyyem mucibince tavâ‘if-i merkumeyi ihrac Ve irsalden ihmal ve tekâsulünüze ‘alem-i ‘âlem-şumûl-i husrevânem şâmil olmağın bu bâbda cümmeniz mustehakk-ı ‘itâb olmuşsuzdur bu vakit Sair evkâta kıyâs olunmayub serî‘an ve ‘âcilen tavâ‘if-i merkûme me’mûr oldukları vech üzerine in şâ‘allâhu Teala gelüb Edirne Sahrasında ordu-yı humayunuma mulhak ve mulâkî olmaları ehemmi-i muhimmât-ı dîn u devlet-i ‘aliyyemden olmağla husus-ı merkum için dergah-ı mu‘allâm kapucibaşlarından İftihârû‘l-‘emâcid ve‘l-ekârim (boş) dame mecduhu Mubâşir tayin ve irsal olunmağın imdi siz ki muma ileyhimsiz emr-i şerifim her kangınızın taht-ı kazâsına dâhil olur ise her biriniz taht-ı kazânızda sakin olan tavâ‘if-i askeri bundan akdem tenbih-i humayunum olduğı üzre Tehir ve tevakkuf eylemeyub evlerinden ve yerlerinden ihrac ve siz ki Kethudâ yerleri ve yeniçeri serdarlarısız bayraklarınız açub neferâtınızı cemm eyleyub sür‘at ve şitâb üzre bir gün evvel gelüb ordu-yı humayunuma munzamm olub ihmal ve musâmaha ve esna-yı tarîkde (...) ve tesâkulden beğâyet ihtirâz eyleyesuz ve sen ki mübâşir-i muma ileyhsin ferman-ı şerifim mazmûn-ı munîfini i‘lân ve işâ‘at ve tenbih ve te’kîd iderek Anadolu’dan sağ kolun nihayetine varub der-i devlet-i medarıma ric‘at eyledükde tenbih eyledüğün yerlerde ferman-ı şerifime muhalefet idüb tavâ‘if-i Merkumeden henüz evlerinde ve yerlerinde bulunanları ahz ve kal‘a-bend ve ‘ale‘l-‘esâmî tahrîr ve her kanğı kazâda bulunur ise kadılara ve ‘a‘yân-ı vilayet dahi tertib-i ceza olunmak üzre deftere kayd ve işaret eyleyesün ve azimet idüb yolda bulunanları dahi Zâbitleri marifetiyle önüne katub sürüb getürüb taht-ı liva-i

Rasûlullâhda mevcut eylemege her vecihle bezl-i mehud eyleyub mücerred tenbih ile iktifâ eylemeyüb rızâ-yı humayunuma muvâfık hidemât-ı cemîle vucuda getürmege takayyud ve ihtimâm eylesesun deyu yazılmışdır te'kîdinden (...) tafrâ tafrâ müfettişler tayin olunur bir takrib ile şimdilik yola çıkub ba'dehû tahrir evlerine ve yerlerine ric'at idenlerin ve vebâlleri boyunlarına bi-lâ-emân katl (...) ferman-ı şerifimin mazmûn-ı munîfinden cümleyi habîr ve âgâh eylesesün ki sonra duymadık ve işitmedik dimesunlar beğâyet ihtirâz ve ihtimâm eylesesün deyu yazılmışdır

fî evâ'ili B sene 1101

Bir sureti

orta kola bu vech üzre yazılmışdır

Bir sureti

sol kola vech-i meşruh üzre yazılmışdır

Sahife 175

Hüküm 571

sâbıkâ Mısır valisi vezir Hasan Paşa'ya Hüküm ki
sen ki vezir-i muşarun ileyhsin bin doksan dokuz senesine mahsûb olmak üzre uhdende olan Mısır irsaliyesi akçesi için yüz yigirmi üç Mısır kisesi olmak üzre doksan iki yük yigirmi beş bin akçe Âsitâne tuccardan polîçe idüb meblağ-ı mezburdan bu âna değin ancak yigirmi yedi yük akçe tahsil ve Âsitâne teslim-i hazine olunub ve mâ-'adâ altmış beş yük akçe yahsili mümkün olmadığın Âsitâne Defterdârı arz ve bâkî kalan meblağ-ı mezbur kendüden tahsil ve teslim-i hazine ittirmek üzre baş Defterdârım olan (...) dame uluvvuhunun i'lâmı mucibince Hüküm yazılmışdır
fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 572

Karaman eyâletine mutasarrıf olan vezir Dursun Muhammed Paşa'ya Hüküm ki
sen ki vezir-i muşarun ileyhsin senin re'y ve tedbir ve akıl ve fikr-i isâbet-pezîrin her vecihle i'timâd-ı humayun ve istinâd-ı sedâd-makrûnum olub sebîl-i dîn-i mubînde bi-

‘avnillâhi Teala senden her vecihle me’âsir me’mûl ve muntazır olmağın Niğbolu tarafında olan asker-i İslâm’a sen Ser-asger nasb ve tayin olunmuşsundur imdi emr-i şerif in şâ’allâhu Teala bir gün ve bir saat mukaddem mahall-i memura varub anda olan mir-i miran-ı kirâm ve ‘umerâ’-i fihâm dergah-ı muallam yeniçerileri ve cebecileri ve tobcuları ve tob arabacıları ve zu’amâ ve erbâb-ı tımar Ve sair tavâ’if-i askeri zabt u rabt idüb Ser-asgerliği mütferri‘ olan umûrda ve bi’l-cümle iktizâ iden hidemât-ı Seniyyemde isâbet ve intibâh üzre hareket ve ‘a’dâ-i li’âmın re’y-i fâsid ve fikr-i kâsidlerinden daima istihbâr idüb muktezâ-i hâle göre dîn u devlet-i ‘aliyyeme lâıyk ve ırz-ı namus-ı saltanatıma muvâfık me’âsir-i cemîle vucûda getürmege bezl-i himmet ve keyd-i ‘a’dâ-i li’âmdan (...) Ol havâlîde muhafazaya muhtac olan mahalleri hıfz u hırâset ve memleketi himâyet ve siyânetde sarf-ı miknet eyleyesün deyu yazılmışdır Fî evâ’ili Ş sene 1101

Hüküm 573

Kırşehir alay Beğ’ine Hüküm ki

Sen ki mir-alaysın liva-i merkumun zu’amâ ve erbâb-ı tımarı ilesin dustûr-ı mukerrem muşîr-i mufahham nizâmu’l-‘âlem Karaman valisi olan vezirim Mehmed Paşa edâmallâhu Teala iclâlehû ile ma’an evvel-i Rebî‘’de Edirne’de mevcud bulunmak üzre me’mûr olmuşidin ordu-yı humayun- Zafer-makrûnum Edirne sahrasında darb-ı hiyâm idüb ve eyâletin valisi olan vezir-i muşarun ileyh dahi gelüb alay koşturub mu’asker-i nusret-eserime munzamm olub ve vakt-i sefer hulûl itmişiken sen vezir-i muşarun ileyh ile ma’an bulunmadığın ecilden mustehakk-ı ‘itâb olmuşsundur imdi emr-i şerif sana vardığı gibi bu vakti sair evkâta kıyâs eylemeyüb ne mahalde ve ne halde Bulunur isen kat’â tehir ve tevakkuf eylemeyüb bayrağın açub liva-i merkumun zu’amâ ve erbâb-ı tımarıyla yola düşüb sür’at ve şitâb üzre bir gün ve bir saat mukaddem gelüb ordu-yı humayunuma mulhak ve me’mûr olduğun hidemât-ı ‘aliyyemde mevcud bulunasun deyu yazılmışdır

Fî evâ’ili Ş sene 1101

Bir sureti

Niğbolu Alaybeğ'ine

Bir sureti

Kayseriye Alaybeğ'ine

Bir sureti

Yenişehir Alaybeğ'ine

Bir sureti

Akşehir Alaybeğ'ine

Bir sureti

Aksaray alaybeğine

Bir sureti

Akşehir alaybeğine

Hüküm 574

Niğbolu tarafına me'mûr olan Fârisân ağaları ve Onbaşıları ve bayrakdarlar ve sair neferâta Hüküm ki

Nişan-ı humayunum virilen dergah-ı muallam çavuşlarından kıdvetu'l-'emâsil ve'l-'akrân Ahmed zide kadruhu emekdâr ve kâr-güzâr olmağla üzerinize Mubâşir tayin olunmuşdur me'mûr olduğun hidemât-ı 'aliyyemde muma ileyhın Ma'kûl ve münâsib gördüğü vech üzre harekete ve kat'â Sözüne muhâlefet eylemeyüb bi-'avnilâhi Teala dîn u devlet-i 'aliyyeme muvâfık me'âsir-i pesendide vucûda getüemege her biriniz baş ve canıyla bezl-i kudret eylesün deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Sahife 176

Hüküm 575

Varna kâdîsına Hüküm ki

Kazâ-i mezburda sakin mukîm ve müsâfir yeniçeri ve cebeci ve tobcu tâ'ifesi 'ale'l-'umûm serdarlarıyla bundan akdem emr-i şerifimle Niğbolu muhafazasına me'mûr olub Tavâ'if-i mezburun ekseri serdarlarıyla muhâfaza-i mezbureye gidüb itâ'at-i emr-i şerifim idüb ve hâlâ tavâ'if-i mezbûreden yeniçerilik iddi'âsın idüb Kasaba-i mezbure mahallâtından Abdurrahman Efendi mahallesinde sâkin serdengeçdi ağalığı iddi'âsın iden kırk altı bölüğün Muhammed ve neferâtından ve bölük-i mezburdan Memiş Ve Emîn oğlu Mehmed ve Cami'-i Atik mahallesinde otuz bir bölüğün Karatozoğlu oğlu Ahmed ve bölük-i mezburdan Hüseyin Efendi oğlu Mustafa ve Debbaghane mahallesinden on Dokuz bölüğün Kürd Musli ve Derbend-i Cedid karyesinden sâkin beşinci bölüğün Ramazan ve dokuzuncu cemâ'atin Çal Ömer nam yoldaş birbirine teba'iyet ve Zâbitleri ahz-ı murâd Eyledükde adem-i inkıyâdlarından nâşî kendü hevâlarınca esvâk ve etrâf-ı şehirde sekrânen geşt ü güzâr ve hetk-i ırz ve daima ümmet-i Muhammed'i ta'cîz ve ehl u 'iyâllerine ta'addî eyledüklerin arz u i'lâm olunmağla mezkûrünün fesâd ve şekâvetleri muktezâsınca Varna kal'asına habs ve kal'a-bend olunmaları babında ferman-ı Şerifim sadır olmağın tayin olunan (...) çavuş marifetiyle mezburları bi-eyyi hâl ele getirüb fesad ve şekâvetleri muvâcehesinde isbât ve sicill ve huccet ittirilüb Ferman-ı şerifim mucibince kal'a-bend ve muhkem habs ve zabt ittirilüb mademki ıtlâkları için ferman-ı şerifim sadır olmadıkça mezburlar ıtlâk olunmayalar ve huccetlerin dahi çavuş-ı merkum ile bu tarafa irsâl eylesun deyu yeniçeri ağası Ali Ağa'nın mektûbu mucibince yazılmışdır

Fî evâ'ili Şaban sene 1101

Hüküm 576

Midillu muhâfazasında olan (...) dame ikbaluhu ve Midillu kâdîsına Hüküm ki

Boğdan ra'âyâsı dergah-ı muallama arzıhal ve adam gönderüb sâbıkan Boğdan voyvodası olan Dimitr İşkov'un etbâ'ından olan Maverdi nam zimmî kendi halinde olmayub voyvoda-i mezkurun zamanında nice dürlü fesad ve şekâvet ile vilayetlerin

tahrîbine bâ'is olub voyvoda-i mezkûr mürd oldukda mezbur zimmînin ta'addisinden halâs olmuşlar iken mezbur Maverdi'nin vilayet-i Buğdan'da bir dürlü alakası olmayub mukaddemâ ittügi fesad ve şekâvetden nâşî bi-nefsihî Buğdan'da tavattuna cür'et idemedüğünden ticaret tarîkıyla gelüb (...) nam mahallde sakın olub ânda dahi alakası Yoğiken kendi halinde olmayub zalemeye mu'în ve fukarâyı bir (...) ile ta'zîm ve nice mevâddın sudûruyla vilayetlerinin ihtilâlâine bâ'is olub küllî ta'addî Ve tecâvuzden hâlî olmaduğun bildirüb ol bâbda hükm-i humayunum reca eyledükleri ecilden mezbur Maverdi Midillu cezîresinde cezîre-bend olub ferman-ı şerifim Sadır olmadıkca ihrac olunmamak emrim olmuştur deyu yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 577

Flıpe ve Lofça kâdîlarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Hüküm ki

İzladi'ye karîb (...) cereyân iden (...) nehri üzerine haydud eşkıyâsı esna-i (...) ve sû'-i kasdıyla beru tarafına birkaç def'a murûr eyledüklerinde Flıbe kazâsına tabi (...) ve Lofça kazâsına tabi (...) Nam karyeler ahalisi zıkr olunan eşkıyânın def'-i mazarratları hususunda İzladi ahalisine mu'âvenet ve muzâheret ve bi-'avnillâhi Teala (...) melâ'îni def' ve ekseri katl olunub (...) Sofya'ya gelüb giden zahîrecilere 'ale'l-fi'l îsâl-i hasâret ihtimâliyle mahall-i merkumun hıfz u hırâseti ehemmi-i muhimmâtından Olmağın kıdvetu'l-'emâsil ve'l-akrân Voynuk beğî zide kadruhû Zağra-i Atık ve Çırpan kazâlarının Yörükleriyle muhafazasına tayin olunmağla imdi siz ki muma ileyhimsiz emr-i şerifim vardıgı gibi Zıkr olunan karyeler ahalisine muhkem tenbih ve te'kîd eylesün (...) tarafına daima göz kulak tutub hîn-i iktizâda muma ileyh ve (...) Tarafından haber vardıkda bundan akdem İzladi ahalisine (...) mu'âvenet ve muzâheret Eylediler ise (...) ol vecihle sür'at ve isti'câl ve (...) ile imdâdlarına irişüb (...) Ma'kûl ve münâsib gördüğün vech üzre def'-i mazarrat-ı 'a'dâ (...) üzre hareket Eyleyeler bu babda her biriniz gereğî gibi takayyud ve ihtimâm eylemeniz içün yazılmışdır

Fî evâ'ili Ş sene 1101

Sahife 179

Hüküm 586

Şam'ın yerlü Kolağası ve Yayabaşları ve Çorbacıları ve sair Ocak sahiblerine Hüküm ki Siz ki muma ileyhimsiz iş bu sene-i mubarekede musammem olan gazve-i humayunuma me'mûr olan beş yüz nefer Şam kulları evvel-i Rebi' de Edirne mu'askerinde bulunmak üzere birkaç def'a emr-i şerifim gönderilüb tenbih-i humayunum olmuş idi şimdiye dek gelüb ordu-yı humayunuma munzamm ve mulhak olmanız Ehemm ve elzem iken rûz-ı Hızır murûr ideli bu kadar eyyâm oldu çıkub gelüb (...) ve ne mahalle geldüğünüz bile ma'lûm olmamağla mücerred Sebîl-i dîn-i mubînde tekâsul ve taksîrinize haml olunmağın bu babda olan tebâtû' ve tesâkulunuz mûcib-i 'itâb olmuşdur imdi emr-i şerif size ne mahallde Varub vâsıl olur ise bir yerde meks u 'ârâm itmeyüb in şâ'allâhu Teala ordu-yı humayunum Edirne sahrasında hareket itmezden Mukaddem sür'at ve şitâb üzere (...) mu'asker-i zafer-rehberime munzamm olmağla her biriniz kemâ yenbağî tekayyud Ve ihtimâm ve ihmal ve musâmahadan beğâyet ihtirâz eylesesun şöyle ki bu def'a olan tenbih-i humayundan sonra esna-yı tarîkde ayak sürüyüb Ferman-ı humayunuma muğâyir vaz' u hareket olunmak ihtimâli olur ise sonra bir vecihle cevaba kâdir olmayacağınızı mulâhaza idüb âña göre bir gün Ve bir saat mukaddem gelüb taht-ı liva-i Rasûlullâhda mevcut bulunmağla bezl-i mechûd eylesesun deyu yazılmışdır Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 587

Diyar-ı Bekr valisi vezir Ahmed Paşa'ya Hüküm ki Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin mükemmel kapun ve eyâletinin askeri ve iki yüz nefer diyar-ı Bekr kulu ve eyâlet-i merkumede vaki hukümet ve elviye beğleri ve sair tavâ'if-i askeri Ve ol tarafda bulunan türkman ve ekrâd cemâ'atlerinden sefer-i humâyûnuna me'mûr olan süvari asker ile eyâletinden kalkub uğurunda ve yemîn u yesârında Vaki kasabât ve kurâda sâkin olan askerî tâ'ifesin dahi önüne katub tesyîr ve evvel-i Rebî' de Edirne'de mevcut bulunmak üzere Sana birkaç def'a emr-i şerif gönderilüb tenbih-i humayunum olmuş idi mutevekkilen 'alallâh ordu-yı humayun-zafer-makrûnum Edirne sahrasına darb-ı hiyâm idüb Vakt-i sefer dahi hulûl idüb senin şimdiye değin gelüb ordu-

yı humayunumda mevcud bulunman ehemmiyet ve elzem iken ne mahallde olduğun kimesnenin habîr ve âgâh olmayub senden sebil-i din-i mübinde her vecihle ğayret ve hamiyyet memûl iken bu makule hareketin mücerred ihmal ve müsamahana haml olunmuşdur İmdi bu def'a dahi sadır olan ferman-ı mufterizu'l-etbâ' sana ne halde ve ne mahallde varub vâsıl olur ise tesyir-i askeri illet ittihâz idüb bu bahane ile bir yerde meks u 'ârâmına rızâ-yı humayunum olmadığın mulâhaza idüb âña göre hareket ve mukaddemâ me'mûr olduğun vech üzre in şâ'allâhu Teala musâra'at ve isti'câl ile bir gün ve bir sâ'at mukaddem gelüb pîşigâh-ı se'âdet (...) alay gösterüb mu'asker-i zafer-rehberime munzamm olub ihmal ve musâheleden ve merâhil ve menâzilde ahali-i memlekete zulüm Ve ta'addî ittirmeden beğâyet ihtirâz eylesun deyu yazılmışdır Fî evâ'ili Ş sene 1101

Hüküm 588

İstanbul kâ'im-makâmı vezir Ömer Paşa'ya Hüküm ki Hacı Osman dergâh-ı muallama arzıhal idüb kıbel-i şer' den mansûb vasîsi olduğu Eytâm-ı sığârın sâbıkâ Basra valisi olub (...) eyâleti ihsanım olan Abdurrahman Paşa'nın Zimmetinde on bin beş yüz ğuruş hakkı olmağla eda eylemeyüb mansıbına gitmek murad itmekle mâl-ı eytâma Ğadr olunduğun bildirüb ol babda hükm-i humayunum reca itmegin mademki yetîm-i mezburun şer'le hükm olunan Hakkını virmedikce Âsitâne-i se'âdetimde zehâbına izin virilmemek babında ferman-ı ali-şanım sadır olmuşdur deyu yazılmışdır Fî evâsıtı (...) sene 1101

Hüküm 589

Çatalca kâdîsına Hüküm ki Dergah-ı muallama mektub gönderüb kazâ-i mezbur ahalişi meclis-i şer'-i şerife varub kazâ-i mezburda sefer-i humâyûnuma me'mûr olan askeri ve tekâlîf viren ra'âyâdan olmayub ahali-i vilayetin zî-kudretlerinden olmak Üzre Mora tarafında asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun yanında hizmetde olmak için yüz Yetmiş nefer piyade tüfenk-endâz asker ihracı fermanım olmağın (...) ahalişi za'ifu'l-hâl ve ekseri Perakende ve perişan ve kesret-i veba isâbeti ile kaht-ı ricâl mertebesine varub ol mikdar

nefer piyade tüfenk-endâz Asker ihracı mumkin olmamağla hallerine merahemeten bir mikdarı tenzîl olunmak recâsına ilhâh eyledüklerin arz Eyledükleri ecilden ahkâm kaydına murâca‘at olundukda zikr olunan piyade asker sefere me‘mûr askeri Ve tekâlîf viren ra‘âyâdan olmayub ahali-i vilayetin zî-kudretlerinden ferman olunduğu mastûr Ve mukayyed bulunmağla kırk nefer tenzîl ile ihrac olunmak emrim olunmuşdur deyu yazılmışdır

Fî evâsıtı Ş sene 1101

Sahife 180

Hüküm 590

Amasya ilhâkıyla Sivas valisi vezir Süleyman Paşaya Hüküm ki

Sen ki vezir-i muşarun ileyhsin evvel-i Rebi‘‘de gelüb Edirne sahrasında mu‘asker-i zafer-rehberimde mevcut bulunmak üzre sana birkaç def‘a emr-i şerif Gönderilüb tenbih-i humayunum olmuşıdi hâlâ mutevekkilen ‘alallâh ordu-yı humayun-nusret-makrûnum Edirne sahrasına darb-ı hıyâm idüb vakt-i sefer dahi hulûl İdüb senin şimdiye değin gelüb mevcut bulunman ehem ve elzem iken henüz ne mahallde olduğun malum olmayub senden sebil-i din-i mübinde küllî gayret Ve hamiyyet me‘mûl iken hilâfı zuhur itmesiyle mes‘ûl olmuşsundur imdi emr-i şerifim sana vardığı gibi bir yerde tevakkuf ve ‘ârâmına rızâ-yı Humayunum olmadığın mulâhza ve mukaddemâ me‘mûr olduğun vech üzre hareket be kemâl-i mertebe musâra‘at idüb in şâ‘allâhu Teala bir gün Ve bir saat mukaddem gelüb pişgâh-ı şevket-(...) gösterüb ordu-yı humayunuma munzamm olub bundan sonra tekâsul ve taksîrden beğâyet teharruz ve ictinâb eyleyesun deyu yazılmışdır

Fî evâ‘ili Ş sene 1101

Bir sureti

Anadolu Beğlerbeğisine

Bir sureti

Adana Beğlerbeğisine

Bir sureti

Mar‘aş Beğlerbeğisi Süleyman Paşa‘ya

Bir sureti (fermanı şakk olunmuştur)

ber vech-i arpalık (...) sancağına mutasarrıf olan Mehmed Paşa‘ya

Bir sureti (fermanı şakk olunmuştur)

Ber vech-i arpalık İç-il sancağına mutasarrıf olan Salih Paşa‘ya

Bir sureti (fermanı şakk olunmuştur)

ber vech-i arpalık Kanğırı sancağına mutasarrıf olan Han Arslan Paşa Beğ Hüseyin Paşa‘ya

Bir sureti (fermanı şakk olunmuştur)

Sis ve Aziz sancakları mutasarrıfı Polad Mehmed Paşa‘ya

Bir sureti (fermanı şakk olunmuştur)

Çorum Sancağıbeği İsmail Beğe

Hüküm 591

Açıkbaş memleketinin bellü başlu söz sahiblerine ve ihtiyarlarına Hüküm ki
Dergâh-ı muallama mahzar gönderüb sâbıkan Açıkbaş (...) Aleksandır kendü halinde olmayub hevâsına tabi nice eşkıyâyı başına cem‘ idüb Ahz ve celb-i emvâl ve tahrib-i memleket idüb bunun emsâli sû‘-i ahvâlininin nihâyeti olmayub ahali-i vilayet cevr ve ta‘addisinden müte‘ezzî ve müştekkî Oldukları sem‘-i humayunuma ilkâ olunub Açıkbaş memleketi memâlik-i mahrusem muzâfâtından olub nizâm ve intizâmı ve ra‘âyâsının refâh-ı ahvâlleri Aksâ-yı murâd-ı humayunum olmağla emekdarlardan kıdvetu‘l-‘emâcid ve‘l-‘a‘yân (boş) zide mecduhu varub ahvâl-i memleketi tefahhus ve (...) idüb gelüb Der-i devlet-i medarıma arz ve i‘lâm itmek üzre Mubâşir tayin ve irsal olunmuştur imdi Mubâşir-i muma ileyh emr-i şerifimle varub vâsıl oldukda vilâyetlerin Cemî‘ ahvâlini vukû‘ı ve sıhhati üzre kendüsüne bildirüb ve müşâhid olacakların müşâhede ittirüb

salâh-ı hâl ve nizâm Emirlerinden enfa‘ ve evlâ ne ise ve cümlelerin beyninde tedbir-i umûrlarına evfak ve elyak Hüküm ise ve bi’l-cümle ahali-i vilayetin asayiş ve emn Ve itmînân ve emniyetleri ne ile hâsıl olur ve bunca müddetden beru Âsitâne-i se‘âdetime irsâli mu‘tâd olan harâc ve peşkeşlerinin te’hîrine Bâ‘is ne idüğüne kemâ huve hakkuhû tahsîl-i vukûf eyledikden sonra irsal ve siz dahi i‘lâm eyleyesuz ve sen ki Mubâşir-i muma ileyhsin me’mûr olduğun Hususda kemâl-i mertebe basîret ve intibâh üzre hareket ve serhadd-i merkûmenin her ahvâlini görüb tamâm-ı tahsil ve bu kadar müddetden beru Âsitâne-i Se‘âdetime irsâli mu‘tâd olan harâc ve peşkeşlerinin tehirine bâ‘is ne olduğu malum ittikten sonra bir gün ve bir saat mukaddem gelüb Der-i devlet-i medarîma arz ve i‘lâm eyleyüb cadde-i istikâmetden ‘udûl ve inhirâf göstermeyesun deyu yazılmışdır Fî evâ’ili Ş sene 1101

3.2. Hükümlerin Özeti

Sahife 91

Hüküm 294

Ortayaka’da bulunup şekavetleri men ve def edilen Sarıca ve Sekban taifesi ve bunların bölükbaşı namındaki taifesini kapılarına uğratmamaları ve beslememeleri babında Âsitâne-i Se‘âdetde Bağdad ve Basra’ya varınca vâki‘ olan vüzerâ-yi ‘izâm ve mir-i miran-ı kiram ve sancaklarına yazılmıştır

Sahife 92

Hüküm 295

İlkbaharda yapılması kararlaştırılan sefer-i humayun için gereken zahirenin gelecek asker için Cısr-i Mustafa Paşa menzilinde hazır ve âmâde etmesi babında Rodoscuk naibine ve kethuda yeri ve yeniçeri serdarı ve ‘a’yân-ı vilayet ve iş erlerine yazılmıştır

Sahife 93

Hüküm 296

Cezair beğlerbeği (...) dâme ikbâluhûya ve Cezair dayısı Şaban Dayı'ya ve yeniçeri ağası ve kethudası ve ocak zabitleri ve sair ihtiyarlarına sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna asker tedarukü ve donatımı için yazılmıştır

Sahife 94

Hüküm 297

Sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna katılacak askere otuz bin altın ihsan edildiğine dair Cezair beğlerbeğisi (...) dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Hüküm 298

Sefer-i humayun için ocaklarının gemilerini önceki senelerden daha iyi donatmaları ve Dergâh-ı Mu'allâ kapıcıbaşılardan Mehmed dâme mecduhû hükmi şerîfile vâsıl olduğunda fermanın emriyle amel etmeleri babında Trablusğarb beğlerbeği (...) dâme ikbâluhûya ve Trablusğarb valisi (...) valiye ve yeniçeri ağası ve zabitleri ve ihtiyarlarına yazılmıştır

Sahife 95

Hüküm 299

Sefer-i humayun için ocaklarından tayin edilecek askere bin altın ihsan edildiğine dair Trablusğarb beğlerbeği İsmail dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Hüküm 300

Dâru's-Sinâ'a-i 'Âmireden ihrâc olunacak donanma-yı humâyûna katılmak üzere askerini techiz edip vakt u zamanıyla göndermeleri babında Tunus beğlerbeğisi Mustafa dâme ikbâluhûya ve Vatan Beği Mehmed dâme 'izzuhûya ve Tunus valisi Ali Dayı ve yeniçeri ağası ve ocak ve zabitleri ve sair ihtiyarlarına yazılmıştır.

Hüküm 301

Dâru's-Se'âdet ağası El-Hac Mustafa Ağa'nın kalender karyesinde vergiden muâf olduklarını beyan kimseler hakkındaki arzıhali üzerine Bursa kadısına yazılmıştır

Sahife 96

Hüküm 302

Medine-i Münevvere'de Harem-i Muhteremde hizmet eden huddâm hakkında Mısır muhâfazasında olan Vezir Ahmed Paşa'ya ve Şeyhu'l-Harem Davud Ağa'ya yazılmıştır

Hüküm 303

Dâru's-Se'âdet ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhûnun Harem-i Muhterem-i Nebevî huddâmı babında Mısır muhafazasında olan vezir (...) paşaya yazılmıştır

Hüküm 304

Dâru's-Se'âdet ağası olup nazır-ı evkâf-ı Haremeyn olan El-Hac Mustafa dâme 'uluvvuhûnun Medîne-i Münevverede Harem-i Muhterem-i Nebevînin huddâmı hususundaki arzıhali üzerine Cidde-i Ma'mûre sancaklı (...) dâme 'izzuhûya ve Cidde kadısına yazılmıştır

Hüküm 305

Medîne-i Münevvere'de olan askeri taifesinden birinin fevt olması durumunda yerine hizmete kadir oğullarının geçmesi babında Mısır muhafızı olan vezir paşaya ve Medîne-i Münevvere kadısına Şeyhu'l-Harem'e yazılmıştır

Sahife 97

Hüküm 306

Dâru's-Se'âdet ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhû nun Medîne-i Münevvere'de

vâki' anbar-ı hâssada keyyâllık ve hamallık hizmeti hususundaki arzıhali üzerine Medîne-i Münevvere kadısına yazılmıştır

Hüküm 307

Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhûnun Medîne-i Münevvere'de Hazret-i Rasûl-i Ekrem sallallâhu aleyhi ve selemin Harem-i Şerîflerinde hizmet eden 'utekâlar hususundaki arzıhali üzerine Mısır muhafazasında olan vezir (...) paşaya yazılmıştır

Hüküm 308

Dâru's-Se'âdetim ağası olan El-Hac Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhûnun Medîne-i Münevvere'de Harem-i Şerîf muhallefâtı hususundaki arzıhali üzerine yazılmıştır

Hüküm 309

Dâru's-Se'âdet ağası olan Mustafa Ağa'nın Medîne-i Münevvere'de Hazret-i Rasûl-i Ekrem sallallâhu Te'âlâ aleyhi ve sellem'in ravza-i mutahharasındaki Şeyhu'l-Haremleri hususundaki arzıhali üzerine Mısır muhafazasında olan (...) paşaya yazılmıştır

Hüküm 310

Medîne-i Münevvere'de sadaka ve nezir mallarına dahl edilmemesi babında Medîne-i Münevvere kadısına yazılmıştır

Sahife 98

Hüküm 311

Cezair yeniçeri ocağının Cezair-i Ğarb'da Hacc vazifesi için giden hacılar hakkındaki arzıhali üzerine Mısır valisine ve kadısına ve Cezair-i ğarbdan Mekke-i Mükerreremeye varınca yol üzerinde vâki' kadılara ve zikr olunan mahallerde olan eminler ve iş erlerine yazılmıştır

Hüküm 312

Sene içerisinde yapılması kararlaştırılan sefer-i humayun için Cezair ocağından ihrac edilmesi ferman olunan kalyonların ve askerlerin donatılıp vakt ü zamanıyla donanmayı humayuna gönderilmesi ve Kapudan İbrahim Paşa ile ittifak olunması babında Cezair

valisi Şaban Dayı ve yeniçeri ağası Hasan ve kethudası El-Hac Muhammed ve yayabaşları ve bölükbaşları ve odabaşları ve ihtiyarları diğer gazilere yazılmıştır

Sahife 99

Hüküm 313

Rumeli eyaletindeki kıla' ve palanga neferlerinin yoklanıp defter edilmesi babında Rumili beğlerbeğine yazılmıştır

Hüküm 314

Ağrıboz kalesinin muhafazasına ve Ağrıboz kalesi askerine baş ve buğ tayin olunduğuna dair Sofya'da olan vezir İbrahim Paşa'ya yazılmıştır

Hüküm 315

Sofya'da olan 'asâkir-i İslâma baş ve buğ nasb ve tayin edildiği ve yerine münasib bir kimseyi tayin edip âcilen Sofya'ya gitmesi babında ber-vech-i Arpalık Katamonu ve Köstendil sancaklarına mutasarrıf olan Rüstem dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Hüküm 316

Eğridere palangasının muhafazasına memur tayin olduğu babında Malatya sancağıbeği Hüseyin dâme 'izzuhûya yazılmıştır

Sahife 100

Hüküm 317

sâbıkâ Nakîbu'l-'eşrâf kâ'im-makâmı olan Müftioğlu Seyyid Halil nam kimesnenin fukarâya zulm ve ta'addisinin Müslüman'lardan su'âl olunub halka ısrarı muhakkak ise cezire-bend edilmesi babında Erzurum mutasarrıfı vezir Ali Paşa'ya ve Karahisar kadısına yazılmıştır

Hüküm 318

Özi tarafının hıfz u hirasetine takayyud ve ihtimam etmesi babında Özi beğlerbeği Ahmed dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Hüküm 319

Dânişmendlü Türkmanı ‘aşireti kethudaları ve ihtiyarlarının talebi üzerine Dânişmendlü Türkmanı ‘aşireti askerine baş ve buğ tayin olunduğu babında Dânişmendlü Türkmanı voyvodası olan Hacı Ahmed oğlu Cafer zide kadruhûya yazılmıştır

Hüküm 320

Niğbolu sancağı zu‘amâ ve erbâb-ı tımarının İvrace kasabasının muhafazasına tayin ve irsali babında Özi beğlerbeği Ahmed dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Hüküm 321

Kırım tarafından bin beş yüz nefer sekbânın yazılması babında Rumili beğlerbeğliği pâyesine mutasarrıf olan Bahadır Paşa dâme ikbâluhûya yazılmışdır

Sahife 101

Hüküm 322

Kalyon kaptanlarının neferâtlarını zabt ve rabt etmesi babında Kapudan paşaya yazılmışdır

Hüküm 323

Yenişehir, kal‘a-i Ağrıboz ve hâric yerlerde Ağrıboz’a girmesi ferman olunan neferlerin defter edilip der-i devlet-i medâra gönderilmesi babında Ağrıboz muhafazasında olan Mehmed dâme ikbâluhûya yazılmışdır

Hüküm 324

Düşman istilası sebebiyle harab olan Sava Yalısı’ndaki Gradişka kalesinin tamiri babında Bosna valisi olan vezir Hüseyin Paşa’ya yazılmıştır

Hüküm 325

Hersek sancağında Trebin serhaddinde olan askere baş ve buğ tayin edildiğine babında Üsküp sancağı pâyesine mutasarrıf olan İbrahim Paşazade Mehmed dâme ‘izzuhûya yazılmışdır

Sahife 102**Hüküm 326**

Öziçe kalesi muhafazasına memur olduğu babında Semendire sancağıbeğine yazılmışdır

Hüküm 327

Cenk ve harbe kadir gemi, firkate ve şayka yapılması babında kapudan vezir İbrahim Paşa'ya yazılmışdır

Hüküm 328

Sene içerisinde kararlaştırılan sefer-i humayun için Dergah-ı Mualla yeniçeri neferlerinin savaşa muktedir olanlarının defter edilip zamanında memur oldukları mahallerde mevcut bulunmaları babında Âsitâne-i se‘âdetde sekbanbaşuya yazılmışdır

Sahife 103**Hüküm 329**

Kudus'deki Rum Patriği ve Rum ve gürcü ruhbanlarının Kamame ve Beuytullahim kiliselerinin tamiri talebiyle gönderdikleri arzıhal üzerine Kudus-i şerîf sancağına ber vech-i Arpalık mutasarrıf olan (...) dâme ikbâluhûya ve Kudus-i şerîf kadısına yazılmıştır

Hüküm 330

Kudus'deki Rum patriği ve Rum ve Gürcü Rahiblerinin kiliselerini tamir ve diğer bahanelerle akçe taleb edilmemesi ve rahiblerin akçe talebiyle rahatsız edilmemesi babında Kudus-i şerîf sancağına mutasarrıf olan (...) dâme ikbâluhûya ve Kudus-i şerîf kadısına yazılmıştır

Hüküm 331

Kudus'deki Rum patriği ve Rum ruhban fukarasının vergiden muaf olduğu ve vergi talep edilmemesi babında Kudus-i şerîf sancağına mutasarrıf olan (...) dâme ikbâluhûya ve Kudus-i şerîf kadısına yazılmıştır

Sahife 104

Hüküm 332

Forsa gemileri ve mürettebâtıyla zamanında donanmayı humayuna katılması babında Ümerâ-i deryadan ber vech-i Arpalık Rodos sancağına mutasarrıf olan Abdulkadir Paşa dâme ikbâluhûya yazılmışdır

Hüküm 333

Kale muhafazasında olan odaların ve yamak neferlerinin mevcudlarının defter edilip irsal edilmesi babında Girit'de Kandiye kal'ası muhafazasında olan Haseki Receb zîde mecdûhuya yazılmışdır

Sahife 105

Hüküm 334

Sene içerisinde kararlaştırılan sefer-i humayun için Edirne'de orduya katılmaları babında Kangırı sancağına mutasarrıf olan Can Arslan Paşazade Hüseyin dâme ikbâluhûya yazılmışdır

Hüküm 335

Muhafazada olan on beş odanın kendü çalıklarından olmak üzere beş yüz nefer yeniçerinin isimlerinin defter edilip Dergâh-ı Mu'allâya irsal edilmesi babında Niğbolu muhafazasında ağa olan Haseki Mustafa'ya yazılmışdır

Hüküm 336

Mekke dışındaki Seyyid Mesud sebili'nin harab olması dolayısıyla Tamir edilmesi babında Mekke-i Mükerreme kadısına yazılmıştır

Hüküm 337

Karadeniz’de Tuna nehri muhafazasına memur olan çekdirileri ve firkateler üzerlerine Cezair beğlerbeği Hüseyin dâme ikbâluhûnun baş ve buğ tayin edildiği babında Kapudan paşaya yazılmışdır

Hüküm 338

Karadeniz’den Tuna Nehri’ne gelecek olan firkateler ve çektiriler üzerine Cezair beğlerbeği Hüseyin dâme ikbâluhûnun baş ve buğ tayin edildiği babında Kapudan paşaya ve tersane eminine yazılmıştır

Sahife 106**Hüküm 339**

Mekke-i Mükەرreme’de sâdât-ı kirâma hisselerinin tevfiğ ve ıslâh olunması babında Mekke-i Mükەرreme Şerifi Ahmed ibnu’ş-şerîf sakkâlîn dâme sa‘duhûya yazılmıştır

Hüküm 340

Flipe ve Tatarbâzârı semtlerinde zuhur iden haydud eşkıyasının ele getirilip cezalarının verilmesi babında Flipe kadısına ve Tatarbâzârı naibine ve Edirne’den tayin olunan bostancı ustalarına ve Voynuk beğine ve Flipe nâzırına ve koru ağasına ve zikr olunan kazalarda vâki‘ kethuda yerleri ve yeniçeri serdarları ve kurâ zabıtları ve ‘a‘yân-ı vilayet ve iş erleri ve bi’l-cümle hizmete kudreti olan memleket halkına yazılmışdır

Hüküm 341

Flipe ve etrafında olan kasabalar halkının kendi rızalarıyla ücret ile sekban tutmayı talep etmeleri üzerine Flipe kadısına yazılmışdır

Sahife 107

Hüküm 342

İstanbul'daki Yahudi taifesinin kethuda yeri olan Harun isimli yahudi'nin huccet-i şer'îye talebi babında yazılmışdır

İstanbulda'ı Yahudi taifesinin sığır iştirâ ve bey'î babında İstanbul kadısına yazılmıştır

Hüküm 343

İvrace kasabasının muhafaza için askere muhtac olduğunu arzetmesi üzerine Niğbolu sancağının zu'amâ ve erbâb-ı tımarı alaybeğleriyle memur oldukları İvrace muhafazasına gitmelewri babında Niğbolu muhafazasında olan Salih dâme ikbâluhûya yazılmışdır

Hüküm 344

Ağrıboz kalesindeki cebecilerin teknil ve irsali babında İstanbul kâ'im-makâmına ve Rumili beğlerbeğliği pâyesiyle cebecibaşı olan Mehmed dâmet me'âlîhiye yazılmışdır

Sahife 108

Hüküm 345

Asitane-i Seadet'de bulunan Dergah-ı Mualla cebecilerinden Ağrıboz kalesi muhafazasına tayin ve irsal olunacak nefer hususunda kapudan olan vezir İbrahim Paşa'ya yazılmışdır

Hüküm 346

Sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna katılacak olan bin nefer cebecinin cenk ve harbe kâdir olmalarına ihtimam edilmesi babında Rumili beğlerbeğliği pâyesiyle cebecibaşı olan Mehmed Paşa dâmet me'âlîhiye yazılmışdır

Hüküm 347

Sene içerisinde yapılması kararlaştırılan sefer-i humayun için topçuluk katında vukûfu olan neferler ile bin nefer tekmil edilmesi babında Topçubaşı Mustafa zîde mecdûhuya yazılmışdır

Hüküm 348

Dergah-ı Mu‘allâ topçuları hakkında Topçubaşı olan Mustafa zîde mecdûhuya yazılmışdır

Hüküm 349

Ağrıboz kal‘ası muhafazasına memur olan yeniçeri neferlerinin nakl ve irsali babında kapudan vezir İbrahim Paşa’ya yazılmışdır

Sahife 109**Hüküm 350**

Selanik ve Tırhala ve Yanya ve Delvinye sancaklarının alaybeğleri ile zu‘amâ ve erbab-ı tımarının Ağrıboz ve havalisinin muhafazasına memur olduğuna dair Mora tarafında ‘asâkir-i İslâma baş ve buğ olan Ali dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Hüküm 351

Selanik livasının mezburun zu‘amâ ve erbâb-ı tımarının kendisiyle beraber Mora taraflarının muhafazasına memur olduğuna ve İstefe sahrasında mevcut bulunmalarına dair Selanik sancağı alaybeğine yazılmışdır

Hüküm 352

Kapu ve Ağrıboz livasının zuama ve erbab-ı tımarıyla Ağrıboz kalesinin muhafazasına memur olduğuna dair Ağrıboz sancağına mutasarrıf olan Ebu’s-Su‘ûd Zâde Mehmed dâme ikbâluhûya yazılmıştır

Sahife 110

Hüküm 353

havâlîde zuhur iden haydud eşkıyasının ele geçirilip cezalarının verilmesi babında Flipe monlasına ve Tatarbâzârı ve İzladi ve Kızanlık ve Selvi ve Uzuncâbâd Hasköy ve Sultanyeri ve (...) ve (...) ve (...) kadılarına ve Voynuk beğine ve Koruağasına ve Flipe nâzırına ve zikr olunan kazaların kethuda yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine ve havâss ve evkâf zâbitlerine yazılmıştır

Hüküm 354

Flipe ve Tatarbâzârı etrafında zuhur iden haydud eşkıyasının ele geçirilip cezalarının verilmesi babında Voynuk beğine yazılmıştır

Sahife 111

Hüküm 355

Hacıoğlubâzârı ve Yenibâzârı ve Karasu ve Tulca ve Hırsova kadılarına zikr olunan kazalarda vaki yeniçeri serdarlarına taht-ı kazalarında ikamet eden ve misafir olan yeniçeri, topçu ve cebeci taifesinin Niğbolu muhafazasında ağa vekili Haseki Mustafa yanında mevcut bulunmaları babında yazılmıştır

Sahife 112

Hüküm 356

Anadolu'nun sağ kol nihayeti olan Diyar-ı Bekr'e varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve zikr olunan kazalarda vaki kethuda yerlerine sene içerisinde yapılması kararlaştırılan sefer-i humayun için sipah ve silahdar ve bölük-i erba'a halkının ruz-ı hızırdı Edirne sahrasında mevcut bulunmaları için yazılmıştır

Hüküm 357

Arz-ı Rum valisi vezir-i mükerrem ve Arz-ı Rum ve Van eyaletinde vaki Kürdistan hâkimlerine ve sancak beğlerine ve eyalet-i Arz-ı Rum'da vaki elviye alay beğlerine ve

zu‘amâ ve erbâb-ı tımar ve yerlû kolunun yemîn ve yesâr Fârisânî ağalarına ve sair Fârisân neferâtı ve zıkr olunan eyaletlerde ve Diyar-ı Bekr semtinde sefer-i humayuna memur olandan mâ-‘adâ askeri taifesine

Kürd Şikâkî ve Zıllî aşiretlerinden Malazgird ve Hınıs sancaklarının üzerlerine müstevlî ve ahalisinin emval ve erzakların ğasb eden eşkıyanın ele geçirilip cezalarının verilmesi babında yazılmıştır

Sahife 111

Hüküm 358

Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevvere kadısına ve Şeyhu’l-Hareme Mekke-i Mükerreme ve Medine-i Münevveredeki müderrislerin arzıgali üzerine medrese hücrelerine mutasarrıf olanların def olunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 359

Medîne-i Münevvere kadısına Babus-seadetde vakf edilen menzilin murur-ı eyyamla harab olması üzerine tamir ve termimi babında yazılmıştır

Hüküm 360

İstanbul ve hâsslar kadısına İstanbul’da deri satışının adet olduğu gibi yapılması babında yazılmıştır

Sahife 114

Hüküm 361

Diyâr-ı Bekr valisi vezir Ahmed Paşaya sene içerisinde yapılacak sefer-i humayuna Diyar-ı Bekir kolunun kendisiyle beraber memur olduğu babında yazılmıştır

Hüküm 362

Diyar-ı bekr valisi vezir Ahmed Paşa’ya sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayunda evvel-i rebide kapı ve eyalet-i merkumede vaki hükümet ve elviye begleri

ve zu‘amâ ve erbâb-ı tımar ve ashâb-ı cenk ve peygârile mevcud bulunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 363

Hazo hâkimi olan Derviş Beğ dâmet me‘âlîhiye sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna Diyar-ı Bekr valisi ile beraber evvel-i rebide Edirne’de sahrasında ordu-yı humayuna katılmaları babında yazılmıştır

Hüküm 364

Amasya ilhâkıyla Sivas valisi olan vezir Süleyman Paşa’ya sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayunda evvel-i rebide memur olduğu vech üzere kapı ve ve şâkiyyü’s-silah Adamları ve eyalet-i merkumenin zuama ve erbab-ı tımar ve alay beğleri ve tımar defterdarı ve defter kethudasıyla ve türkman ve ekrâd taifesinden taht-ı hukümetde bulunan cemaatlerden Sefer-i humayunuma memur olan süvari askeri boybeğleri ve kethudaları ve iş erleriyle beraber mevcud bulunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 365

Kilis kadısına ve voyvoda ve boybeğlerine Kilis Kürtleri aşiretlerinden sefer-i humayuna memur olan dört yüz neferin bir gün evvel memur oldukları üzere ordu-yı humayuna katılmaları babında yazılmıştır

Sahife 116

Hüküm 366

Anadolu’da asker ihracına memur olan vezir Ali Paşa’ya sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayun için türkman ve ekrâd cemaatlerinden görevlendirilen olan beş bin süvari asker ihracına memur olduğu babında yazılmıştır

Hüküm 367

Selemiyye ve Deyre Rahbe sancağıbeği Hüseyin El-Abbas dame izzuhuya sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna Anadolu’da bulunan kürt ve Türkmen

taifesinden boybeğleri ve kethudaları ve iş erleriyle görevlendirilen süvari askerin ihracına memur edildiğine Dir yazılmıştır

Hüküm 368

Kamaniçe kal'ası muhafazasında olan Kahraman dame ikbaluhuya Osmanlı sınırlarından olan Kamaniçe kalesinin muhafazasında muvaffakiyetinden ve padişahın dua ve rızasına mazhar olmasından dolayı ihsan olunan hediyeler babında yazılmıştır

Sahife 117

Hüküm 369

Kamaniçe muhafazasında olan Kahraman dame ikbaluhuya ve kal'a-i mezburede piyade ve süvari yerlü kolu zabitlerine kale muhafazasındaki neferlerin mevacibleri hakkında yazılmıştır

Hüküm 370

Ber vech-i Arpalık Karahisar-ı Sahib sancağına mutasarrıf olan Ebubekir dame ikbaluhuya Ağrıboz kal'ası mukabilinde olan Karababa palangasının muhafazasına memur edildiğine dair yazılmıştır

Hüküm 371

Sultanönü sancağıbeği Hacı Resul dame izzuhuya kapı ve adamlarıyla Mora tarafındaki asakir-i ilama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun ma'kûl ve münâsib gördüğü vech üzere hareket etmesi babında yazılmıştır

Hüküm 372

Ber vech-i Arpalık Ağrıboz sancağına mutasarrıf olan Ebussuud Zade Mehmed dame ikbaluhuya kapısı ve Ağrıboz livasının zuama ve erbab-ı tımarıyla Ağrıboz muhafazasına memur edildiği babında yazılmıştır

Hüküm 373

Ber vech-i Arpalık Delvinye sancağına mutasarrıf olan (...) dame ikbaluhuya emr-i şerif vardığında kapı ve livadaki piyade askerlerle beraber Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan dame ikbaluhunun yanına gitmesi babında yazılmıştır

Sahife 118

Hüküm 374

Kili ve İsmailgeçidi ve İsakçı ve İbrail kadılarına sefer-i humayuna memur olan askerlerin zahireleri arpa ve un tedariki için yazılmıştır

Hüküm 375

Emir ve defteri sâbıkâ Kamaniçe defterdarı Seyyid Mustafa zide kadruhu ile irsal olunmuştur

Delvinye sancağına mutasarrıf olan Kaplan dame ikbaluhuya kapı ve silahlı adamlarıyla Mora tarafında bulunması için yazılmıştır

Sahife 119

Hüküm 376

Medîne-i Münevvere ve Mekke-i Mükerrerme kadılarına ve Medîne-i Münevvere'de Şeyhu'l-Harem olan Davud Ağa'ya medrese hücrelerine mutasarrıf olanlar hakkında yazılmıştır

Hüküm 377

Üsküp tarafında asakir-i islama ser asker olan vezir Halil paşaya Kaçanık ve Kosova ahalisinin yerleşmeleri babında yazılmıştır

Hüküm 378

Medîne-i Münevvere kadısına bila varis vefat edenlerin beyt-i malına başkalarının dahl ve taarruz etmemesi babında yazılmıştır

Hüküm 379

Medîne-i Münevvere kadısına ve Medîne-i Münevvere'de Şeyhu'l-Harem olan Davud Ağa'ya Sultan Süleyman Han tâbe serâhu huccâc-ı muslimîn için konak olmak üzere vakf ve şart ettiği Medine-i Münevvere'de Mısır Kapısı haricinde vaki arsa-i hâliye hakkında yazılmıştır

Sahife 120**Hüküm 380**

Özi beğler beği Ahmed dame ikbaluhuya ve Silistre ve Çardak ve Umûr Fakîh ve Babadağı ve Balçık ve Prevadi ve Varna ve Hacıoğlubâzârı ve Karasu nâm-ı diğer Tekfurköyü ve Minkalye ve İsakçı ve Tulca ve Karinâbâd ve Aydos kadılarına ve zikr olunan kazalarda vaki kethuda yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine Niğbolu sancağı mutasarrıfı alih dame ikbaluhunun yanında ziyade adam iktizâ etmekle ismi geçen kazalardan zahireleriyle altı yüz yetmiş nefer piyade asker ihracı ferman olunduğu babında yazılmıştır

Hüküm 381

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşaya Mısır'da ulufeye mutasarrıf olanlar hakkında yazılmıştır

Hüküm 382

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşa'ya daha önce dâru's-se'âde ağası olan Yusuf Ağa dame uluvvuhunun kendisine mahlulden tevcîh edilen iki karye taksitlerinin verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 383

Mısır valisi vezir Ahmed Paşa'ya Mekke-i Mükerrerme muhafazasında olub ecnebilere fevt eden bazı kimselerin muhallefâtı hakkında yazılmıştır

Sahife 121

Hüküm 384 (1)

Yenişehir-i Fener ve Tırhala ve Çatalca ve (...) ve (...) kazâlarında olan yeniçeri serdarlarına Taht-ı kazalarınzdaki cenk ve harbe kâdir olan yigitler ile Yenişehir kazasında elli beşinci bölüm mübaşiri Hasan çavuş zide kadruhuya katılmaları babında yazılmıştır

Hüküm 384 (2)

Karaman eyaletinde mutasarrıf olan vezir Dursun Muhammed Paşa'ya kapı ve askeri ile Özi ve Babadağı tarafına memur olduğu babında yazılmıştır

Hüküm 385

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya vaktinde sefer-i humayuna katılmaları babında yazılmıştır

Hüküm 386

Niğbolu paşasına ve Plevne ve Lofça ma'a Etrebolu ve Hotaliç ve Tırnovi ve Zıştovi ve Rusçuk ve Hrazgrad ve Şumnu ve Eskicuma ve Ala kilisâ kadılarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine iami geçen kazalarda tayin edilen mikdarda asker ihracı için yazılmıştır

Sahife 122

Hüküm 387

Selanik muhafazasında olan vezir İsmail Paşa ve Selanik monlasına sikke-i humayuna benzeyen sikkeler basılmış olup elinde bu sikkeler mevcut olan kimseler hakkında yapılması gerekenler babında yazılmıştır

Hüküm 388

Anadolu'nun sağ kolunda vaki olan kadılara sefer-i humayuna memur olan askerleriyle ilkbaharda Edirne sahrasında mevcut bulunmaları babında yazılmıştır

Sahife 123

Hüküm 389

İstanköy muhafazasında olan (...) dame ikbaluhuya İstanköy kalesi muhafazasında yüz elli nefer alıkoyup defterlerlerinin dergah-ı muallaya gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 390

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhuya ismi geçen kazalarda sefer-i humayuna memur olan nefer mikdarı ve zahire babında yazılmıştır

Hüküm 391

İstanbul kâ'im-makâmı Ömer Paşa'ya Sâbıkan gümrük emîni olup Basra valisi iken vefat iden Hüseyin Paşa'nın oğlu ve kethudasının arzıhali üzerine yazılmıştır

Hüküm 392 (1)

Haleb kadısına sâbıkan Haleb mütesellimi Salih'in Müteveffâ Receb Paşa'nın tahvîl tarihine düşen eyalet-i mezbure mahlûlu babında yazılmıştır

Sahife 125

Hüküm 392/ (2)

Üsküp tarafında asakir-i islama ser asker olan vezir Halil Paşa'ya ismi geçen kazalardan sefer-i humayuna memur olan neferler ve hanelerden tedarik edilecek zahireler mikdarı hakkında yazılmıştır

Hüküm 393

Filipe ve Tatarpazarı kadılarına Filipe ve Tatarpazarı semtlerinde dağ içinde sakin olan eşkıya ve eşkıya ile ittifakları olanların soruşturulup cezaları verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 394

İzladi kadısına ve kethuda yeri Mustafa ve yeniçeri serdarına ve İsa Beğ'e ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine haza hududunda muhafazası mühim olan derbendler ve haydud eşkıyası hakkında yazılmıştır

Sahife 126

Hüküm 395

Arz-ı Rum valisi vezir Ali Paşa'ya ve kadısına ve Arz-ı Rum gümrükcüsüne darb-hâne-i 'âmirede kat' gümüş satın alınması babında yazılmıştır

Hüküm 396

Dobracin varoşunun bellü başlu vekilleri ve 'a'yânı ve papasları ve ihtiyarları ve sair ahalisine aralarından mutemed iki adam seçip der-i devlet-i medara gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 397

Kayseriye monlasına Kayseri'de ahaliye zulm eden şakilerin cezaları verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 398

Balıkesri naibine ve yeniçeri serdarına (...) nam karyeden Hasan'ın arzıhali üzerine karye ahalisinden yeniçerilik beği iddia iden Hüseyin ve ammisi oğlu Osman ve karındaşları Mustafa ve Mehmed ve (...) Çoban Mehmed'in zulüm ve şekavetinin araştırılıp firar edenlerin ele geçirilip cezalarının verilmesi babında yazılmıştır

Sahife 127

Hüküm 399

Kayseriye kadısına ve yeniçeri serdarına Kayseri'de ahaliye zulm eden şakilerin cezaları verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 400

kapudan olan vezir İbrahim Paşa'ya ve İstanköy kadısına cezire-i merkûme sâkinlerinden Cafer beğ ve levendâtından eşkıyalık yapanların ve üzerine cinayet cürmü sabit olanların İstanköy kal'asında habs ve kal'a-bend olunmaları babında yazılmıştır

Sahife 128

Hüküm 401

İstanbul kâ'im-makâmına ve İstanbul kadısına İstanbul'da Hâssa bostancılar ocağından olub zümre-i mutekâ'idinden bilâ-vâris fevt olanların Beytu'l-Mâla ait olan terekelerinin bostancıbaşılar tarafından korunması babında yazılmıştır

Hüküm 402

Niğbolu muhafazasında olub sâbıkâ Özi valisi olan vezir Hüseyin Paşa'ya emr-i şerifi aldığıında çiftliğinde sâkin olması için yazılmıştır

Hüküm 403

Pehlivanoglu El-Hac Musa zide kadruhuya Edirne'de ordu-yı humayuna katılması babında yazılmıştır

Hüküm 405

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhuya ve Yenişehir-i Fener monlasına ve Tırhala ve Çatalca ve Serfice ve Alasonya kadılarına ve zikr olunan kazalarda vaki kethuda yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilâyet ve sair iş erlerine ismi geçen kazalarda tayin edilen mikdarlarda tüfenk-endâz asker ihrac edilmesi yanında hâzır ve âmâde ve iktizâ iden hidemât-ı aliyyede istihdâm edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 129

Hüküm 406

Sofya'da asakir-i İslam'a baş ve buğ olan Rüstem Paşa'ya ve Sofya monlasına ve Samokov ve Dobniçe ve İhtiman kadılarına ve Sofya'da defterdar vekiline ve 'a'yân-ı

vilayetin iş erlerine Sofya kasabası etrafında şarapno ve hendek kazılması babında yazılmıştır

Hüküm 407

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya ve Şam-ı şerif kadısına Şam'ın yerlû kullarının arzıhali üzerine Salih Paşazade Ahmed dame ikbaluhu fuzûlen vilayetten cem' ve tahsîl ettiği malın malın tahsil edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 408

Şam valisine sefer-i humayuna memur olan şam kullarından özür sahibi olanların Şam'da kalıp yerlerine tâmmu's-silah tuvânâ yigitlerin konması babında yazılmıştır

Hüküm 409

Mısır muhafızı vezir Ahmed Paşa'ya Mısır-ı Kahire hazinesinden her sene Şam-ı şerifde surre emînine gönderilen Haremeyn-i Şerifeyn ve Kudus-i Şerif fukarâsının sureleri hakkında yazılmıştır

Sahife 130

Hüküm 410

Sayda beğlerbeğine Şam kullarının mevâcibleri hakkında yazılmıştır

Hüküm 411

Bosna muhafızı vezir Hüseyin Paşa'ya ve saray mollasına ve dergah-ı mualla kapucubaşlarından olub bu Bosna darbhanesinden mangır kat'ına nâzır tayin olunan Ahmed dame mecduhuya Bosna darbhanesinde kat' olunacak mangır için iktiza iden bakır bahası hakkında yazılmıştır

Hüküm 412

Bosna muhafızı vezir Hüseyin Paşa'ya ve dergah-ı mualla kapucubaşlarından olub Bosna darbhanesinde mangır kat'ına nâzır tayin olan Ahmed dame mecduhuya Bosna darbhanesinde yeni kat olunacak mangır hakkında yazılmıştır

Hüküm 413

Özi beğlerbeği Ahmed ve sair Tuna yalısı muhafazasında olan beğler beğilere ve Tuna yalısında vâki' olan kadılara Eflak voyvodası olan Kostantin voyvodasının Rusçuk ve o havalideki iskelelerden beri tarafa geçen ra'âyâdan vatanlarına rağbet edenlerin nakl ettirilmesi babında yazılmıştır

Sahife 131

Hüküm 414

Filipe monlasına Filipe 'a'yânından müsâfir Mehmed nam kimsenin habs edilmesi ve durumunun araştırılıp divan-ı humayuna arz edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 415

Özi beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhuya ve (...) ve (...) ve (...) kadılarına Kostantin voyvodasının arzihali üzerine ra'âyâlarının çavdar ve darı satmalarına kimsenin engel olmaması babında yazılmıştır

Hüküm 416

Âsitânede kâ'im-makâm paşaya ve İstanbul kadısına Eflak voyvodasının kapu kethudası olan Yanaki'nin arzihali üzerine bazı kimselerin Eflak ra'âyâsından kimseleri esir olarak getirmesi üzerine bunların tesbit edilip Eflak voyvodasına teslim edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 417

Arz-ı Rum valisi Ali Paşa'ya ve (...) kadısına Suşehri ra'âyâsının gelip Suşehr-i sakinlerinden eşkıyalık yapanları şikayetleri üzerine şekavetden men edilmeleri babında yazılmıştır

Hüküm 418

Arz-ı Rum valisi ve Bâzârsuyu kadısına Karahisar-ı Şarkî sancağı alaybeği Mustafa'nın mektubu üzerine Pazarcık karyesi sakinlerinden mutasarrıf oldukları tımarların bedellerini vermeyenler hakkında yazılmıştır

Sahife 131

Hüküm 419

Brusa kadısına Brusa sakinlerinden Hacı Mehmed ile ahalinin arzıhali üzerine Tekâlîf cem‘ine memur olan Brusa mahkemesinde baş kâtib olan Salih Mehmed’in herkese fazla tekalif yüklemesi hakkında durumun araştırılıp cürmü sabit olur ise ıslâh-ı nefis için Midilli ceziresine sürgün edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 420

Midillü muhafazasında olan (...) dame ikbaluhuya ve Midillü kadısına Brusa kazası ahalisinin gelip Brusa mahkemesinde baş katib olan Salih Mehmed’in ahaliye ziyade tekalif yüklemesinden başka gice ve gündüz şürb-i hamr ve menâhîyi murtekib olduğunu arzetmeleri üzerine mahkemede kâtib olmamak üzere sicille kayd Olunub ıslâh-ı nefis için Midillü cezâresine nefy ve cezire-bend olunub sebest bırakılması hususunda ferman sadır olmadıkça salıverilmemesi babında yazılmıştır

Hüküm 421

Eğridere palangası muhafazasında olan Malatya sancağıbeği Hüseyin Beğ’e ve Köstendil sancağı alaybeğine Sofya muhafazası için ziyade asker tedariki lazım olması üzerine neferatıyla Sofya’da baş ve buğ olan Rüstem Paşa yanına gitmesi babında yazılmıştır

Hüküm 422

Ber vech-i arpalık Ğazze ve Kudus-i şerif sancaklarına mutasarrıf emiru’l-hâcc-ı Şam olan murtaza Paşa dame ikbaluhuya Remle şehri yakınındaki Yafe şehri kalesinin muhafazası deniz kenarında olması dolayısıyla mühim olmakla Ğazze ile Kudus Sancakları zu‘amâ ve erbab-ı tımarından nöbet ile kale muhafazası için kifayet mikdarı asker tayin edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 133

Hüküm 423

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya ve Şam'ın yerlü kolu ağasına ve kethudasına ve bi'l-cümle ihtiyar ve söz sahiblerine Şam kolunun mevâcibleri hakkında yazılmıştır

Hüküm 424

Bağdad valisine Bağdad'da bulunan Meşhed'in tevliyeti hakkında yazılmıştır

Hüküm 425

haydud eşkıyasının def'-i mazarratları hususiçün tayin olunan bostancı ustaları ve Filipe nâzırı ve Koruağası ve bi'l-cümle Filibe ve Tatarpazar'ının 'a'yân ve iş erleri ve 'umûmen bu hizmete memur olanlara eşkıyanın ra'âyâya zarar vermesinin bir an önce engellenmesi babında yazılmıştır

Sahife 134

Hüküm 426

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali Paşa'ya ra'âyâ keferesinden zuhur eden eşkıya hakkında ra'âyânın eşkıyanın zararından korunması babında yazılmıştır

Hüküm 427

Yenişehir monlasına ve Tırhala sancağı mütesellimi ve Karaferye ve Sarıgöl voyvodalarına ve bil-cümle a'yân-ı vilayetin iş erlerine ve ol havalide olan kurâ beğlerine Ra'âyâ keferesinden huccâc-ı muslimînin yoluna inip hacılara zarar veren eşkıyanın ele getirilüp cezaları verilmesi hakkında yazılmıştır

Hüküm 428

Yenişehir-i Fener kadısına Yenişehir-i Fener muzâfâtından bazı karyelerdeki eşkıyadan olan zimmîlerin ebnâ'-i sebîle ve Müslüman hacılara zulüm etmelerinin bildirilmesi üzerine kefereden Martilos başlıklarının görevden alınıp yerine Müslüman Martilos tayin edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 135

Hüküm 429

Niğde muftîsi olan mevlânâ (...) zîde fazlühûya ve Niğde sancağı mütesellimine Develi kazasına tabi Zile nam karye ahalisinin Şaban isimli kimseden şikayetleri üzerine hakkında mûcib-i şer‘ ne ise icra edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 430

Mısır valisine Mısır’da bulunan Ebu’l-Yûsufî vakfının nazırlarından Mevlana Şeyh Abdurrahman Ebu’l-Eman zide ‘ilmuhu’nun arzıhali üzerine vakıf malı ve gelirleri ve defterlerin kontrol edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 136

Hüküm 431

Yenice-i Karasu ve Çağlayık ve Pravişte ve Drama ve Siroz ve Timurhisar ve Karadağ ve Doyran (Toyran) ma‘a Gölbaşı ve Avrathisar ve Selanik ve Yenice-i Vardar ve Karaferye ve Cumapazarı ve Eğribucak ve Çarşanba ve Yenişehir kadılarına ve zikr olunan kazalarda vaki ‘a‘yân-ı vilayet ve iş erlerine ve zümre-i mezburenin çeribaşlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayun için ismi geçen kazalardan tayin edilen mikdar asker ve me‘ûnet-i seferiyelelerinin tedarüğü babında yazılmıştır

Sahife 137

Hüküm 432

Üsküp tarafında asakir-i islama ser asker olan vezir-i mükerrerem Halil Paşaya Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun yanında tayin ve tasrîh olunan yörük ihrâcı için yazılmıştır

Hüküm 433

Yukarıda ismi yazılı olan kazalardan yazıldığı üzere yörükân taifesinin askerlerinin zamanında ihrac edilmesi ve Seddü'l-Bahr kal'ası muhâfazasında Olan vezir-i mükerrem Hüseyin Paşa'nın uygun gördüğü görevde bulunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 434

Ağrıboz tarafına Yörük ihrâcına memur olan kapucıbaşı Hasan dame mecduhuya ve (...) ve Usturumca (Strumica) ve Radoviş ve Tikveş ve İştib kadılarına ve zikr olunan kazâlarda vaki 'a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve Yörük çeribaşısı Süleyman ve sâbıkâ Yörük beği Derviş ve zümre-i mezburenin çeribaşıları ve söz sahiblerine ismi geçen kazalarda zikr olunan yörükân taifesinin cenk ve harbe kâdir tüfenk-endâzlarından kaçır nefer ihrac olunmak mümkün ise ihrac edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 435

Tatarpazarı'nda Altmışıncı bölümü Mehmed çavuşa Tatarpazarı havalisinden olan karyelere haydud eşkıyasının müstevli olması üzerine zararlarının def edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 138

Hüküm 436

Kızanlık ve Lofça ve Bergofça ve Silistre ve Niğbolu taraflarında vaki (...) ve (...) ve (...) kadılarına ve zikr olunan kazalarda vaki 'a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve Yörük çeribaşıları ve söz sahibleri ve ihtiyarlarına ismi geçen kazalardan sefe-i humayuna memur olan yörükân taifesinden cenk ve harbe kâdir tüfenk-endâz Yörük intihâb ve ihrâc ve Niğbolu semtinde toplanmaları babında yazılmıştır

Hüküm 437

Yukarıda ismi yazılı olan kazalardan yörükân taifesinin tüfenk-endazlarından belirlenen mikdarda askerinin ihrac edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 438

Filipe monlasına ve Tatarpazarı kadısına ve mubâya‘a mübaşirine ve kethuda yerleri ve yeniçeri serdarlarına ve ‘a‘yân-ı vilayetin iş erlerine ismi geçen kadılıklarda olan zahirelerden Sofya‘da olan asakir-i İslam için nakli ferman olan zahire için yazılmıştır

Sahife 139

Hüküm 439

Çirmen sancağı alay beğine Çirmen livasının zu‘amâ ve erbâb-ı tımarı ile Özi beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhunun yanına memur ve tayin edildiği babında yazılmıştır

Hüküm 440

kapudan olan vezir İbrahim Paşa‘ya Bozcaada‘nın düşmandan korunması mühim olduğundan Biga sancağının yakın olması dolayısıyla livada bulunan kazaların tehammüllerine göre dağılım yapıp nöbetleşe altı yüz nefer piyade tüfenkci askerin Bozcaada‘yı koruması babında yazılmıştır

Hüküm 441

İstanbul kâ‘im-makâmına Narda muhafazasında iken vefat eden defterdar-ı sâbık Muhammed Paşa‘nın Şam ‘avâızcılığı vaktinde vefat edinceye kadar olan iki kıta mücelled defterin Biga kethudası olan Murad‘ın elinden alınıp mühürleyip âcilen gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 442

Edirne‘den Şam-ı şerife varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve zikr olunan kazalarda vaki ‘a‘yân-ı vilayet ve iş erlerine sure alayı hakkında yazılmıştır

Sahife 140

Hüküm 443

Bağdad muhafızı olan vezir (...) Paşa'ya menzil bârgirleri hakkında yazılmıştır

Hüküm 444

Seddü'l-Bahr muhafazasında olan vezir-i mükerrem Hüseyin Paşa'ya yanlarına gelen bin iki yüz nefer yörük yigitlerinin üç yüz neferinin nöbetleşerek Bozcaada muhafazasına tayin ve irsal edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 445

Kastamonu ve Alaiye sancaklarına mutasarrıf olan vezir Hüseyin Paşa'ya Sofya muhafazasına memur ve oradaki askere baş ve buğ tayin edildiğine dair yazılmıştır

Sahife 141

Hüküm 446

Timurhisar ve Siroz ve Dırma ve Zihne ve Nevrakob ve Menlek ve Petric ve Radoviş ve İştib ve Koçani (Kochani) ve Doyuran (Toyran) ve İsteromca ve (...) kadılarına kazalarında ihracı ferman olunan askerler hakkında yazılmıştır

Hüküm 447

(...) ve (...) ve (...) kadılarına dergah-ı mualla çavuşbaşı Muhammed dame mecduhu arzıhali üzerine iktiza iden 'umûr-ı

Mühime için gedikli olanların gelip mevcut bulunması babında yazılmıştır

Hüküm 448

İstanbul kâ'im-makâmına İstanbul'da bulunan bostancı mütekâ'idlerinden bila vâris vefat edenlerin malı hakkında yazılmıştır

Hüküm 449

Sultaniye kal'ası dizdarına memur oldukları sefer-i humayundan firar eden Sivas sancağının erbab-ı tımarından Mehmed ve diğer Mehmed ve İbrahim nam üç nefer ve Amasya sancağında Mehmed Ali nam toplam dört neferin Boğazhisar'ında Sultaniye kal'asında habs edilmesi ve ferman sadır olmadıkça salıverilmemeleri babında yazılmıştır

Sahife 142

Hüküm 450

Bozcaada kadısına ve Bozcaada kal'ası dizdarına Arslan vâlidesi Madin kızı nam kıbtîye'nin şikayeti üzerine Emir Şaban isimli kimsenin Bozcaada ceziresinde kalebend edilmesi ve ferman sadır olmadan serbest bırakılmaması babında yazılmıştır

Hüküm 451

Boğdan voyvodasına Seyyid Mahmud isimli kimsenin Dergâh-ı Mu'allâ'ya arzıhali üzerine esir olan Halil Paşa'nın bahâsı hakkında yazılmıştır

Hüküm 452

Trablus-ı Şam'da der-i devlet-i medârıma gelmesi ferman olan sâbıkâ Trablus-ı Şam valisi muteveffâ Hamza Paşa'nın ağalığı dâhil olan yerlerin kadılarına vefat eden Hamza Paşanın muhasebesi hakkında yazılmıştır

Sahife 143

Hüküm 453

Âsitâne-i se'âdet'de kâ'im-makâm paşaya ve topçubaşıya tophane-i âmirede topçu neferâtının az olması üzerine toplam bin nefer olmak üzere topçu neferlerin tekmil edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 454

Karışdıran Obası (...) zide kadruhuya Hayrabolu kazası nâ'ibi İbrahim'in mektubu üzerine Hayrabolu kazası ve karyelerinde zuhur eden eşkıyanın ele geçirilip cezalarının verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 455

Âsiâtenede kâ'im-makâm paşaya ve İstanbul kadısına İstanbul yaşayan ermeni taifesinin kiliselerinin termîmi (restore edilmesi) babında yazılmıştır

Hüküm 456

İstanbul kaim-makamına İstanbul'daki müteferrika ve çavuşları ve defter-i hâkâni kâtibleri ve şâkirdlerinin hidemât-ı aliyyede bulunmaları iktiza etmesi münadiler ile ilan edilip hepsinin Edirne'de bulunması babında yazılmıştır

Sahife 144

Hüküm 457

İsakçı'dan Niğbolu'ya varınca Tuna yalılarında vâki' olan kadılara zikr olunan kazalarda vaki kurâ zabitleri ve iskele emînleri ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Eflak ra'âyâsına çavdar ve darı iştirası için izin verilip bunun haricinde hinta ve dakik ve şa'îr satışına müsaade edilmemesi babında yazılmıştır

Hüküm 458

Edirne'den Şam-ı Şerif'e varub gelince yol üzerinde vâki' olan kadılara ve zikr olunan kazalarda vaki kethuda yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine Mekke-i Mükerrremeye gönderilen sure hakkında yazılmıştır

Hüküm 459

İzmir monlasına ve gümrük eminine sikke-i humayunla kat olunan mangırın sikkesine başka sikkelerin karıştırılmaması için müste'men sefinelerinin denetlenmesi babında yazılmıştır

Hüküm 460

Anadolu'da asker ihrâcına memur olan vezir-i mükerrer Ali Paşa'ya sabıkan Canik mutasarrıfı olan Osman Paşa'nın divan-ı humayuna gönderilmesi babında yazılmıştır

Sahife 145

Hüküm 461

Sofya'da asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan vezir Hüseyin Paşa'ya Sofya muhafazasında olan sipah ve silahdar serdengeçtilerinin mevcut ve nâ-mevcudunun defter edilip der-i devlet-i medâra gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 462

Bağdad-ı Behişt-Âbâd'a varınca Anadolu'nun orta kolunda olan kadılara ve 'a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir iş erlerine menzilhilerine Anadolu yakasında kimseye menzil bargiri verilmeyip sadece ellerinde evamir-i şerife olanlara menzil bargiri verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 463

İstanbul kâ'im-makâmına sâbıkan gümrük emîni olan İbrahim'i divân-ı humayuna getirmesi için yazılmıştır

Hüküm 464

Basra valisine daha önce Türkman ağası olup Basra'ya beraberlerince görüldükleri teberdârân zümresinden kahvebaşılıktan çıkma Kara Ahmed'in zimmetinde olan Beytu'l-Mal'e 'â'id olan emvâl-i kesirenin taleb ve tahsîl edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 146

Hüküm 465

Mısır valisi vezir Ahmed Paşa'ya Haremeyn-i Muhteremeyn ahalisine Mısır-ı Kâhire'den ğilâli nakleden gemilere başka kimse ve başka şey yüklenmemesi babında yazılmıştır

Hüküm 466

Arz-ı Rum valisi olub Anadolu'da asker ihrâcına memur olan vezir Ali Paşa'ya vakt u zamanında Tavâ'if-i askeri ile Evvel-i Rebi''de Edirne sahrasında mevcut bulunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 467

âsitâne-i se'âdet'de mahruse-i Mısır-ı Kahire'ye varınca yol üzerinde vaki olan kadılar ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Dâru's-Se'âdet ağası Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhûnun Mısır-ı Kahire'ye yolculuğunda kazalarına dahil olduğunda mahfûz mahalle konması ve gerektiğinde yanına adamlar koşub kemâl-i emniyet ve selâmet ile Mısır-ı Kahire'ye ulaşmasını sağlamaları babında yazılmıştır

Sahife 147

Hüküm 468

Diyâr-ı Bekr valisi vezir Ahmed Paşa'ya Süvârî-i türkman ve ekrâd dilâverleri ve sâ'ir tavâ'if-i askeri ile ve sefer-i humayuna kailmaları babında yazılmıştır

Hüküm 469

Amasya ilhâkıyla Sivas valisi olan vezir Süleyman Paşa'ya müretteb kapu ve adamları ve eyalet-i merkumenin zu'amâ ve erbâb-ı tmar ve alay beğleri ve tımar defterdarı ve defter kethudasıyla Sivas'daki diğer asker taifesi ve boybeğleri ve kethudâları ve iş erleriyle vakt u zamanıyla Edirne'de ordu-yı humayuna katılmaları babında yazılmıştır

Sahife 148

Hüküm 470

Anadolu'da asker ihrâcına memur olan vezir Ali Paşa'ya Anadolu'daki bazı kuttâ'ı't-tarîk eşkiyâsının her nerede bulunur ise bi-lâ emân haklarından Gelinüb ta'addî ve fesâdları ümmet-i Muhammed üzerinden def' olunması babında yazılmıştır

Hüküm 471

Timurhisar ve Drama ve Siroz ve Zihte ve Nevrakob ve Menlik ve Petriçe ve Radomir ve İştib ve Koçan ve Toyran ve (...) kadılarına ve 'a'yân ve iş erlerine Martilos başı Ivaz'ın bu kazaların Martilos bölükbaşılarının dağıldığını ve bayraklarının altında kefere taifesinden Martilos olmamak babında hüküm-i humayunu rica etmesi üzerine bundan sonra kefere Martilos atanmaması babında yazılmıştır

Sahife 149

Hüküm 472

Bağdad muhâfızı vezir Hasan Paşa'ya sâbıkâ Bağdad valisi olan vezir Ömer Paşa edâmallâhu Te'âlâ iclâlehûnun imdâdiye akçesinin tahsîl edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 473

İstanbul kâ'im-makâmına ve kadısına Ermeni tâ'ifesinin arzıhali üzerine Meryem Ana Kilisesinin termîmi babında yazılmıştır

Sahife 150

Hüküm 474

Malkara kadısına ve zikr olunan kazâda vâki' kethudâ yeri ve yeniçeri serdarı ve 'a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir iş erlerine Asâkir-i mansureye menâzil ve merâhilde zâd u zahire tedârukü hakkında yazılmıştır

Sahife 151

Hüküm 475

Gümölcine kadısına ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine Tâtâr bâzâr'ında tecemmu' ve hidemât-ı 'aliyyede bulunmak üzere memur olan beş yüz nefer tüfenk-endâz askerin çeri başılar marifetiyle serî'an ve 'âcilen ihrâc edilmesi ve görev mahallinde bulunması babında yazılmıştır

Sahife 152

Hüküm 476

Yukarıda ismi geçen kazalardan belirlenen miktarda tüfenk-endâz piyade askerin Mora tarafında asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan Ali Paşa'nın yanında iktizâ iden hidemât-ı 'aliyyede bulunmak üzere ihracı için isti'câl hükmü yazılmıştır

Hüküm 477

Kastamonu sancağı mütesellimine Hafız Receb zide kadruhunun şikayeti üzerine Kastamonu sâkinlerinden ismi geçen kimselerin durumun araştırılıp cezalarının verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 478

Niğbolu sancağı alay beğine Zu'amâdan Mahmud zide kadruhunun arzıhali üzerine sefer-i humayunda ziyade hizmeti olmasından dolayı zeametinden düşen mahlulâtının verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 479

Şam valisi vezir Mustafa Paşa'ya emri şerifi aldığıında görev yerine gitmesi babında yazılmıştır

Hüküm 480

Ağrıboz muhâfazasında olan vezir İbrahim Paşa'ya kale muhafazası için sipah ve silahdar serdengeçtiler hakkında yazılmıştır

Sahife 153

Hüküm 481

Mora tarafında asakir-i islama baş ve buğ olan Ali paşaya yanında olan sancaklardaki zeamet ve tımarlarının bedellerinin tahsili babında yazılmıştır

Hüküm 482

Üsküb tarafında asakir-i islama serasker olan vezir Halil Paşaya ve Rumili'nde olan kadılara ve alay beğlere ve çeribaşı ve 'a'yân-ı vilayetın iş erlerine Bin yüz bir senesinde yapılan sefer-i humayuna katılan askerin muhimmât-ı seferiyesi için yazılmıştır

Hüküm 483

Çağlayık kadısına ve 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine hidemât-ı aliyye'de bulunmak üzere Yörük askerlerinin ihracı için yazılmıştır

Hüküm 484

Arz-ı Rum valisine ve dergah-ı muallam kapucı başlarından Hasan dame mecduhuya ve Arz-ı Rum monlasına Halil zide kadruhunun arzıhali üzerine durumun araştırılması babında yazılmıştır

Sahife 154

Hüküm 485

Ber vech-i arpalık Hudâvendigâr ve Karesi sancaklarına mutasarrıf olub Mora tarafına memur olan Mehmed dame ikbaluhuya Mora tarafında ve Tâtârbâzârı tarafına memur olan askerin ihracına meur edildiği babında yazılmıştır

Hüküm 486

Şam valisi vezir Mustafaya tavâ'if-i askeriyle beraber sefer-i humayunda bulunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 487

Şam valisi vezir-i mükerrem Mustafa Paşa'ya emr-i şerifi aldığıında mansıbına varması babında yazılmıştır

Hüküm 488

Filipe Kuru ağalığına ve Vinogan beğliğı zamîmesiyle mutasarrıf olan Muhammed Ağa'ya (...) derbendinin muhafazası babında yazılmıştır

Hüküm 489

Anadolu beğlerbeğisine ve Kütahya kadısına Denizli voyvodası Mehmed'in hilâf-ı şer' ve kânûn ahaliden cebren ve bi-ğayr-ı hakk cem'an iki bin üç yüz on ğuruşların aldığına dair mektup gönderilmesi üzerine Kütahya kalesinde kalebend edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 155

Hüküm 490

Çağlayık ve Yenice-i Karasu kadılarına ve zikr olunan kazaların ayan-ı vilayet ve iş erlerine ve Yörük taifesinin Çeribaşlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna katılacak olan Rumili yakasındaki Yörük taifesinden vergilerin kaldırılması ve Çağlayık kazasından sefere memur olan askerlerin ihrac edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 491

Mısır muhafızı vezir Ahmed paşaya daha önce dârus-seadet ağası Yusuf Ağa dâme 'uluvvuhûnun Mısır'da vekili olan Mustafa'nın der-i devlet-i medâra getirilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 492

Rodos'da olan İsmail paşa dâmet me'âlîhiye zaferden elde edilen hazinaya ait olan dört yüz kese akçenin hazineye teslim edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 493

Dergah-ı mualla kapucıbaşlarından (...) dame mecduhuya zaferden elde edilen hazinaye ait olan dört yüz kese akçenin hazineye teslim edilmesi hususunda mübaşir tayin edildiğine dair yazılmıştır

Hüküm 494

İzmir ve Mağnisa monlâlarına ve Nif kadılarına tuğrâ-yı şerîf hizmetinde Olan vezir Mehmed Paşa edâmallâhu Teala iclalehu tarafından dergah-ı Mualla'ya sunulan arzıhal üzerine vergi hususunda maliye tarafından emir ile hareket edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 156

Hüküm 495

Edirne'den mahruse-i Mısır'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve ayan-ı vilayet ve iş erlerine Darus-seadet ağalarından hazinedâr olan Yusuf Ağa dame 'uluvvuhûnun mühim bir emir ile ile Medîne-i Münevvere'ye gönderilmesi üzerine yol üzerinde hangi kazaya dahir olur ise uygun bir yerde konaklama hizmetinin sağlanması ve yanına koruma verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 496

Eflak voyvodasına Tuna donanması gemilerine dümenciler alınıp Tuna kaptanına teslim edilmesi ve isimlerinin der-i devlet-i medara gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 497

Kızanlık ve Lofça ve Berkofça ve Slistre ve Niğbolu kadılarına ve ayan-ı vilayet ve iş erlerine ve Yörük çeribaşlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine hidemât-ı 'aliyyede bulunmak üzere Her bir kazanın tahammullerine göre Yörük yigitleri ihrac ve görevli oldukları yere gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 498

Mısır ve Şam valilerine ve kadılarına Üsküdar'dan Mısır'a varınca yol üzerinde olan kadılara ve mütesellimlere Trablus-ı Şam valisi iken vefat eden Hamza Paşa'nın mühürdâr ve hazînedâr ve dîvân efendiliği hizmetlerinde olan görevlilerin Divân-ı Edirne'ye getirilmesi babında yazılmıştır

Sahife 157**Hüküm 499**

Özi belerbeğisi Ahmed dame ikbâluhûya adamları ve eyalet askeriyle Niğbolu'yu geçüb nehr-i Tuna'nın beri yakasından Niğbolu'dan ileri uygun bir yerde konaklamaları ve diğer asker taifesi ile birlik ve beraberlik ile hareket etmeleri babında yazılmıştır

Hüküm 500

Kırkkilise ve Aydın sancaklarına mutasarrıf olub Zıştovi muhafazasında olan Ebubekir dame ikbaluhuya askerleriyle Özi beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhunun yanında bulunmaya memur olduğu babında yazılmıştır

Hüküm 501

Selanik muhafazasında olan vezir İsmail paşaya sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayun için Rumili yakasında olan Yörük taifesinin vergiden muafiyetleri babında yazılmıştır

Hüküm 502

İstanbul ve Kudus-i Şerif monlalarına Cebel-i Tûr-i Sina'da bulunan manastırın tahiblerinin arzıhali üzerine manastırlarının sadaka almakdan men edilmemesi babında yazılmıştır

Sahife 158

Hüküm 503

Mısır valisine mu'ekked ve muşedded olarak, daha önce Trablus-ı Şam valisi iken vefat eden Hamza Paşa'nın Mısır valisi olduğu senelerden azl edildiği güne kadar olan mahlûlât hakkında yazılmıştır

Hüküm 504

Hâssa bostanı ustalarından Muhammed ve diger Muhammed ustaya Etrebolu ve İvrace ve İzladi ve o havâlîde ortaya çıkan haydud eşkiyâsının mazarratlarının def edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 505

Flipe ve Tâtârbâzârı kadılarına ve ayan-ı vilayet ve iş erlerine ve mubâyâ'a mübaşirlerine Sofya'da olan İslam askeri için satın alınan zahirenin nakl edilmesi için kazalardan ücretleriyle araba alınması babında yazılmıştır

Hüküm 506

Ruha kadısına ve ayan-ı vilayet ve iş erlerine daha önce Rakka beğlerbeği olan Seyyid Ali dame ikbaluhunun Rakka eyaleti mukâta'âtı malından yüklü borcu olup Ruha'da hapis bulunması üzerine hesabının görülmesi için kendisi ve eşyasının tayin edilen mübaşir ile dergâh-ı muallaya getirilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 507

Edirne'den mahruse-i Mısır'a varınca yol üzerinde vaki olan kadılara ve ayan-ı vilayet ve iş erlerine Anadolu yakasında ümerâdan bir ferd hususan mütesellimlerin kâğıdlarıyla kimseye menzil bargiri verilmemesi babında yazılmıştır

Sahife 159

Hüküm 508

Daha önce Aydın sancağına mutasarrıf olub hâlâ Niğbolu muhâfazasında olan Yusuf dame ikbaluhuya levâzım-ı seferiyyesini görmek için Edirne'ye gitmek üzere izin istemesi üzerine izin verildiği babında yazılmıştır

Hüküm 509

Konya monlasına ve Bozulus tarafına mübaşir tayin olunan Mustafa zide mecduhuya daha önce Bozulus voyvodası olan Hüseyin'in Bozulus Türkmanından zulmen aldığı at ve deve ve akçenin sahiblerine geri verilmesi ve der-i devlet-i medara getirilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 510

İstanbul kâ'im-makâmına ve tob arabacı başısı Ali zide mecduhuya sefer-i humayun için yeniden yapılan top ve top arabalarına top arabacılarının yeterli olmaması üzerine yeni top arabacıları alınması babında yazılmıştır

Hüküm 511

Rodos'da olan İsmail Paşa'ya daha önce sipah ve yeniçeri aşkıyasının şakâvetleri esnasında önceki merhûm vezir Siyavuş Paşa'nın sarayını basıp kıymetli mücevher ve eşyalarını gasb etmeleri üzerine bu kıymetli eşyaların bulunması ve teslim edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 160

Hüküm 512

Daha önce Hersek sancağına mutasarrıf olan Ali dâme ikbâluhûya kapı ve askerleriyle birlikte sınırda olan Panaluka'nın korunması görevine atandığı babında yazılmıştır

Hüküm 513

Çirmen nâ'ibine Uzuncaova Hasköy ma'a (...) Kaya ve Çirmen kazasında bulunan Yörüklerden iki yüz elli Yörük askeri ihrac edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 514

Medine-i Münevvere monlasına ve Şeyhu'l-Harem olan Davud Ağa'ya 2. Süleyman ravza-i mutahhara'ya bağış ve altın kandil hediye ettiği babında yazılmıştır

Sahife 161

Hüküm 515

Rodos ve İstanköy kadılarına Rodos ve İstanköy dizdarları ve Azeb ağalarının arzıhali üzerine her zümrenin işlerinin zabitleri arzıyla olması ve sancak beğlerinin karışmaması babında yazılmıştır

Hüküm 516

İstanbul kâ'im-makâmına ve Üsküdar monlâsına Kadıköy'deki Rum zimmilerinin arzıhali üzerine Kadıköy'deki kiliselerinin tamir ve termimi babında yazılmıştır

Hüküm 517

Mısır valisi vezir Ahmed Paşa'ya Peygamber Efendimiz'in Ravza-i Mutahharasına teberuken ve teyemmune hediye ettiği altın kandilin götürülmesine memur olan hazînedâr Mustafa Ağa dâme 'uluvvuhûnun Medine-i Münevvere'ye ulaşımını sağlaması babında yazılmıştır

Hüküm 518

İstanbul'da bostancıbaşı olan (...) dâme mecduhûya sefer-i humayuna memur olan askerin İstanbul'dan Çorlu'ya giderken yolda eşkıyaya dikkat edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 162

Hüküm 519

Girid muhafazasında olan vezir (...) paşaya daha önce Girit defterdarı olan olan İbrahim Sırrı dâme 'uluvvuhûnun zimmetinde olan mal-ı mirinin tahsil edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 520

Flibe ve Tâtârbâzârı ve Ahteman kadılarına ve kethuda yerleri ve yeniçeri serdarları ve 'a'yân-ı vilâyete Sofya ve o havalide ehl-i zimmetden bazı kimselerin tutsak edilip İstanbul ve Anadolu taraflarına getirilmek üzere kazalarına geldiklerinin duyulması üzerine tutsak edilenlerin ellerinde alınıp bu kimselerin habs edilmeleri ve isim ve bilgilerinin arz edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 521

Sofya'da asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan vezir Hüseyin Paşa'ya sınırdan bazı kimselerin Sofya etrafında yaşayan ehl-i zimmeti tutsak ve esir etmeleri ve ahali vatanlarında yaşamağa korkup başka yerleri vatan edinmeğe başlaması üzerine ahaliyi tutsak ve esir edenlerin ibret için katl edilmesi ve ahaliyi himaye ve korumaları babında yazılmıştır

Hüküm 522

Aclun sancağıbeği Assaf Beğ dâme 'izzuhûya hacıların dönüşünde zahire ve adamlarıyla hacıları karşılaması Emir-i Hacc Murtaza Paşa'nın uygun gördüğü üzere eşkıyadan koruması babında yazılmıştır

Hüküm 523

Dergâh-ı 'âlî kapucibaşlarından Bayram'a Rodos'da olan İsmail paşa zamanında halkdan aldıkları vergiden dört yüz kese akçeyi tahsil edip der-i devlet-i medara getirip hazine-i amireye teslim etmesi babınd yazılmıştır

Sahife 163

Hüküm 524

Gelibolu muhafazasında olan Bahri Paşa'ya ve Gelibolu naibine ve Gelibolu gümrükcüsüne ve sair zabıtlere ve iş erlerine Üsküb ve Kaçanık ve Sofya etrafında ve Vidin'e yakın olan yerlerdeki ehl-i zimmeti malını yağma ve ahaliyi tutsak ve esir eden eşkıya hakkında yazılmıştır

Hüküm 525

İstanbul kâ'im-makâmı olan vezir Ömer Paşa'ya a'dâ-i din istilasî sebebi ile ahaliyi perişan olan memleketlerin ve Sofya etrafında yaşayan ehl-i zimmînin korunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 526

Kapucıbaşı Bayram dame mecduhuya önceden vezir-i azam olan İsmail Paşa zamanında halkdan alınan dört yüz kese akçenin sefer-i humayuna yardım olarak tahsil edilmesi babında yazılmıştır

Sahife 164

Hüküm 527

Sivas kadısına ve mütesellimine ahalinin dilekçe göndermesi üzerine Kara Nebi demekle bilinen kimseyi şikayet etmeleri üzerine bu kimsenin ele getirilip mahkeme edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 528

Midillü cezâresinde vâki' Movlova kal'ası dizdarına Edirne'de Sultan Bayezid vakfının kâtibi Ahmed'in ıslah-ı nefis edinceye kadar ferman çıkmadıkça serbest bırakılmamak üzere Midilli kalesine habs edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 529

Sâbikan Tuna kapudanı Ali dame ikbaluhuya sefer-i humayun için tedarik edilen zahirenin Kili ve İsakçı ve Hırsova ve Silistre ve Zıştovi ve Birgivi ve Rusçuk iskelerinden Niğbolu'ya nakl edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 530

Karaman eyaletine mutasarrıf olan vezir Mehmed Paşa'ya memur olduğu mahallde bulunması babında yazılmıştır

Hüküm 531

Tuna kapudanı Hüseyin dame ikbaluhuya emr-i şerifi aldığıında Niğbolu'da bulunması ve der-i devlet-i arz etmesi babında yazılmıştır

Sahife 165**Hüküm 532**

Özi beğler beğisi Ahmed dame ikbaluhuya kazalardan bazı kimseleri ihrac etmesi babında yazılmıştır

Hüküm 533

Çıldır beğlerbeğisi Salih Paşa'ya ve Ahışa kadısına ve 'a'yân-ı vilâyet ve sâ'ir iş erlerine merhum Kara İbrahim Paşa'nın yetmiş sandık malının Ahışa'ya nakl ve gizlenmesi hususunda bilgileri olduğundan tayin edilen mübaşir ile gönderilmesi ve malı alanların kalebend edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 534

Özi beğler beğisi olan Ahmed dame ikbaluhuya Varna kazasında sefer-i humayuna ferman olunan piyade neferlerinin eksiksiz gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 535

Özi beğlerbeğisi Ahmed dame ikbâluhûya Varna kazasından dahi kırk nefer piyade asker Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhunun yanında bulunması gereken piyade askerin ihracı babında yazılmıştır

Sahife 166

Hüküm 536

Dergâh-ı mu‘âllâ kapucibaşlarından olub Flibe ve Gümülcine ve Tatarbâzârı ve Çırpan ve Zağra-i Atik ve Zağra-i Cedid ve Uzuncaova Hasköy ma‘a (...) ve Çirmen kazalarından Yörük ihrâcına memur ve mübaşir tayin olunan (boş) zide mecduhuya Flibe ve Gümülcine ve Tatarbâzârı kazalarından ihracı ferman olunan Yörükler hususunda ferman-ı humayuna itibar etmeyen vilayet ayanı ve söz sahipleri ve ihtiyarlarının araştırılıp isimlerinin der-i devlet-i medara arz edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 537

Flibe ve Gümülcine ve Tatarbâzârı ve Çırpan ve Zağra-i Atik ve Zağra-i Cedid ve Uzuncaova Hasköy ma‘a (...) ve Çirmen kadılarına ve ‘a‘yân-ı vilâyet ve iş erlerine ve Yörük çeri başlarına ve ihtiyar ve söz sahiblerine Rumeli yakasında yaşayan Yörük taifesinin vergiden muâfiyetleri karşılığında ferman olunan Yörük askerlerinin Tatarpazarı’nda bulunmak üzere ihrac edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 538

Sivas eyaletine mutasarrıf olan (...) paşaya ve Gerede kadısına Gerede ahalisinin meclis-i şer‘e varıp İznikmid şehrinden gelen Şeyh Hüseyin isimli kimseyi Gerede kazasından El-Hac Muharrem isimli kimseye ve bazı ahaliye haksız yere zulüm ettiğini şikayet etmeleri üzerine durumu araştırıp bu kimseyi başka diyara sürgün etmesi babında yazılmıştır

Sahife 167

Hüküm 539

Kefe beğlerbeğine Azak kalesinin muhafazasına memur olduğuna dair yazılmıştır

Hüküm 540

Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhuya ve Plevne ve Lofça ma'a Etrebolu ve Tırnovi ve Zıştovi ve Ruscuk ve Herazgrad ve Şumnu ve Eskicuma ve Ala kilisâ kadılarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Niğbolu sancağına bağlı kazalardan ihrac edilmesi gereken askeri neferler hakkında yazılmıştır

Hüküm 541

Özi beğlerbeğisi Ahmed dame ikbaluhuya emr-i şerifi aldığıında kendisiyle memur olan zuama ve erbab-ı tımar ve piyade ve süvari askerler ile birlikte Tuna nehrinin beri yakasında Niğbolu'dan ileride konaklaması babında yazılmıştır

Hüküm 542

Trabzon beğlerbeğisi olup Azak muhâfazasında olan Murad Paşa'ya Azak muhafazasındaki topçu ve cebecileri zabitleri marifetiyle yoklayıp defterlerini der-i devlet-i medara göndermesi babında yazılmıştır

Sahife 168

Hüküm 543

Sultaniye kal'ası dizdarı (...) zide hıfzuhûya Sultaniye kalesine hapsedilmesi ferman olunan dört nefer sipahinin afvedildiğine dair yazılmıştır

Hüküm 544

Mağnisa monlasına ve Saruhan sancağı mütesellimine Nif kadısı Mevlana Süleyman zide fazlununun dergâh-ı muallaya mektub gönderüb Nif kazasına tabi Kızılıcalı karye ahalisinin meclis-i şer‘a varıp karye sâkinlerinden Cafer ve Yanık İlyas isimli kimseleri şikayet etmeleri üzerine bu iki şahsın tutuklanıp durumlarının araştırılıp cezalarının verilmesi ve durumun der-i devlet-i medara arz edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 545

Akşehir sancağıbeği Mehmed dame ‘izzuhûya Anadolu yakasında olan askerin sefer-i humayuna memur olmasından dolayı sancağında kalıp muhafaza etmesi babında yazılmıştır

Hüküm 546

Bosna valisi vezir-i mükerrerem Hüseyin Paşa’ya ve Bosna cânibi defterdârı İbrahim dame ‘uluvvuhûya Bosna hazinesinin kat olunan mangırına nizam vermek üzere görevlendirildiğine dair yazılmıştır

Hüküm 547

Gelibolu muhafazasında olan Bahri Muhammed dame ikbaluhuya Rumeli’den iki yüzü aşkın sehadlilerin aileleriyle Gelibolu’ya gidip Anadolu tarafına geçeceğinin haber alınması üzerine içlerinden askere alınacak kimselerin geçmesine mani olmaları babında yazılmıştır

Sahife 169

Hüküm 548

Şehrizol beğlerbeğisine ve kadısına Şehrizol kazası sakinlerinin Kantemir Beğ ve Hüsrev Ağa denen iki kimse hakkında şikayetleri üzerine durumun araştırılıp cürümleri sabit olursa cezalarının verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 549

Brusa kadısına ve ve Hüdavendigâr sancağı mütesellimine Bursa'da mahkemede naib olan Ali'nin divan-ı humayuna getirilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 550

Anadolu'da asker sürücü olan vezir Ali Paşa'ya Tarsus kadısı Mevlana Muharrem zide fazlunun dergah-ı muallaya arzıhali üzerine Tarsus kazasından Türken ve Kürt aşiretlerinden ihrac olunacak süvari asker ve sefer me'ûnetleri babında yazılmıştır

Hüküm 551

Kapudan paşaya Foça-i Cedid nâ'ibi Abdullah'ın gönderdiği mektub üzerine Saruhan sancağında bulunan Foça-i Cedid kalesinin dizdarı, kethudası, serbölük neferleri topçuları ve topçularının meclis-i şer'a ulufeleri hakkında varmaları üzerine ulufe işlerini görmesi babında yazılmıştır

Sahife 170

Hüküm 552

Mirahor-ı evvel olan (...) dame mecduhuya Sofya'da asker-i başbuğ olan vezir Hüseyin Paşa ile hizmet-i muhafazada mevcut iktiza ettiği babında yazılmışdır

Hüküm 553

İstanbul'dan Mısır-ı Kahire'ye varınca deryadan yol üzerinde vaki olan kadılara ve gümrük eminlerine ve sair iş erlerine yazılmıştır

Hüküm 554

Çırpan naibine ve dergah-ı 'âlî çavuşlarından Yörük ihracına memur olan Hüseyin Çavuş'a ve ayan-ı vilayet ve iş erlerine Tatarbâzâr'ında toplanmak üzere muâfiyet şartıyla Çırpan kazasından ihracı ferman olunan elli nefer Yörük hakkında yazılmıştır

Hüküm 555

Dergah-ı mualla kapucibaşlarından yörükân ihracına mübaşir tayin ounan Yusuf dame mecduhuya Tatarbâzâr'ında toplanmak üzere ihracı ferman olunan kırk nefer Yörük hakkında yazılmıştır

Sahife 171

Hüküm 556

Flipe monlasına ve Tatarbâzârı ve Gümülcine ve Uzuncova Hasköy ma'a (...) ve Çirmen ve Çırpan ve Zağra-i Atik ve Zağra-i Cedid kadılarına ve zikr olunan kazalardan Yörük ihracına memur olan (...) ve 'a'yân-ı vilâyet ve iş erlerine ve Yörük çeribaşları ve söz sahiblerine Tatarbâzâr'ında toplanmak üzere muâfiyet şartıyla taht-ı kazalarından ihracı ferman olunan Yörük taifesinin ihrac eidlmesi babında yazılmıştır

Hüküm 557

Ahyolu kadısına ve Pınarhisarı ve Midye kazaları naiblerine mîrî avcı başı olan otuz üç sekbânân çorbacısı İbrahim'in arzıhali üzerine muhafaza görevlerine ıstranca avcı ve başısı ve başkalarının mudahale etmemesi babında yazılmıştır

Hüküm 558

(...) ve (...) ve (...) kadılarına ve zikr olunan kazalarda vaki gümrük eminlerine Ahmed zide mecduhunun babası Emîr Mustafa Paşa'nın serbest bırakılması için gönderdiği eşyadan gümrük vergisi olunmaması babında yazılmıştır

Hüküm 559

Yenişehir kazasında sakin Abdülmümin'e sene içerisinde kazadan ihracı ferman olunan dört yüz yirmi nefer asker hakkında yazılmıştır

Sahife 172

Hüküm 560

Anadolu'da asker ihracına memur olan vezir Ali Paşa'ya emredildiği üzere ihracına memur olduğu askeri taifesini bir an önce görev yerine götürmesi babında yazılmıştır

Hüküm 561

Niğbolu sancağında bulunan kadılara Niğbolu sancağına mutasarrıf olan Salih dame ikbaluhunun kethudasının iki def'a ahaliden zahire bahası talebiyle meccânen yem ve yemek aldığıının şikayet edilmesi üzerine böyle bir durum vaki midir değil midir araştırılması için der-i devlete gelmesi babında yazılmıştır

Hüküm 562

Trabzon kadısına ve Trabzon sancağında zu'amâ ve erbâb-ı tımarın bedeliyesi tahsiline memur olan (...) zide kadruhuya ve alay beği ve çeribaşıya askerlerin mevaciblerinin tedariki için ferman olunan yirmi beş yük akçenin mevacibe yetiştirilmek üzere âcilen Der-Se'âdet'e gönderilmesi babında yazılmıştır

Sahife 173

Hüküm 563

Üsküb tarafında asker-i İslâm'a ser-asger olan vezir Halil Paşa'ya Radovişte kadısına Radovişte kazâsı ra'âyâsının meclis-i şer'a gidip Bostancı Ali isimli kimseyi şikayet etmeleri üzerine durumun araştırılıp arz edildiği gibi ise cezasının verilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 564

Âsitâne-i Se'âdet'de kâ'im-makâm paşaya ve defterdar vekiline Kandiye valisi vezir Abdurrahman Paşa'nın hazineye olan yüz kese akçe borcundan elli kesenin tahsil edilip hazine-i âmireye teslim edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 565

Sâbıkâ Beyrut valisi vezir İsmail Paşa'ya zimmetinde olan mukâta'ât malının der-i devlet-i medara gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 566

Dergah-ı mualla kapucıbaşılardan olan (...) dame mecduhuya (...) valisi İsmail paşa'nın zimmetinde olan hazine malının tahsiline memur edildiği babında yazılmıştır

Hüküm 567

Doksangeçidi sancağıbeği Yatır Paşa dame 'izzuhûya Doksangeçidi kalesinin muhafazasına memur olan süvari ve piyade neferlerini yoklaması babında yazılmıştır

Hüküm 568

Kâ'im-makâm paşaya ve defterdar vekiline Kandiye valisi vezir Abdurrahman paşanın Basra eyaletinde hazineye olan borcundan vermek üzere taahhud ettiği yüz kese akçensin tahsili babında yazılmıştır

Sahife 174

Hüküm 569

Niğbolu sancağı mutasarrıfı Salih dame ikbaluhuya Niğbolu sancağında bulunan bazı kazalarda Sefer-i humayuna memur olan askerin ihracına mani olanların der-i devlet-i medara getirilmesi ve askerin âcilen görev yerine ulaştırılması babında yazılmıştır

Hüküm 570

Anadolu'nun sağ kolunda vaki olan kadılara ve ocaklar tarafından asker ihracına memur olan mübaşirlere ve kethuda yerlerine ve yeniçeri serdarlarına 'a'yân-ı vilayet ve sair iş erlerine kazalarından ihrac edilecek askeri ihrac etmeleri ve kethuda yeniçeri serdarlarına bayraklarını açıp askerlerini bayrakları altında toplayıp süratle ordu-yı humayuna katılmaları babında yazılmıştır

Sahife 175

Hüküm 571

sâbıkâ Mısır valisi vezir Hasan Paşa'ya uhdesinde bulunan Mısır irsaliyesinin kendisinden tahsil ve hazineye teslimi babında yazılmıştır

Hüküm 572

Karaman eyaletine mutasarrıf olan vezir Dursun Mehmed Paşa'ya Niğbolu tarafında olan asker-i İslâm'a Ser-asger tayin edildiği babında yazılmıştır

Hüküm 573

Kırşehir alay beğine Kırşehir livasının zuama ve erbab-ı tımarı ile Karaman valisi Mehmed Paşa ile beraber evvel-i Rebî' de Edirne' de bulunması babında yazılmıştır

Hüküm 574

Niğbolu tarafına memur olan Fârisân ağaları ve on başıları ve bayrakdarlar ve sair neferâta dergah-ı mualla çavuşlarından Ahmed zide kadruhu'nun üzerlerine mübaşir tayin edildiğine dair yazılmıştır

Sahife 176

Hüküm 575

Varna kadısına ahaliyi rahatsız eden ve yeniçerilik iddiasında olan şahısların tayin edilen çavuş marifetiyle tutuklanıp Varna kalesine hapis ve kalebend edilmeleri ve huccetlerinin gönderilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 576

Midillu muhafazasında olan (...) dame ikbaluhu ve Midillu kadısına Boğdan ra'âyâsının dergâh-ı mu'allâya adam ve arzıhal gönderip daha önce Boğdan voyvodası olan Dimitr (...) etbâ'ından olan Maverdi isimli kimseyi şikayet etmeleri üzerine Midillu cezâresinde cezâre-bend edilmesi babında yazılmıştır

Hüküm 577

Flibe ve Lofça kadılarına ve 'a'yân-ı vilayet ve iş erlerine Lofça kazasına tabi bazı köylerin ahalisinin zuhur eden eşkıyayı şikayet etmeleri üzerine yazılmıştır

Sahife 179**Hüküm 586**

Şam'ın yerlü kol ağası ve yayabaşları ve çorbacıları ve sair ocak sahiblerine sene içerisinde yapılacak olan sefer-i humayuna memur olan beşyüz nefer askerin evvel-i Rebide Edirne karargahında bulunmaları babında yazılmıştır

Hüküm 587

Diyar-ı Bekr valisi vezir Ahmed Paşa'ya kapı ve eyaletinin askerinden iki yüz nefer Diyarbekir kulu ve liva beğleri ve diğer askeri taifeden ve Türkmen ve kürt aşiretlerinden sefer-i humayuna memur olan süvari asker ile ve etrafındaki kasaba ve köylerdeki askeri önüne katıp evvel-i Rebide Edirne'de bulunması babında yazılmıştır

Hüküm 588

İstanbul kaim-makamı vezir Ömer Paşa'ya Hacı Osman'ın Abdurrahman Paşa'nın zimmetinde alacağı on bin beş yüz kuruş için yazılmıştır

Hüküm 589

Çatalca kadısına Çatalca ahalisinin arzıhali üzerine Mora tarafında asâkir-i İslâm'a baş ve buğ olan Ali dame ikbaluhunun yanında hizmetde bulunması için kazalarından ihracı ferman olunan yüz yetmiş nefer piyade askerden kırk nefer tenzil edildiği babında yazılmıştır

Sahife 180

Hüküm 590

Amasya ilhâkıyla Sivas valisi vezir Süleyman paşaya Edirne ordugahında mevcut bulunması babında yazılmıştır

Hüküm 591

Açıkbaş memleketinin bellü başlu söz sahiblerine ve ihtiyarlarına (...) Aleksandıra eşkıyayı başına toplayıp eşkıyalık yaptığıının şikayet edilmesi üzerine yazılmıştır

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. HÜKÜMLERİN DEĞERLENDİRMESİ

4.1. Sefer İle İlgili Hükümler

Çalışma konumuz olan olduğumuz 99 No'lu Mühimme defterinin içinde yer alan hükümler arasında oldukça geniş bir yer tutan 'sefer' konusunun, ayrı bir başlık altında ele alınması uygun görülmüştür. Defterde sefere dair çok sayıda hüküm bulunmaktadır.²⁸ XVII. Yüzyılın sonları olarak tarif edeceğimiz zaman dilimi de, Osmanlı'nın çok sayıda devletle özellikle Avusturya ve Kutsal ittifak ülkeleri ile mücadele halinde olduğu, içte ve dışta birçok mesele ile uğraşmak zorunda kaldığı bir dönemdir. Sefer söz konusu olduğu zaman işin içine diğer birçok mesele girmektedir. Fakat ana hatlarıyla söylemek gerekirse, sefere dair hükümlerde, ilk olarak, sefere gidecek askerlerin toplanması,²⁹ başlarında komutan olarak kimin bulunacağı, hangi sayıda askerin hangi aşiretten toplanacağı,³⁰ hangi görevlilerin nerelerde bulunacağı, ordu hareket etmeden katılacak olan askerlerden, ordu sefer mahalline varmadan o bölgede oluşturulacak düzenden sorumlu tutulan birliklerin ve de yöneticilerin kimler olacağı, ordunun geçeceği yerlerdeki kazalarda ne yapılması gerektiği, ordunun yiyecek, cephane, mühimmat gibi gereçlerinin zamanında görev mahalline ulaştırılması ya da askerlerin maaşlarının çeşitli iradlarla ödenmesi ve de sefere katılacak askerin yoklanması gibi hususların tümü ve hatta daha pek çok konu 'sefer' başlığı altında incelenebilir.

Defterde birçok hükümde, sefere hareket edileceği ve vaktinde planlanan yere ulaşılması gerektiği yer alır ve yolculuk sırasında, geçilen yerlerin ahalisine zarar verilmemesi emri bununla ilgili birçok hükümde vurgulanır. Sefere hareket söz konusu olduğunda, vaktinde planlanan yerde olunması konusunda devletin titiz davrandığını görmekteyiz. Seferle ilgili bir başka konu da düşmanın halinden haberdar olunması, bununla ilgili haber toplanması ve ordu merkezine bildirilmesi konusudur. Sefer başlamadan evvel, Macar Kralına ve o bölgede bulunan Niğbolu, Kırkilise vs. gibi

²⁸ Hüküm 295,319,449,540 vb.

²⁹ Hüküm 356,348,334 vb.

³⁰ Hüküm 335,334 vb.

sancakların askerlerinin topluca sefer mahalline gelmeleri gibi konularla ilgili hükümler, devrin genel özelliklerini iyi yansıtan birer ayna gibi görünmektedir. Bunlardan zamanında sefer yerinde bulunmaları ve kimisinden de ordu varmazdan evvel, o bölgenin güvenliğini sağlaması vs. istenmiştir. Sefer söz konusu olduğunda, gelecek olan ordudan önce her şeyin hazır olması gerektiğinden, orduya dâhil olacak askerin orduya yetişmesinde ya da asker için taşınan malzemenin sağ salim taşınmasında ya da, gidilecek mahallerin ordu gelmeden emin ve salim tutulmasında, görevlilerin harfiyen ve tam zamanında görevi eda etmesi zorunludur. Fakat bunun böyle olmadığını, seferle ilgili hükümlerde, bu tür konularda birden fazla ferman gönderildiğini görüyoruz. Buna karşılık devlet de muhatap aldığı makamları ikaz edici davranmış, seferin aksamasına sebep olacak her görevlinin cezalandırılacağını, muhatabı olan makama iletmiştir. Bu bazen bir vezir ve bazen cebeci ağası olmuştur. Seferle ilgili diğer önemli bir mesele de, ordunun ihtiyacı olan erzak ve mühimmatın taşınması meselesidir ki, çalıştığımız defterde bununla ilgili de çok sayıda hüküm mevcuttur. Sefere yiyecek ve mühimmat taşınması ve tabi ki bunun zamanında yapılması, askerin zaruret içinde kalmaması için gerekli olan çok önemli meselelerden olup, bu konuda kusuru olan görevlilerin anında katledilmesi sağlanıyordu. Donanmanın hazırlanması da sefer konusu içinde yer almakta olup, bununla ilgili Hükümler de defterde bulunmaktadır. Donanmanın da sefere hazır olması için devlet emrindeki birimlere çeşitli fermanlar yollamıştır, sefer zamanı, donanmaya tam teçhizatlı olarak katılmak üzere hazır olmaları hususunda kimi zaman Tunus ocakları, kimi zaman kapudan paşa göreve çağırılmıştır. Donanmanın denizde dolaşması için gemiye ve askere ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Bu konuda görevlendirilmiş olanlar, seferle ilgili her hangi bir aksamadan sorumlu tutulacakları ve cezalandırılacakları konusunda da uyarılmıştır.

4.2. Asker Sevki ve Görevlendirmesine Dair Hükümler

Çalışmakta olduğumuz 99 numaralı Mühimme Defterinde asker sevki ve görevlendirilmesi ile ilgili hükümler de oldukça sık rastlanan konulardandır. Asker sevki ve görevlendirmesi konusu, askerin toplanması, görev mahalline gönderilmesi, donatılması gibi konuları kapsar ki, defterde bu konuda yaklaşık 75-79 kadar hüküm

bulunmaktadır.³¹ Devlet zaman zaman ihtiyacını karşılayamayan asker sayısı sorunuyla karşı karşıya kalmış, elindeki askeri korunması gereken yerden daha acil korunması gereken yerlere sevk etmiştir. Bu sıkıntı nedeniyle bazı kalelerde asker bırakılmadığı görülüyor, buradan mevcut askerin seferde bulunduğu anlaşılıyor. Asker yokluğu nedeniyle, halktan Türkman ve Kürt aşiretlerinden asker yazımına gidilmiştir. Nefir-i âmm denilen bu uygulama, aslında askerlikle meslekî bir bağı olmayan halktan, zorunluluk nedeniyle toplanmasına başvurulmuş bir asker edinme kaynağıdır.

Devlet askeri toplamakta, araç gereçle donatmakta ya da maaş verme gibi konularda çektiği sıkıntıya ek olarak, toplanmış olan askerin, orduya katılması konusunda, o askeri birimin başında olan komutan, aşiret ve boy beyi gibi kimseleri harekete geçirmekte de zorlanmıştır. Bunun için defalarca ferman gönderdiği kimseler olmuştur. Söz konusu defterde Yörüklerden asker yazılması hakkında da birkaç hüküm bulunmaktadır.

4.3. Sefer Giderleri ve Asker Maaşlarının Ödenmesi Gibi Ekonomiye

Dayalı Hükümler

Ordunun sefere çıkması hiç şüphesiz muhteşem bir gelir kaynağı gerektirmektedir. Bu kadar büyük bir insan kitlesinin toplu hareketi, konaklaması, yemesi, içmesi ve başlı başına seferin kendisi, mühimmatı, cephanesi vs. malzemesi, askerlerin ve diğer görevlilerin maaşlarının ödenmesi gibi, bir çok ekonomiye dayalı meseleyi beraberinde getirmektedir. Çalışmakta olduğumuz defterde de, sefer için gelire ihtiyaç olduğu, asker maaşlarının ödenmesi için bazı yerlerin hazineye ödeme yapması gerektiği gibi konular, hükümlerde görülmektedir. Sefer kararı alındığı ve seferde görev alacak askerlere maaş verilebilmesi için gelire ihtiyaç olduğu, bunun tamamlanması için, hükmün muhatabı olan makamın bir an evvel harekete geçmesi gerektiğini anlatan hükümler mevcuttur. Bu hükümlerde gönderilmesi gereken gelirlerin, birkaç defa istenmesine rağmen gönderilmediği de anlaşılmaktadır. Bu konuda ihmalleri anlaşılan görevlilere ise, görevden alınacakları uyarısı yapılmaktadır. Sebebi açıklanmaksızın, hazineye borcu olan devlet görevlisine gönderile fermanlarda acele olarak ödemenin

³¹ Hüküm 297,350,423,509,570 vb.

yapılması tembih edilmektedir. Sözünu ettiğimiz bu büyük insan kitlesinin, ordunun, hareketi fiziki olarak da birtakım problemlere neden olmaktadır. Bu nedenle sefere katılması konusunda bilgilendirilen ve göreve çağrılan çeşitli askerî grupların da geçtikleri yerlerde halka zarar verdiğini, biz bazı hükümlerin satır aralarından çıkarıyoruz ki, bu hükümlerde orduya katılmak üzere yola çıkan asker grupların komutanlarına hitab edilerek, geçilen yerlerin ahalisine zarar verilmemesi, parasız ve de zorla mal veya hayvanlarına el konulmaması hususlarında hassas davranmaları istenmektedir ve çok sayıda sancağa aynı emir yollanmaktadır.³²

Devletin, asker yiyeceğini taşıyacak gemiyi bulamaması, ekonomik anlamda ne durumda olduğunu ortaya koymaktadır. Yine devletin ekonomik durumuyla ilgili olarak, devletin asker maaşlarını ödemekte zorlandığı, ödenen miktarların askerlerin ihtiyaçlarını karşılamada yetersiz kaldığı ve bu hallerini askerlerin bizzat devlete haber verdikleri, sefer masraflarını karşılayamadıklarından kendilerinin yerine nefer tedarik edilmesi gibi konularda hükümler vardır. Devletin asker maaşlarını ödeyememesi, sefere giden askerde sıkıntıya neden olmakta ve asker firar etmekte ya da yanına topladığı kendi gibi bir kaçıyla beraber, eşkıyalık yapmakta idi. Böylece, seferde ülkeyi korumakla görevli olan kolluk kuvvetinin bizatihi kendisi, büyük bir güvenlik sorununa dönüşüyordu.

4.4. Ordudan Firar Eden Askerlere ve Başbozuk Askerlerin Halka Eziyetine Dair Hükümler

İncelemekte olduğumuz 99 numaralı Mühimme defterinde, içinde bulunulan yüzyılın bir getirisi olarak, savaşların ve seferlerin XVII. yüzyılın genel karakterinde belirleyici derecede çok olması olgusuna, Osmanlı topraklarının geniş olması ve bazı kurumların, ocakların bozulmaya yüz tutması ve Osmanlı Devleti'nin söz konusu yüzyıllarda içinde bulunduğu siyasî ortam gibi gerçekler eklenince devletin yetersiz kaldığı durumlar ortaya çıkmıştır. Yukarıda belirttiğimiz üzere, devlet için oldukça külfet getirmiş olan sefer meselesinde, maddi olarak verilenlere ek olarak, işin hissi ve psikolojik yönden de, devlet için sıkıntı verici olduğu gerçeğiyle karşılaşılmaktadır. Bu

³² Hüküm 295,390,474,569 vb.

noktada asker kaçakları, ordudan firar eden çeşitli askerî grup mensupları dikkat çekicidir. Bu kaçaklar, seferin ya da olası bir savaşın kaderini tehlikeye sokmakla kalmayıp, belli bölgelerde güvenlik, asayiş vs. konularında tehdit unsuru oluşturarak, devleti bu gibi bir güvenlik sorununu çözmek mecburiyetinde bırakarak, sorunların çoğalmasına ve çözümünün mümkünsüz hale gelmesine sebebiyet vermektedirler. Haksız vergi talepleri, devletin asker talepleri, gideri çok olan devlete ürün yetiştirme zorunluluğu, eşkıya baskısı gibi daha çok sayılabilecek olumsuzluklara maruz kalan halk, devletin çarkını döndürebilmek için, üretim yapabilecek huzur ve sükûnet ortamından da, bu asker kaçakları nedeniyle uzaklaşmış bulunuyordu.³³ Zaten asker sıkıntısı çekmekte olan devlet, toplayabildiği askerin de seferden kaçması halinde, savaş ya da seferin selameti konusunda sıkıntı duymaktadır. Bir de bu asker kaçaklarının yaptığı halkı tedirgin edici ve zor durumda bırakıcı hareketlerin önünü almak için kuvvet sevk etmek zorunda kalacaktır. Bunun için ise, sefere gelmekte olan paşa gibi bir üst düzey yöneticisini, yolu üzerindeki meseleyi çözümlemekle görevlendirmek yoluna gitmek zorunda kalacaktır.

Seferden, savaştan ya da savunmadan kaçan askerler halka verdikleri zararlar, bunun önlenmesine dair tedbirler, bunların yakalanması için görevlendirilen kimseler hükümlerde yer almıştır. Devlet bu tür kaçakların önlenmesi için bir takım tedbirlere başvurmuştur. Tabii ki bunların başında sefer, savunma ya da savaş için görevlendirilen askerin yoklanması, kaydedilmesi, defterlerinin merkeze yollanması gelmektedir. Ona göre de ulûfelerinin dağıtılması, ocakta kayıtlı olmasına rağmen, sefer sırasında mevcut olmayanlara ödeme yapılmaması ve bu konuda titiz ve uyanık davranılması hususları, devletin yöneticilerden talep ettiği konulardır. Buna ek olarak, sefere katılmadığı halde, yerine adam konulması gibi yöntemlerle maaş almaya çalışan askerleri konu alan hükümler de vardır. Bunlara maaş verilmemesi, uyanık olunması ve güvenilir adamlar aracılığıyla yoklanmaları hükümlerde bildirilmektedir. Bu da askerî ocaklardaki bozulmaya dikkat çekecek güzel örnekler arasındadır. Ordudan kaçan bu askerler, daha önce sözünü ettiğimiz gibi asayiş bozucu hareketlere girişmişlerdir. Bu huzursuzluk ve eşkıyalık hareketlerini yapanlar kimi zaman, sefere gitmeyen ve toplu olarak hareket

³³ Hüküm 355, 399, 452, 544 vb.

eden yeniçeriler olmuş; kimi zaman da, levent ya da sarıca ve sekban gibi askerî gruplar ve kimi zaman da Türk ve Kürt aşiretlerinden yollanan askerler olmuştur. Defterde bu başıbozukların, halkın canına ve ırzına yönelik tasallutlarını ayrıntılarıyla ilgili makamlara bildiren hükümler mevcuttur.

4.5. Eşkıyalık Hareketleri ve Bazı kimselerin Haydutlarla işbirliği

Yaptıklarına Dair Hükümler

XVII. yüzyıl Osmanlı tarihi içinde önemli bir yer tutan ve devleti en çok uğraştıran meseleler içinde en başta gelenlerden biri hiç şüphesiz eşkıyalık hareketleridir.³⁴ Bu konuda defterde, yaklaşık olarak yirmiye yakın hüküm bulunmaktadır. Bu hükümlerde, bir takım eşkıyanın halka zulüm ettiği, mallarını gasp ettiği, yolcuların yollarını kesip, yiyecek ve eşyalarını yağmaladıkları anlatılmaktadır. Ancak bunlar arasında, öyle örnekler var ki, halka eziyetleri, mallarını soymakla, evlerini basmakla kalmıyor, çok sayıda katletme faaliyetlerine giriştikleri anlaşıyor. Asker kaçaklarının yanı sıra eşkıyalığı meslek edinmiş ve bunu sürekli adet haline getirmiş olan kimselerin, gece yarısı ahalinin evlerini basıp, canlarına kıyan, eşkıyayı konu alan hükümler mevcuttur. Genelde halkın çoğu zaman eşkıyadan şikâyet ettiği hükümler bulunmakla birlikte, bunun aksine, halktan eşkıyaya yardım edenleri konu alan hüküm de mevcuttur³⁵. Bazı hükümlerde, eşkıyanın isimleri açıkça verilmekte ve o yörede sakin olan halkın evini basıp, namusuna tasallut eden eşkıyanın, yolcu olarak geçen halkı ise çamaşırlarına kadar soyduğu anlaşılmaktadır. Eşkıyalık faaliyetleri o dereceye varmıştır ki, bir vilayetin birçok bölgesinde eşkıyaların ortaya çıktığı ve bunların ortadan kaldırılması emri, aynı hüküm içinde yer almaktadır.³⁶ Hatta hükmün sonunda liste halinde eşkıyaların isimleri yer almaktadır. Bu eşkıyalar arasında çeşitli Türkmen ve Kürt aşiretleri de yer almakta olup, bunların zarar ve ziyanlarının halk üzerinden giderilmesi, sefere eksik kuvvetle çıkılması sonucunu dahi doğurmaktadır. Sefer başladığı halde, sefere katılmayarak, bu eşkıya faaliyetlerini bastırmakla görevlendirilen sancakbeylerine ek olarak, bölgede devlet adına bulunan tüm görevliler

³⁴ Hüküm 293,400,470,511,591 vb.

³⁵ Hüküm 340,357 vb.

³⁶ Hüküm 293,357,454 vb.

göreve çağrılmış, el birliğiyle bunların bölgeden çıkarılması, zulümlerinin sonlandırılması istenmiştir. O bölgenin devlet görevlilerinin tamamı bu hususu devlete arz ettiği gibi, devlet de bunların ortadan kaldırılması hususunda, bölgede devleti temsil edebilecek her türlü gücü bunları ortadan kaldırmakta kullanmıştır. O kadar ki, yolcuların yollarını kesip soyan, mallarına el koyan, oturan ahalinin evlerini basıp, namuslarına ve canlarına kasteden bu başıbozuklar, ülkeyi tam bir kaos havasına sürüklüyordu. Bağında bahçesinde çalışmaya giden, üreten çiftçi de bundan nasibini alıyor, hatta köylere girip çıkmak imkânsız hale geliyordu ki, bu insanların günlük hayatını da oldukça sekteye uğratiyordu. Bazı durumlar da vardır ki; bizatihi devletin görevlileri eşkıyalık yapmış, halka baskı yapmıştır. Eşkıyalık meselesinde, halkın meseleyi mahkemeye bildirdiği durumlar çoğunlukta bulunmaktadır. Eşkıyanın yakalanması konusunda halkın gelen görevliye yardımcı olması, halkla birlikte hareket edilmesi, emirlerde belirtilmiştir. Bazı durumlarda ise, eşkıyalarla birlikte suçsuz kimseler tutulmuş ve hapsedilmiş, bu yanlışlığın düzeltilmesi için ferman gönderilmiş, bazen de emin olup araştırılmadan tutuklunun salıverilmemesi tembih edilmiştir. Genellikle, bu konuyla ilgili hükümler tekrar gönderilen hükümler olmaktadır, ya istenen eşkıyalar yakalanamamakta ya da bu konuda görevlendirilen devlet görevlileri ve aşiret reisleri, işi ağırdan almakta, görevi yerine getirme eğiliminde olmamaktadırlar.

4.6. Yörük İskânına Dair Hükümler v Yörüklerden Asker Yazılmasına Dair Hükümler

Devleti uğraştıran meselelerin başında gelen ve yalnızca bu yüzyılın değil, Osmanlı Devleti'nin merkezîleşmesinden itibaren devletin önemli sorunlarından olan, Yörüklerin yerleştirilmeleri meselesi, bu yıllarda da problem olarak canlılığını korumaktadır. Ancak konar-göçer olarak tabir edebileceğimiz bu grupların ve en çok da Yörüklerin iskân edilmesi meselesi,³⁷ devletin dinamizmini ve etrafa yayılma durumunu kaybetmesinden sonra, bunun bir iç iskân unsuru olarak ortaya çıkmasından sonra sorun teşkil etmeye başlamıştır. Yoksa bilhassa ilk devirlerde, yeni toprakların elde edilmesiyle, konar-göçerlerin buralara yerleştirilmesine ve yeni alınan yerlerin

³⁷ Hüküm 366,485,513 vb.

Türkleştirilmesine dayalı bir iskân siyaseti izlenmiştir ki, bu o zaman için işe yarayan ve kullanılan bir siyasettir. Yörüklerle dair hükümler arasında, onların yerleştirilmeleri yani yerleşik hayata geçirilmeleri, yaylaya çıkmalarına izin verilmemesi, mevcut yerlerinde oturmaları, hayvanlarını çobanlarının otlatması gibi konuları ele alan hükümler mevcuttur. Daha sonraları iskân meselesi, devletin, ilk zamanlarda askerlik vasıflarından yararlandığı ya da ele geçirdiği yerlerin nüfus halitasını kendi lehine dönüştürmek için yüzde yüz kaynak olarak gördüğü Yörüklerle, devleti karşı karşıya getirmiştir.

Türk olarak yıllarca devletin her türlü yükünü omuzunda taşıyan, askerlik hizmeti söz konusu olduğunda ilk akla gelen kaynak olan Yörükler; zaman zaman merkezin aldığı konuma göre, yerleşik hayata geçmeye direnen, şehir hayatına zarar veren, otlak vs. bulmakta sıkıntı çekince mevcut düzeni bozan, asi ya da kaba olarak adlandırılan bir konuma düşmüştür. Bir başka mesele, Yörüklerin iskânına dair olan hükümlerde, Yörüklerden beklenenler ile ilgidir ki, bunlar şöyle sıralanabilir; yerleştikleri topraklardan elde ettikleri üründen ve diğer gelirlerinden gerektiği kadarını hazineye ödeyecekleri, bulundukları yerleri eşkıya baskısından koruyacakları ve hizmetleri karşılığında bazı vergilerden muaf tutulacakları, yaz ve kış o mevkide kalmalarına karşılık, çobanları aracılığıyla hayvanlarını otlatmalarına engel olunmayacağı, fakat yaylaklarına gitmek isterlerse de izin verilmeyeceği. Osmanlı'nın beylik döneminden başlayarak, Yörükler ya da Türkmenler devlete, asker ve de nüfus olarak kaynaklık etmişlerdir. Çalışmakta olduğumuz defterde de Yörüklerden asker yazılmasına dair oldukça hüküm vardır. Bu hükümlerde tek tek aşiret isimleri verilerek, hangi aşiretten ne miktar adam gönderileceği, kimin başbuğluk edeceği, nerelerde görevlendirilecekleri vs. belirtilmiştir.. Bu asker yazma işi hiç şüphesiz sorunsuz olmamaktadır. Hükümlerde asker toplanması ve yazılması konularında, bazen halkın bazen de görevlilerin isteksiz davrandığı görülmektedir. Netice olarak Yörükler, uzun süren ve istenen başarıların alınamadığı ve günlük geçimi temin edecek maişetin de sağlanmadığı bir ortamda, askerlik yapmak istememiş olabilirlerdi.

4.7. Kilise Tamirine Dair Hükümler

99 numaralı Mühimme defterinde, kilise tamirine ilişkin hükümler de bulunmaktadır. Bu hükümler zimmî halkın kilise tamiri konusunda devletten izin ve talepte bulunmasına ilişkin hükümlerdir³⁸. Bilindiği üzere Osmanlı Devleti'nde kilise tamiri devletin iznine bağlı olarak yapılıyor ve devletin izni olmadan çivi dahi çakılamıyordu. Defterde kilise tamirine ilişkin üç adet hüküm bulunmaktadır. Bu hükümlerin özelliği, ufak değişiklikler dışında birbirine benzemeleridir. Konusu Dikkat çekici olan bir başka nokta, bu hükümlerde, yetkililerden istenen, söz konusu yerin karye yani köy olduğundan ve ahalisinin zimmî olduğundan emin olmalarıydı. Hükümlerden birinde, tamir edilecek kilisenin İslam kuralları uygulanan emsalde yani büyük şehir ya da şehir kenarında olmaması şartı öne sürülmüştür. Ayrıca, buralarda İslam adetlerinin uygulanmadığına dikkat edilmesi isteniyordu. Ve de yapılacak olan düzenlemenin, bir ek ya da ilave değil, eski binası üzerinde tamir etmek şeklinde olacağının altı çiziliyordu. Bu kiliselerin kimi zaman aşımından kimi de depremde harap olmuş bulunuyordu.

4.8. Vefât Eden Devlet Görevlilerine ve Geride Bıraktıklarına Dair Hükümler

Çalışmakta olduğumuz defterde, sayıları az olmakla birlikte vefat eden devlet görevlilerinin geride bıraktıkları mallara dair hükümler de mevcuttur. Bu hükümler genellikle ölenin muhallelfatının hazineye aktarılmasına dair hükümlerdir.³⁹ Yine defterde, vefat eden devlet görevlilerinin malları ve mahsulleri ile ilgili, o yıl hazinesinde eksik olanları tamamlamak bahanesiyle, vefat edenin geride bıraktıklarına müracaat edildiği ve bu bahane ile söz konusu mala el konulduğu hususlarında hükümler mevcuttur ki; devlet, bunlardan kaçınılması ve sözü edilen malların tamamıyla hazineye teslim edilmesi konularında ısrarcı olmuştur.

³⁸ Hüküm 364,455,516 vb.

³⁹ Hüküm 311,430,533 vb.

4.9 Halka Zulmeden Devlet Görevlilerini Anlatan Hükümler

Merkezî otoritenin zayıflaması, devletin taşraya eskisi gibi hükmedememesi, dışarıda sürekli savaş ve sefer halinde olmasından dolayı iç meselelerle gereği kadar ilgilenememesi gibi nedenlerle, bazı devlet görevlilerinin, kendisinin, adeta devlet gibi hareket ettikleri, yine XVII. yüzyılın meselelerindendir.⁴⁰ Bu konuya dair de defterde hükümler mevcuttur. Halkın, yönetime dilekçe ile başvurması yoluyla; bazı kimselerin rütbeleri ellerinden alınmasına rağmen, sanki görevleri devam ediyormuş gibi davranmaları ve sözde devam eden rütbeleri vasıtasıyla halka zulüm etmeleri, para toplamaları ve hatta bu zulüm karşısında halkın oturdukları yerleri terk ettikleri anlatılmakta ve hükümet tarafından bu zulüm sahiplerinin tutuklanmaları hatta asılmaları ilgili makamlardan istenmektedir. Ya da bizzat hali hazırda devlet görevlisi olan kimsenin kendisi, ya bir mütesellim ya da bir kadı, halktan çeşitli bahanelerle paralar talep etmiş ve çeşitli adlar altında bazı vergileri zorla tahsile çalışmıştır. Devrin genel karakterine çok uygun bu tabloda, talep edilen vergilerin çokluğu ve halkın sırtında ödenemez bir yük halinde olması nedeniyle, halkın yıllarca ikamet ettikleri evlerinden ve yurtlarından ayrıldıkları da yer almaktadır. Hatta bu vergileri haksız olarak talep eden görevliler, aynı zamanda bu insanların yerlerine geri dönmelerine de mani olmaya çalışmışlardır.

4.10. Görevini Kusurlu Yapan Devlet Görevlilerini Konu Alan Hükümler

Devlet otoritesinin zayıf olmasının bir getirisi olan bir başka konu da, devletin taşradaki görevlileri denetleme imkânlarının kısıtlı olması nedeniyle, bazı görevlilerin görevlerini eksik ya da kusurlu yapması konusudur.⁴¹ Buna dair hükümler, genellikle sefere yetişemeyen ya da zamanında gidilmesi emredilen mahalde bulunmayan asker başbuğları, komutanlar vb.ne gönderilen hükümlerdir. Görevini kusurlu yapan görevlilerin cezalandırıldığı hükümler de vardır ki, bunların rütbe ve gelirleri bir başkasına verilerek, kendilerinin de hapsedildiği görülmektedir.

⁴⁰ Hüküm 317 vb.

⁴¹ Hüküm 315 vb.

4.11. Görev Tevcihine Dair Hükümler

Görev tevcihine dair, hükümler de defterde mevcut olup, bu konu hemen hemen bütün hükümlerde var olduğundan bunun tam bir sınıflamasının yapılması ve de tam bir sayısının verilmesi mümkün görünmemektedir.⁴² Tam olarak bundan bahseden hükümler genellikle seferle ilgili ve sefere katılacak birliklerin en büyüğünden en küçüğüne kadar, başlarında bulunacak komutanlara dair olmuştur. Bu hükümlerde, komutanlardan istenilen, askerlerin istenilen sayıda ve tam donanımlı olarak ve yine tam zamanında istenilen yerde bulunması olmuştur.

4.12. Halkın Sosyal Psikolojisine Dair Bilgi Veren Hükümler

Defterde, toplumun sosyal anlamda içinde bulunduğu bunalımı anlatan hükümler de mevcuttur. Dönemin genel yapısı incelendiğinde, seferler, savaşlar, ağır vergiler, askerlerin çıkardıkları huzursuzluk ve yaptıkları zulümler, İstanbul'da bu yıllarda çokça çıkan yangınlar, veba salgını, devlet görevlilerinin yaptıkları zulümler, ekonominin kötülüğü gibi halkı canından bezdiren durumlar, halkın içinde bulunduğu sosyal yaşantının da sınırlarını hiç şüphesiz doğrudan etkileyen meselelerdi.⁴³

Defterde sosyal yapıya dair ilginç örnekler veren hükümler bulunmaktadır. Ahalilerin mahkemelere başvurarak haklarını aradıkları çokça olmakla birlikte, bireysel olarak mahkemeye başvurarak hakkını arayan vatandaşların varlığını da hükümlerde görmek mümkün ki bu, Osmanlı adaletinden ümitli olunduğuna işaret etmektedir. Nitekim fermanda verilen kararlar ve emirler hiç şüphesiz, şikâyetçi olan vatandaşın lehine olmakta ise de, bu işleyişin sonucunu göremediğimiz için, sonucun vatandaşın lehine olup olmadığından haberdar olamıyoruz. Bunun gibi sosyal hayata dair hükümler tafsilatıyla incelendiğinde, devrin özelliklerini yansıtacak niteliktedir.⁴⁴

4.13. Diğer Hüküm Çeşitleri

Yukarıda bahsettiğimiz konuların yanı sıra, çok farklı konularda ve az sayıda olan diğer hükümleri bu şekilde ayrı bir başlık altında incelemeyi uygun bulduk. Diğer

⁴² Hüküm 295 vb.

⁴³ Hüküm 295,394,406 vb.

⁴⁴ Hüküm 159,160,171,287,288.

hükümler arasında bazı kaza sakinlerinin halka zulmü⁴⁵,darphanede mangır kesimi⁴⁶, kutsal mekânların muhafazası⁴⁷, halkın şikâyetleri,⁴⁸ sefere gitmeyen askerlerin akıbetleri,⁴⁹ vb. Bunların yanı sıra daha özel ve kişisel diyebileceğimiz hükümler mevcuttur.

⁴⁵ Hüküm 354.

⁴⁶ Hüküm 412.

⁴⁷ Hüküm 442.

⁴⁸ Hüküm 418.

⁴⁹ Hüküm 385.

SONUÇ

Sonuç olarak diyebiliriz ki; Mühimme Defterleri, Divan-ı Hümayun toplantılarında görüşülen iç ve dış konulara ait siyasi, askeri, kültürel, ekonomik kararların kaydedildiği defterlerdir. Bu defterler Osmanlı Devleti'nin merkez ve taşra teşkilatındaki idari ve askeri organların yapısı, karşılıklı ilişkileri hakkında önemli bilgiler içerir. Mühimme Defterleri, XVI. Yüzyılın ortalarından XX. Yüzyılın başlarına kadar ki dönemi kapsayan önemli tarihi kaynaklardır. Ayrıca komşu ülkeler ile Avrupa, Rusya, Ortadoğu, Kafkaslar, Kuzey Afrika, Arabistan Yarımadası hakkında önemli bilgiler içerir. Mühimme Defterleri, Osmanlı Devleti'nin gayrimüslim halk ile ilişkileri, azınlıkların hakları, halkın ihtiyaçlarının giderilmesi, dini hoşgörü, ibadet yerlerinin inşa edilmesi, çevre düzenlemeleri, sağlık, eğitim işleri, vakıf sistemi hakkında önemli bilgiler verir. Çalışmamıza konu olan 99 Numaralı Mühimme Defteri, II. Süleyman'ın (1687 – 1691) döneminin yaklaşık bir yıllık (1100 – 1101 / 1688 – 1689) olaylarını içermektedir. Çalışmamızda bu defterin 91 – 180 sayfalarının transkripsiyonu ve değerlendirmesi yer almaktadır. 99 numaralı mühimme defterindeki hükümlerin çoğunluğu Balkan şehirleri (Tatarpazarı, Ahyolu, Kandiye, Şumnu, Misivri, Filibe, Gümülcine vb.), Anadolu Şehirleri (Aydın Amasya, Sivas, Van, Eskişehir, Diyarbakir, Ma'raş, Ayıntab, Brusa, Hamit sancağı, Niksar, Trabzon vb.), Rumeli-Trakya dediğimiz (Edirne, Keşan, Gelibolu vb), Anadoludaki Kürt ve Türkman Aşiretleri, Afrika ve Kuzey Afrika toprakları(Mısır, Halep, Musul, Bağdat, Şam-ı Şerif. Tunus, Trablusgarb, Cezayir vb.), Arap Yarımadasında bulunan Mekke-ı Mükerre ve Medine-ı Münevvere kadılıkları, Adalar denizi dediğimiz Limni, Midilli, Bozcaada, Girit, Rodos, Ağrıboz vb. ve bunların yanında İstanbul Kaimakamlığı, Mora gibi Osmanlı Devletinin egemenliği altında bulunan bu topraklarda görevli olan Beylerbeyileri, Sancakbeyleri, Voyvodalar ve bunlara mümasil değişik rütbe ve mevkideki mahalli idareciler yazılmış hükümlerden oluşmaktadır.

KAYNAKÇA

ARŞİV KAYNAKLARI

Başbakanlık Arşivi (BOA) ,Mühimme Defteri (MD),nr.LXII

BOA,MD,nr.LXI

BOA,MD,nr.LXII

BOA,MD,nr.III

BOA,MD,nr.XXVI

BOA,MD,nr.III

BOA,MD,nr.V

BOA,MD,nr.VI

BOA,MD,nr.CLIII

BOA,MD,nr.CLIX

BOA, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Yusuf İhsan GENÇ, Hacı Osman YILDIRIM, Nazım YILMAZ vd., Başbakanlık Basımevi, II.Baskı, İstanbul 2000

Topkapı Sarayı Müzesi Arşivi (TSMA),951 tarihli Mühime, nr, 12321, vr. 69, 88.

44 Numaralı Mühimme Defteri, (Yayına Hazırlayan: Mehmet Ali Ünal), Akademi Kitabevi, İzmir 1995.

101 Numaralı Mühimme Defteri, Tuba Meryem KARACAN, Yüksek lisans Tezi, Akdeniz Üniversitesi,Antalya 2010.

ARAŞTIRMA ESERLER

BİNARK, İsmet, Arşiv ve Arşivcilik Bilgileri, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü Cumhuriyet Arşivi Daire Başkanlığı, Yayın No: 3, Ankara 1980.

ÇETİN, Atilla Başbakanlık Arşivi Klavuzu, İstanbul 1979.

GÖKBİLGİN, M. Tayyib, Osmanlı Paleografya ve Diplomatik İlmi, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İstanbul 1979.

KÜTÜKOĞLU, Mübahat S., “Mühimme Defteri”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C. XXXI, İstanbul 2006.

MUMCU, Ahmet, Divan-ı Hümâyûn, Ankara 1969.

SAMİ, Şemsettin, Kamus-ı Türkî, İstanbul 1978

PAKALIN, Mehmet Zeki, Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, C. I, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul 2004.

TÜRKAY, Cevdet, “Osmanlı İmparatorluğunda Arşiv”, Belgelerle Türk Tarihi Dergisi, C. II, S. 7, Nisan 1968.

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara 1988.

İNDEKS

Sefer ile ilgili hükümler	295 – 319 – 328 – 334 – 335 – 348 – 355 – 356 – 361 – 362 – 364 – 365 – 367 – 374 – 380 – 385 – 388 – 399 – 403 – 407 – 408 – 410 – 423 – 449 – 464 – 466 – 468 – 469 – 470 – 472 – 482 – 486 – 488 – 490 – 501 – 518 – 523 – 526 – 529 – 535 – 540 – 550 – 560 – 570 – 587 – 589
Asker Sevki ve Görevlendirmesine Dair Hükümler	296 – 297 – 300 – 314 – 315 – 316 – 318 – 319 – 326 – 327 – 328 – 332 – 333 – 334 – 337 – 340 – 343 – 344 – 350 – 351 – 352 – 353 – 354 – 355 – 356 – 357 – 361 – 362 – 364 – 365 – 366 – 367 – 368 – 370 – 372 – 374 – 375 – 380 – 384 – 385 – 388 – 389 – 392 – 399 – 403 – 408 – 410 – 414 – 419 – 423 – 425 – 426 – 434 – 439 – 445 – 449 – 456 – 457 – 460 – 466 – 468 – 469 – 470 – 475 – 479 – 485 – 486 – 487 – 488 – 499 – 500 – 503 – 505 – 509 – 512 – 518 – 523 – 526 – 530 – 532 – 535 – 536 – 539 – 540 – 541 – 545 – 546 – 554 – 556 – 560 – 566 – 570

Sefer Giderleri ve Asker Maaşlarının Ödenmesi gibi Ekonomiye Dayalı Hükümler	295 – 380 – 387 – 390 – 405 – 465 – 474 – 569
---	---

Ordudan Firar Eden Askerlere ve Başıbozuk Askerlerin Halka Eziyetlerine Dair Hükümler	355 - 397 – 398 – 399 – 449 – 452 – 511 - 544 – 575
--	---

Eşkiyalık Hareketleri	293 – 294 – 340 – 341 – 353 – 354 – 357 – 386 – 393 – 394 – 400 – 414 – 425 – 426 – 427 – 428 – 429 – 435 – 454 – 470 – 488 – 504 – 511 – 518 – 522 – 524 – 525 – 527 – 540 – 545 – 557 – 577 - 591
------------------------------	---

Yörük İskanı ve Yörüklerin Asker Yazılmasına Dair Hükümler	366 – 431 – 432 – 434 – 436 – 437 – 444 – 475 – 483 – 485 – 490 – 497 – 501 – 513 – 536 – 537 – 550 – 554 – 555 – 556 – 577
---	---

Kürt aşiretlerinden asker yazılmasına dair hükümler	357 – 362 – 363 – 366 – 367 – 468 – 469 – 550 – 575 – 587 -
--	---

Kilise Tamirine Dair Hükümler	330 – 364 – 365 – 386 – 455 – 473 – 516 – 540
--------------------------------------	---

Vefat Eden Devlet Görevlilerine ve Geride Bıraktıklarına Dair Hükümler	311 – 391 – 401 - 430 – 452 - 533
---	-----------------------------------

Hükümlerin muhatab makamları	
-------------------------------------	--

Askeri taife	357
Asker sürücü	550
Alaybeği	351 – 421
Ayan-ı vilayet	291 – 295 – 340 – 353 – 380 – 386 – 394 – 431 – 436 – 442 – 457 – 462 – 467 – 475 – 483 – 490 – 495 – 497 – 505 – 506 – 507 – 537 – 540 – 554 – 556 – 570 - 577
Başbuğ (baş ve buğ)	350 – 390 – 405 – 406 – 426 – 461 – 481 – 521
Bayrakdar	574
Beğlerbeği	296 – 297 – 298 – 299 – 300 – 312 – 313 – 318 – 320 – 337 – 410 – 413 – 415 – 489 – 533 – 535 – 539 – 541 – 542 – 548
Beğ	340 – 353 – 354 – 573
Boybeği	365
Bostancıbaşı - Bostancı Ustası – Hâssa Bostancı – Bostancılar ocağı	340 – 425 – 504 – 518
Cebecibaşı	344 – 346 – 389
Çeribaşı	434 – 436 – 437 – 482 – 490 – 497 – 556 – 562 -
Çorbacı	333 – 586
Dayı	296 – 300 – 312
Defterdâr	406 – 546 – 564 – 568
Dizdâr	449 – 450 – 528 – 543
Emîn	311 – 338 – 457 – 459 – 552 – 558 -
Gümrükcü	395 – 524
Ğuzât	312
Hâsslar kadısı	360
İhtiyarlar	296 – 298 – 300 – 312 – 396 – 423 – 431 – 436 – 490 – 497 – 537 – 591 -

İş erleri	311 – 340 – 353 – 373 – 380 – 386 – 394 – 405 – 406 – 425 – 427 – 431 – 434 – 436 – 437 – 438 – 442 – 457 – 458 – 462 – 467 – 471 – 474 – 475 – 482 – 483 – 490 – 495 – 497 – 505 – 506 – 507 – 524 – 533 – 537 – 540 – 552 – 554
Kadı	291 – 292 – 293 – 301 – 304 – 305 – 306 – 310 – 311 – 317 – 330 – 331 – 336 – 340 – 341 – 342 – 353 – 355 – 358 – 359 – 360 – 365 – 374 – 376 – 378 – 379 – 380 – 386 – 392 (1) 393 – 394 – 395 – 399 – 400 – 401 – 405 – 406 – 407 – 415 – 416 – 417 – 418 – 419 – 420 – 428 – 431 – 434 – 436 – 438 – 446 – 447 – 450 – 452 – 455 – 471 – 473 – 474 – 475 – 483 – 489 – 490 – 494 – 497 – 498 – 505 – 506 – 515 – 520 – 527 – 533 – 537 – 538 – 540 – 548 – 556 – 557 – 558 – 562 – 563 – 575 – 576 – 577 – 589 -
Kapucıbaşı	411 – 412 – 431
Kapudan paşa	322 – 327 – 337 – 338 – 345 – 349 – 400 – 440 – 529 – 531 – 551
Kâ'im-makâm	317 – 344 – 391 – 401 – 416 – 441 – 448 – 453 – 455 – 456 – 463 – 470 – 473 – 510 – 516 – 525 – 564 – 568 – 588
Kethudâ	295 – 296 – 312 – 423
Kethudâ yerleri	340 – 353 – 356 – 380 – 394 – 405 – 438 – 458 – 474 – 520 – 570
Kol Ağası	586

Muhâfaza makâmı	291 – 302 – 303 – 307 – 308 – 309 – 323 – 333 – 335 – 343 – 368 – 369 – 387 – 389 – 402 – 413 – 420 – 421 – 444 – 480 – 500 – 501 – 508 – 519 – 524 – 542 – 547 – 576
Mutasarrıf	315 – 317 – 321 – 325 – 329 – 330 – 331 – 334 – 352 – 370 – 372 – 373 – 375 – 384 (2) 422 – 445 – 485 – 488 – 500 – 508 – 512 – 530 – 538 – 540 – 569 – 572
Monla	353 – 387 – 397 – 405 – 406 – 404 – 427 – 438 – 459 – 484 – 494 – 502 – 509 – 514 – 516 – 544 – 556
Mütesellim	373 – 427 – 429 – 477 – 498 – 527 – 544 – 549
Menzilci	462
Müftü	429
Mübaşir	438 – 505 – 509 – 536 – 570
Mirahor	552
Nâ'ib	295 – 340 – 398 – 513 – 524 – 554 – 557 -
Nâzır	340 – 353 – 411 – 412 – 425 – 465
On başı	574
Ocak sahibi	586
Ocak zabitleri	296 – 300
Papas	396
Paşa	292 – 293 – 302 – 303 – 305 – 307 – 308 – 309 – 314 – 317 – 321 – 324 – 327 – 332 – 345 – 346 – 349 – 357 – 361 – 362 – 364 – 366 – 377 – 381 – 382 – 383 – 384 (2) 385 – 391 – 392 (2) 400 – 402 – 406 – 407 – 409 – 411 – 412 – 416 – 417

	– 422 – 423 – 426 – 432 – 440 – 443 – 444 – 445 – 453 – 455 – 460 – 461 – 465 – 466 – 468 – 469 – 470 – 472 – 479 – 480 – 481 – 482 – 487 – 491 – 492 – 501 – 511 – 517 – 519 – 521 – 524 – 525 – 530 – 538 – 542 – 546 – 550 – 560 – 563 – 564 – 565 – 567 – 568 – 571 – 572 – 587 – 588 – 590
Sancakbeği	304 – 316 – 326 – 363 – 367 – 371 – 410 – 421 – 522 – 533 – 545 – 567 – 590
Sekbanbaşı	328
Ser-asker	377 - 392 (2) 432 – 563
Söz sahibleri	423 – 431 – 434 – 436 – 437 – 490 – 497 – 537 – 556 – 591
Şeyhul-Harem	302 – 305 – 358 – 376 – 379 – 514
Tersane Emini	338
Topçubaşı	347 – 453
Top Arabacı Başısı	510
Usta	414 – 504
Vali	298 – 300 – 311 – 312 – 324 – 357 – 361 – 362 – 364 – 383 – 385 – 395 – 402 – 407 – 408 – 417 – 418 – 423 – 424 – 430 – 442 – 452 – 464 -465 – 466 – 468 – 469 – 470 – 479 – 484 – 487 – 798 – 503 – 517 – 546 – 565 – 571 – 587 – 590
Vezir	302 – 303 – 305 – 307 – 308 – 314 – 317 – 324 – 327 – 345 – 349 – 357 – 361 – 362 – 364 - 366 – 377 – 381 – 382 – 383 – 384 (2) 387 – 389 – 392 (2) 395 – 400 – 401 – 402 – 407 – 409 – 411 – 412 – 423

	– 426 – 432 – 440 – 442 – 444 – 445 – 460 – 461 – 465 – 466 – 468 – 469 – 470 – 472 – 479 – 480 – 482 – 486 – 487 – 491 – 501 – 517 – 519 – 521 – 525 – 530 – 546 – 550 – 560 – 563 – 565 – 571 – 572 – 587 – 588 – 590
Vekil	389 – 396 – 406 – 564 – 568
Voyvoda	319 – 365 – 427 – 451 – 496
Yeniçeri ağası - yeniçeri serdari	295 – 296 – 298 – 300 – 312 – 340 – 353 – 355 – 380 – 384 (1) 394 – 398 – 399 – 405 – 438 – 458 – 474 – 520 – 533 – 570
Yayabaşı	312 – 586
Zabit	296 – 298 – 300 – 340 – 369 – 457 – 524

SANCAKLAR	Cidde-i Mamure 304 Malatya 315 Niğbolu 320 Üsküp 325 Hersek 325 Semendire 326 Pozega 326 Bihke 326 Prezrin 326 Kudus-i Şerif 329 Rodos 332 Kangırı 334 Selanik 351 Tırhala 351 Yanya 351 Delvine 350 - 351
------------------	--

	Ağrıboz 352
	Teke 356
	Kulp 363
	Mihrani 363
	Dasini 363
	Hasankeyf 363
	Atak 363
	Ağcakale 363
	Pesyan 363
	Siirt 363
	İçil 364
	Saruhan 364
	Çorum 364
	Bolu 364
	Deyre-Rahbe 367
	Karahisarısahib 370
	Sultanönü 371
	Doğangeçidi 389
	Ardahan 389
	Aclun 410
	Gazze 410
	Karahisarışarki 419
	Köstendil 421
	Niğde 429
	Çirmen 439
	Vize 439
	Kırkkilisa 439
	Biga 440
	Alaiye 445
	Sivas 449

	Amasya 449 Kastamonu 477 Sıġla 494 Aydın 508 Maçahel 533 Acara 533Acara-i Suflâ 533 Acara-i Ulya 533 Akşehir 545 Hüdavendigâr 549 Trabzon 562 Doksangeçidi 567 Sis 590 Aziz 590
--	--

EYALETLER	Rumili 313 Arzırurum (Erzurum) 317 Van 357 Sivas 366 Karaman 384 (2) Şam 385 Basra 391 Baġdad 424 Rakka 506
------------------	--

KAZALAR	Mihaliç 293 Kefe 293 Vize sahife 92 Havâss Mahmud Paşa sahife 92 Kili 374
----------------	--

	İsmailgeçidi 374
	İsakçı 374
	İbrail 374
	Silistre 374
	Saruhan 374
	Osmanpazarı 374
	Prevadi 374
	Varna 374
	Balçık 374
	Herazgrad 374
	Minkalye 374
	Hanoğlupazarı 374
	Tekfurköyü 374
	Çardak 380
	Umurfakih 380
	Babadağı 380
	Hacioğlupazarı 380
	Karasu (Tekfurköyü) 380
	Minkalye 380
	Tulca 380
	Karinabad 380
	Aydos 380
	Sarıgöl 390
	Develi 429
	Develi 429
	Tekfurdağı 432
	Hayrabolu 432
	Çorlu 432
	Vize 432
	Pınarhisarı 473

	Saray 432 Kırkkilise 432 Bergos 432 Babaiatik 432 Çatalca 432 Babanakkaş 432 Ferecik 432 İpsala 432 Keşan 432 Malkara 432 Uzunköprü 432 Edirne 432 Gümülcine 437 Uzuncaova 437 Tatarpazarı 437 Çırpan 437 Çirmen 437 Zağraicedid 437 Sivricekaya 437 Midye 557 Zağraiatik 577 Çırpan 577
--	--

NAHİYE	Köstence 374 Karadere 374
---------------	---

KASABA	Edincik 293 İvrace 320
---------------	--------------------------------------

	Bergofça 343 Kutlofça 343 Belgradcık 343 Hamcedid 527
--	--

KARYELER	Simavlı 293 Demye 293 Kavaklı 293 Ayas 293 Hasanağa 293 Akça 293 Balıklı 293 Kadıköyü 293 Sarıbeğ 293 Güllüce 293 Kalender 301 Pazarsuyu 418 Zile 429 Kurtkoca 532 Sarımam 532 Çerkeşli 532 Kızılcalı 544 Kozbeyli 551 Derbendicedid 575
-----------------	--

KALELER	Midilli 291 Ağrıboz 314 Gradişka 342 Travnik 324 Öziçe 326
----------------	--

	Bihke 326 Kandiye 333 Resmov 333 Mübarek-Kirman 389 Kütatis 389 Nusret-Kirman 389 Sultaniye 449 Bozcaada 450 Azak 539
--	---

CEZİRE – ADA	Kıbrıs 317 Girit 333 Midilli 419 – 420 Bozcaada 450 – 528
---------------------	--

SALYANE	Mehmed Paşa (...) Zade mutasarrıf-ı liva- i Dimyat ve Reşid 332 Salih Paşa veled-i Ebu Bekir Paşa 332 Divane Mehmed Paşa 332 Ebu Bekir Paşa veled-i Ali Paşa mutasarrıf-ı liva-i Midillü ve Kavala 332 Mehmed Beğ Kapucızade 332 Halil Beğ Ağa-i kalafatciyan der-sâbık 332 Ebu Bekir Beğ Memi Paşa Zade 332 Ahmed Beğ Deli Bekir Zade 332 Mustafa Beğ Şaban Beğzade 332 İbrahim Paşa hazînedâr-ı sâbık Mısırî Zade vezir-i mükerrerem İbrahim Paşa 332 Hacı Ahmed Paşa mutasarrıf-ı liva-i İskenderiye 332
----------------	---

	Mehmed Paşa veled-i Osman Paşa mutasarrıf-ı liva-i Ağrıboz 332 Ahmed Paşa Akşehir Solak Zade 332 Mehmed Paşa Derviş Ağazade mutasarrıf-ı liva-i Sığla 332 Ahmed Beğ veled-i Abdulkadir Paşa 332 Kasım Beğ Memi Paşa Zade mutasarrıf-ı liva-i (...) 332 Ali Beğ (...) Sadık Zade 332 Ahmed veled-i Mustafa Paşa 332 Mustafa Beğ veled-i Süleyman Paşa 332 Hasan Paşa İstefeli 332 Ali Paşa Deli Paşa Zade 332 Abdurrahman Paşa (...) Memi Paşa Zade 332 Hasan Paşa Birader Yusuf Efendi 332 Salih Beğ veled-i Ebu Bekir Beğ 332 Arslan Beğ 332 Ahmed Beğ Memi Paşa Zade 332 Ali Beğ veled-i Ahmed Beğ (...) Zade 332 Mehmed Beğ veled-i Ahmed Paşa 332 Mustafa Beğ veled-i Mahmud Paşa 332
--	---

MENZİL	Harmanlı (Malkara) 294 Harmanlı 294 (Vize) Uludere 294 Kınalı 294 Papashlı 294 Flıpe 294
---------------	--

	Tatarpazarı 294 Saruhanbeğli 294 İhtiman 294 Cisr-i Mustafa Paşa 295
--	---

DERBEND	Baba derbendi 428
İSKELE	Cidde-i Ma‘mûre 304 Haremeyn 304 Süveyş 465 Gelibolu 524 Kili 529 İsakçı 529 Hırsova 529 Silistre 529 Ziştovi 529 Birgivi 529 Ruşçuk 529 Gönye 533 Mısır 327

A	B
Abdulkadir Paşa 332	Bayezid (Sultan) 431
Abdolvahhab Beğ 363	Deli Bekir Beğ 332
Abdurrahman Paşa 391	Beytullahım 329 -
Abdalmümin 559	Beytullah 311
Ahmet Paşa (mısır muhafızı) 302	Bozulus 292 – 509
Ahmet (Özi Beğlerbeği) 318	Bergos sahife 92 – 432
Ahmet Paşa (Diyarbekir valisi) 361	Badriç (Bedriç – Petriç) 434
Ahmet Paşa (Anadolu Beğlerbeği) 364	Brik 338
Ahmet Paşa (Defterdar) 374	Bihke 326
Ahmet Paşa (Mısır muhafızı) 381	Bosna 324 – 325 – 411 – 412 – 546
Ahmet Çavuş 489	Babadağı 355 – 374 – 380 – 384 (2)
Ali Paşa 292	Ber vech-i Arpalık 329 – 330 – 331 – 332
Ali Paşa (Erzurum mutasarrıfı) 317	– 334 – 352 – 364 – 370 – 372 – 373 – 375
Ali Paşa (Erzurum valisi) 357	– 380 – 410 – 422 – 445 – 485 – 500 – 508
Ali Dayı 300	– 512 – 532 – 535 – 540 – 561
Ali Ağa (Yeniçeri Ağası) 328	Bâzârsuyu 418 -
Ali (Mora askeri Başbuğu) 350	Bababoğazı 426 – 427
Ali Paşa 366	Bozcaada 389 – 440 – 444 – 450
Aleksandır 591	Bosna 324 – 325 – 411 – 412 – 546
Anadolu 292 – 293 – 356 – 364 – 366 –	Balıkesri 398
367 – 387 – 388 – 423 - 431	Bağdad 294 – 295 – 424 – 442 – 443 –
Aşiret 319 – 357 – sahife 111 -	462 – 472 – 507
‘Ayn-ı Arafât’ 336	Boğazhisar 444
Ağcakal’a 363	Boğdan 451 – 576
Atak Sancağı 363	Beyrut 565 – 566
Amasya 364 – 449 – 469 - 590	Bahri Paşa 470 – 524 -
Adana 364 – 469 – 550 – 590	Birgivi 529
Akkirman 355	Bozulus 292 – 509
Arnavud 377 – 498	Bağdad-ı Behişt-Âbâd 462

Aydos 380 - Alasonya – 405 – 475 Alakilisâ 386 – 540 Aydın 489 – 500 – 508 Ardahan 389 – 533 Âsitâne 294 – 328 – 344 – 345 – 348 – 387 – 416 – 453 – 455 – 459 – 467 – 529 – 553 – 564 Alaiye 445 Avrathisar 431 Assaf Beğ 522	
C Cafer 319 – 400 – 544 Canarşlan Paşa zade Hüseyin 364 Cizre 363 Cezair 296 – 297 – 311 – 312 – 337 – 338 Canik 460	Ç Çermik 363 Çatalca 384 (1) 405 – 432 – 475 – 518 - Çekdiri 296 – 337 – 338 – 344 – 345 – 349 Çalık 328 – 335 – 355 – 384 (1) 453 Çağlayık 431 – 475 – 483 – 490 Çarşanba 431 – 475 – 489
D Dâru's-Se'âdet 301 – 302 – 305 – 306 – 307 – 308 – 309 – 310 – 381 – 382 – 467 – 517 – 553 Der-i Devlet Defterdâr 362 – 364 – 374 – 391 – 406 – 441 – 469 – 470 – 505 – 506 – 510 – 519 – 546 – 564 – 568 – 571 - Defterhane-i Âmire 313 – Defter-i Hâkânî 456 - Defter-i Cedid-i Hâkânî 301 – 311 Dânişmend 358 – 376 -	E El-Hac Mustafa Ağa (Daru's-Seade ağası) 301 - 302 – 303 – 305 – 306 – 307 – 308 – 310 - El-Hac Mustafa 304 (Nâzır-ı evkâf-ı Haremeyn) El-Hac Muhammed 312 El-Hacc Şaban 343 (İvrace kadısı) Egridere 315 - Eskicuma 355 – 386 – 540 - Eğil 363 Ebussuud Zade Mehmed 372

Dânişmendlü Türkmanı 319 Donanma-yı Humâyûn 296 – 297 – 298 – 300 – 312 – 332 – 333 Davud Ağa 302 – 376 – 379 – 514 Dursun Muhammed Paşa 384 (2) (Karaman eyaleti mutasarrıfı) Derviş Ağazade (Sığla livasının mutasarrıfı) 332 Derviş Beğ 363 Hazo hâkimi Drama 431 – 471 – 475 Dobniçe 406 Doyran (Toyran) ma‘a Gölbaşı 431 Dobracin 396	Engerus 377 – 472 Etrebolu (Tirebolu) Emir Şaban 450 Emiru'l-Hâcc 410 – 422 Ebu Bekir Paşa 332 Ebu Bekir 370 (Karahisarısahip sancağı mutasarrıfı) Ebu Bekir 500 (Zîştovi muhafazasında) Edirne 334 – 340 – 354 – 356 – 362 – 363 – 364 – 367 – 385 – 388 – 393- 403 – 447 – 454 – 456 – 466 – 468 – 469 – 498 – 508 – 510 – 518 – 524 – 530 – 560 – 570 – 573 – 587 – 590 Eğribucak 431 Eşkinci 431 – 513 – 537 – 556 Eflak 413 – 415 – 416 – 457 – 496
F Firkate 296 – 327 – 337 – 338 – 531 Flıpe sahife 92 – 340 – 341 – 353 – 354 – 393 – 414 – 425 – 437 – 438 – 473 – 475 – 488 – 505 – 536 – 577 Fransız 459 Foça-i Cedid 551	G Gönye 533 Gerede 538 Gelibolu 470 – 524 – 547 Girit 333 Gazze 407 – 410 – 422 – 423 Genc 463
Ğ Ğazi Evrenos 537 – 556	H Hacı Derviş 293 Hacı Resul 371 – 380 Hacı Mehmed 419 Hüseyin El-Abbas 367 Huddam 302 – 303 – 304 – 452 Haremeyn-i Şerîfeyn 311 – 409 – 442 –

	465 Halil 317 – 332 – 333 – 392 (2) 432 – 451 Hanya 333 – 389 Hazîne-i ‘Âmire 321 – 470 – 472 – 492 – 493 – 514 – 517 Selim Giray Han 321 Haseki 333 – 335 – 355 – 387 – 399 – 408 Hacıoğlubâzârı 355 – 380 Haseki Mustafa 355 – 408 Hınıs 357 Harun 342 Hırsova 355 – 529 Hasankeyf Sancağı 363 Hazo 363 Hasan Beğ 363 (Kulp sancağıbeği) Hüseyin El-Abbas 367 Hacı Resul 371 (Sultanönü sancağıbeği) Huccâc 311 – 336 – 379 – 409 – 426 – 427 – 428 – 458 – 465 – 502 – 522 Hotaliç 386 – 540 Herazgrad 355 – 374 – 386 – 540 – 355 – 374 – 386 Haseki Ali Ağa 388 Hind 465 Hürmüs Muhammed 469 Hamza Paşa 430 – 452 – 498 – 503 Hafız Receb 477 Hartos Gönüllüyan 484 Hudâvendigâr 301 – 485 Hüseyin Çavuş 554
--	--

I	İ İzmir 322 – 459 – 494 İskele 304 – 311 – 322 – 327 – 413 – 415 – 457 – 465 – 524 – 529 – 533 İsakçı 355 – 374 – 380 – 457 – 529 İzladi 353 – 394 – 504 – 577 İsa Beğ İsak cemâ'ati 342 – 355 – 374 – 380 - 394 İsakçı 342 - 355 - 374 – 380 – 394 - 529 İsmail 299 – 355 – 399 – 403 - İsmail Beğ 355 İsmailgeçidi 374 İsmail Paşa 387 – 426 – 432 – 492 – 493 – 501 – 511 – 523 – 526 – 565 – 566 – 590 İzladi 353 – 394 – 504 – 577 İstanbul 327 – 342 – 347 – 360 – 374 – 391 – 401 – 416 – 441 – 448 – 455 – 456 – 463 – 470 – 473 – 502 – 510 – 516 – 518 – 520 – 525 – 588 İlbeğlu türkmanı 366 İbrail 374 İstanköy 389 – 400 – 515 İhtiman 294 – 406 – 473 İştib 434 – 446 – 471 İnegöl 489
K Kara Yusuf 293 Köprü 428 – 454 Kastamonu 445 - 477 Köstendil 315 – 421 – 563	M Midilli 291 – 332 – 389 – 419 – 420 – 528 – 576 Medine-i Münevvere 358 – 431 – 513 – 514 – 556

Keyyâl 306	Mekke-i Mükerrreme 336 – 339 – 358 – 376 – 378 – 383 -
kılâ‘ 515 – 539 – 543	Mısır 302 – 303 – 305 – 307 – 308 – 309 – 311 – 327 – 331 – 379 – 381 – 382 – 383 – 409 – 430 – 443 – 462 – 465 – 467 – 491 – 495 – 498 – 503 – 507 – 517 – 553 – 571
Karahisar 317 – 370	Mustahfızân 313 – 551
Kıbrıs 317	Murtaza 326 – 410 – 422
Kırım Hanı 321	Mevlânâ Yahya 401
Kamame 329	Mevlânâ El-Hacc Şaban 343
Kilis 364 – 365 -	Mevlânâ Es-Seyyid Mustafa 403
Kilise 330 – 455 – 473 – 516 – 540	Mevlânâ Abdulmecid 400
Kenise 330	Mevlânâ Ebubekir 410
Kudus 329 – 330 – 331 – 409 – 422 – 502	Mevlânâ Yahya 419 – 420 – 448 – 450 – 477 - (Rumili Kazaskeri)
Karasu 294 – 355 – 380 – 431 – 473 – 475 – 490	Mevlânâ Ali 429
Kızanlık 353 – 436 – 475 – 497	Mevlânâ Şeyh Abdurrahman 430
Kili 355 – 374 – 529	Mevlânâ Mehmed 489
Kandiye 333 – 389 – 564 – 568	Mevlânâ Süleyman 544
Karadeniz 337 – 338	Mevlânâ Muharrem 550
Kangırı 334	Mevlânâ Abdurrahim 555
Kasım Beğ 363 (Ağcakale sancağı beği)	Müftioğlu Seyyid Halil 317
Kamaniçe 368 – 369 – 374	Malazgird 357
Kahraman 368 – 369	Maraş 364
Kayseriye 397 – 399 – 573	Mardin 362
Kıbtiye 450	Menlek 446 – 471
Kırşehir 573	Memi Paşazade 332
Kemankeş Kara Mustafa Paşa 527	Martilos 427 – 428 – 446 – 471
Kabataş 465 (ümera-i Mısır – ğılal nâzırı)	Meryem Ana Kilisâsı 473
Koçani (Kochani) 446	Mağnisa 494 – 500 – 544
Kaçanik 377 – 524 – 525	
Kosova 377	
Karababa palangası 370	
Kars-ı Zü'l-Kadriye 364	

Karaman 364 – 384 (2) 470 – 530 – 572 – 573 Kamaniçe 368 – 369 – 374 Kaplan 375 (Delvine sancağı mutasarrıfı) Karesi 485 Kaçur 363 (Palu hâkimi)	Maryos 496 Mübarek Kirman 389 Malatya 315 – 316 – 421 Mora 350 – 351 – 370 – 371 – 373 – 375 – 380 – 390 – 392 – 405 – 426 – 432 – 475 – 476 – 481 – 483 – 485 – 559 – 589 Meşhed 424 Mustafa Ağa 467 Mustafa Paşa 318 – 377 – 384 (2) 385 – 407 – 423 – 479 – 487 Movlova 389 – 528 Muhammed Ağa 388 Muhammed Paşa 389
L Levend 322 – 405 – 470 Levendât 322 – 332 – 400 Lofça 355 – 386 – 436 – 475 – 497 – 540 – 577 Limni 389 Lekvanik 364 Lazkiye 489	N Nakîbu'l-`eşrâf 317 Niğbolu 320 – 355 Nusret Kirman 389 Niğde 429 Niş 394 Narda 390 – 392 (1) – 441 Nevrakob 446 – 471 - Nemçe 415 Nişancı 455 – 473 Nif 494 – 544 Nasârâ 474 – 502

O Osman 398 Osman 391 (Basra valisi Hüseyin Paşa'nın kethüdası) Osman Ağa 533 Osman Çavuş 418 - Osman Hamidan 336 Osman usta (Bostancı ustası) 386 Osman Usta 540 Osman Paşa 477 Osmanpazarı 374	Ö Ömer Ağa 533 - Ömer Paşa 391 – 470 – 472 – 525 – 588 Öziçe 326 Ömer bin El-Hattâb 331 Özi 318 – 320 – 380 – 384 (2) 389 – 402 – 413 – 415 – 500 – 532 – 534 – 535 – 541
P Pozega 326 Prizrin 326 – 377 Palu 363 Patrik 329 – 330 – 331 – 502 Plevne 355 – 386 – 540 Priştine 377 Pesyan Sancağı 363 Polad Mehmed Paşa 363 – 590 Pehlivanoğlu El-Hac Musa 403 Petric 446 Pravişte 431 – 475 – 483 Pedavra 455 – 473 Panaluka 512	R Receb Paşa 392 (1) Rodoscuk 295 Ravza-i Mutahhara 309 – 310 – 311 – 514 – 517 Rüstem 315 – Rüstem Paşa 406 – 421 Resmov 333 Gürcü 329 – 330 Radomir 471 Rum 329 – 330 – 331 Rumili 313 – 321 – 344 – 346 – 377 – 401 – 419 – 420 – 431 – 448 – 450 – 477 – 482 – 490 – 501 – 537 – 547 Radoviş 434 – 446 Radovişte 563 Ruşçuk 386 – 413 – 415 – 529 – 540 Rodos 332 – 492 – 493 – 511 – 515 – 523
	Ş

S	Şaban Dayı 312
Sürsat 295 – 317	Şeyhul-Harem 302 – 303 – 305 – 308 –
Seyyid	309 – 358 – 376 – 379 – 430 – 514
Seyyid Ali 506 (sâbık Rakka Beğlerbeği)	Şehtiye 459
Seyyid Ebubekir Beğ 363 (Hasankeyf sancağı Beği)	Şerefhân 363
Seyyid Mehmed 359	Şerif Ahmed ibn-i Ğalib 383
Seyyid Mesud sebili 336	Şam 318 – 385 – 407 – 408 – 409 – 410 –
Seyyid Mustafa Beğ 363 (Atak sancağı Beği)	422 – 423 – 441 – 442 – 452 – 458
Seyyid Mustafa 374 (Kamaniçe defterdârı)	Şumnu 355 – 386 – 540
Sultan Orhan evkâfı 301 -	Şatır 484
Sultan Selim Han 331	Şehrizol 548
Sultan Süleyman Han 379	
Sultaniye kalesi 398 – 449	
Sultanyeri 474	
Sultan Bayezid 431 – 537	
Sultan Bayezid evkâfı 528	
Sultan Murad 431 – 556	
Sultan Murad evkâfı 537	
Salih 343 – 380 – 500 – 532 – 535 – 540 –	
561 – 569 (Niğbolu muhafazasında)	
Salih Paşa 331 – 533	
Salih Paşa (salyane)	
Salih Paşa 364 – 590 (İçil sancağı mutasarrıfı)	
Salih Paşa 533 (Çıldır Beğlerbeği)	
Salih Paşazade Ahmed 407	
Salih Mehmed 419 – 420 (Bursa	

mahkemesi başkâtibi) Sultanyeri 353 Sefine 416 – 459 – 465 – 496 – 529 Semendire 326 Süveyş 465 Selemiye 367 Selvi 353 – 355 Sakız 389 Suşehri 417 Samokov 406 Safed 410 – 423 Sayda 410 – 565 – 566 Seddü'l-Bahr 433 – 444 Siroz 431 – 446 – 471 – 475 – 483 Serfice 405 – 475 Selanik 350 – 351 – 387 – 426 – 431 – 432 – 459 – 475 – 501 sefer-i derya 332	
T Trablusgarp 298 – 299 – 300 – 452 – 498 – 503 Tunus 300 Türkman 319 – 364 – 366 – 367 – 403 – 464 – 468 – 469 – 509 – 550 – 587 Tersane-i 'Âmire 322 Türkman-ı Haleb 364 Tuna 337 – 338 – 413 – 457 – 496 – 499 – 500 – 529 – 531 – 541 – 457 – 496 – 499 – 500 – 529 – 531 – 541 Tırnovi 355 – 386 – 540 – 569	U Uzuncâbâdhasköy 353 Usturumca (Strumica) 434

Tekalif 301 – 342 – 380 – 386 – 405 – 419 – 420 – 476 – 485 – 535 – 540 – 559 – 569 – 589 - tekâlîf-i şâkka 331 - 355 – 431 Teke sancağı 356 Tercil 365 Timurhisar 431 – 446 – 471 Tikveş 434 Tırhala 350 – 351 – 384 (1) 405 – 427 – 475 Timurkayd 496 Tarsus 550 Teberdâr 458 Teberdârân 464	
Ü Ümera-i derya 332 ümerâ'-i Mısır 465	V Van 295 – 357 – 442 – 443 – 562 – 507 Voynuk 340 – 353 – 354 – 552 – 577 Vidin 343 – 386 – 510 – 524 – 525 – 540 – 569 Vinogan – 393 – 488
Y Yanaki 416 Yanya 350 – 351 – 373 Yenibâzâr 355 – 377 - Yahudi 342 Yedikule 342 – 360 - Yenibâzârı 355 – 377 Yörük 366 – 431 – 432 – 434 – 436 – 437 – 444 – 475 – 483 – 485 – 490 – 497 – 501 – 536 – 537 – 550 – 554 – 555 – 556 – 577	Z Zülfikar beğ 363 Ziştovi 455 – 386 – 500 – 529 – 540 Zihte 471 Zimmî – 377 – 428 – 502 – 516 – 520 – 525 – 576 Zennun Ağa 553

Yenişehir-i Fener 384 (1) - 387 – 405 – 428 Yenice-i Vardar 431 – 475 Yenişehir 323 – 427 – 431 – 475 – 559 – 573 Yatır Paşa 567 Yeniil 364 – 403	
--	--

EKLER

EK - 1

METİNDE KULLANILAN BELGELER

[illegible]

[illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

۱- در کتب منجرب و محاسبه اوقات
۲- در کتب منجرب و محاسبه اوقات
۳- در کتب منجرب و محاسبه اوقات
۴- در کتب منجرب و محاسبه اوقات

١. لا اله الا الله ^{الحق} _{صلى الله عليه وسلم}
 ٢. لا اله الا الله ^{الحق} _{صلى الله عليه وسلم}
 ٣. لا اله الا الله ^{الحق} _{صلى الله عليه وسلم}
 ٤. لا اله الا الله ^{الحق} _{صلى الله عليه وسلم}

لا مؤسس
 لا مؤسس
 لا مؤسس
 لا مؤسس
 لا مؤسس

عبد الرزاق بن يحيى
صلى الله عليه وسلم
اصحاح من طريقه
ادناه
الى

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

عزیز کریم قدرت قلم کی فطرت سے لاریں دے جس کے برصاں زہریں بہ ملک
وہ میرے لیے بقیہ بقیہ (اصحاح ۱۱)

و فرمود ای خطیب من زود بگو که در این روز چه می شود
فرمود که در این روز هر کس که نماز بخواند و صدقه بدهد و روزه بگیرد و حج کند و عمره
بگذراند و به نیت خداوند عمل کند و از گناهان دوری جوید و از کارهای نیک
هر چه بداند بکند و از هر چه بداند اجتناب کند و از هر چه بداند پرهیز کند و از هر چه بداند
پاکیزگی کند و از هر چه بداند طهارت گیرد و از هر چه بداند وضوء نماید و از هر چه بداند
استنجاء کند و از هر چه بداند غسل کند و از هر چه بداند تيمم کند و از هر چه بداند سجده کند
و از هر چه بداند رکعت کند و از هر چه بداند قنوت کند و از هر چه بداند تشهد کند و از هر چه بداند
اقامت کند و از هر چه بداند اذان کند و از هر چه بداند تکبیر کند و از هر چه بداند تحمید کند
و از هر چه بداند تهلیل کند و از هر چه بداند تهلیل کند و از هر چه بداند تهلیل کند و از هر چه بداند تهلیل کند

[illegible]

۱

ماری لکھو

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعلنا من خلقه

ما لم يكن له من قبله من خلقه
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت

الحمد لله

والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت

الحمد لله

والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت

الحمد لله

والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت

الحمد لله

والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت
والموت بعد الموت

[illegible][illegible]

و بعد از این که در اول فروردین واقعه اردیبهشت و ظهور منور عید
آن طالع کشف شود و در ماه تیسری نوحه اوجاه طالع
خاکیه رخا و در ماه تیسری نوحه اوجاه طالع
زهر قمر و

انطور که در آن وقت که من و دوستانه و چندین نفر
مستقر بودیم، یکی از بزرگان محلی به نام حاج آقا محمد باقر
طریق نقیبه ای که در آن زمان در آنجا بود

[illegible]

وحدود
این من نظنه لعل علی اقله
بحد
حدود
در ترمین نظنه لعل علی اقله
بحد
حدود
قدیم من نظنه لعل علی اقله
بحد
حدود
سفر من نظنه لعل علی اقله
بحد

[illegible][illegible]

۱۰
صدق
طفا فی غیر ستمین علی حق
صدق
نقد
۸-
ع
۲۰

۱۱
صدق
ارو ده ستمین علی حق
صدق
نقد
۲۰

۱۲
صدق
کد تاش کلین جیمن غیر ستمین و کله و لاسه
روزمه و لغین زر ننه بایا
نقد
صدق

۵
نور و کلاه فخری جبهه وطنی می و کلانیه دارنده
وردین و لیس زرنج نانتخته

مهر

طریقی

[illegible][illegible][illegible]

[illegible]

فیه و متاثر بار زدن قیاسیه ملکی
فیه و متاثر بار زدن مستقیم طایفه اشخاص ملکی
چون در اودنه بکلیت از طایفه اشخاص ملکی
مستقیم طایفه و غیره مستقیم طایفه اشخاص ملکی
از طایفه اشخاص ملکی و غیره مستقیم طایفه اشخاص ملکی
کتابت از طایفه اشخاص ملکی و غیره مستقیم طایفه اشخاص ملکی
مستقیم و غیره مستقیم طایفه اشخاص ملکی

[illegible]

[illegible]

بنگلیت مرقعہ کشید اور کوپن سفیادین دود و وزیر عبد الباقی
مستند و وزیر - در پس از مرز و محکم و اولو علی گنج و لغویات و در بیت فضیلت

اگر کسی را که سحر و جادو چسب
داده اند

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible]

[illegible]

مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰	مصلیٰ روزہ کلب بقیہ ۶۰	مصلیٰ اسرار بقیہ ۶۰	مصلیٰ وہ بقیہ ۱۵۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰	مصلیٰ جیو و لوہ بقیہ ۱۰۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰
مصلیٰ روزہ کلب بقیہ ۶۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰	مصلیٰ اسرار بقیہ ۶۰	مصلیٰ وہ بقیہ ۱۵۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰	مصلیٰ جیو و لوہ بقیہ ۱۰۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰	مصلیٰ مغروس بقیہ ۶۰

[illegible][illegible][illegible]

موسم بنفخ لاله کتنه صحر

وزنه سکه اردو کینه و ده شرمه

مفتی محمد رفیع اللہ دہلوی

استیوار قاضی

لعلهم يفلحوا

دولت علی

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 الذين هم خير البرية

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 الذين هم خير البرية

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 الذين هم خير البرية

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 الذين هم خير البرية

وضعتہ علیہ

استبداد قیومین

[illegible]

[illegible][illegible]

فانما هو من ... و ...
...
...
...
...
...
...
...
...
...

[illegible]

صورتی که در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
صورتی که در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
صورتی که در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت

نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت

نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت

نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت

نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت

نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت
نمودار و این در این باب دروغ گفته اند و در حقیقت

[illegible]

مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ
۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰	۱۰۰
۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰	۲۰۰
۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰	۳۰۰
۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰	۴۰۰
۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰	۵۰۰
۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰	۶۰۰
۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰	۷۰۰
۸۰۰	۸۰۰	۸۰۰	۸۰۰
۹۰۰	۹۰۰	۹۰۰	۹۰۰
۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰	۱۰۰۰

م١
 م٢
 م٣
 م٤
 م٥
 م٦
 م٧
 م٨
 م٩
 م١٠
 م١١
 م١٢
 م١٣
 م١٤
 م١٥
 م١٦
 م١٧
 م١٨
 م١٩
 م٢٠
 م٢١
 م٢٢
 م٢٣
 م٢٤
 م٢٥
 م٢٦
 م٢٧
 م٢٨
 م٢٩
 م٣٠
 م٣١
 م٣٢
 م٣٣
 م٣٤
 م٣٥
 م٣٦
 م٣٧
 م٣٨
 م٣٩
 م٤٠
 م٤١
 م٤٢
 م٤٣
 م٤٤
 م٤٥
 م٤٦
 م٤٧
 م٤٨
 م٤٩
 م٥٠
 م٥١
 م٥٢
 م٥٣
 م٥٤
 م٥٥
 م٥٦
 م٥٧
 م٥٨
 م٥٩
 م٦٠
 م٦١
 م٦٢
 م٦٣
 م٦٤
 م٦٥
 م٦٦
 م٦٧
 م٦٨
 م٦٩
 م٧٠
 م٧١
 م٧٢
 م٧٣
 م٧٤
 م٧٥
 م٧٦
 م٧٧
 م٧٨
 م٧٩
 م٨٠
 م٨١
 م٨٢
 م٨٣
 م٨٤
 م٨٥
 م٨٦
 م٨٧
 م٨٨
 م٨٩
 م٩٠
 م٩١
 م٩٢
 م٩٣
 م٩٤
 م٩٥
 م٩٦
 م٩٧
 م٩٨
 م٩٩
 م١٠٠
 م١٠١
 م١٠٢
 م١٠٣
 م١٠٤
 م١٠٥
 م١٠٦
 م١٠٧
 م١٠٨
 م١٠٩
 م١١٠
 م١١١
 م١١٢
 م١١٣
 م١١٤
 م١١٥
 م١١٦
 م١١٧
 م١١٨
 م١١٩
 م١٢٠
 م١٢١
 م١٢٢
 م١٢٣
 م١٢٤
 م١٢٥
 م١٢٦
 م١٢٧
 م١٢٨
 م١٢٩
 م١٣٠
 م١٣١
 م١٣٢
 م١٣٣
 م١٣٤
 م١٣٥
 م١٣٦
 م١٣٧
 م١٣٨
 م١٣٩
 م١٤٠
 م١٤١
 م١٤٢
 م١٤٣
 م١٤٤
 م١٤٥
 م١٤٦
 م١٤٧
 م١٤٨
 م١٤٩
 م١٥٠
 م١٥١
 م١٥٢
 م١٥٣
 م١٥٤
 م١٥٥
 م١٥٦
 م١٥٧
 م١٥٨
 م١٥٩
 م١٦٠
 م١٦١
 م١٦٢
 م١٦٣
 م١٦٤
 م١٦٥
 م١٦٦
 م١٦٧
 م١٦٨
 م١٦٩
 م١٧٠
 م١٧١
 م١٧٢
 م١٧٣
 م١٧٤
 م١٧٥
 م١٧٦
 م١٧٧
 م١٧٨
 م١٧٩
 م١٨٠
 م١٨١
 م١٨٢
 م١٨٣
 م١٨٤
 م١٨٥
 م١٨٦
 م١٨٧
 م١٨٨
 م١٨٩
 م١٩٠
 م١٩١
 م١٩٢
 م١٩٣
 م١٩٤
 م١٩٥
 م١٩٦
 م١٩٧
 م١٩٨
 م١٩٩
 م٢٠٠
 م٢٠١
 م٢٠٢
 م٢٠٣
 م٢٠٤
 م٢٠٥
 م٢٠٦
 م٢٠٧
 م٢٠٨
 م٢٠٩
 م٢١٠
 م٢١١
 م٢١٢
 م٢١٣
 م٢١٤
 م٢١٥
 م٢١٦
 م٢١٧
 م٢١٨
 م٢١٩
 م٢٢٠
 م٢٢١
 م٢٢٢
 م٢٢٣
 م٢٢٤
 م٢٢٥
 م٢٢٦
 م٢٢٧
 م٢٢٨
 م٢٢٩
 م٢٣٠
 م٢٣١
 م٢٣٢
 م٢٣٣
 م٢٣٤
 م٢٣٥
 م٢٣٦
 م٢٣٧
 م٢٣٨
 م٢٣٩
 م٢٤٠
 م٢٤١
 م٢٤٢
 م٢٤٣
 م٢٤٤
 م٢٤٥
 م٢٤٦
 م٢٤٧
 م٢٤٨
 م٢٤٩
 م٢٥٠
 م٢٥١
 م٢٥٢
 م٢٥٣
 م٢٥٤
 م٢٥٥
 م٢٥٦
 م٢٥٧
 م٢٥٨
 م٢٥٩
 م٢٦٠
 م٢٦١
 م٢٦٢
 م٢٦٣
 م٢٦٤
 م٢٦٥
 م٢٦٦
 م٢٦٧
 م٢٦٨
 م٢٦٩
 م٢٧٠
 م٢٧١
 م٢٧٢
 م٢٧٣
 م٢٧٤
 م٢٧٥
 م٢٧٦
 م٢٧٧
 م٢٧٨
 م٢٧٩
 م٢٨٠
 م٢٨١
 م٢٨٢
 م٢٨٣
 م٢٨٤
 م٢٨٥
 م٢٨٦
 م٢٨٧
 م٢٨٨
 م٢٨٩
 م٢٩٠
 م٢٩١
 م٢٩٢
 م٢٩٣
 م٢٩٤
 م٢٩٥
 م٢٩٦
 م٢٩٧
 م٢٩٨
 م٢٩٩
 م٣٠٠
 م٣٠١
 م٣٠٢
 م٣٠٣
 م٣٠٤
 م٣٠٥
 م٣٠٦
 م٣٠٧
 م٣٠٨
 م٣٠٩
 م٣١٠
 م٣١١
 م٣١٢
 م٣١٣
 م٣١٤
 م٣١٥
 م٣١٦
 م٣١٧
 م٣١٨
 م٣١٩
 م٣٢٠
 م٣٢١
 م٣٢٢
 م٣٢٣
 م٣٢٤
 م٣٢٥
 م٣٢٦
 م٣٢٧
 م٣٢٨
 م٣٢٩
 م٣٣٠
 م٣٣١
 م٣٣٢
 م٣٣٣
 م٣٣٤
 م٣٣٥
 م٣٣٦
 م٣٣٧
 م٣٣٨
 م٣٣٩
 م٣٤٠
 م٣٤١
 م٣٤٢
 م٣٤٣
 م٣٤٤
 م٣٤٥
 م٣٤٦
 م٣٤٧
 م٣٤٨
 م٣٤٩
 م٣٥٠
 م٣٥١
 م٣٥٢
 م٣٥٣
 م٣٥٤
 م٣٥٥
 م٣٥٦
 م٣٥٧
 م٣٥٨
 م٣٥٩
 م٣٦٠
 م٣٦١
 م٣٦٢
 م٣٦٣
 م٣٦٤
 م٣٦٥
 م٣٦٦
 م٣٦٧
 م٣٦٨
 م٣٦٩
 م٣٧٠
 م٣٧١
 م٣٧٢
 م٣٧٣
 م٣٧٤
 م٣٧٥
 م٣٧٦
 م٣٧٧
 م٣٧٨
 م٣٧٩
 م٣٨٠
 م٣٨١
 م٣٨٢
 م٣٨٣
 م٣٨٤
 م٣٨٥
 م٣٨٦
 م٣٨٧
 م٣٨٨
 م٣٨٩
 م٣٩٠
 م٣٩١
 م٣٩٢

[illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible][illegible]

[illegible][illegible][illegible]

یوم از این بقیه هر یک بنفخته مشهور بودند و در اقباله می نمود
 آنها پس در سلسله آورده بنادق و شمشیر حفظ و در وقت لازم
 امر بنیامین و در وقت لازم و در وقت لازم و در وقت لازم
 در وقت لازم و در وقت لازم و در وقت لازم و در وقت لازم
 در وقت لازم و در وقت لازم و در وقت لازم و در وقت لازم

جواب نامه عیالک
و در پیوسته به عبارکه
درینجهان خلقی میسوزد و عرصه و فضا
و در پیوسته به عبارکه
درینجهان خلقی میسوزد و عرصه و فضا
و در پیوسته به عبارکه
درینجهان خلقی میسوزد و عرصه و فضا

[illegible]

[illegible][illegible]

(Faint handwritten notes at the bottom of the page)

[illegible]

اختاره قاضی اروده وزیر و شایسته
 اینجی رفیق و دادار (مستحق) اینجی وزیر و شایسته
 عابد و صوفی و فاضل و عالم و شایسته
 و دادار و دادار و دادار و دادار و دادار
 کلام محله و مستحق و دادار و دادار و دادار
 مستحق و دادار و دادار و دادار و دادار
 اینجی رفیق و دادار و دادار و دادار و دادار
 وزیر و دادار و دادار و دادار و دادار
 اینجی رفیق و دادار و دادار و دادار و دادار

تیرین نیمی بر روی در این کتاب
 وزیر اعظمی تبار که در این کتاب
 آنچه نوشته شده است که در این کتاب
 از آن خود که در این کتاب
 مخفیانه که در این کتاب
 از او که در این کتاب
 باین توجه که در این کتاب
 در این کتاب که در این کتاب

[illegible]

اقتدار و حکمت و قدرت و جلال و
 شرف و بزرگواری و عظمی و جلال و
 در توانایی و در قدرت و در جلال و
 در بزرگواری و در عظمی و در جلال و
 در شرف و بزرگواری و در عظمی و در جلال و
 در اقتدار و حکمت و قدرت و جلال و
 در شرف و بزرگواری و در عظمی و در جلال و
 در اقتدار و حکمت و قدرت و جلال و

[illegible]

Handwritten notes in Arabic script, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text includes phrases such as "الحمد لله", "والصلاة والسلام على من لا نبي بعده", and "اللهم صل على محمد وآل محمد".

نشد زنده بیکدیگر گشته در قفسه ملک
قد بر زور اهلان و راه چاره و حلال
و کس از خاک و پادشاه و پادشاهان
لور و زور و پادشاهان و پادشاهان
بسیار و کس از خاک و پادشاهان

لور و زور

بود و زور و پادشاهان و پادشاهان
بود و زور و پادشاهان و پادشاهان
لور و زور

در قفسه ملک و زور و پادشاهان
قد بر زور اهلان و راه چاره و حلال
و کس از خاک و پادشاه و پادشاهان
لور و زور و پادشاهان و پادشاهان
بسیار و کس از خاک و پادشاهان

لور و زور و پادشاهان و پادشاهان
لور و زور و پادشاهان و پادشاهان
لور و زور و پادشاهان و پادشاهان
لور و زور و پادشاهان و پادشاهان
لور و زور و پادشاهان و پادشاهان

W
007

00 ✓

ooA

004

رسد از روز خوار بود و از این جهت

170
024

50

OUR

نسخه دوازدهم
نسخه دوازدهم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

YAYINLANMIŞ, TEZ OLARAK HAZIRLANMIŞ VEYA HAZIRLANMAKTA OLAN MÜHİMME DEFTERLERİ

Topkapı Sarayı Arşivi H.951-952 Tarihli ve E-12321 Numaralı Mühimme Defteri, haz. Halil Sahillioğlu, İstanbul 2002.

Abid Yaşaroğlu, *Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi koğuşlar 888 Numaralı Mühimme Defteri (1a-260a. tahlil ve transkripsiyon)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1995.

3 *Numaralı Mühimme Defteri 966-968/1558-1560*, I-II, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 1993.

5 *Numaralı Mühimme Defteri 973/1565-156*, I-II, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 1994.

6 *Numaralı Mühimme Defteri 972/1564-1565*, I-III, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 1995.

7 *Numaralı Mühimme Defteri 975-976/1567-1569*, I-IV, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 1997.

Orhan Paşazâde, 9 *Numaralı Mühimme Defteri (977-978/1569, Özet ve Transkripsiyon)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2006.

Zülfıye Kaygusuz, 10 *Numaralı Mühimme Defterinin Tahlil ve Transkripsiyonu (s. 1-178)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2006.

İbrahim Etem Çakır, 10 *Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (s. 179-356)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2006.

12 *Numaralı Mühimme Defteri 978-979/1570-1572*, I-III, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 1994.

Gökhan KARATAŞ, 14 *Numaralı Mühimme Defteri (s. 1-140) Transkripsiyon, Özet ve Değerlendirme*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2006.

İlkay ŞENER, 16 *Numaralı Mühimme Defteri (s. 1-180) Transkripsiyon, Özet ve Değerlendirme*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2006.

Kazım Kürşat Yücel, 18 *Numaralı Mühimme Defteri (Tahlil-metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002.

Muharrem Bostancı, *19 Numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002.

Sıtkı Çelik, *21 Numaralı Mühimme Defteri (Tahlil-metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997.

Aziz Altı, *22 numaralı Mühimme Defteri'nin (h.981/ m.1573) transkripsiyon ve değerlendirilmesi (s. 215-351)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

Mühimme 27 (Atatürk Üniversitesinde yüksek lisans tezi olarak çalışılıyor).

Gülay Kahveci, *29 Numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1998.

Şuayib İzgi, *986 (1578) Tarihli 32 Numaralı Mühimme Defteri: [s. 201-400] Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2006.

Yunus Eren, *34 numaralı ve H. 986/1578 tarihli Mühimme Defteri [s. 1-164] İnceleme-Metin*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2011.

Süleyman Nacak, *34 numaralı mühimme defteri (h.986/m.1578) transkripti ve değerlendirmesi (s.164-326 arası)*,Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2011.

Hasan Karaman, *38 Numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997.

Mustafa Özata, *38 Numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997.

Erhan Akçelik, *39 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (s. 1-118), Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

Murat Yazıcı, *39 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (s. 119-240), Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

Mühimme 43- (Erciyes Üniversitesi'nde yüksek lisans tezi olarak çalışılıyor).

44 Numaralı Mühimme Defteri, haz. Mehmet Ali Ünal, İzmir 1995.

Hasan Yıldız, *49 numaralı Mühimme Defteri (Tahlil-metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1996.

Meltem Karababa, *50 Numaralı Mühimme Defteri (991-993/1583-1585), Değerlendirme-Transkripsiyon (s. 1-80)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2004.

Halime ukuryurt, *50 Numaralı Mühimme Defteri (993/1585, Değerlendirme-Transkripsiyon, s. 84-166)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2005.

Sultanın Emir Defteri (51 Nolu Mühimme), haz. Hikmet Ülker, İstanbul 2003.

Fatime Yazıcı, *54 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (1-154)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010.

Özgür Sevilmiş, *54 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi (153-220)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2012.

Bayram Karabıyık, *54 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2012.

Musa Günay, *55 Numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, On Dokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 1996.

Oğuzhan Yüce, *59 Numaralı Mühimme Defterinin Özetli Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2007.

Recep Burhan Ertaş, *60 Numaralı Mühimme Defteri (s. 105-208)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997.

Cevat Yıldız, *60 Numaralı Mühimme Defteri (s. 209-314, hüküm 492-942, tarih 993-994/1585-1586)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1998.

M. Ali Atıcı, *61 Numaralı Mühimme Defteri (994-995/1586-1587), metin-tahlil (s. 1-100, hüküm 1-243)* Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1997.

Serdar Kar, *63 Numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002.

66 Numaralı Mühimme Defteri, Marmara Üniversitesi'nde yüksek lisans tezi olarak çalışılıyor.

Mustafa Karaca, *68 Numaralı Mühimme Defteri (tasnif-transkripsiyon)*, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2000.

Fatih içek, *69 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*, (s. 169-336), Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2011.

Muhammed Samet Kaya, *69 Nolu mühimme defterinin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

72 Numaralı Mühimme Defteri, Marmara Üniversitesi'nde yüksek lisans tezi olarak çalışılıyor.

Özdemir YILMAZ, *72 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (s. 1-159), Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

İbrahim CANPOLAT, *72 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi*, (s. 160-320), Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2013.

Cihat Taşkesenlioğlu, *74 numaralı Mühimme Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (I-117)*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2012.

Selçuk Demir, *75 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*, (s. 1-170), Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2008.

Adem Keleş, *75 numaralı Mühimme Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s. 172-331)*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2011.

Mühimme 76 (Süleyman Demirel Üniversitesinde çalışılıyor).

82 Numaralı Mühimme Defteri 1026-1027/1617-1128, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 2001.

83 Numaralı Mühimme Defteri 1036-1037/1626-1628, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 2001.

Neşat Süt, *83 Numaralı Mühimme Defteri (M. 1627-1628 / H. 1036-1037)*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2000.

Durmuş Kandıra, *84 Numaralı Mühimme Defteri (tahlil-metin)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1995.

85 Numaralı Mühimme Defteri 1040-1042/1630-11632, I-II, yay. Başbakanlık Osmanlı Arşivi, Ankara 2002.

Murat Alanoğlu, *86 Numaralı Mühimme Defterinin Özetli Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2010.

Hülya Yüksel, *86 Numaralı Mühimme Defteri (Transkripsiyon, özet ve değerlendirme)*, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara 2010.

Murat Ateş, 88 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, 1637-1638 (H. 1046-1048), Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van 2008.

Fatma Kaytaz, 88 Numaralı Mühimme Defteri (Transkripsiyon-Özet), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2006.

Eren Bahri Gök, 89 Numaralı Mühimme Defteri, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2003.

90 Numaralı Mühimme Defteri, haz. Nezihi Aykut vd., İstanbul 1993.

91 Numaralı Mühimme Defteri (Marmara Üniversitesi'nde hazırlanıyor).

Selçuk Osmanoğlu, 92 Numaralı Mühimme Defteri (Özet ve Transkripsiyon), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2004.

Murat Yıldız, 92 Numaralı ve 1657-1658 Tarihli Mühimme Defteri, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ 2004.

Azize Gelir Çelebi, 93 Numaralı Mühimme Defteri (1069-1071/1658-1660), Tahlil, Transkripsiyonu ve Özet, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2008.

Müjge Karaca, 94 Numaralı Mühimme Defterinin Özeti, Transkripsiyon ve Değerlendirmesi, Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum 2008.

Ercan Alan, 95 Numaralı Mühimme Defteri (Tahlil, Transkripsiyonu ve Özeti), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2008.

Yunus Mercimek, 96 numaralı Mühimme Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi (s. 1-99), Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2013.

Ulviyenur Pakize Eskin, 97 Numaralı Mühimme Defteri (Tahlil, Transkripsiyon, Özet), Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2009.

Abdulahit Çelik, 97 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyonu (hicri 1090-1092/miladi 1679-1681), Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van 2008.

Mehmet Ali Tan, Mühimme 99, Bitlis Eren Üniversitesi'nde hazırlanıyor.

Muzaffer Fehmi Şakar, 1101-1102 (1690-1691)Tarihli 100 Numaralı Mühimme Defteri Transkripsiyonu ve Değerlendirilmesi, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2007.

Tuba Meryem Yıldız Karacan, *101 no'lu Mühimme Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirmesi*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2010.

103 numaralı Mühimme Defteri, Ersin Kırca ve İlhan Gök tarafından yayına hazırlanıyor.

Bekir Gökbunar, *105 numaralı Mühimme Defteri (özet-transkripsiyon)*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2002. (tarihli)

Mustafa Kılıç, *107 numaralı Mühimme Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 1996.

Necati Gültepe, *H.1106-1107 Tarihli Mühimme Defterine Göre Devlet Kararları*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 1992.

Muhammet Hanefi Demirsoy, *109 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2001.

110 numaralı Mühimme Defteri- (Marmara Üniversitesi'nde hazırlanıyor) (1108-tarihli)

Yusuf İhsan Genç, *Mühimme Defteri*, Başbakanlık Osmanlı Arşivi 113 Numaralı ve H. 1113-1115/M. 1701-1703 Tarihli, Uzmanlık Tezi, Başbakanlık Osmanlı Arşivi, İstanbul 1987.

Ayşegül Özer, *113 Numaralı Mühimme Defterinin* (H. 1112-1115/M. 1701-1703) *Transkripsiyon ve Değerlendirmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2003.

Mühimme 122- (Süleyman Demirel Üniversitesinde İhsan Ergin tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanıyor).

Mühimme 123- (İstanbul Üniversitesinde İbrahim Şimşek tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanıyor).

Ömer Bıyık, *124 Numaralı Mühimme Defteri* (H. 1128-1130), Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2001.

Leyla Toraman, *128 Numaralı ve 1717-1718 Tarihli Mühimme Defteri (Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ 2005.

İlker Külbilge, *141 Numaralı Mühimme Defteri* (H. 1128), Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2002.

Mühimme 143 (İstanbul Üniversitesinde yüksek lisans tezi olarak hazırlanıyor).

Mühimme 146 (Süleyman Demirel Üniversitesinde çalışılıyor).

Yahya Koç, *149 numaralı Mühimme Defteri (1155-1156/1742-1743) inceleme-çeviriyazı-dizin*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2011.

Ersin Kırca, *Başbakanlık Osmanlı Arşivi 168 Numaralı Mühimme Defteri (1183-1185-1769-1771), Transkripsiyon, Değerlendirme (s. 1-200)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2007.

İlhan Gök, *Başbakanlık Osmanlı Arşivi 168 Numaralı Mühimme Defteri (1183-1185-1769-1771), Transkripsiyon, Değerlendirme (s. 200-376)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2007.

Tuğba Kara, *170 No'lu Mühimme Defteri (H 1185-1188'M. 1771-1774)'nin Transkribi ve Değerlendirmesi (Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)*, Yüksek Lisans Tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Samsun 2007.

Kadir Özbay, *177 Numaralı Mühimme Defteri'nin Transkripsiyon ve Tahlili*, Yüksek Lisans Tezi, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Van 2008.

178 Numaralı Mühimme Defteri (19 Mayıs Üniversitesi'nde çalışılıyor).

Kadir Güney, *190 numaralı Mühimme Defteri'nin özetli transkripsiyonu ve değerlendirilmesi: H. 1203-1204, M. 1789-1790; sayfa 1-97*, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2012.

Erbuğ Erçelebi, *190 numaralı Mühimme Defteri'nin transkripsiyonu ve değerlendirilmesi, s. 98-198*, Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gaziantep 2012.

Hatice Çetin Durgun, *197 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyonu ve Değerlendirmesi*, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya 2009.

Vedat Turgut, *208 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi 1798-1800 (1213-1215)*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2006.

Fatih Akarsu, *213 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirmesi 1801-1802 (1215-1217)*, Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya 2006.

MÜHİMME ZEYLERİ

Osman Karataş, *3 Numaralı ve Rebiülevvel-Cemâziyelevvel 984 (Haziran-Ağustos 1576) Tarihli Mühimme Zeyli (s. 176-351)*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2010.

3 Numaralı Mühimme Zeyli (s. 1-175) –Marmara Üniversitesinde Murat Torun tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanıyor.

Harun Bingöl, *Mühimme Zeyli Kataloğu'ndaki 5 Numaralı Mühimme Defterinin Transkripsiyon ve Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir 2002. (999-1591 tarihli).

Osman Okumuş, *Hicrî 1000(1591/1592) Tarihli 6 Numaralı Mühimme Zeyli Defteri*, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2012.

Mehmet Şahin, *Kuyucu Murad Paşa'nın Celali Mühimmesi (8 numaralı Mühimme zeyli)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2002. (1016-1607 tarihli).

Dilek Şahin, *XVII. Yüzyılın İlk Yarısında Anadolu'da Celali Hareketleri (8 Numaralı Mühimme Zeyli'ne Göre)*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul 2003. (1016-1607 tarihli).

12 Numaralı Mühimme Zeyli (Marmara Üniversitesinde Ayşe Kavak tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanıyor).

Zeynep Kurt, *13 Numaralı ve 1727-1730 Tarihli Mühimme Zeyli Defteri (Değerlendirme-Transkripsiyon-Dizin)*, Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ 2005.

MÜHİMME TASNİFİ DIŞI-Başbakanlık Osmanlı Arşivi

Mesut Demir, *1686-1687 (H. 1097-1098), Tarihli Atik Şikâyet Defteri'nin Transkripsiyon Ve Değerlendirilmesi*, Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, İstanbul 2010.

Hadariye Defterleri, nr. 5 (İstanbul Üniversitesi'nde yüksek lisans tezi olarak hazırlanıyor)

ARŞİV DIŞI

1734-1735 Osmanlı-İran Savaşı, Mühimme Defteri (Ramazan 1146-Zilhicce 1147), haz. Kemal Erkan, İstanbul 2011 (Köprülüzade Abdullah Paşa'nın Şark seferi Seraskerliği Esnasında Tutulan Sefer Mühimmesidir-Köprülü Kütüphanesi, II, 0364 numarada kayıtlıdır).